

Samling: Lovforarbejder

Ophavsret:

Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.

Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

L.
Forslag til Lov
om
Retdens Pleje.

(Fremsat i Folketinget den 26. Januar 1914 af Justitsminister *Zahle*.)

Første Bog.

Domsmagten m. m.

Første Afsnit.

Domstolenes Ordning.

Kapitel 1.

Retterne.

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne, samt Sø- og Handelsretten i København.

Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov. Det samme gælder om de i Lov Nr. 35 af 15. Februar 1895 omhandlede Konsularretter, den ved Lov Nr. 225 af 14. April 1905 § 35 under Navn af Akkordretten oprettede Domstol, de i Lov Nr. 77 af 19. April 1907 §§ 11 og 12 og i Lov Nr. 134 af 8. Juni 1912 omhandlede Voldgiftsretter samt den i sidstnævnte Lovs § 7 omhandlede staaende Voldgiftsdomstol, for saa vidt der ved de nævnte Love er fastsat særlige Regler for disse Retter. Regeringen bemyndiges dog til ved kongelig Anordning at fastsætte saadanne Lempelser i disse Særregler, som denne Lov nødvendiggør.

Det har sit Forblivende ved de Bestemmelser om Procesmaaden ved den faste Voldgiftsret, som indeholdes i Lov Nr. 81 af 12. April 1910, dog at Bestemmelserne i nærværende Lov komme til Anvendelse i Stedet for de tilsvarende Regler i Lov Nr. 53 om Retsdens Pleje af 26. Marts 1909.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for hele Riget. Den har sit Sæde i København og bestaar af en Formand og 12 andre Højesteretsdommere. I Formandens Sted træder i fornødent Fald den efter Embedsalder ældste af Rettens tilstedeværende Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 9 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Højesteretsdommere til Raadighed, kalder Formanden en eller flere Landsdommere til at deltage i Sagens Behandling.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaaes af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuldmægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Formand træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i København og Landsoverretten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i København, bestaar af en Formand og 17 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Formand og 12 andre Landsdommere.

I Formandens Forfald træder i fornødent Fald det efter Embedsalder ældste tilstedeværende Medlem af Retten i hans Sted.

§ 5.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov, dels Prøvelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overensstemmende med de nævnte Regler. Endvidere kan Kære rejses for Landsretten over Underrettens Afgørelser vedrørende de i § 14 a—c ommeldte Forhold.

§ 6.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Landsretssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sagernes Fordeling mellem Dommerne bestemmes af Formanden efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 7.

I de Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, samt i andre Sager, naar de i Medfør af § 11 behandles ved et Ting (jvf. § 23) udenfor Rettens Sæde, kan Landsrettens Formand overdrage til en anden af Rettens Dommere at beklæde Formandspladsen. Ved hver Landsret kan, om fornødent, saadant Hvert overdrages til 3 af Rettens Dommere. Overdragelsen sker for et Aar ad Gangen og kan fornyes.

§ 8.

I andre Sager end de i § 7 nævnte beklædes Formandspladsen af Rettens Formand eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Embedsalder ældste af de Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 9.

Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelssager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Sø- og Handelsretten, bestaar af en af Kongen beskikket Formand, en ligeledes af Kongen beskikket Næstformand samt saa mange handelskyndige og søkyndige Medlemmer, som fastsættes ved kongelig Anordning, der endvidere bestemmer Medlemmernes Funktionstid.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber, ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skulle gælde om dem. De søkyndige Medlemmer behøve ikke at have Bopæl i København.

Til at deltage i Behandlingen af borgerlige Sager, der falde ind under § 12, Nr. 1, og § 13, Nr. 5, i Lov af 19. Februar 1861 og angaa Forholdet mellem Skibsførere og Mandskab eller Handelsbetjentes og Lærlinges Tjenesteforhold til deres Principaler, eller Straffesager efter nævnte Lovs § 17, anlagte mod Mandskabet, vælges et ved kongelig Anordning fastsat Antal Medlemmer, hvis Funktionstid ligeledes bestemmes ved Anordningen.

Disse Medlemmer vælges af den i Lov 19. Februar 1861 § 3 nævnte Valgforsamling blandt Mænd, der foruden at fyldestgøre de i Lovens § 4, 2det og 4de Punktum, fastsatte Betingelser høre til Skibes Mandskab eller til det underordnede Handelspersonale.

Af disse Medlemmer tiltræder der eet, naar Retsformanden eller en af Parterne i ovennævnte Sager forlanger det.

Til at sætte Retten udkræves under Domsforhandling i borgerlige Sager, der i Medfør af §§ 224—225 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af Formanden eller Næstformanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere, under Domsforhandling i Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, af Formanden eller Næstformanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Under Forberedelse af Domsforhandling i borgerlige Sager beklædes Retten af Formanden, henholdsvis Næstformanden alene, dog at denne altid er berettiget til at tilkalde indtil 4, henholdsvis 2 sø- eller handelskyndige Dommere og, dersom Retshandlingen angaar en Sag, der skal paadømmes ved Sø- og Handelsretten, og den bestaar i Vidneførsel, Afhjemling af Syn eller Skøn, Afhøring af Part, Modtagelse af Partsed eller Kendelse om et omtvistet Punkt, i Reglen bør tilkalde samtlige de sø- eller handelskyndige Dommere, der skulle deltage i Paadømmelsen, for saa vidt saadan Tilkaldelse ikke i det enkelte Tilfælde frembyder Vanskeligheder.

Under Domsforhandling i Straffesager, samt naar Søforklaringer eller Søforhør skulle optages, dannes Retten af Formanden eller Næstformanden og 2 søkyndige Dommere. I førstnævnte Sager kan det dog, enten straks ved Sagens Begyndelse eller senere, af Formanden, efter Samraad med Næstformanden, bestemmes, at der skal tilkaldes 4 søkyndige Dommere, naar Sagens Omstændigheder tale derfor, saasom at der formenes at blive Spørgsmaal om at frakende Skipper Ret til at føre Skib eller Styrmand, Maskinmester eller Lods Ret til at gøre Tjeneste i saadan Egenskab, eller at i Tilfælde af Skibes Sammenstød, eller lignende, Sagen kan afføde betydelige Erstatningskrav. Udenfor Domsforhandling beklædes Retten i Straffesager af Formanden eller Næstformanden alene. Endvidere er Formanden eller Næstformanden berettiget til paa egen Haand at slutte offentlige Politisager paa den i §§ 936 og 937 nævnte Maade.

Ved Sø- og Handelssager forstaas i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkundskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og

ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Sagen behandlet som Sø- og Handelssag.

I København blive Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af Formanden eller Næstformanden. I hvert enkelt Bos Behandling deltage Formanden eller Næstformanden og 2 af de sø- og handelskyndige Medlemmer.

Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skulle deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling.

Forretningernes Fordeling mellem Formanden og Næstformanden bestemmes af Formanden efter Forhandling med Næstformanden.

§ 10.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er Retsskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Formand træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

Ved Sø- og Handelsretten indrettes et af Formanden ledet Skriverkontor, hvorved ansættes en Justitssekretær samt to Fuldmægtige foruden det øvrige fornødne Kontorpersonale.

§ 11.

Domsbehandling af Sager, i hvilke Nævninger skulle medvirke, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre ved kongelig Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen der skal henlægges til hvert af disse Tingsteder.

Naar der i andre Landsretssager i første Instans er truffet Bestemmelse om, at umiddelbar Bevisførelse undtagelsesvis skal finde Sted (§§ 360, 369 og 922), kan Landsretten, naar det for saadan Bevisførelses Skyld findes formaalstjenligt, bestemme, at Domsforhandlingen helt eller delvis skal foregaa udenfor Rettens Sæde. Sager, i hvilke saadan Bestemmelse er truffen, kunne henvises til Behandling og Paakendelse paa de Ting, der i Henhold til Reglen i denne Paragrafs 1ste Stykke afholdes udenfor Landsrettens Sæde.

§ 12.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Staden København udgør en Underretskreds. I øvrigt deles Riget i 70 By- og Herredsretskredse, saaledes som det angives paa den nærværende Lov vedføjede Tavle. Forandring i Underretskredsens Omraade kan ske ved kongelig Anordning.

§ 13.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager og Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov.

§ 14.

Til Underretternes Virkekreds henhører fremdeles udenfor den egentlige Retspleje, hvortil ogsaa henregnes Skifte-, Auktions- og Fogedvirksomhed:

- a. Tinglæsningsvæsenet;
- b. de Retsbetjentene ved Lov af 23. Januar 1862 angaaende Tiendevederlagets Berigtigelse paahvilende Forretninger;
- c. Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd udenfor Retsplejen, for saa vidt den ikke kan ske af Øvrigheden, jvf. § 213, samt
- d. Formandsskabet i Landvæsenskommissioner overensstemmende med Lov af 30. December 1858 § 2.

§ 15.

Københavns Byret, som udgør Underretten for København, bestaar af en Formand og 20 andre Dommere. Af disse ere to Fogder og to Skifteforvaltere. Byretten deles i 16 Afdelinger, som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Almindelige Regler om Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne fastsættes af Rettens Formand med Justitsministerens Billigelse. Indenfor de herved dragne Grænser foretages Fordelingen af Formanden, der tillige efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer fordeler Afdelingerne mellem disse. Naar det gøres fornødent, kan Formanden overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

§ 16.

Til Københavns Byret hører et Skriverkontor samt et Pante- og Brevskriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Byrettens forskellige Afdelinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domssager og Skiftevæsenet høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes 21 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Fogedforretninger og de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger kunne, for saa vidt der ikke derved bliver Spørgsmaal om Afgørelse af Tvistigheder, efter Dommerens Bestemmelse udføres af en Fuldmægtig eller en anden dertil af Byrettens Formand bemyndiget Person. To af Fuldmægtigene tillægges der under Benævnelsen Underfogder Bemyndigelse til paa eget Ansvar at afsige de under Fogedforretninger forefaldende Kendelser, saaledes at der med Hensyn til Paaanke og Kære gælder de samme Regler som med Hensyn til vedkommende Dommere i Byretten, jvf. Kapitel 53.

Pante- og Brevskriverkontoret, hvorunder Skøde- og Pantebøgernes Førelse hører, forestaas af en Pante- og Brevskriver, og der ansættes 4 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Beslutninger vedkommende Bøgernes Førelse kunne indenfor det af Pante- og Brevskriveren fastsatte Omraade tages af en Fuldmægtig paa eget Ansvar. Tinglæsninger og Aflæsninger foregaa ved de Afdelinger, som behandle borgerlige Domssager. Rettens Formand fastsætter Fordelingen med Justitsministerens Billigelse.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas for Fogedforretningernes Vedkommende af Fogderne og for Pante- og Brevskriverforretningernes Vedkommende af Pante- og Brevskriveren.

§ 17.

Udenfor København bestaa Underretterne hver af en Dommer, der tillige er Retsskriver.

Til Forretningerne som Retsskriver henregnes:

- 1) Besørgelsen af de under Retten hørende Skriverforretninger og Udfærdigelser, derunder Udskrifter af Retsbøgerne;
- 2) Oppebørsel af Retsafgifter og Regnskabsaflæggelse herfor; og
- 3) Ekspedition af Dokumenter, der tinglæses eller aflæses, og Førelse af Skøde- og Pantebøgerne.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 40,000 Indbyggere, ansættes en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren og Skriveren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen og Skifteforvaltningen.

Paa Underretsdommerens Begæring kan der af Landsrettens Formand meddeles dertil egnede Personer (§ 45) Bemyndigelse til paa Dommerens Ansvar at udføre Fogedforretninger, de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger eller Dele af samme samt de i § 1018, 1ste Stykke, omhandlede Forhør. Bemyndigelse til at udføre nogen Del af de egentlige Dommerforretninger kan kun meddeles af Justitsministeren.

Med Hensyn til Udlægs og Udpantningers Foretagelse ved Politimesteren og Sognefogden gælde Reglerne i 3die Bogs 3die Afsnit.

§ 18.

I Søsager samt i de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Søretterne, tiltrædes Underretten udenfor København af 2 søkyndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Søretter af 12. April 1892 §§ 2, 3, 4 og 5, og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de i nævnte Lovs § 1, 2det Stykke, 1ste og 2det Punktum, angivne Tilfælde.

§ 19.

Ved kongelig Anordning bestemmes Tingstederne for Underretterne udenfor København.

Tildeles der en Retskreds flere Tingsteder, fastsætter Anordningen de Dele af Kredsen, som med Hensyn til Rettens ordentlige Møder skulle henhøre til ethvert af disse. Tinglæsning og Aflæsning af Dokumenter kan for hele Retskredsen foregaa ved ethvert af Tingstederne i samme.

Dommeren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted (Hovedtingsted). Dog kan Justitsministeren tilstede Afvigelse herfra.

Skønnes det efter Omstændighederne fornødent, kan det ved kongelig Anordning bestemmes, at Dommeren paa et eller flere Steder i Retskredsen udenfor Hovedtingstedet vil have at indrette en Afdeling af sit Embedskontor og holde denne aaben en passende Tid daglig efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse til Foretagelse af Embedsforretninger i det ved Anordningen nærmere bestemte Omfang. Ved enhver saadan Afdeling skal Dommeren have en autoriseret Fuldmægtig bosat.

Der tilkommer Underretterne den samme Myndighed til at bestemme, at Domsforhandlingen skal foregaa udenfor Rettens Sæde, som ved § 11, 2det Stykke, 1ste Punktum, er tillagt Landsretten.

§ 20.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Rets-sager dannede Retter, naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Ind-

sigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henviſning af dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

Sø- og Handelssager, der ellers vilde være at behandle udenfor København, kunne, naar Parterne ere enige herom, indbringes for Sø- og Handelsretten i København

§ 21.

Regeringens Ret til at anordne ekstraordinære Retter vedbliver indtil videre i sit nuværende Omfang. Saadanne Retter ville i alle Henseender i Sager, der falde under nærværende Lov, have i deres Fremgangsmaade at anvende denne Lovs Regler uden dog at være bundne ved Bestemmelsen om Retskredsens Grænser.

For saa vidt Straffesager angaar, kan dog de ekstraordinære Retters Virksomhed ikke udstrækkes ud over Sagens Undersøgelse, i hvilken Henseende Bestemmelserne i 4de Bog, 2det og 3die Afsnit, blive at iagttage, hvorimod Sagens Paadømmelse skal ske ved de ordinære Domstole.

De ekstraordinære Retter staa i alle Afgørelser under Kære og Anke umiddelbart til Højesteret.

Ligeledes kan Kongen *dels* i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Overtrædelse af den borgerlige Lovgivning, og tillige for Forhold, der vedrøre Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes enten ved gejstlig eller ved borgerlig Ret, *dels* i Sager, hvorunder Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I disse Tilfælde kan Kongen tilforordne de borgerlige Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de borgerlige Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Medlemmer som Dommere.

Kapitel 2.

Retsmøder.

§ 22.

Højesteret holder Møde til de samme Tider, som hidtil har været brugeligt, men Retten kan bestemme saadanne Forandringer heri, som den maatte anse for hensigtsmæssige, hvorom det fornødne bliver at bekendtgøre i Lovtidenden.

Beslutninger af Retten, som gaa ud paa i Henhold til Reglerne i denne Lov at tilstede Afvigelser fra de almindelige processuelle Regler, ere ikke bundne til de foreskrevne eller vedtagne Mødetider.

§ 23.

Til Domsbehandling af Sager, i hvilke Nævninger skulle medvirke, afholdes regelmæssigt Ting af Østre Landsret i Løbet af hver Maaned i København, og i øvrigt af hver Landsret mindst en Gang i Løbet af hver 3 Maaneder paa hvert af Tingstederne udenfor København, paa Bornholm dog kun en Gang i Løbet af hver 6 Maaneder.

Tiden for de ovennævnte regelmæssige Tings Begyndelse bestemmes for hvert Fjerdingaar af Landsrettens Formand og bringes til almindelig Kundskab.

Over de Sager, som skulle foretages paa et Ting, forfatter Landsrettens Kontor — i Straffesager med Overanklagerens Bistand — en Fortegnelse, i hvilken Sagerne opføres i den Orden, i hvilken de formenes at burde foretages, med Angivelse af den Tid, paa hvilken hver Sag paaregnes at ville kunne komme for. Paa Fortegnelsen opføres fremdeles de Sager, som i Medfør af § 11, 2det Stykke, 2det Punktum, maatte være henviste til Tinget. Denne Fortegnelse forelægges betimeligt Rettens Formand til Godkendelse. Naar Fortegnelsen, efter Omstændighederne med de Ændringer, som Formanden maatte have bestemt, er godkendt af ham, bekendtgør Retsskriveren ved Opslag paa Tingstedet en overensstemmende hermed affattet Tingliste. Senere Forandringer eller Tillæg indføres paa Tinglisten, saa snart de ere godkendte af Formanden, og foranstaltes saa hurtigt som muligt meddelt alle vedkommende.

Overordentlige Ting til Domsbehandling af Straffesager, under hvilke Sigtede er fængslet, afholdes saavel paa Rettens Hovedtingsted som paa dens andre Tingsteder efter de af Justitsministeren ved Anordning fastsatte Regler.

§ 24.

Til Behandling af andre end de i § 23 nævnte Sager afholde Landsretterne Møder til de Tider, som Retterne bestemme, og hvorom offentlig Bekendtgørelse finder Sted. Overordentlige Møder kan vedkommende Formand beramme, naar saadant af særegne Grunde findes fornødent.

Sø- og Handelsretten i København træffer selv Bestemmelse om Tiden for Rettens Møder og om Bekendtgørelsen heraf.

§ 25.

Bestemmelse om Tiden for ordentlige Møder i de Afdelinger af Københavns Byret, der behandle Domssager, saavel som om Bekendtgørelsen heraf træffes af Byrettens Formand med Justitsministerens Billigelse; overordentlige Møder kunne berammes af Dommeren i den paagældende Afdeling. Møder i andre Sager berammes af Dommeren overensstemmende med Reglerne i de følgende Bøger.

§ 26.

For Underretterne udenfor København bestemmes ved kongelig Anordning Tiden for de ordentlige Retsmøder til Domssagers Behandling paa de enkelte Tingsteder. Dommeren berammer i hvert enkelt Tilfælde Tiden for andre Retsmøder.

§ 27.

Paa Søn- og Helligdage afholdes ikke Retsmøder undtagen i paatrængende Tilfælde. Om Tilfældet er paatrængende, afgøres af Retten eller dennes Formand.

§ 28.

Naar Hensyn til Retspersonalet eller Rettens øvrige Forretninger kræver det, eller Omstændighederne i øvrigt gøre det nødvendigt, kan Formanden afbryde begyndte Retsmøder eller afsige eller udsætte berammede Retsmøder, hvorom da Underretning snarest muligt bliver at give alle vedkommende.

§ 29.

Retsmøderne ere offentlige, hvor ikke det modsatte særlig er foreskrevet. Dog kan Retten undtagelsesvis paa Begæring af en Part eller i Embeds Medfør beslutte,

at Forhandlingen skal foregaa for lukkede Døre, naar Hensyn til Sædeligheden eller Orden og Ro i Retslokalet kræver det. Det samme gælder i borgerlige Sager, naar offentlig Forhandling vilde tilføje nogen en uforholdsmæssig Krænkelse, og i Straffesager, naar Statens Forhold til fremmede Magter kræver det, samt med Hensyn til Rets-handlinger, som finde Sted udenfor Domsforhandling, naar særegne Omstændigheder give Grund til at antage, at Retsmødets Offentlighed vil være til Hinder for Sagens Oplysning, eller det begæres af Værgen for en Sigtet under 18 Aar. Domme afsiges stedse i offentligt Møde.

§ 30.

Rettens Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, sker ved Kendelse, efter at Parterne have haft Lejlighed til at udtale sig. Kendelsen, der i borgerlige Sager ikke er Genstand for Kære, afsiges offentligt; om Dørene skulle lukkes under den forud-gaaende Forhandling, afgør Rettens Formand.

Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, kan træffes saavel ved Forhandlingens Begyndelse som i Løbet af denne; den kan straks eller senere indskrænkes til en Del af Forhandlingen.

§ 31.

Naar Domsforhandlingen i en Straffesag holdes for lukkede Døre, have de ved den paatalte Handling forurettede Personer, fremdeles Dommere, Øvrighedspersoner, offentlige Anklagere, Sagførere samt de, der ere indkaldte som Nævninger til det paa-gældende Ting, Adgang til at overvære samme; endvidere kan der af Rettens For-mand tilstedes enkelte andre Adgang. Om de Forhandlinger, der af Hensyn til Sta-tens Forhold til fremmede Magter eller til Sædeligheden finde Sted for lukkede Døre, maa der ikke af de nævnte Personer gives Meddelelse til nogen, hvem Adgang til at overvære dem ikke har været tilstedet. Ej heller maa offentlig Gengivelse af saa-danne Forhandlinger i noget Tilfælde finde Sted. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr.

Hvorvidt der i borgerlige Sager, i hvilke Forhandling finder Sted for lukkede Døre, kan tilstedes enkelte Personer, som ikke have med Sagen at gøre, Adgang, beror paa Rettens Formand. Det samme gælder, naar i en Straffesag Retshandlinger udenfor Domsforhandling foregaa for lukkede Døre.

§ 32.

Adgang til offentligt Retsmøde kan nægtes Personer under 18 Aar samt enhver, der fremstiller sig i en saadan Tilstand, at hans Nærværelse vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden, i Straffesager desuden Personer, der for Vold eller for nogen i den offentlige Mening vanærende Handling have været straffede med offentligt Arbejde, Fængsel paa Vand og Brød, Fængsel paa sædvanlig Fangekost eller Tvangsarbejde uden senere at have faaet Æresoprejsning. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed, for at hindre, at Rummet overfyldes, begrænse Antallet af de Personer, der indlades.

Kapitel 3.

Retsbøger.

§ 33.

Almindelige Forskrifter om, hvilke Retsbøger der skal føres ved de forskellige Retter, saavel som om deres Indretning og Førelse, kunne gives ved kongelig Anordning. Indenfor de derved dragne Grænser bestemmes Retsbøgernes Indretning for de af flere Dommere bestaaende Retter af Formanden, for de øvrige Retters Vedkommende af Landsrettens Formand.

De Retsbøger, som føres, autoriseres ved de af flere Dommere bestaaende Retter af vedkommende Formand og ved de øvrige Retter af vedkommende Dommer.

§ 34.

Angaaende alle Retshandlinger optages Beretning i Retsbogen.

I Retsbogen indføres Angivelse af:

- 1) Tiden og Stedet for Retsmødet;
- 2) Navnene paa de Personer, der fungere som Dommere, Nævninger, Retsskriver og Retsvidner;
- 3) Sagens Nummer med Parternes Navne;
- 4) Navnene paa de Personer, der ere til Stede som Parter eller paa disses Vegne eller til deres Bistand, eller Bemærkning om de Forholdsregler, som maatte være truffede med Hensyn til deres Tilkaldelse eller Udelukkelse;
- 5) om Retsmødet er offentligt eller ikke.

§ 35.

Retsbogen skal indeholde en kort Fremstilling af Forhandlingerne.

Fuldstændigt optages Parternes Paastande, Begæring og Indsigelser, for saa vidt de ikke indeholdes i Skrifter, som overleveres Retten, i hvilket Fald Henvisning er tilstrækkelig, samt Indsigelser, som fremsættes af Vidner, Syns- eller Skønsmand.

Af Udviklinger og Foredrag til Begrundelse af Paastande, Begæring eller Indsigelser optages intet i Retsbogen, hvor ikke det modsatte udtrykkelig er bestemt dog kan Formanden beslutte, at enkelte Udtalelser skulle optages.

Særlig Bemærkning gøres i Retsbogen om, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages, om, hvad der fremlægges i Retten, og hvilke Dokumenter der ere blevne oplæste.

Rettens Afsigelse af Domme og Kendelser og dens øvrige Beslutninger optages i Retsbogen. Domme og Kendelser indføres fuldstændigt i Dombogen.

Om noget i øvrigt skal optages i Retsbogen, beror paa, om saadant særlig er foreskrevet i Loven.

§ 36.

Hvor ikke det modsatte er udtrykkelig bestemt, finder Oplæsning og efter Omstændighederne Vedtagelse af det Retsbogen tilførte kun Sted, naar Rettens Formand af særlige Grunde anser det for nødvendigt, enten af egen Drift eller i borgerlige Sager ifølge Begæring af Part, Vidne eller Syns- eller Skønsmand.

§ 37.

Retsbogen underskrives ved hvert Retsmødes Slutning af Rettens Formand, fremdeles af de Personer, der maatte have fungeret som Retsskriver eller Retsvidner. Den afgiver Bevis for, hvad der er foregaaet under Retshandlingen, og særlig for, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages; Modbevis er ikke udelukket.

§ 38.

Aktstykker og andre Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

§ 39.

Stævningerne og Parternes øvrige Processkrifter forblive i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og andre Aktstykker, der benyttes som Bevis, skulle, naar de forlanges tilbageleverede, Genpart, der bekræftes af Retsskriveren, eller, hvor saadan ikke er ansat, af Dommeren, afgives til Retten; dog undtages herfra Dokumenter, der ere Udskrift af Embedsbøger. Om og i hvilket Omfang Genpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre Dokumenter af betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 40.

Hvor en Retsskriver er ansat, samler han de enhver Sag vedkommende Dokumenter og bevarer dem samt de af tilbageleverede Originaler tagne Genparter. Ved andre Retter paahviler dette Dommeren. De i Nævningesager overénstimmende med §§ 894 og 898—900 udfærdigede Spørgsmaal tilligemed Nævningernes vedtegnede Erklæringer blive at samle og opbevare som Bilag til Retsbogen.

§ 41.

Udenfor de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kunne Parterne samt andre, som deri have retlig Interesse — de sidstnævnte i Straffesager dog først, naar Sagen er endt — hos Retsskriveren eller, hvor ingen saadan er ansat, hos Dommeren forlange Udskrift af Retsbøgerne, derunder dog ikke Stemmegivningsbogen, samt af de øvrige hos Retten beroende til en Sag hørende, fremlagte Dokumenter.

*Kapitel 4.***Dommere, Retsskrivere, Retsvidner og Retsbude m. m.**

§ 42.

Faste Dommere ved Rigets almindelige Domstole beskikkes af Kongen.

Kun fuldmyndige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med bedste Karakter. kunne beskikkes. Dog skulle Mænd, som have bestaaet den nævnte Eksamen med Karakteren *haud illaudabilis* efter denne Eksamens tidligere Ordning eller *haud illaudabilis* *1mi gradus* efter den nuværende Ordning, og som i øvrigt opfyldte de foran nævnte Betingelser, kunne beskikkes i Embeder som Underretsdommere udenfor København, naar de have været Politimestre eller i mindst 5 Aar have haft fast Beskikkelse i noget af de i § 52, 1ste Stykke, nævnte Embeder eller i Embeder under Politiet i København, eller naar

de i Løbet af mindst 5 Aar med fornøden Bemyndigelse jævnlig have deltaget i de egentlige Dommerforretninger ved Underretter udenfor København. Med Hensyn til Udbringelse af det nævnte Tidsrum finder Bestemmelsen i § 43, 4de Stykke, tilsvarende Anvendelse.

§ 43.

Til Højesteretsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været Landsdommer, Formand i Byretten for København, Formand eller Næstformand i Sø- og Handelsretten, Overretsassessor, Kriminal- og Politiretsassessor, Rigsanklager, Højesteretssagfører, Departementschef i Centraladministrationen eller beskikket Lærer i Lovkyndighed ved Universitetet.

Førend nogen kan beskikkes til Højesteretsdommer, skal han først have godtgjort sin Dygtighed til at have Sæde i Retten ved som Prøve at votere først i mindst 4 Sager, af hvilke mindst den ene skal være borgerlig.

Til Landsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været enten i nogen af de i 1ste Stykke nævnte Stillinger eller Underretsdommer, Politimester, Overanklager, Overretssagfører, Landsretssagfører eller kgl. ansat Embedsmand i Centraladministrationen.

Til Udbringelse af de i ovennævnte Bestemmelser ommeldte 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Til at indtræde i de i § 21, 1ste og 2det Stykke, ommeldte ekstraordinære Retter skulle saa vidt muligt faste Dommere beskikkes. Ingen kan beskikkes, som ikke opfylder de i § 42, 2det Stykke, nævnte Betingelser.

§ 44.

Midlertidig Beskikkelse til Højesteretsdommer kan ikke finde Sted. Ved Embedsledighed skal fast Beskikkelse ske inden 6 Maaneders Forløb.

Til midlertidig at beklæde andre Dommerembeder, naar det paa Grund af Embedsledighed eller en fast Dommers Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. Udenfor Tilfælde af Sygdomsforfald kan Embede som Landsdommer, som Dommer i Byretten for København, som Formand eller Næstformand i Sø- og Handelsretten eller som Underretsdommer udenfor København ikke holdes besat ved midlertidig Beskikkelse udover et Aar.

I paatrængende Tilfælde, samt naar den faste Dommers Forfald skønnes at ville blive kortvarig, kan Landsrettens Formand bemyndige til midlertidig at forestaa Dommerembedet ved en Underret udenfor København. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Den, som beskikkes til midlertidig at beklæde et Dommerembede, maa være i Besiddelse af de samme Egenskaber, som udkræves til at beklæde Embedet som fast Dommer. Dog er det ved Underretterne udenfor København med Hensyn til Eksamensfordringen tilstrækkeligt, at den paagældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren haud illaudabilis eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 45.

Den Bemyndigelse, som i Henhold til § 17 kan gives til paa en Underretsdommers Ansvar at udføre visse denne paahvilende Embedsforretninger, kan kun meddeles Personer, som have de i § 42 angivne Egenskaber; dog er det tilstrækkeligt, at

F. t. L. om Rettens Pleje.

den paagældende fyldestgør den i § 44 i Slutningen angivne Fordring med Hensyn til juridisk Eksamen. Bemyndigelse til at udføre Forretninger, der ikke ere egentlige Dommerforretninger (§ 17, 4de Stykke, 1ste Punktum), skal ogsaa kunne meddeles Kvinder.

§ 46.

Naar det paa Grund af en Dommers Udelukkelse eller Fritagelse formedelst Inhabilitet maatte være nødvendigt, beskikker Justitsministeren eller, ved Underretterne udenfor København, Landsrettens Formand en Sættedommer.

Med Hensyn til Sættedommerne finde Reglerne i § 44, 4de Stykke, Anvendelse.

§ 47.

Spørgsmaal om en Dommers Strafansvar for Overtrædelse af de ham efter Lovene som Dommer paahvilende Pligter bedømmes — bortset fra det i § 48, 2det Stykke, omhandlede Tilfælde — efter Straffeloven og paakendes under en selvstændig Straffesag; dog kan Straffen, hvis den ej overstiger Bøder, i Tilfælde af Anke eller Kære paalægges uden særligt Sagsanlæg, efter at der, om fornødent, er givet vedkommende Dommer Lejlighed til mundtlig eller skriftlig at udtale sig om det paagældende Forhold.

Erstatningsansvar maa som hidtil gøres gældende ved Anke, for saa vidt det ikke enten efter Bogen om Strafferetsplejen paakendes i Forbindelse med Spørgsmaal om Straf eller indtales, efter at Straffedom er fældet over den paagældende.

§ 48.

Gør en Dommer sig som saadan skyldig i Forsømmelse eller Skødesløshed i Embedsførelse, der dog ikke er af en saadan Beskaffenhed, at den ifølge Lovgivningen paadrager Straf, eller udviser han i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt Forhold, paahviler det Formanden i den Ret, hvoraf han er Medlem, med Hensyn til Landsretternes Formænd og Formanden samt Næstformanden for Sø- og Handelsretten, Højesterets Formand, samt med Hensyn til de øvrige Dommere, vedkommende Landsrets Formand, i Stilhed at give ham fornøden Advarsel.

Det staar derhos enhver, der under Møde for en Ret anser sig krænket ved utilbørligt eller usømmeligt Forhold fra en Dommers Side, frit for at paaklage det af Dommeren udviste Forhold til højere Ret. Klagen, der maa fremsættes skriftlig og inden fjorten Dage, efter at Sagens Behandling for paagældende Ret er sluttet, behandles i øvrigt overensstemmende med de i Kapitel 85 givne Regler for Kæremaal. Finder den overordnede Ret Klagen begrundet, kan den udtale sin Misbilligelse af Dommerens Adfærd eller paalægge ham en Bøde.

§ 49.

Viser saadan, efter Omstændighederne gentagen Advarsel, Misbilligelse eller Bøde sig frugtesløs, eller har Dommeren gjort sig skyldig i et Forhold, der maa svække eller gøre ham uværdig til den Agtelse og Tillid, som Dommerkaldet forudsætter, kan dette drage til Følge efter Omstændighederne Afsættelse uden Pension eller med Pension, beregnet efter Pensionslovens Regler, eller endelig saaledes, at Pensionens Størrelse bliver at bestemme ved særlig Lov. Er der Tale om et efter Straffeloven strafbart Forhold, bliver Sagen af Justitsministeren eller af Formanden at overgive til vedkommende Overanklager for eventuelt at forfølges som

selvstændig Straffesag. I andet Fald, eller naar Dommen i Straffesagen ikke lyder paa Embedsfortabelse, afgøres Spørgsmaalet ifølge Justitsministerens nærmere Bestemmelse under en af det offentlige mod Dommeren anlagt Sag. Sagen behandles efter de for Landsretsproceduren for borgerlige Sager i 1ste Instans gældende Regler.

I Overensstemmelse hermed bliver det fremdeles at afgøre, hvorvidt en Dommer bør ved Dom afsættes paa Grund af vedvarende Aands- eller Legemssvaghed.

§ 50.

Naar Straffesag er rejst mod en Dommer, eller naar han maa antages at have gjort sig skyldig i saadant utilbørligt Forhold, som omhandles i § 49, saavel som naar han er bleven uvederhæftig eller aandssvag, kan han suspenderes. Afgørelse herom træffes, naar Talen er om en Underretsdommer, af Landsrettens Formand og to af Rettens Medlemmer, og naar Talen er om en Højesterets- eller Landsdommer eller om Formanden eller Næstformanden for Sø- og Handelsretten, af Højesterets Formand og to af Rettens Medlemmer.

§ 51.

Beslutning om Ophør af midlertidig Beskikkelse til at beklæde et Dommerembede (§ 44) eller af Bemyndigelse til at udføre Dommergerning efter § 17, 4de Stykke, kan tages af den Myndighed, der har meddelt den, dog, for saa vidt det er Landsrettens Formand, med Ret for den paagældende til at forelægge Spørgsmaalet for Justitsministeren.

§ 52.

Justitssekretærer ved Højesteret, Landsretterne, Københavns Sø- og Handelsret og Københavns Byret, Pante- og Brevskriveren ved sidstnævnte Ret og samtlige Fuldmægtige ved de nævnte Retter beskikkes af Kongen.

Til midlertidig at beklæde et af de nævnte Embeder, naar det paa Grund af Embedsledighed eller Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. I paatrængende Tilfælde, samt naar Forfaldet skønnes at ville blive kortvarigt, kan vedkommende Rets Formand give den midlertidige Bemyndigelse. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Til fast eller midlertidig at beklæde de i denne Paragraf nævnte Embeder udkræves, at vedkommende er en fuldmyndig, uberygtet og vederhæftig Mand, samt at han har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen i det mindste med Karakteren *haud illaudabilis* eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 53.

Naar nogen af de i § 52 nævnte Embedsmænd paa Grund af Inhabilitet er udelukket, beskikker vedkommende Rets Formand i fornødent Fald en Mand, som har de i § 52, 3die Stykke, angivne Egenskaber, til at fungere i Sagen.

§ 54.

Klage over en Justitssekretærs og i København over Pante- og Brevskriverens Afgørelser fremsættes inden 6 Maaneder for den Ret, ved hvilken han er ansat. Efter at have modtaget den paagældende Embedsmands Erklæring afgør Retten, for Københavns

Byrets Vedkommende Rettens Formand, Sagen ved Kendelse. Mod denne Kendelse kan rejses Kæremaal. Hvor Retsskriverforretningerne paahvile Dommeren, afgøres deslige Klager ved Kære. Kærefristen er i sidstnævnte Tilfælde 6 Maaneder.

Med Hensyn til Retsskriveres og Pante- og Brevskriverens Ansvar til Straf og Erstatning for Overtrædelse af deres Embedspligter finde Reglerne i § 47, jfr. § 48, 2det Stykke, tilsvarende Anvendelse.

§ 55.

Til Retsmøder, der i Straffesager afholdes af en Ret, som beklædes af Enkelt-dommer, skal, saafremt ingen særlig Retsskriver er til Stede, en Stævningsmand i eller udenfor Retskredsen eller i Mangel af en saadan en fuldmyndig, uberygtet Mand i selvstændig Stilling af Dommeren tilkaldes som Retsvidne. Kan en saadan ikke straks komme til Stede, bliver Retshandlingen at udsætte, medmindre dens Øjemed derved vilde staa i Fare for at forspildes. Tilkaldelse af Retsvidne kan fremdeles undlades, naar der er beskikket en Forsvarer for Sigtede, eller denne selv har antaget en saadan, medmindre den valgte Forsvarer ifølge § 821 Nr. 3 er udelukket fra Retsmødet, eller dette holdes for lukkede Døre, og Tilkaldelsen forlanges enten af Sigtede eller Forsvareren. I sidstnævnte Tilfælde skal der, naar Ønske derom fremsættes, og Omstændighederne tillade det, tilkaldes en anden end en Stævningsmand.

Dommeren søger saa vidt muligt for, at Tilkaldelsen af andre end Stævningsmændene sker efter Omgang; kun i Nødsfald kan en Person tilkaldes til at fungere flere Dage efter hinanden. Hvor Forholdene tillade det, bør der gives ham et passende Varsel. Udebliver et tilkaldt Retsvidne uden lovligt Forfald eller uden betimelig Anmeldelse herom, kan det straffes med en Bøde af indtil 20 Kr. Dommeren kan paalægge Retsvidnerne at iagttage Tavshed om, hvad de ved Retshandlingen erfare om Undersøgelsens Genstand; Overtrædelse af et saadant Paalæg straffes med Bøder indtil 100 Kr.

Retsvidner have Krav paa samme Godtgørelse som i § 192 foreskrevet for Vidner. Den Retten i § 192, 3die Punktum, givne Beføjelse til at tilstaa et Vidne passende højere Godtgørelse end den almindelige skal uden Hensyn til, om den der nævnte Betingelse er til Stede, kunne anvendes ved tilkaldte Retsvidner, naar det skønnes, at Tilkaldelsen har medført større Tab eller uforholdsmæssigt Besvær eller Ulempe for den tilkaldte.

§ 56.

Ved Højesteret, Landsretterne, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret ansætter Rettens Formand det fastsatte Antal Retsbude. Ved hver Underret udenfor København ansætter vedkommende Dommer et Retsbud.

§ 57.

I hver af de i § 12 ommeldte Retskredse ansættes det fornødne Antal Stævningsmænd.

De ved Landsretterne og Underretterne ansatte Retsbude kunne benyttes som Stævningsmænd for vedkommende Rets Omraade i det Omfang og paa den Maade, som vedkommende Formand eller Underretsdommer nærmere bestemmer. De Stævningsmænd, som yderligere efter Justitsministerens Bestemmelse behøves, beskikkes af vedkommende Formand eller Underretsdommer. Fortegnelse over Retskredsens Stævningsmænd opslaaes paa Tingstederne samt henholdsvis i Landsretternes og Københavns Byrets Lokaler og bekendtgøres tillige aarlig og oftere, naar Forandring sker, i Statstidenden. Ved Sø- og Handelsretten i København finde de om Stævningsmænd ved Landsretterne givne Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 58.

Ved Anordning gives der en Instruks for Stævningsmænd.

Enhver Stævningsmand afgiver til vedkommende Retsformand eller Underretsdommer en højtidelig Erklæring om, at han med Troskab og Samvittighedsfuldhed vil opfylde de Pligter, der paahvile ham efter nærværende Lov og den ham meddelte Instruks. Formen for denne Erklæring fastsættes af Justitsministeren. Dommeren i Retskredsen har at vejlede Stævningsmændene med Hensyn til deres Pligter.

§ 59.

Det underordnede Personale ved Højesterets, Landsretternes, Sø- og Handelsrettens og Københavns Byrets Skriverkontorer ansættes af vedkommende Rets Formand.

*Kapitel 5.***Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde.**

§ 60.

Ingen maa handle som Dommer i en Sag, naar han

- 1) selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald eller, hvis det er en Straffesag, er forurettet ved Forbrydelsen;
- 2) er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne i en borgerlig Sag eller med Sigtede i en Straffesag i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskendebørn, eller er en af Parternes eller Sigtedes Ægtefælle, Værge, Kurator, Adoptiv- eller Plejefader, Adoptiv- eller Plejesøn;
- 3) er gift med eller beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beslægtet i Sidelinien saa nær som Søskende med nogen i en borgerlig Sag optrædende Sagfører eller anden Rettergangsfuldmægtig for en af Parterne eller med den forurettede i en Straffesag eller dennes Rettergangsfuldmægtig eller med nogen i en saadan Sag optrædende offentlig Anklager eller Politiebedsmand eller Forsvarer for Sigtede;
- 4) har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller Skønsmand i Sagen eller har handlet i den, hvis det er en borgerlig Sag, som Sagfører eller i øvrigt som Rettergangsfuldmægtig for nogen af Parterne, og hvis det er en Straffesag, som Politiebedsmand, offentlig Anklager, Forsvarer eller Rettergangsfuldmægtig for den forurettede;
- 5) har handlet i Sagen i den underordnede Instans som Dommer eller, hvis det er en Straffesag, som Nævning.

Den Omstændighed, at Dommeren, fordi flere Embedsvirksomheder ere forenede i hans Person, tidligere af den Grund har haft med Sagen at gøre, medfører ikke Inhabilitet, naar der ikke efter de foreliggende Omstændigheder er Grund til at antage, at han har nogen særegen Interesse i Sagens Udfald.

§ 61.

I de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Dommeren, hvis han er Enkeltdommer, pligtig efter Kendelse, afsagt af ham selv, at vige sit Sæde. Beklæder han Retten i Forening med andre Dommere, er han pligtig at gøre Retten Meddelelse om de Omstændigheder, som ifølge foregaaende Paragraf formenes at medføre hans

Inhabilitet, ligesom ethvert andet Medlem af Retten, der maatte være bekendt med saadanne Omstændigheder, er berettiget og forpligtet til at rejse Spørgsmaal derom, hvorefter Afgørelse træffes ved Kendelse af Retten, uden at han selv er udelukket fra at deltage i Paakendelsen af Spørgsmaalet.

§ 62.

Parterne kunne ikke blot fordre, at en Dommer skal vige sit Sæde i de i § 60 angivne Tilfælde, men enhver af dem kan fremsætte Indsigelse mod, at en Dommer beklæder Retten, naar andre Omstændigheder foreligge, som ere egnede til at vække Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. I Tilfælde af den sidstnævnte Beskaffenhed kan ogsaa Dommeren selv, naar han frygter for, at Parterne ej kunne have fuld Tillid til ham, vige sit Sæde, selv om ingen Indsigelse mod ham fremsættes. Beklædes Retten af flere Dommere, kan enhver af disse rejse det Spørgsmaal, om nogen af Rettens Medlemmer paa Grund af Omstændigheder af heromhandlede Art bør fratræde.

De Spørgsmaal, som maatte opstaa i Henhold til nærværende Paragraf, afgøres paa samme Maade, som i § 61 er bestemt med Hensyn til de i § 60 omhandlede Tilfælde.

§ 63.

Spørgsmaalet om en Dommers Fratræden, der, naar det rejses af en af Parterne, i borgerlige Sager i processuel Henseende behandles som andre Formalitetsindsigelser, bør saa vidt muligt rejses før den mundtlige Forhandlings Begyndelse. Det kan afgøres, uden at Parterne have haft Adgang til at ytre sig derom.

§ 64.

Kendelser, hvorved en Enkeltdommer erklærer at ville vige sit Sæde, eller hvorved det paalægges en Dommer i en Kollegialret at vige sit Sæde, ere ikke Genstand for Anke eller Kære. Imod Kendelser, hvorved Indsigelser mod en Dommers Habilitet forkastes, kan Kæremaal rejses. Naar det straks forlanges, kan i denne Anledning en kort Udsættelse af Sagen tilstaas.

§ 65.

Fra det Øjeblik, da Retskendelse for, at en Dommer skal vige sit Sæde, er afsagt, er denne Dommer kun berettiget til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ej kunne opsættes.

§ 66.

De om Dommere givne Forskrifter finde ogsaa Anvendelse paa Retsskrivere og Retsvidner. Afgørelsen af Habilitetsspørgsmaalet træffes af Retten.

§ 67.

En Stævningsmand maa ikke foretage eller deltage i en Forretning, naar nogen af Parterne er hans Ægtefælle eller beslægtet eller besvogret med ham i lige eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie, eller han selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald.

*Andet Afsnit.***Nævningers Kaldelse.***Kapitel 6.***Almindelige Bestemmelser.**

§ 68.

For hvert Aar, regnet fra 1. Juni til 31. Maj, vælges for hver Nævningekreds et Antal Mænd til at udføre Nævningehvervet. Blandt disse udtages Nævningerne for det enkelte Ting ved Lodtrækning, og blandt de saaledes udtagne atter Nævningerne for den enkelte Sag, ligeledes ved Lodtrækning.

Ved Nævningekreds forstaas den Del af en Landsretskreds, som i Henhold til § 11 er henlagt til samme Landsretstingsted.

§ 69.

Til Nævning kan med de af §§ 70 og 71 følgende Undtagelser kaldes enhver, som har Valgret til Folketinget, medmindre han paa Grund af legemlige Mangler eller utilstrækkeligt Kendskab til det danske Sprog er ude af Stand til at fyldestgøre en Nævnings Pligter. Den for Valgretten gældende Betingelse med Hensyn til Boligen bliver her at anvende saaledes, at den paagældende i det Aar, der gaar forud for Nævningeaarets Begyndelse, skal have haft Bopæl i Nævningekredsen.

§ 70.

Udelukkede fra at være Nævninger ere: Ministre, Departementschefer samt ligestillede Embedsmænd i Centraladministrationen, Medlemmer af Højesteret samt Dommere i Landsretterne og Underretterne, Formand og Næstformand i Sø- og Handelsretten, offentlige Anklagere, Overøvrigheder, Politiets Embeds- og Bestillingsmænd, Folkekirkens og de anerkendte Trossamfunds Gejstlige.

§ 71.

Følgende Personer kunne begære sig fritagne for Nævningehvervet:

- 1) Rigsdagsmænd, medens Rigsdagen er samlet,
- 2) Tjenstgørende Militærpersoner, dog derunder ikke indbefattet de ved Bornholms Væbning ansatte,
- 3) Told- og Postvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd, faste Brandfolk, saavel som de ved Jernbaner og Telegrafer samt Telefoner ansatte Personer,
- 4) Læger, som ikke holde Hjælpelæge,
- 5) Apotekere, der drive deres Næring uden Hjælp af en farmaceutisk Kandidat,
- 6) Lodser,
- 7) eksaminerede Kedelpassere ved de det offentlige Tilsyn underkastede Dampkedler,
- 8) de, som inden Nævningeaarets Begyndelse fylde 65 Aar,
- 9) de, som paa Grund af deres Helbredstilstand eller Formue- eller Familieforhold ikke uden Fare for deres Velfærd kunne opfylde Nævningepligten,
- 10) de, som, efter at Grundlisten i Overensstemmelse med § 75 er berigtiget, have fæstet Bopæl i en anden Nævningekreds.

§ 72.

Ingen kan kaldes til Nævning, som ikke er optagen paa Grundlisten (§§ 73 ff.) og Nævningekredsens Aarsliste (§§ 78 ff.). Efter den førstnævnte Listes endelige Berigtigelse af Kommunalbestyrelsen kan ingen optages paa den uden ifølge Forandring af Kommunalbestyrelsens Kendelse efter Anke.

Grunde, der udelukke fra Nævningehvervet (§§ 69 og 70), men som maatte være blevne upaaagtede eller først ere opstaaede efter Udløbet af lovbestemt Frist, skulle af den paagældende Myndighed tages i Betragtning uden Hensyn til nævnte Frist.

Krav paa Fritagelse for Nævningehvervet af Grunde, som først ere opstaaede efter Udløbet af lovbestemt Frist, er ikke afskaaret.

*Kapitel 7.***Grundlister.**

§ 73.

Kommunalbestyrelserne — i København den samlede Kommunalbestyrelse ved et Udvalg af 8 Medlemmer, af hvilke efter Forholdstal 4 vælges af Magistraten og 4 af Borgerrepræsentanterne — udvælge aarlig efter Forholdstal blandt de Personer der ere opførte paa Folketingsvalglisten og opfylde de øvrige i §§ 69 og 70 foreskrevne Betingelser, Mænd, der anses for særlig egnede og værdige til Nævningehvervet, nemlig i København 1,200 og 200 Suppleanter, paa Landet i hver Sogneraadskreds og i Købstæderne samt i Handelspladserne 1 for hvert fulde Antal af 250 Indbyggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal af 500 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almindelige Folketælling. De nærmere Regler for Valgenes Foretagelse fastsættes ved kongelig Anordning.

De Landdistrikter, som med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen have kommunal Bestyrelse fælles med en Købstad (Lov om Landkommunernes Styrelse af 6. Juni 1867 § 1, Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15), henregnes i den her omtalte Henseende til Købstaden.

§ 74.

Fortegnelse over de ifølge § 73 valgte Mænd (Grundlisten) skal fremlægges til almindeligt Eftersyn i 8 Dage i April Maaned og i øvrigt i Overensstemmelse med de i Lov om Valgene til Rigsdagen af 7. Februar 1901 § 12 for Valgisterne til Folketinget foreskrevne Regler, hvorhos der til enhver paa Listen optagen skal sendes skriftlig Meddelelse om hans Optagelse.

Indsigelser mod Listen eller Begæringer om Fritagelse for Nævningehvervet skulle fremsættes skriftlig for Kommunalbestyrelsen under Angivelse af Grunden, hvorpaa de støttes, inden 3 Dage fra Udløbet af den Tid, i hvilken Listen ligger fremme.

Indsigelse kan fremsættes af enhver, som anser sig uden Føje optagen paa Listen, eller som efter § 71 mener at have Krav paa Fritagelse, saavel som af enhver til Folketinget valgbar Beboer af Kommunen, som formener, at nogen uberettiget er optagen paa Listen.

De fremkomne Indsigelser paakendes af Kommunalbestyrelsen — i København af det i § 73 nævnte Udvalg — under Iagttagelse af de i Lov om Valgene til Rigsdagen af 7. Februar 1901 § 14 foreskrevne Regler. Kendelsen kan af den, hvem

den gaar imod, indankes til Udvalget for Aarslistens Dannelse. Meddelelse om, at Anke vil finde Sted, skal inden 3 Dage efter Kendelsens Afsigelse gøres til Kommunalbestyrelsen.

§ 75.

Den efter Afgørelsen af fremsatte Indsigelser berigtigede Liste underskrives af Kommunalbestyrelsens — i København det i § 73 ommeldte Udvalgs — Formand og indsendes af ham inden 1. Maj til Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse (§ 78). Saa skal og Afskrift af de Kendelser, mod hvilke Anke, overensstemmende med § 74 i Slutningen, er anmeldt, indsendes med fornødne Oplysninger.

§ 76.

I Tilfælde af Forsømmelse med Listernes Indsendelse skal Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse, i fornødent Fald ved Anvendelse af passende Tvangsbøder, drage Omsorg for, at de savnede Lister uopholdelig indsendes. Findes det, at Listen i nogen Kommune ikke paa lovbefalet Maade er bragt i Stand, paa lægger han, i fornødent Fald under Tvangsbøder, Kommunalbestyrelsen ufortøvet at træffe de i Loven befalede Foranstaltninger, om fornødent med Forkortelse af de lovbestemte Frister, og gør Indberetning herom til Justitsministeren, der afgør, om Strafansvar skal gøres gældende.

§ 77.

Dersom hidtil upaaagtede eller senere opstaaede Grunde, som udelukke nogen paa Grundlisten opført Person fra Nævningehvervet, efter den i § 74 ommeldte Fristes Udløb maatte komme til Kommunalbestyrelsens Kundskab, skal derom ved Indsendelse af Listen eller senere, saa snart ske kan, gøres Meddelelse, ledsaget af fornødne Oplysninger, til Formanden for Udvalget for Aarslistens Dannelse, saafremt enten Lodtrækningen til denne Liste endnu ikke har fundet Sted, eller den paagældende ved Lodtrækningen er bleven optagen paa den. Herom skal Kommunalbestyrelsen samtidig underrette den, om hvis Udelukkelse der er Tale.

Kapitel 8.

Nævningekredsens Aarsliste.

§ 78.

Til Afgørelse af, hvilke Mænd der skal opføres paa Nævningekredsens Aarsliste, dannes for 3 Aar ad Gangen i hver Kreds et Udvalg, bestaaende af en af Kongen beskikket Formand, 2 af Landsrettens Formand og 2 af vedkommende Amsraad og Købstad-Kommunalbestyrelser valgte Medlemmer.

De nærmere fornødne Regler om de to sidstnævnte Udvalgsmedlemmers Valg fastsættes af Justitsministeren.

Udvalgets Medlemmer ere berettigede til Godtgørelse for Befordring med 20 Øre for hver løbende Kilometer; de Udlæg, som Udførelse af de Udvalgets Formand i de følgende Paragraffer paalagte Forretninger medfører, godtgøres efter Regning.

§ 79.

Formanden for det i § 78 nævnte Udvalg sammenkalder Møde af Udvalget paa Nævningekredsens Tingsted saa betids, at Aarslisten kan være affattet inden 15. Maj.

Om Tid og Sted for Mødet, som afholdes offentlig, skal mindst 1 Uge forud Bekendtgørelse indrykkes i Statstidenden, med Opfordring til dem, som i Medfør af § 74 i Slutningen agte at paaanke en Kendelse af Kommunalbestyrelsen, samt til de paa Grundlisterne opførte Personer, der maatte mene at have et ved § 71 hjemlet og ikke ved Forsømmelse (§ 72 i Slutningen) afskaaret Krav paa Fritagelse, om senest Dagen før det berammede Møde skriftlig og med Angivelse af Grund at indgive deres Anke eller Begæring til Udvalgets Formand.

§ 80.

Udvalget afgør først de Spørgsmaal vedrørende Optagelsen paa Grundlisten, som ifølge §§ 77 og 79 ere forelagte det, eller som det selv maatte finde Anledning til at rejse ifølge fremkommen, paa bestemte Kendsgerninger støttet Tvivl, om nogen af de paa Listen opførte Mænd fyldestgør Betingelserne efter §§ 69 og 70 for at kunne være Nævning. Der gives dem, hvem Afgørelsen angaar, og som ere mødte eller have ladet møde, Lejlighed til at udtale sig og til at fremføre medbragte Bevisligheder.

Udvalgets Afgørelser, som paategnes Grundlisten, kunne ikke paaankes.

Naar der ved de Afgørelser, som træffes af Kommunalbestyrelsen eller Udvalget, udskydes nogen af de valgte, træder den paa Listen først opførte Suppleant i den udelukkede Sted.

§ 81.

Naar de nævnte Fortegnelser paa den anførte Maade ere berigtigede, bliver af det hele for hver Nævningekreds særlig udpegede Antal Mænd ved Lodtrækning at udtage, for den københavnske Kreds 600, for den bornholmske Kreds 120 og for hver af de øvrige Nævningekredse 200.

De saaledes udtagne Mænd opføres med deres fulde Navn, Livsstilling og Bopæl efter Bogstavfølge og under Løbenumre paa en særegen Liste, som underskrives af Udvalgets Medlemmer og udgør Nævningekredsens Aarsliste. Listen offentliggøres i Statstidenden.

§ 82.

Viser nogen Forsømmelse i Udførelsen af de ham efter Kapitlerne 6—8 paa-hvilende Forretninger, bliver han, for saa vidt ikke højere Straf er forskyldt efter Lovgivningens almindelige Bestemmelser, at anse med Bøder fra 20 til 400 Kr.

Kapitel 9.

Udtagelse af Nævninger for det enkelte Ting.

§ 83.

Mindst en Uge før hvert Ting, paa hvilket Nævningsager skulle paakendes, afholder det i § 78 nævnte Udvalg et offentligt Møde paa Tingstedet, for ved Lodtrækning at udtage Nævninger for det forestaaende Ting. Mødets Tid og Sted lader Formanden mindst en Uge forud bekendtgøre i Statstidenden og ved Opslag paa Tingstedet med Opfordring til de paa Aarslisten opførte Personer, som mene at have et ved § 71 hjemlet og ikke ved Forsømmelse afskaaret Krav paa Fritagelse, om senest Dagen før det berammede Møde skriftlig med Angivelse af Grund at indgive deres Begæring til Udvalgets Formand.

Denne lader før Mødet de Navne, som findes paa Aarslisten og som ikke ifølge Afgørelser, trufne i Anledning af tidligere Ting i Nævningeaaret, eller i Medfør af Reglen i § 96 maatte være udgaaede, afskrive paa Sedler med deres paa Aarslisten opførte Løbenumre.

§ 84.

Paa Mødet afgør Udvalget først de mulig fremkomne Spørgsmaal om Fritagelser eller om Udslettelse af Aarslisten. Med Hensyn til disse Afgørelser gælde Reglerne i § 80.

§ 85.

De Sedler, som ikke ifølge de i forrige Paragraf omtalte Afgørelser maatte blive at lægge til Side, sammenholdes derefter med Aarslisten og eftertælles, hvorefter der skrides til Lodtrækning af 30 Hovednævninger og 10 Hjælpenævninger for det forestaaende Ting.

I dette Øjemed blive først de Sedler, der indeholde Navne paa Personer, som bo paa det Sted, hvor Retten skal holdes, eller i Nærheden af det, lagte i en Urne, og blandt dem 10 Sedler udtrukne af Formanden, en for en. Ethvert udtrukket Navn oplæses straks og optegnes paa en Liste. Derefter lægges ogsaa de andre Sedler i Urnen, og 30 Sedler udtages af Formanden, en for en; ethvert udtrukket Navn oplæses straks og optegnes paa en anden Liste. De udtrukne Numre forsynes med Løbenumre efter den Orden, i hvilken de udtrækkes.

Den sidste Liste er Tingets Hovedliste, den første Hjælpe listen. Begge Lister underskrives af Udvalgets Formand. De nævnte Lister gælde for hele det forestaaende Ting, selv om dette maatte fortsættes ud over den 31. Maj.

§ 86.

Ved Lodtrækningen til Hjælpe listen blive de Personer, som have været opførte paa Hjælpe listen ved tidligere Ting i Nævningeaaret, men ikke have været indkaldte, ikke medtagne, for saa vidt der foruden dem findes opført paa Aarslisten et tilstrækkeligt Antal saadanne Personer, som komme i Betragtning til Hjælpe listen.

§ 87.

Genparter af Hovedlisten og Hjælpe listen skulle mindst en Uge før Tingets Begyndelse være Landsretten og Overanklagerne i Hænde. Tilsvarende Genparter, der blive at tilvejebringe af det i § 78 nævnte Udvalg, afsendes ved Foranstaltning af Formanden for det forestaaende Ting, mindst 6 Dage før Tinget eller Dagen, til hvilken Indstævning er sket, til hver af de Tiltalte og deres Forsvarere. Finder Indstævning med kortere Varsel Sted, afkortes denne Frist saaledes, at den bliver en Dag kortere end Varslet. Til de Tiltalte sker Meddelelsen paa den i §§ 153 ff. foreskrevne Maade.

§ 88.

Udvalgets Formand drager Omsorg for, at de paa Hovedlisten opførte Personer paa den i §§ 153 ff. foreskrevne Maade indkaldes med en Uges Varsel til at give Møde i Retten ved en Tilsigelse, som angiver Tid og Sted for Rettens Holdelse og indeholder Paamindelse om Pligten til betimelig Angivelse af mulige Fritagelsesgrunde eller Forfald samt om Følgerne af Forsømmelse i denne Henseende og af Udeblivelse uden lovligt Forfald.

Paa lignende Maade gives der de paa Hjælpe-listen opførte Personer Tilsigelse om, at de under det forestaaende Ting skulle holde sig beredte til efter Indkaldelse at møde til Udøvelse af Nævningehvervet.

§ 89.

Hvis nogen af de tilsagte Hoved- eller Hjælpenævninger mener at have noget ikke ved Forsømmelse afskaaret Krav paa Fritagelse eller at have lovligt Forfald, bør han ved Tilsigelsens Forkyndelse eller saa snart, som det bliver ham muligt, opgive saadant enten for Stævningsmanden, der paategner Tilsigelsen Bemærkning herom, eller skriftlig til Udvalgets Formand, samt meddele de Oplysninger i saa Henseende, som staa til hans Raadighed.

Forsømmelse af betimelig Anmeldelse af Fritagelsesgrunde medfører deres Fortabse.

§ 90.

Finder Udvalgets Formand efter de foreliggende Oplysninger, at en fremsat Begæring om Fritagelse bør tages til Følge, eller at et opgivet Forfald er gyldigt, eller at det ved de i § 77 nævnte Meddelelser er oplyst, at Grunde ere forhaanden, som udelukke nogen af de udtrukne Hoved- eller Hjælpenævninger fra Nævningehvervet, foretager han i et offentligt, Dagen forud bekendtgjort Møde paa lignende Maade som i §§ 83—86 foreskrevet ny Lodtrækning til Fuldstændiggørelse henholdsvis af Hovedlisten og Hjælpe-listen.

Med Hensyn til de ved denne Lodtrækning udtrukne Nævninger iagttages Reglerne i §§ 87 og 88 snarest muligt; de der ommeldte Frister forkortes saa meget, som Omstændighederne gøre nødvendigt.

Finder Udvalgets Formand ikke tilstrækkelig Grund til at tage Hensyn til fremsatte Begæringer om Fritagelse eller opgivne Forfald, lader han Meddelelse derom forkynde for paagældende paa den i § 88 bestemte Maade med Betydning om, at Spørgsmaalet kan indbringes til Afgørelse af Retten ved Tingets Begyndelse.

De af Formanden i Henhold til denne Paragrafs 1ste Stykke truffne Afgørelser om Fritagelse og Udelukkelse have kun Gyldighed for det forestaaende Ting.

§ 91.

Senest Dagen før Tingets Begyndelse skulle Aarslisten, den endelige Hovedliste og Hjælpe-liste for Tinget og de paategnede Tilsigelser til Hoved- og Hjælpenævningerne være Rettens Formand i Hænde. Fremdeles skal Udvalgets Formand til samme Tid eller senere snarest muligt tilstille Rettens Formand de Meddelelser, som efter § 77 maatte komme ham i Hænde om tidligere upaaagtede eller senere opstaaede Grunde, som udelukke nogen af de paa Tingets Lister opførte Personer fra Nævningehvervet.

§ 92.

Enhver Nævning, som udebliver efter behørig Indkaldelse, uden at lovligt Forfald oplyses, eller som, efter at være mødt, uden Orlov eller oplyst lovligt Forfald unddrager sig Opfyldelsen af de ham som Nævning paahvilende Pligter, ifalder en Bøde, første Gang fra 40 til 400 Kr. og i Gentagelsestilfælde fra 100 til 1,000 Kr.

Spørgsmaal om Nævningers Ansvar efter denne Paragraf afgøres af Retten uden Nævninger.

Den afsagte Kendelse forkyndes snarest muligt for den paagældende Nævning. Denne har i en Uge fra Kendelsens Forkyndelse Adgang til at fremkomme med Oplysninger for Retten om, at behørig Indkaldelse ej har fundet Sted, eller at han har haft lovligt Forfald. Findes disse fyldestgørende, ophæver Retten sin Kendelse. De omhandlede Kendelser kunne ikke gøres til Genstand for Anke eller Kære.

§ 93.

Har en udebleven Nævning, for hvis Vedkommende lovligt Forfald er oplyst, ikke opfyldt den ham efter § 89 paahvilende Pligt til betimelig Anmeldelse og Meddelelse af Oplysninger, eller møder en Nævning for sent, men inden Lodtrækning af Nævninger til nogen Sag er begyndt den paagældende Dag, kan Retten ved Kendelse idømme ham en Bøde af indtil 20 Kr. Denne Kendelse kan ikke omgøres af Retten, ej heller paaankes eller paakæres.

§ 94.

Rettens Formand kan meddele en Nævning Orlov under Samlingen for en bestemt Tid.

§ 95.

Viser det sig under Tinget, at det til Lodtrækningen af Nævninger til en Sag fornødne Antal (§ 857) ikke kan skaffes til Veje ved Indkaldelse af de tilsagte Hjælpenævninger, foranstalter Rettens Formand Tallet udfyldt ved Lodtrækning blandt de paa Aarslisten opførte Personer, som ere bosatte paa eller nær ved det Sted, hvor Retten holdes. Herved bliver Reglen i § 86 at iagttage. De udtrukne Navne tilføres Hjælpe listen og meddeles straks Overanklageren, den eller de Tiltalte og deres beskikkede Forsvarere, hvorhos de paagældende straks indkaldes efter Reglerne i § 88 med Aftens Varsel.

§ 96.

Ved Tingets Slutning lader Rettens Formand Navnene paa de Nævninger, der efter Indkaldelse have givet behørigt Møde paa Tinget og ikke her efter Begæring paa Grund af en midlertidig Forhindring ere blevne fritagne for at gøre Tjeneste i Henhold til § 71 Nr. 9, udstryge paa Aarslisten. Tillige meddeles der de ovenmeldte Nævninger paa Forlangende uden Betaling Vidnesbyrd af Rettens Skriver om, at de have givet behørigt Møde under Tinget.

§ 97.

Der tilkommer Nævninger 3 Kr. for hver Dag, de i Anledning af Nævningehvervet holdes borte fra Hjemmet, og endvidere, naar de give Møde over 3 Kilometer fra den By, hvori de bo, eller, naar de bo paa Landet, fra deres Hjem, Godtgørelse for Billet til Jernbane (III. Klasse) og Dampskib (II. Plads), hvor saadant kan benyttes, og i øvrigt for Befordring frem og tilbage med 20 Øre for hver Kilometer, dog mindst 1 Kr.

§ 98.

Aarslisten samt Tingets Hovedliste og Hjælpe liste tilbagesendes efter Tingets Slutning til Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse.

*Tredie Afsnit.***Anklagemyndigheden.***Kapitel 10.*

§ 99.

De offentlige Anklagere ere Rigsanklageren, Overanklagerne samt de til disses Bistand beskikkede Mænd.

§ 100.

Rigsanklageren beskikkes af Kongen. Til midlertidig at fungere som Rigsanklager i Tilfælde af Embedsledighed eller Forfald kan Justitsministeren meddele Beskikkelse.

Rigsanklageren virker ved Højesteret og fører Tilsynet med de offentlige Anklagere efter de nærmere Regler i nærværende Lov.

Rigsanklageren har Embedskontor i København.

§ 101.

Til Bistand ved Udførelsen af Rigsanklagerens Hverv beskikker Kongen en Overanklager.

Justitsministeren kan efter Forhandling med Rigsanklageren give ogsaa andre Bemyndigelse til at optræde i en enkelt Sag for Højesteret i Rigsanklagerens Sted.

§ 102.

For Østre Landsretskreds beskikker Kongen 3, og for Vestre Landsretskreds ligeledes 3 Overanklager. Til midlertidig at fungere som Overanklager i Tilfælde af Embedsledighed eller Forfald kan Justitsministeren meddele Beskikkelse.

Overanklagerne virke ved Landsretterne, Sø- og Handelsretten og Underretterne efter de derom i denne Lov givne Regler.

Fordelingen af Forretningerne mellem Overanklagerne i hver Landsretskreds saavel som Stedet for deres Embedskontor bestemmes af Justitsministeren.

Bemyndigelse til i en enkelt Sag at optræde for Landsretten i Stedet for eller sammen med Overanklageren kan efter Forhandling med denne gives af Justitsministeren.

§ 103.

Justitsministeren beskikker de fornødne Medhjælpere for Overanklageren.

Rigsanklageren beskikker efter Forslag af Overanklageren Anklagere ved Sø- og Handelsretten og Underretterne, een eller efter Omstændighederne flere ved hver Underretskreds, til efter Paalæg af Overanklageren at udføre Tiltale for de nævnte Retter. Saadan Beskikkelse kan meddeles samme Mand for flere Underretskredse.

Bemyndigelse til i en enkelt Sag at udføre Tiltale for Underretten eller Sø- og Handelsretten kan efter Forhandling med Overanklageren gives af Rigsanklageren

§ 104.

Kun uberygtede, vederhæftige Mænd kunne beskikkes til eller handle som offentlige Anklagere.

Den, der beskikkes til Rigsanklager eller Overanklager, eller som bemyndiges til at optræde for Højesteret eller Landsretten i en enkelt Sag, skal fyldestgøre de Betingelser, der ifølge § 120 udkræves for at blive Højesteretssagfører, dog at den i § 123 nævnte Prøve ikke kræves.

Den, der beskikkes til Medhjælper for en Overanklager eller til Anklager ved Sø- og Handelsretten og Underretterne eller bemyndiges til i en enkelt Sag at udføre en Tiltale for nogen af de nævnte Retter, skal fyldestgøre de Betingelser, som ifølge § 122 udkræves for at blive Sagfører ved Underretterne.

§ 105.

Udøvelse af Sagførervirksomhed er uforenelig med Stillingen som Rigsanklager eller Overanklager. Dog skal den Anklager, der har Beskikkelse som Sagfører, med sine Foresattes Tilladelse kunne overtage Udførelsen af enkelte borgerlige Retssager.

Virksomhed som Sagfører udelukker ikke fra Beskikkelse som Medhjælper for en Overanklager eller som Anklager ved Sø- og Handelsretten og Underretten, ej heller fra Bemyndigelse til ellers at optræde som Anklager i en enkelt Sag.

§ 106.

De offentlige Anklagere ere Justitsministeren underordnede og staa med Hensyn til deres Hvervs Udførelse under dennes Tilsyn.

§ 107.

Anklagere ved Sø- og Handelsretten og Underretterne samt de Mænd, der bemyndiges til at optræde som Anklagere i en enkelt Sag, erholde Vederlag af det offentlige for den enkelte Sag. Retten fastsætter i Dommen eller, hvis Sagen afsluttes uden Dom, ved Kendelse Vederlaget efter Arbejdets Betydning og Omfang.

Fjerde Afsnit.

Politimyndigheden.

Kapitel 11.

§ 108.

Med Hensyn til Politiets Ordning og Virksomhed i København forbliver det ved de nugældende Bestemmelser. Det forbeholdes at underkaste Bestemmelserne om Statens Tilskud til Københavns Politi et Gennemsyn.

§ 109.

I øvrigt deles Riget i Politikredse, der hver for sig forestaaes af en Politimester. Enhver Underretskreds udenfor København udgør en Politikreds.

Politimesteren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted (Hovedtingsted). Dog kan Justitsministeren tilstede Afgivelse herfra.

Politimestrene, der beskikkes af Kongen, maa være fuldmyndige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med i det mindste Karakteren haud illaudabilis efter denne Eksamens tidligere Ordning eller haud illaudabilis 1mi gradus efter den nuværende Ordning.

§ 110.

Udenfor København udøves Politiets Virksomhed dels af Statspolitiet, der er fælles for hele Riget, dels af det kommunale Politi, hvis Virksomhedsomraade falder indenfor de enkelte Politikredse.

§ 111.

Statspolitiets Opgave er at udføre de Politiet paahvilende Hverv indenfor den straffende Retsplejes Omraade i Overensstemmelse med den derom gældende Lovgivning og saaledes navnlig at foretage Efterforskning og Forfølgning af Forbrydelser. Desuden paahviler det Statspolitiet at paase Overholdelsen af Lov om Tilsynet med Fremmede og Rejsende m. m. af 15. Maj 1875, samt i det Omfang, hvori dets øvrige Virksomhed tilsteder det, at yde Bistand til Opretholdelse af Sikkerhed, Fred og Orden.

§ 112.

Det kommunale Politis Opgave er i første Række at opretholde Sikkerhed, Fred og Orden og at paase Overholdelsen af Love og Vedtægter.

Desuden er det kommunale Politi pligtigt at bistaa Statspolitiet i enhver Henseende i det Omfang, hvori dets øvrige Virksomhed tilsteder det.

§ 113.

Chefen for Statspolitiet har den øverste Ledelse af dette. Til hans Bistand beskikkes en af Kongen udnævnt Politiinspektør.

Antallet af Politibetjente kan ikke overstige 200. Af disse kunne indtil 30 beskikkes til Overpolitibetjente.

Bestemmelserne i Lov om Oprettelse af et Statspoliti af 13. Maj 1911 forblive i øvrigt i Kraft.

§ 114.

Politimesteren leder de i Politikredsen forefaldende Politiforretninger og er saavel det kommunale Politis som Statspolitiets øverste stedlige Foresatte. For saa vidt angaar de særlig til Statspolitiet henlagte Hverv staar Politimesteren under Chefen for Statspolitiets Overtilsyn.

Det paahviler yderligere Politimesteren at bestyre Arresthusene.

Andre Forretninger end de foran nævnte, som efter den hidtil gældende Ret have været henlagte til Herredsfogden, Birkedommeren eller Byfogden, og som ikke i Følge Reglerne i denne Lovs 1ste Bogs 1ste Afsnit gaa over til Retterne, varetages indtil videre af Politimesteren, dog at udenfor København den Øvrigheden efter Danske Lov 3—16—4, jvf. Fr. 30. April 1824 § 3 Nr. 6 tilkommende Afgørelsesret gaar over til vedkommende Amtmand.

I de Kommuner, i hvis Bestyrelse Underøvrigheden paa Landet efter de hidtil gældende Regler indtræder som Formand med samme Stilling som Borgmesteren i Købstæderne, beskikkes Formanden for Fremtiden af Kongen, indtil anderledes bestemmes ved Lov.

§ 115.

Den eller de af Politimesteren antagne Fuldmægtige kan der af Amtmanden meddeles Autorisation til paa Politimesterens Ansvar at udføre dennes Forretninger. For at kunne autoriseres som saadan udkræves, at den paagældende fyldestgør de i § 109, 4de Stykke, stillede Betingelser; dog er det tilstrækkeligt, at vedkommende fyldestgør den i § 44 i Slutningen angivne Fordring med Hensyn til juridisk Eksamen.

§ 116.

Kun Personer, der have Indfødsret samt ere vederhæftige og af et uplettet Rygte, kunne ansættes som Politibetjente i de kommunale Politikorps.

De maa ved deres Ansættelse være over 22 Aar og som Regel ikke over 40 Aar.

§ 117.

Antallet af kommunalt ansatte Politibetjente kan hverken formindskes eller forøges uden Justitsministerens Samtykke.

Sognefogderne og lignende Bestillingsmænd bistaa Politiet efter de gældende Regler. Det særegne Kystpoliti bortfalder.

§ 118.

Politimyndighederne ere Justitsministeren underordnede og staa under hans øverste Tilsyn. Politiet udenfor København staaer i sin Virksomhed for Efterforskning og Forfølgning af de Forbrydelser, som høre under Overanklagerens Virkekreds, under dennes Overtilsyn.

Med Hensyn til sin øvrige Virksomhed staaer det kommunale Politi udenfor København under Amtmandens Overtilsyn.

Femte Afsnit.

Sagførere.

Kapitel 12.

Sagføreres Beskikkelse og Adgang til at benytte Fuldmægtig m. m.

§ 119.

Sagførere beskikkes af Justitsministeriet. Beskikkelse meddeles paa Begæring enhver (Mand eller Kvinde), som har Indfødsret, har opnaaet 25 Aars Alderen, ikke er ude af Raadighed over sit Bo, ifølge paalidelige Vidnesbyrd har ført en retskaffen Vandel og derhos opfylder de i de efterfølgende Paragraffer for de enkelte Stillinger foreskrevne Betingelser.

§ 120.

For at blive Højesteretssagfører udfordres, at den paagældende har bestaaet den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren laudabilis, samt at han enten i 3 Aar har været i Virksomhed som Landsretssagfører eller Overanklager, eller i lige Tid har været i Virksomhed som Universitetslærer i Lovkyndighed eller Dommer, uden mod eget Ønske at være fjernet fra disse Stillinger paa en saadan Maade, at den almindelige Pensionsret er gaaet tabt eller indskrænket, og endelig at han har bestaaet den nedenfor i § 123 omhandlede Prøve.

§ 121.

For at blive Landsretssagfører udfordres, at den paagældende har bestaaet den fuldstændige juridiske Eksamen, i det mindste med Karakteren *haud illaudabilis* efter denne Eksamens tidligere Ordning eller *haud illaudabilis 1mi gradus* efter den nuværende Ordning, samt at han i 3 Aar har været i Virksomhed som Underretssagfører eller som Anklager ved en Underret, eller har som autoriseret Fuldmægtig hos en Højesteretssagfører eller Landsretssagfører eller som Medhjælper hos en Overanklager stadig deltaget i Behandlingen af Retssager. Endvidere skal han have aflagt den i § 123 omhandlede Prøve.

§ 122.

For at blive Underretssagfører udfordres, at den paagældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen, i det mindste med Karakteren *haud illaudabilis*, eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede, samt at han enten i 3 Aar stadig har som autoriseret Fuldmægtig hos en Sagfører deltaget i dennes Forretninger, derunder Behandlingen af Retssager, eller ogsaa, at han i lige Tid har været Retsskriver eller Politimester eller stadig har været i Virksomhed som Fuldmægtig under en Ret eller som autoriseret Fuldmægtig hos en Dommer eller en Politimester.

Til Udbringelse af de i de to foregaaende Paragraffer og i nærværende Paragraf ommeldte 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Den, der er i Besiddelse af de Egenskaber, som udfordres for en højere Art af Sagførervirksomhed, er altid berettiget til at stedes til en ringere Art af Sagførervirksomhed.

§ 123.

Sagførerprøverne for Højesteret og Landsretterne bestaa i, at den paagældende henholdsvis for Højesteret eller en Landsret udfører 3 med mundtlig Domsforhandling sluttende Sager, som han selv maa forskaffe sig, og af hvilke mindst 2 ere civile, deraf i alt Fald den ene for Sagsøgeren. Prøven er bestaaet, naar hans Udførelse af disse Sager af vedkommende Domstol kendes forsvarlig.

Saadan Prøve kan ingen underkaste sig oftere end 2 Gange, og ingen erholder Adgang til Prøven, forinden han har fremlagt Justitsministeriets Tilkendegivelse om, at han efter bestaaet Prøve vil kunne erholde Beskikkelse henholdsvis som Højesteretssagfører eller Landsretssagfører.

§ 124.

For Beskikkelserne som Højesteretssagfører, Landsretssagfører og Underretssagfører erlægges Afgifter henholdsvis af 200, 120 og 60 Kr. — Afgifterne tilfalde Statskassen.

Forinden Beskikkelsen udleveres til vedkommende, har han at underskrive en højtidelig Forsikring om, at han med Flid og Troskab vil udføre de Sager, der betros ham, og at han i det hele vil samvittighedsfuldt opfylde sine Pligter som Sagfører. Formen for denne Erklæring fastsættes af Justitsministeren.

§ 125.

Udøvelsen af Sagførervirksomhed kan ikke forenes med noget Dommer- eller Retsskriverembede, noget Embede som Rigsanklager eller Overanklager, nogen Øvrig-

hedspost eller Ansættelse i Politiets Tjeneste, ej heller med noget Tjenesteforhold hos en Amtmand, Dommer, Politimester eller Retsskriver. Hvorvidt for øvrigt nogen offentlig Embeds- eller Bestillingsmand tillige kan udøve nogen Sagførervirksomhed, bestemmes af Kongen.

Ønsker en Sagfører, som befinder sig i nogen af de Stillinger, med hvilke Udøvelse af Sagførervirksomhed i Almindelighed er uførelig, i et enkelt Tilfælde, at overtage Udførelsen af en Retssag, skal dette dog ikke være ham forment, naar han dertil erholder sine Foresattes Tilladelse.

§ 126.

Den, der beskikkes som Højesteretssagfører, er, saa længe han vil benytte Beskikkelsen, forpligtet til at have Kontor i eller ved København. Landsrets- og Underretssagførere ere forpligtede til, inden Beskikkelsen udleveres dem, at anmelde for Justitsministeriet, i hvilken Landsretskreds eller Underretskreds de ville have Kontor. Højesteretssagførere, som ikke have Kontor i eller ved København, blive, saa længe de beholde Kontor udenfor dette Sted, at betragte som Landsretssagførere. Enhver Sagfører, som flytter sit Kontor til en anden Retskreds, skal inden 14 Dage efter Flytningen anmelde denne for Justitsministeriet. Ingen Sagfører maa samtidig have Kontor i flere Underretskredse.

§ 127.

Højesteretssagførerne ere berettigede til at give Møde for alle Landets Domstole, Landsretssagførerne for begge Landsretter, Københavns Sø- og Handelsret og alle Underretter, Underretssagførerne for Sø og Handelsretten i Sager, som i Medfør af §§ 224—25 vilde høre under Underret, samt for enhver Underret, jvf. dog § 1031.

Ingen Sagfører kan give Møde eller lade møde for en Ret, der beklædes af en Enkeltdommer, med hvem Sagføreren er gift eller er beslægtet eller besvogret i anden Grad af Sidelinien eller nærmere.

§ 128.

Under mundtlig Forhandling i Domssager for Landsret, Københavns Sø- og Handelsret i Sager, der i Medfør af §§ 224—25 vilde høre under Landsret, og for Højesteret er det ikke Sagførere tilladt at give Møde ved en anden, medmindre denne er en Sagfører, der vilde være berettiget til selv at møde for vedkommende Domstol i den paagældende Sag. Dog skal det være Sagførere tilladt ved enhver uberygtet Person at fremsætte og begrunde Begæring om Sagens Udsættelse paa Grund af Forhold, hvorved Sagføreren selv hindres i at give Møde.

§ 129.

Udenfor mundtlig Forhandling i Domssager for Landsret, Københavns Sø- og Handelsret i Sager, som i Medfør af §§ 224—25 vilde høre under Landsret, og for Højesteret samt uden Begrænsning for Underret og Sø- og Handelsretten i Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underret, er det Sagførere tilladt uden særlig Angivelse af Grund at lade møde for sig ved deres autoriserede Fuldmægtige.

Med Angivelse og paa Rettens eller Modpartens Forlangende Bevisliggørelse af lovligt Forfald kunne Sagførere under de i denne Paragraf omhandlede Rettergangsforetagender give Møde ved enhver uberygtet myndig Person.

§ 130.

Enhver Sagfører er berettiget til at have en autoriseret Fuldmægtig, der skal være en uberygtet Person, som har underkastet sig i det mindste den juridiske Fællesprøve eller den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede. Autorisationen meddeles for Fuldmægtige hos Højesteretssagførere af Højesterets Formand, for Fuldmægtige hos Landsretssagførere af Formanden i vedkommende Landsret, for Fuldmægtige hos de Underretssagførere, der have Kontor i København, af Formanden i Københavns Byret og for Fuldmægtige hos andre Underretssagførere af Dommeren i den Retskreds, i hvilken vedkommende Sagfører har Kontor. De autoriserede Fuldmægtige skulle, saa længe de ville benytte Fuldmagten, have Bopæl i eller ved den Stad eller i den Retskreds, hvor deres Principal har Kontor.

*Kapitel 13.***Sagføreres Rettigheder og Pligter.**

§ 131.

Sagførerne ere paa den Maade og med de Begrænsninger, som i denne Lov bestemt, enberettigede til at udføre Retssager for andre. En Bemyndigelse til i eget Navn at indtale en Fordring eller anden Rettighed („Mandatarfuldmagt“) kan ikke give den, hvem Bemyndigelsen er given, Ret til selv at møde i Sagen, naar han ikke vilde være berettiget til at give Møde som Sagfører for vedkommende Domstol i den paagældende Sag.

Indgreb i Sagførernes Eneret, derunder indbefattet, at nogen uberettiget offentlig betegner sig som Sagfører, anses med Bøder fra 50 til 200 Kr., hvilken Straf, naar Forseelsen er sket gennem Proformarethandler, ved hvilke det er givet Udseende af, at vedkommende optræder som Transporthaver, kan stige til 500 Kr. Overenskomster om, at Transportgiveren skal betale Bøden, ere ugyldige, og det i Tilfælde af saadant Proformaværk tilsagte Vederlag for Udførelse af Sager kan ikke søges betalt samt kan, hvis det er erlagt, søges tilbage.

§ 132.

Ingen Sagfører er, bortset fra de Tilfælde, hvor han hertil kan beordres, pligtig at paatage sig Udførelsen af en Retssag.

§ 133.

Sagførere ere pligtige med Flid og Troskab at udføre de dem betroede Forretninger. De ere pligtige at fremme de dem betroede Retssager med den Hurtighed, som Tilfældets Beskaffenhed tillader. De maa som en Følge heraf ikke forhale Sagerne ved unødvendige Udsættelser, grundløse Formalitetsindsigelser eller andre Udflugter. De skulle afholde sig fra usømmelig Tale og Skrivemaade for Retten og efterkomme de Paalæg, som særlig gives dem af Retten i Medfør af denne Lov.

§ 134.

Ingen Sagfører maa kræve højere Betaling, end der skønnes billigt, for den Bistand og Tjeneste, han i saadan Egenskab yder ved Udførelse af Retssager.

For øvrigt er det ikke forbudt at betinge sig højere Betaling for det Tilfælde,

at Sagen vindes, end for det Tilfælde, at den helt eller for en Del tabes, lige saa lidt som det er forbudt at betinge sig en vis Andel i Sagens Genstand.

Overenskomster om Betaling, der aabenbart forurette en af Parterne, ere ugyldige.

§ 135

Enhver Sagfører, der er antagen til Udførelse af beneficerede Sager, jvf. § 331, er pligtig til for ubemidlede, der henvises til ham, at affatte Besværinger til Øvrighedsmyndigheder og Ansøgning om fri Proces, endvidere til at affatte Forligsindkaldelser og Stævninger i borgerlige Sager, som vedkommende ønsker at anlægge ved den Ret, for hvilken Sagføreren er antagen, for saa vidt der ikke er Adgang til at opnaa Rettens Bistand efter § 425, 1ste Stykke. Saadanne Henvisninger foretages af Politimesteren, som skønner over de paagældendes Uformuenhed og iagttager, at Henvisningerne fordeles ligelig mellem de paagældende Sagførere. — Disse Bestemmelser gælde dog indtil videre ikke for de Sagførere, der have Kontor i København eller paa Frederiksberg; men Bestemmelserne kunne af Justitsministeriet, naar Omstændighederne maatte tale derfor, med fornøden Tillempelse udvides til ogsaa at omfatte dem.

Paa de aarlige Finanslove bevilges det fornødne Beløb til Vederlag til de paagældende Sagførere for deres heromhandlede Virksomhed. De nærmere Regler for Fastsættelsen og Udbetalingen af disse Vederlag gives af Justitsministeren.

§ 136.

Sagførere, som overtræde de i nærværende Lov givne Forskrifter eller i øvrigt forse sig i deres Virksomhed som Sagførere, anses med de i Straffelovens § 144 omhandlede Straffe.

Naar den Straf, som skal paalægges en Sagfører, ikke er højere end Bøder, og ingen særlig Bevisførelse udfordres for at oplyse det strafbare Forhold, kan Straffen paalægges under den Sag, med Hensyn til hvilken Forseelsen er begaaet, enten ved en særskilt Kendelse eller ved den endelige Dom.

Kapitel 14.

Ophør af Retten til Sagførervirksomhed.

§ 137.

Naar en Sagfører ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, skal Retten til at udøve Sagførervirksomhed ved samme Dom frakendes ham.

Har en Sagfører gjort sig skyldig i det i Straffelovens § 253 omhandlede Forhold, bliver, selv om i øvrigt andet Strafansvar mod ham i Medfør af samme Lovs § 254 maatte bortfalde, Retten til Sagførervirksomhed ved Dom at frakende ham for en bestemt angiven Tid eller for bestandig under den mod ham anlagte Straffesag, eller, hvis en saadan ikke maatte være anlagt, da under en særlig i dette Øjemed ifølge Justitsministerens Bestemmelse mod ham rejst Straffesag.

Naar Dom til Fortabelse af Ret til Sagførervirksomhed er overgaaet en Sagfører, kan han ikke, selv om han paaanker saadan Dom, fortsætte sin Virksomhed, før han ved endelig Dom har faaet sin Dom forandret.

§ 138.

Kommer en Sagfører under Konkurs, har Justitsministeren at fratage ham Retten til at udøve Sagførervirksomhed og kan som Regel først tilbagegive ham den, naar han fremskaffer Erklæring fra samtlige de i Konkursboet anmeldte Kreditorer om, at han har fyldestgjort dem for deres Krav, eller at de have samtykket i Boets Ekstradition. Bliver en Sagfører umyndiggjort, har Justitsministeren ligeledes at fratage ham Retten til at udøve Sagførervirksomhed, saa længe Umyndiggørelsen vedvarer.

*Kapitel 15.***Sagførersamfund og Sagførerraad.**

§ 139.

Samtlige i en Landsretskreds boende Sagførere udgøre et Samfund, Højesteretssagførerne ere Medlemmer af det til Østre Landsret hørende Sagførersamfund.

§ 140.

Ethvert Sagførersamfund skal have en Bestyrelse, der benævnes Sagførerraad. Sagførerraadet bestaar af en af Landsrettens Formand blandt Sagførerne i Kredsen valgt Formand og et lige Antal Medlemmer, ikke under 4 og ikke over 8, Halvdelen valgt af og blandt Landsrets- og Højesteretssagførerne, Halvdelen af og blandt Underretssagførerne. Samtlige Valg gælde for 4 Aar; Genvalg kan finde Sted.

§ 141.

Til almindeligt Møde af Samfundets Medlemmer indbydes ved en offentlig Bekendtgørelse i Statstidende med mindst 14 Dages Varsel.

§ 142.

Almindelige Møder sammenkaldes dels for at vælge Medlemmer af Sagførerraadet dels for at afhandle andre Genstande vedkommende Sagførerstandens Forhold og Interesser.

Sagførerraadet sammenkalder Møder, saa ofte dette findes nødvendigt; naar et Antal af mindst en Fjerdedel af Medlemmerne af Sagførersamfundet, eller naar Landsrettens Formand forlanger det, er Sagførerraadet pligtigt at sammenkalde Møde.

Første Gang efter, at denne Lov er traadt i Kraft, sammenkalder Landsrettens Formand Møde til Valg af et Sagførerraad.

§ 143.

Sagførerraadet har ikke blot at paase, at de til Samfundet hørende Sagførere i deres Forhold som Sagførere holde sig Lovene efterrettelige, men ogsaa, at de i deres Sagførervirksomhed undgaa alt, hvad der ikke komme overens med den Hæderlighed, Nøjagtighed og Paalidelighed, som en offentlig beskikket Sagfører altid maa udvise, ligesom det med bindende Virkning har Ret til at afgøre Tvistigheder angaaende Vederlag for den af dem i denne deres Egenskab ydede Tjeneste og Bistand til private, naar disse i denne Anledning henvende sig til det.

§ 144.

I Henhold til den foregaaende Paragraf kan Sagførerraadet skride ind mod hver enkelt Samfundsmedlem, saavel af egen Drift som ifølge Begæring.

Sagførerraadet kan tildele de enkelte Medlemmer af Sagførersamfundet Irettesættelser, forbyde dem Udførelsen af enkelte Sager eller Forretninger, paalægge dem Bøde af ikke over 300 Kr., suspendere dem fra Sagførervirksomheden i en vis Tid, dog ikke længere end 1 Aar.

Dog kunne de nævnte Straffe ikke anvendes, uden at den paagældende har haft tilstrækkelig Lejlighed til at erklære sig over de ham gjorte Bebrejdelser og fremkomme med sit Forsvar, mundtlig eller skriftlig.

§ 145.

Gaar Sagførerraadets Beslutning ud paa Irettesættelse, Bøde over 40 Kr., Forbud imod Udførelsen af enkelte Sager eller Forretninger eller Suspension, kan den paagældende Sagfører fordre Beslutningen, forinden den kan træde i Virksomhed, prøvet af Landsretten, naar han inden 3 Dage forlanger dette ved en Skrivelse til Landsrettens Formand.

Landsrettens Formand har da at kalde Sagførerraadet og den paagældende Sagfører til et Møde med Landsrettens Medlemmer, af hvilke mindst 5 maa være til Stede.

I dette Møde, som holdes for lukkede Døre, gives der alle vedkommende Lejlighed til mundtlig at udtale sig, hvorefter Landsretten enten stadfæster eller ophæver Sagførerraadets Beslutning.

§ 146.

Sagførerraadet har at føre Tilsyn med de Personer, som forberede sig til Sagførervirksomheden ved den paagældende Landsret eller de under samme hørende Retter. Ethvert Andragende fra saadanne Personer om Beskikkelse som Sagfører ved Landsretten eller i Landsretskredsen skal forelægges Sagførerraadet til Erklæring. Dersom Sagførerraadets Erklæring gaar ud paa, at den paagældende ikke kan antages virkelig at have deltaget i Sagførerforretningers Udførelse eller at have med tilbørlig Flid bivaanet Retsforhandlingerne, eller paa, at han ikke har ført en retskaffen Vandel, kan Andragendet om Beskikkelse i Reglen ikke tages til Følge; dog kan Justitsministeren, naar særegne Grunde tale derfor, tildele vedkommende Beskikkelse, uagtet hans Andragende ikke anbefales af Sagførerraadet, men dog ikke førend efter, at der paa ny er givet dette Lejlighed til at ytre sig.

§ 147.

For ethvert Sagførersamfund kan der angaaende Samfundets indre Anliggender oprettes Vedtægter, som dog ikke maa indeholde noget, der strider mod denne Lov.

Saadanne Vedtægter skulle behandles og vedtages med absolut Stemmeerhed paa et almindeligt Møde og derefter forelægges Kongen, som enten stadfæster dem eller nægter dem Stadfæstelse.

Anden Bog.

Fælles Bestemmelser for borgerlige Sager og Straffesager.

Kapitel 16.

Almindelige Bestemmelser om Procesmaaden.

§ 148.

Retssager forhandles mundtlig. Skrift anvendes kun i det Omfang, i hvilket Loven særlig bestemmer det.

Ved den mundtlige Forhandling benyttes frit Foredrag.

Naar Oplæsning skal finde Sted, bestemmer Rettens Formand, ved hvem den skal foregaa, for saa vidt andet ikke i Loven er foreskrevet.

§ 149.

Retssproget er dansk. Afhørelse af Personer, der ikke ere det danske Sprog mægtige, foregaaer ved Hjælp af en edsvoren Tolk. Dog kan i borgerlige Sager ved Underret Tilkaldelse af Tolk undlades, naar ingen af Parterne gør Fordring herpaa, og Retten tiltror sig fornødent Kendskab til det fremmede Sprog. Det samme kan under sidstnævnte Forudsætning finde Sted i Straffesager udenfor Domsforhandling for Landsret.

Dokumenter, der ere affattede i fremmede Sprog, skulle ledsages af en Oversættelse, der, naar Retten eller Modparten forlanger det, skal bekræftes af en autoriseret Translatør.

Forhandling med og Afhørelse af døve, stumme og døvstumme foregaaer enten ved Hjælp af Personer, der ere kyndige i Tegnsproget eller Talemotoden, og som forud tages i Ed, eller ved skriftlige Spørgsmaal og Svar.

Til at bistaa som Tolk eller Tegnsprogkyndig maa ingen tilkaldes, der ifølge §§ 60 og 62 vilde være udelukket fra at handle som Dommer i Sagen. I øvrigt blive de om Vidner gældende Regler at anvende paa de nævnte Personer med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, og for saa vidt ikke andet særlig er foreskrevet.

§ 150.

Rettens Formand leder Forhandlingen. Han bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, for saa vidt Loven ikke indeholder Forskrifter derom

Ingen maa tage Ordet uden ifølge hans Tilladelse; han kan fratage den Part Ordet, som ikke vil rette sig efter hans Ledelse. Han drager Omsorg for saa vidt muligt at fjerne alt, hvad der til Unytte trækker Forhandlingen i Langdrag, og slutter Forhandlingens enkelte Dele, naar han anser det foreliggende Emne for tilstrækkelig behandlet.

§ 151.

Rettens Formand vaager over, at Forhandlingen foregaar med den tilbørlige Orden og Værdighed. Han er berettiget til i dette Øjemed at afbryde og tilrettevise Parter, Vidner eller andre, naar de tillade sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisning, kan Ordet fratages ham. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig Adfærd forstyrre Forhandlingerne eller tilsidesætte den Agtelse, som skyldes Retten, kunne udvises af Rets-salen. Bliver i en borgerlig Sag Ordet frataget en Part, eller bortfjernes han, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Retten ikke finder en Udsættelse nødvendig. Det samme gælder, naar Ordet fratages den Sigtede i en Straffesag. Bortfjernes han, forholdes efter Reglerne i §§ 821 og 849. Er det den offentlige Anklager eller Sigtedes Forsvarer, som bortfjernes, eller hvem Ordet fratages, gaas der frem, som om vedkommende var udebleven.

For Fornærmelser mod Retten eller nogen af de i Retten mødende, Uorden, hvorved Forhandlingerne forstyrres, samt Ulydighed mod Formandens Befalinger, kan Retten (derunder ogsaa Skifte- og Fogedret) lade vedkommende fjerne fra Retslokalet, og kan endvidere ved en Kendelse, der afsiges straks, paalægge Straf af Bøder indtil 40 Kr.

De Straffe, som paalægges i Henhold til denne Paragraf, medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den Skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Regler, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

Politiet er forpligtet til uvægerligt og øjeblikkeligt at yde Retten Bistand til Udførelse af denne Paragrafs Forskrifter.

§ 152.

De Forretninger, som ifølge denne Lov paahvile Rettens Formand, udføres, naar Retten beklædes af en Enkeltdommer, af denne.

Kapitel 17.

Forkyndelser og Meddelelser.

§ 153.

Forkyndelser og andre processuelle Meddelelser i borgerlige Sager skulle, for saa vidt ikke Loven eller Overenskomst mellem Parterne medfører Undtagelse, foregaa ved en Stævningsmand eller i de i § 156 Nr. 3 angivne Tilfælde ved Politiet.

Paa samme Maade foregaar i Straffesager med de i §§ 159 og 160 hjemlede Undtagelser.

- 1) Forkyndelse for Sigtede af Tilsigelse eller Stævning til Møde for Retten, af Anklageskrift, Bevisfortegnelse, Domsudskrift, Ankemeddelelse eller Kæremaal og af den i sidste Stykke af § 948 ommeldte Tilkendegivelse,
- 2) Forkyndelse for Vidner og Syns- eller Skønsmænd af Indkaldelse til Afhørelse, for Syns- eller Skønsmænd af den Beslutning, hvorved de ere udmeldte, og for udeblevne Vidner eller Syns- eller Skønsmænd af den i § 177, jfr. § 189, ommeldte Kendelse.

§ 154.

Enhver beskikket Stævningsmand kan med fuld Retsvirkning iværksætte Forkyndelser under Iagttagelse af de i Loven givne Forskrifter. Gyldigheden af det foretagne svækkes ikke derved, at Stævningsmanden har handlet udenfor den Retskreds, i hvilken han er ansat.

§ 155.

Det, der skal forkyndes paa den i § 153 foreskrevne Maade, gives i dobbelt Udfærdigelse til den, der skal iværksætte Forkyndelsen. Begæring eller Paalæg om Foretagelse af Forkyndelser kan rettes umiddelbart til en Stævningsmand. Skal Forkyndelse i en borgerlig Sag ske paa et andet Sted end det, hvor Parten opholder sig eller i en Straffesag i en anden Underretskreds end den, hvor Retten, fra hvilken Forkyndelsen udgaar, har sit Sæde, eller udgaar den i en saadan Sag fra Landsretten eller Overanklageren, kunne Udfærdigelserne sendes til Underretten i den Kreds, hvor Forkyndelsen skal ske. Vedkommende Underret er da pligtig — i borgerlige Sager mod Forudbetaling af alle fornødne Udgifter — at overgive dem til Stævningsmanden eller — i Straffesager — Politiet.

Begæringen eller Paalæget om Forkyndelse skal efterkommes snarest muligt, i Byerne senest inden 24 Timer, paa Landet senest inden 48 Timer efter Modtagelsen. Om Tiden, paa hvilken Begæringen eller Paalæget er modtaget, skal Stævningsmanden — i borgerlige Sager efter Forlangende af vedkommende Part — undertegne en ham forelagt skriftlig Tilstaaelse.

§ 156.

Ved Iværksættelse af Forkyndelsen gælde følgende Regler:

- 1) Forkyndelsen bør saa vidt muligt søges iværksat for den paagældende personlig, ordentligvis paa hans Bopæl eller midlertidige Opholdssted. Forkyndelse for den paagældende personlig er gyldig, uanset hvor den sker. Dog kan den i intet Fald ske i Kirken eller paa andet Sted, medens Gudstjeneste eller kirkelige Handlinger foregaa der.
- 2) Kan Forkyndelsen ikke ske for den paagældende personlig paa hans Bolig her i Riget, kan den gyldig iværksættes for hans Ægtefælle, Børn over 18 Aar, Tjenestefolk eller andre til Husstanden hørende voksne Personer, som ere til Stede der; ere saadanne ikke at træffe, da for vedkommende Husvært, Principal, Husbonde, Læremester eller Arbejdsherre, for saa vidt denne træffes til Stede der. Forkyndelsen kan endvidere foregaa paa den paagældendes Kontor, Værksted eller andet fast Forretningslokale for en til Kontoret hørende, paa Værkstedet arbejdende eller i Forretningen ansat voksen Person, som findes til Stede, og for Skipperes og Søfolks Vedkommende paa det Skib, hvortil de høre, for en til Skibet hørende voksen Person, der findes til Stede. Har den paagældende ikke Bopæl, Kontor, Værksted eller andet Forretningslokale i Riget, og ikke hører til et herværende Skib, kan Forkyndelsen ske paa hans midlertidige Opholdssted i Riget, for dem, hos hvem han er til Huse.
- 3) Har Stævningsmanden ikke kunnet iværksætte Forkyndelsen paa nogen af de ovenfor angivne Maader, skal han paategne Udfærdigelsen Attest herom og straks overlevere den til Politiet, der snarest muligt skal søge at iværksætte Forkyndelsen.
- 4) Forkyndelser, som ske paa vedkommendes Bolig eller sædvanlige Opholdssted, skulle foregaa imellem Kl. 7 Morgen og Kl. 8 Aften. Paa Søn- og Helligdage maa de ikke foregaa i Tiden fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 4 Eftermiddag. Juleaften maa de ikke foregaa efter Kl. 6 Eftermiddag.

Udføres Forretningen af en Stævningsmand, skal denne, hvis de af ham modtagne Opgivelser ikke lede til Forkyndelsens Iværksættelse, efter Evne søge saadan Underretning, at Forkyndelsen kan ske.

§ 157.

Bemyndigelsen til den enkelte Forretning behøver ikke at godtgøres for den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker.

De Personer, for hvem Forkyndelse i Henhold til Reglerne i § 156 Nr. 2 foretages, kunne i Reglen ikke vægre sig ved at modtage den. Nægter nogen ubeføjet at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer han, hvor Forkyndelsen er sket, at levere vedkommende den ved Forkyndelsen overleverede Genpart, uagtet dette kunde ske uden Udgift eller væsentligt Besvær, kan han ved Kendelse under Sagen tilpligtes at erstatte de ved hans Vægring eller Unladelse forvoldte Omkostninger.

§ 158.

Det ene Eksemplar af den Udfærdigelse, som forkyndes, overgives til den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker, medens det andet Eksemplar tilbagegives eller med første Post afsendes til den, der har begært eller beordret Forkyndelsen.

Førstnævnte Eksemplar skal, hvis Forkyndelsen ikke er sket for den vedkommende personlig, forinden Aflæveringen forsynes med en Paategning, der indeholder fornøden Angivelse af den Dag og Time, paa hvilken, det Sted, hvor, og de Personer, for hvem Forkyndelsen er sket. Sidstnævnte Eksemplar skal i alle Tilfælde forsynes med Paategning af ovennævnte Indhold, og, hvis Forkyndelsen ikke er sket for vedkommende selv, tillige med Paategning om, hvorledes der i den Anledning er forholdt, samt hvad der er opgivet om hans Opholdssted.

Er det ikke lykkedes Politiet at iværksætte Forkyndelsen, fordi den paagældende ikke har kunnet antræffes i Retskredsen og ej heller har Bolig eller midlertidigt Opholdssted der, tilbagegives Udfærdigelsen med Paategning om det stedfundne samt om, hvad der er Politiet bekendt angaaende hans Bolig eller Opholdssted.

Paategningen afgiver Bevis for det, som ifølge den er foregaaet; dog er Modbevis ikke udelukket.

Gaar Politiets Opgivelse ud paa, at paagældende har Bopæl eller Opholdssted andetsteds i Riget, bliver Forkyndelsen efter Foranstaltning af den, der har begært eller beordret den, at iværksætte der i Overensstemmelse med de foranstaaende Regler.

§ 159.

Har vedkommende bekendt Bolig eller Opholdssted i Udlandet, og kan Forkyndelse ikke ske her i Riget overensstemmende med § 156, sker Forkyndelse eller Meddelelse paa den ved Stedets Love eller ved Traktat hjemlede Maade. Fornøden Begæring herom, som vedkommende Part i borgerlige Sager kan fordre udstedt af Retten, tilstilles den paagældende fremmede Myndighed.

§ 160.

Er det ikke lykkedes ved Politiet at opspørge vedkommendes Bopæl eller Opholdssted, eller har i en Straffesag en Sigtet, som vides at opholde sig i Udlandet, unddraget sig Forfølgning ved Flugt, iværksættes Forkyndelsen ved 3 Gange gentagen Indrykkelse i Statstidenden. Det er i saadant Fald tilstrækkeligt, at Udfærdigelsens Indhold indrykkes i Udtog med Bemærkning, at den selv henligger til Modtagelse paa vedkom-

mende Rets Skriverkontor. I Bekendtgørelsen skal det udtrykkelig bemærkes, hvorpaa det støttes, at denne Forkyndelsesmaade benyttes.

Ovenstaaende Regel gælder ogsaa, naar den paagældende fremmede Myndighed har vægret sig ved at efterkomme den til samme ifølge § 159 rettede Begæring; dog skal i saa Fald Udfærdigelsen tillige tilstilles vedkommende med Posten i betalt Brev, der skal anbefales. Postembedsmanden har at forsyne det ene Eksemplar af Udfærdigelsen med Paategning om, at ligelydende Eksemplar er afsendt til nærmere betegnet Adresse i betalt og anbefalet Brev. Paategningen afgiver Bevis herfor, indtil Modbevis føres.

§ 161.

I borgerlige Sager, kunne Parterne vedtage, at et opgivet Sted skal agtes for Bopæl, og dette bliver da, for saa vidt der sammesteds forefindes nogen, der er villig til at modtage Forkyndelsen, ved Anvendelsen af de foregaaende Regler at behandle som den virkelige Bopæl.

§ 162.

En Forkyndelse, der er sket overensstemmende med de i §§ 156—161 givne Regler, anses lovlig, uagtet den ikke ved de trufne Foranstaltninger maatte komme til paagældendes Kundskab.

§ 163.

Meddelelse, som under Retsmøde i Sagen gives vedkommende personlig til Retsbogen, kan altid træde i Stedet for Forkyndelse.

§ 164.

Benytte begge Parter i en borgerlig Sag Sagførere til at udføre Sagen, kunne Meddelelser til Sagførerne under Sagens Gang ske umiddelbart fra den ene Sagfører til den anden uden Stævningmænds Mellekomst, blot imod simpelt Modtagelsesbevis.

Meddelelsen kan gyldigt afleveres paa Sagførerens Kontor til enhver Tid, dette er aabent, og Modtagelsesbeviset kan udstedes af Sagførerens der tilstedeværende Fuldmægtig eller andre Kontorbetjente.

§ 165.

De fra Retten udgaaende Meddelelser, for hvilke Loven ingen særlig Forskrift indeholder, ske paa den Maade, som Rettens Formand i hvert enkelt Tilfælde finder hensigtsmæssigst, og uden at hans Beslutninger herom ere Genstand for Kære. Det er tilladt at tilstille Meddelelsen med Posten.

§ 166.

Naar der af Retten i et behørig afholdt Møde træffes Beslutning om Tidspunktet for et nyt Møde eller for en Retshandlings Iværksættelse, anses de Personer der ere til Stede og paahøre Beslutningen, for at have faaet tilstrækkelig Underretning derom. Personer, som have været lovlig tilsagte til Mødet, men som enten ere udeblevne eller uberettiget have forladt Mødet, forinden Beslutningen der toges, have intet Krav paa særlig Forkyndelse eller Meddelelse om det ny Møde eller om Tidspunktet for de besluttede Retshandlingers Iværksættelse. Dog bør Retten ikke undlade ved Budsendelse eller med Posten at give dem Meddelelse om Beslutningen, for saa vidt denne antages at være af Interesse for dem.

§ 167.

Indkaldelser og Meddelelser til Militære, hvilke med de af Forholdets Natur flydende Lempelser blive at forkynde efter de i dette Kapitel givne Regler, skulle tillige anmeldes for Afdelingschefen, som foranlediger paagældendes Møde for Retten, hvor saadant gøres fornødent.

*Kapitel 18.***Vidner.**

§ 168.

Enhver er pligtig til efter lovlig Opfordring at aflægge Vidnesbyrd for Retten om, hvad der med Hensyn til Sagen eller Undersøgelsens Genstand er ham bekendt, for saa vidt Loven ikke særlig hjemler Undtagelse herfra.

§ 169.

Mod dens Ønske, som har Krav paa Hemmeligholdelse, maa Vidnesbyrd ikke afkræves:

- 1) Folkekirkens og anerkendte Trossamfunds Præster om det, som i Skriftemaal eller i øvrigt i deres Egenskab af Sjælesørgere maatte være dem betroet,
- 2) i Straffesager Forsvarere angaaende, hvad der er betroet dem i denne deres Egenskab, og i borgerlige Sager Sagførere angaaende det, som de ved Partens Fortrolighed have erfaret i en Sag, der har været dem betroet til Udførelse, eller hvori deres Raad har været søgt,
- 3) de ved den kongelige Fødselsstiftelse i København ansatte Embedsmænd, Betjente og Jordemødre angaaende de Kvinders Svangerskab og Barnefødsel, som forløses paa Stiftelsen, medmindre det ved Vidnesbyrddet tilsigtes at oplyse, om Drab eller anden strafbar Handling er begaaet mod Barnet.

Foranstaaende Regler komme dog ikke til Anvendelse i Straffesager, naar Retten skønner, at det for at forebygge, at nogen urettelig domfældes, er magtpaaliggende, at det paagældende Vidnesbyrd aflægges. Dog skal i saa Fald Vidnesbyrddet aflægges for lukkede Døre og ikke udstrækkes ud over det for Øjemedet nødvendige.

Ej heller maa Vidnesbyrd afkræves Embeds- og Bestillingsmænd eller andre, som handle i offentligt Hverv, angaaende, hvad der ifølge dette er dem betroet eller kommet til deres Kundskab, for saa vidt Lov eller anden Forskrift med Hensyn dertil paalægger dem Tavshedspligt, medmindre vedkommende overordnede Myndighed eller for Rigsdagsmænds Vedkommende det paagældende Tings Formand saavel som Regeringen samtykker i, at de afhøres, og da kun paa de Betingelser og i det Omfang som Samtykket angiver.

Retten har paa Embeds Vegne saa vidt muligt at forebygge, at Vidnesbyrd modtages i de Tilfælde, hvor saadant efter nærværende Paragraf ikke maa afkræves. Er det efter Omstændighederne klart, at en Vidneførsel vilde komme i Strid med ovenstaaende Regler, bør ingen Indkaldelse udstedes.

§ 170.

Vidnesbyrd kan i borgerlige Sager nægtes, naar Besvarelsen af et Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte Vidnet selv, dets Ægtefælle, Forældre eller Børn for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd eller dog for et væsentligt Formuetab eller

andet hermed i Klasse staaende Skade, samt naar Spørgsmaalet angaar Meddelelser, som Vidnets Ægtefælle under Ægteskabet har gjort Vidnet, for saa vidt Vidnet selv eller dets Ægtefælle herved kan skades.

I Straffesager kan Vidnesbyrd kun nægtes (jvf. dog 4de og 5te Stykke), naar Besvarelsen af det stillede Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte Vidnet selv for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd.

Et Vidne kan ingen Sinde undslaa sig for at besvare det Spørgsmaal, om der er overgaaet Vidnet en Straffedom.

Den, hvem Ansvar for et trykt Skriffs Indhold i Medfør af Lov af 3. Januar 1851 § 3 kan komme til at paahvile, kan nægte Vidnesbyrd angaaende Betingelserne for en Forgængers Ansvar, naar han enten selv vil overtage Ansvar, eller Opfordringen til ham ikke er sket inden 3 Maaneder, efter at Bekendtgørelse om Skriftets Udgivelse første Gang var indrykket i et offentligt Blad.

Ligeledes kan paa Bladet navngiven Redaktør og Redaktionssekretær ved et offentligt Blad nægte Vidnesbyrd angaaende, hvem der er Hjemmelsmand til en i det paagældende Blad optagen, ikke med Forfatterens Navn forsynet Artikel eller Meddelelse, medmindre Sagen angaar en Forbrydelse, der kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel, eller den angaar Brud paa Tavshedspligt, som paahviler nogen i offentligt Hverv.

At nogen i de nævnte Tilfælde har fundet sig i at afgive en Forklaring, som han var berettiget til at nægte, udelukker ham ikke fra senere at undslaa sig for at bekræfte den eller for at afgive videre Forklaring.

I ethvert Tilfælde, hvor det er klart, at Betingelserne for Fritagelsen ere til Stede, skal Retten før Afhørelsen gøre paagældende opmærksom paa hans Ret til at undslaa sig.

§ 171.

I borgerlige Sager er i Reglen ingen pligtig at møde som Vidne udenfor den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig. Naar Landsretssager forberedes ved Landsretten selv, ere dog Personer, som bo eller opholde sig i en Underretskreds, der har Tingsted i den Retskreds, hvor Landsretten har sit Sæde, jfr. § 338, 2det Stykke, pligtige til under Sagens Forberedelse at møde som Vidner for vedkommende Landsret.

I Straffesager er i Reglen ingen pligtig at møde som Vidne udenfor den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde komme til at rejse mere end 70 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 25 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade for at naa hen til vedkommende Ret. Til Domsforhandling for Landsret i Sager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, er dog enhver, hvis Helbredstilstand ikke er til Hinder derfor, pligtig at møde som Vidne indenfor den Landsretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, samt i øvrigt, naar han ikke vilde faa længere at rejse hen til Retten end 140 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 50 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade.

Ved Beslutning af Retten eller dens Formand, der bliver at paaberaabe i Indkaldelsen, kan det saavel i borgerlige Sager som i Straffesager paalægges et fjernere boende Vidne at give Møde for Landsret eller Højesteret, naar dets Afhøring maa antages at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning. Det samme gælder med Hensyn til borgerlige Sager, der behandles skriftlig for Landsret eller Højesteret, naar Afhøring i Medfør af §§ 389, 415 og 438 bestemmes at skulle ske for et Medlem af Landsretten eller Højesteret.

§ 172.

I borgerlige Sager afgives Vidnesbyrd som Regel for Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor eller opholder sig. Naar Forberedelsen af en Landsretssag

foregaar ved Landsretten selv (jfr. § 338), afgives Vidnesbyrdet dog for denne Ret, for saa vidt Reglen i § 171, 1ste Stykke, ikke er til Hinder derfor.

I Straffesager afgives Vidnesbyrd i Reglen for vedkommede Undersøgelsesret eller, for saa vidt Vidnet enten ikke er pligtigt at give Møde for denne, eller et saadant Møde af vedkommende Undersøgelsesdommer skønnes at ville medføre væsentlig større Besvær for Vidnet end Møde for Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor eller opholder sig, for denne sidste Ret. Dog have Vidner, hvis Forklaring skal benyttes som Bevis under Domsforhandling for Landsret i Nævningsager, at møde under denne og der at aflægge Forklaring, medmindre Reglerne i § 171 eller Vidnets Helbredstilstand er til Hinder derfor, eller dette efter Rettens Skøn vilde medføre Vidtløftiggørelse af Forhandlingerne, Ulemper for Vidnet eller Bekostning, som ikke vilde staa i rimeligt Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Vidnesbyrdet kan antages at have for Sagens Oplysning.

Landsret eller Højesteret kan derhos, for saa vidt ikke Vidnets Helbredstilstand er til Hinder derfor, saavel i borgerlige Sager som i Straffesager bestemme, at Vidnesbyrd, der maa antages at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning, aflægges under Domsforhandling for Retten, se endvidere med Hensyn til borgerlige Sager, der behandles skriftlig for Landsret og Højesteret, §§ 389, 415 og 438. Naar en Underret træffer saadan Bestemmelse i Medfør af § 433, jvf. § 442, eller i Medfør af § 926, jvf. § 922, eller naar Vidner skulle afhøres under Domsforhandling i offentlige Politisager i Medfør af § 935, er Vidnets Mødepligt begrænset ved Reglerne i § 171.

Er et Vidnes Helbredstilstand til Hinder for, at det møder paa det sædvanlige Tingsted, kan Retten til dets Afhørelse sættes paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

§ 173.

Militære af Hæren og Flaaden ere pligtige til at aflægge Vidnesbyrd for de borgerlige Domstole overensstemmende med Reglerne i denne Lov.

§ 174.

Indkaldelse til at møde som Vidne udgaar, hvor ikke andet er bestemt, fra den Ret, for hvilken Vidnesbyrdet skal aflægges. I borgerlige Sager udstedes Indkaldelsen efter vedkommende Parts Begæring og overgives ham til Forkyndelse. Skal et Vidne indkaldes for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten.

Foruden Vidnets Navn, og hvad der i øvrigt hører til dets nærmere Betegnelse, Sagen og Indkaldelsens Øjemed, hvem der har begært Indkaldelsen, den Ret, for hvilken der skal vidnes, samt Stedet og Tiden for Mødet skal der i Indkaldelsen nævnes det Varsel, som skal gives den indkaldte, og gøres opmærksom paa, at Udeblivelse medfører Strafansvar.

Varslet er i borgerlige Sager en Uge, men kan dog under særlige Omstændigheder afkortes efter Beslutning af Rettens Formand. I Straffesager tilkommer der Vidnet Aftens Varsel, hvortil lægges to Døgn, saafremt det skal møde udenfor den Underretskreds, hvor det bor eller opholder sig, og Afstanden til Tingstedet er over 15 Kilometer; dog kan Retten eller dens Formand fastsætte andet Varsel eller paalægge uopholdeligt Møde.

Skulle Vidner føres i Udlandet, udsteder Retten — i borgerlige Sager efter vedkommende Parts Forlangende — de i saa Henseende fornødne Begæringer til de udenlandske Myndigheder.

§ 175.

Enhver, som er til Stede i et Retsmøde eller i umiddelbar Nærhed af Retslokalet, kan det af Retten paalægges at fremstille sig straks til Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan det paalægges at møde til ny Tid.

Naar nogen anholdes under Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor, kan Politiet paa Stedet tilsige enhver tilstedeværende til det Retsmøde, hvor den anholdte skal fremstilles.

§ 176.

Naar Vidneførsel foregaar for den dømmende Ret, ere de afhørte Vidner pligtige at blive til Stede, indtil den paagældende Sags Behandling er sluttet, eller Formanden tillader dem at forlade Tingstedet enten helt eller mod at blive til Stede i Nærheden. Hvorvidt de kunne eller skulle blive til Stede i Retssalen, beror paa Formandens Bestemmelse.

§ 177.

Udebliver et lovmæssig indkaldt Vidne uden lovligt Forfald eller uden at have betimelig anmeldt sit Forfald, hvor dette var muligt, eller forlader det i det i § 176 omhandlede Tilfælde uden Tilladelse Tingstedet, før den paagældende Sags Behandling er sluttet, skal Retten i borgerlige Sager efter Partens Begæring straks ved Kendelse idømme Vidnet en Bøde fra 10 til 200 Kr., tilpligte det at erstatte de Udgifter, som maatte være foraarsagede ved Udeblivelsen, samt indkalde det paa ny med et af Retten fastsat Varsel efter Kendelsens Forkyndelse ved Partens Foranstaltning. I Straffesager kan der i samme eller et senere Retsmøde idømmes Vidnet Bøde og Erstatning som foranført, dog at Bøden, hvis Vidnet var indkaldt til Domsforhandling for Nævninger, kan stige til 400 Kr.

Retten kan derhos — i borgerlige Sager dog kun efter Partens Begæring og kun i Tilfælde af Vidneførsel under Domsforhandling eller af gentagen Udeblivelse — lade et udeblevet Vidne afhente med Magt, og, hvis Sagen udsættes, beslutte, at Vidnet ved Politiets Foranstaltning skal tages i Forvaring, indtil dets Fremstilling for Retten til Afgivelse af Vidnesbyrd kan finde Sted; dog har Vidnet Adgang til Løsladelse mod saadan Sikkerhed, som Retten finder tilstrækkelig, og i intet Tilfælde maa et Vidne i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt. Udgifterne derved afholdes som Delinkventomkostninger.

Kendelse, hvorved Bøde eller Erstatning er idømt et fraværende Vidne, kan omgøres, naar Begæring derom fremsættes i det første Retsmøde, i hvilket Vidnet derefter giver Møde eller fremstilles, eller, hvis det ikke senere møder eller fremstilles, inden en Uge, efter at Kendelsen er det forkyndt eller kommet til dets Kundskab.

§ 178.

Et Vidne, som anser sig for berettiget til i det hele eller for en Del at nægte at vidne i den Sag, hvori, eller for den Ret, hvortil han er indkaldt, skal dog, naar han ikke har lovligt Forfald, møde efter Indkaldelsen og fremsætte sin Indsigelse til Paakendelse af Retten. Naar det af Retten findes fornødent, maa Vidnet oplyse Omstændigheder, af hvilke det kan ses, at Indsigelsen er grundet.

§ 179.

Vidner ere, om fornødent, pligtige til, forinden de møde i Retten, at styrke eller opfriske deres Kundskab om Vidneførselns Genstand ved at efterse deres Regn-

skabsbøger, Breve eller andre Optegnelser eller bese Genstande, hvortil de uden Omkostning eller Besvær have Adgang, og desl., og denne Pligt kan af Retten særlig paalægges dem ved Indkaldelsen eller senere. Undlader Vidnet at efterkomme denne Pligt, behandles han efter Reglerne i § 177.

§ 180.

Forinden et Vidne afhøres om Sagen, stiller Dommeren de Spørgsmaal til det, som findes fornødne for at forvise sig om dets Identitet samt for at afgøre, om der er noget til Hinder for Vidnesbyrdets Modtagelse. Dommeren skal derefter alvorlig lægge Vidnet paa Hjerte at følge Sandheden, idet han minder det om det Strafansvar, som det paadrager sig ved at afgive falsk Forklaring for Retten, og om, at det maa være forberedt paa at bekræfte sin Forklaring med Ed eller paa anden højtidelig Maade.

Skulle flere Vidner afhøres, kan Dommeren lade denne Forberedelse til Afhørelse foregaa under eet for flere eller samtlige indkaldte Vidner.

§ 181.

Ethvert Vidne afhøres for sig og bør i Reglen ikke paahøre Forklaringer af andre Vidner, af Syns- eller Skønsmænd eller, hvis det er i en Straffesag, af Sigtede. Vidner, hvis Udsagn staa i Strid med hinanden, kunne efter Parternes Begæring eller Rettens Beslutning stilles imod hinanden. Saadant bør dog ikke i Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger maa antages at skulle medvirke, uden særlig Grund ske før Domsforhandlingen.

§ 182.

Naar en Part selv afhører de af ham fremstillede Vidner, kan Modparten, hver Gang Afhørelsen af et Vidne er sluttet, rette Spørgsmaal til det, og Parten kan derefter rette de Spørgsmaal til Vidnet, hvortil Modafhøringen har givet Anledning. Rettens Formand kan tillade Fremsættelse af yderligere Spørgsmaal.

Retten kan, efter Begæring eller af egen Drift, lade et Vidne, der er aftraadt, fremstaa paa ny til yderligere Afhørelse; foranstaaende Regler finde herved tilsvarende Anvendelse.

Vidner kunne andrage paa, at de selv eller et andet Vidne eller en Part (i Straffesager Tiltalte) yderligere afhøres om angivne Punkter i det Øjemed at fuld- stændiggøre eller berigtige forudgaaende Udsagn.

§ 183.

Under et Vidnes Afhøring bør det iagttages:

at Vidnet saa vidt muligt foranlediges til at udtale sig i sammenhængende Orden om de Punkter, angaaende hvilke dets Forklaring æskes,

at det bringes paa det rene, hvorvidt Vidnets Forklaring støtter sig til egen Iagttagelse, og

at Spørgsmaal, hvorved der foreholdes Vidnet Omstændigheder, som først skulle godtgøres ved dets Svar, saa vidt muligt undgaaes.

Om Vidnet maa benytte nedskrevne Oplysninger ved Besvarelsen af de til det rettede Spørgsmaal, afgøres af Retten, efter at det er opgivet, af hvem, naar og i hvilket Øjemed, de ere affattede.

§ 184.

Naar Vidner afhøres af andre end Rettens Formand, har denne at vaage over, at utilbørlige, navnlig forvirrende Spørgsmaal ikke stilles ved Afhørelsen, og at

denne foregaar i en passende Form. Sker Afhørelsen, trods Formandens Advarsel, paa utilbørlig Maade eller paa en Maade, som ikke er egnet til at bringe Sandheden for Dagen, eller som gaar udenfor Sagen, kan han unddrage den paagældende Part Afhørelsen og selv overtage den. Skønner han, at Afhørelsens Fortsættelse ikke kan bidrage til Sagens Oplysning, kan han slutte den.

§ 185.

Vidners Forklaringer optegnes i borgerlige Sager i Retsbogen, saaledes at de vigtigste Udtalelser gengives saa vidt muligt med Vidnets egne Ord, medens uvæsentlige Bemærkninger kunne udelades. Har Vidnet tidligere været afhørt, er Henvi- sning tilstrækkelig, saa at kun Afgivelser eller Fuldstændiggørelser optegnes. Det Retsbogen tilførte bliver efter endt Afhøring at oplæse for Vidnet, og Bemærkning, om Vidnet godkender Forklaringen, optages i Retsbogen.

Naar Vidner afhøres under Domsforhandling for Landsret i Ankesager, og der ikke er særlig Grund til at antage, at Tilladelse til Anke til Højesteret vil blive søgt eller tilstaaet, samt ved Vidneafhøring under Domsforhandling for Højesteret, beror det paa Retten, om og hvor meget der skal optegnes af Vidners Forklaringer. Med Hensyn til Oplæsning og Vedtagelse gælder Reglen i § 36.

I Straffesager forholdes med Hensyn til Optegning, Oplæsning og Vedtagelse af Vidneforklaringer efter Bestemmelserne i Bogen om Strafferetsplejen, sammenholdte med § 35, 6te Stykke, og § 36.

§ 186.

I borgerlige Sager blive Vidneforklaringer at bekræfte med Ed eller anden højtidelig Forsikring. jvf. § 187, naar nogen af Parterne forlanger det.

I Straffesager skal saadan Bekræftelse ligeledes som Regel finde Sted, saavel naar Vidneforklaringen afgives for en Undersøgelsesret som under Domsforhandlingen, medmindre et for en Undersøgelsesret afhørt Vidne maa antages paa ny at skulle afhøres under Domsforhandling (Nævningesager).

Afgiver et forinden Domsforhandlingen edfæstet Vidne senere Forklaring under Domsforhandling, skal Bekræftelse finde Sted efter de for denne givne Regler, medmindre Rettens Formand finder det tilstrækkeligt, at Afhørelsen sker i Henhold til den tidligere aflagte Ed.

Finder Retten i noget Tilfælde, at det, hvorom Vidnet er spurgt, allerede er tilstrækkeligt bevist, eller at det er uden væsentlig Betydning for Sagens Afgørelse, hvis det er en borgerlig Sag, eller ganske uden Betydning for Tiltaltes Frifindelse eller Domfældelse, hvis det er en Straffesag, bortfalder Bekræftelsen.

§ 187.

I Stedet for Ed træder en efter en af Justitsministeren foreskreven Formular afgiven højtidelig Forsikring, naar Vidnet hører til et Trossamfund, der ikke tillader sine Medlemmer at aflægge Ed efter nogen af de paa det paagældende Tidspunkt gældende Edsformularer, eller der foreligger Erklæring fra Vidnet om, at Vidnet ifølge sin religiøse Tro ikke kan aflægge Ed, eller om, at Vidnet ikke har nogen religiøs Tro. Saadan Erklæring tages dog kun for gyldig, naar den er afgiven enten før den Tid, da det, hvorom Vidnet spørges, skal have fundet Sted, eller mindst et Aar før Vidneførslen, og Erklæringen ikke er to Aar gammel. Erklæringen afgives paa Rettens Kontor i den Retskreds, hvor Vidnet har sit personlige Værneting. Bevis for dens Afgivelse udstedes uden Betaling.

Bekræftelsen sker efter Afhøringen og bør, naar Omstændighederne tale derfor, udsættes, indtil alle Vidner, hvis Forklaringer angaa et og samme Forhold, ere afhørte. For saa vidt Omstændighederne give Anledning dertil, bør Dommeren først paa ny minde Vidnerne om Bekræftelsens Betydning og om det Ansvar, som de paa drage sig ved at bekræfte en falsk Forklaring. Forinden han modtager et Vidnes Bekræftelse, bør han give Vidnet fornøden Løjlighed til at berigtige sin Forklaring; hvor han dertil finder Anledning, kan han foreholde Vidnet, hvad der af andre Vidner er forklaret eller paa anden Maade er fremkommet i Modstrid med Vidnets Forklaring. Vidnets Bekræftelse gaar ud paa, at det forsikrer, at det har talt Sandhed og intet fortiet.

§ 188.

Edfæstelse finder ikke Sted af:

- 1) Børn under 15 Aar,
- 2) Personer, hvis Aandsevner skønnes at være saa mangelfuldt udviklede eller saa svækkede eller forstyrrede, at Edfæstelse vilde være betydningsløs,
- 3) Personer, som ere under Tiltale for eller fundne skyldige i Mened,
- 4) Personer, der ere dømte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som er Sagens eller Undersøgelsens Genstand.

Retten kan nægte at edfæste Personer, hvis Vidnesbyrd enten paa Grund af deres forbryderske Vandel eller paa Grund af deres Stilling til Sagen eller til Parterne eller deres Aandstilstand paa den Tid, Erfaringen skal være gjort, eller af lignende Grunde af Retten skønnes at være i særlig Grad upaalideligt.

Foranstaaende Bestemmelser finde tilsvarende Anvendelse med Hensyn til den i § 187 nævnte, i Eds Sted trædende Forsikring.

§ 189.

Vægrer et Vidne sig uden lovlig Grund ved at svare eller aflægge Vidneeden eller afgive den i Stedet derfor trædende Forsikring, kan Retten — i borgerlige Sager efter en Parts Begæring — ved Kendelse paalægge det en Bøde fra 10 til 400 Kr. Retten kan derhos ved Kendelse bestemme, at det skal tages i Forvaring ved Politiets Foranstaltning, medmindre Vidnets Førelse frafaldes, indtil det indvilliger i at svare eller at aflægge Ed eller Forsikring; dog kan et Vidne i intet Tilfælde i Henhold til nærværende Paragraf eller denne og § 177 i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Vidnet kan derhos dømmes til at erstatte de ved dets Vægning foraarsagede Omkostninger. Kære mod Kendelsen skal, naar denne er afgiven under Domsforhandling, erklæres paa Stedet og ellers inden tre Dage. Kære, som overensstemmende hermed erklæres mod Beslutning af en Underret, hvorved Fængsling er besluttet, har opsættende Virkning.

§ 190.

Afgørelse af Tvistigheder, som opstaa under Vidneførslen i Anledning af Indsigelser eller Begæring af Parter eller Vidner, sker, efter at vedkommende have ytret sig, ved Kendelse, i Straffesager dog kun, naar saadant begæres.

I Reglen afsiges Kendelse straks; men dersom det findes nødvendigt, kan Sagen i en af flere Medlemmer bestaaende Ret udsættes, for at Retten kan raadslaa. Saadan Udsættelse bør dog altid være saa kort som muligt og bør i Straffesager aldrig og i borgerlige Sager ikke uden største Nødvendighed vare længere end til næste Dag.

Foregaar Vidneførslen for en anden Ret end den, ved hvilken Sagen i øvrigt behandles, afgøres opstaaede Tvistigheder af hin.

§ 191.

De i det foregaaende omhandlede Tvangsmidler imod Vidner bringes til Anvendelse af den Ret, for hvilken Vidnet er indkaldt til at møde.

§ 192.

Vidner have Krav paa en Godtgørelse af 1 Kr., hvis deres Møde medfører et Tidsspilde for dem af under 4 Timer, men ellers af 2 Kr. med Tillæg af 1 Kr. for hver 4 Timer, de ud over 8 Timer ere fraværende fra Hjemmet til Opfyldelse af deres Vidnepligt, samt derhos, for saa vidt det er nødvendigt for dem at tilbagelægge mere end 7 Kilometer for at naa til Retten, paa Erstatning for Rejseudgifter frem og tilbage med 10 Øre for hver løbende Kilometer. Hvis Jernbane eller Dampskib kan benyttes, beregnes Rejseudgifterne dog efter Prisen for henholdsvis 3die Klasse og 2den Plads. Indkaldes Vidnet til at møde udenfor de i de to første Stykker af § 171 fastsatte Afstande, kan der af Retten tilstaaes det passende højere Godtgørelse og Vederlag for Rejseudgifter. De Ydelser, paa hvilke Vidnet har Krav, eller, hvis disse ikke kunne anslaaes bestemt, tilbørligt Forskud paa samme, maa tilbydes betalte samtidig med Indkaldelsens Forkyndelse.

§ 193.

Ved Optagelse af Arvelegitimationstingsvidner og desl. blive de i nærværende Kapitel og § 353 givne Regler at følge, for saa vidt disse ifølge Forholdets Beskaffenhed lade sig anvende.

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, blive de i Forordningen af 21. Maj 1845 § 24 indeholdte Regler om, hvem der skal stævnes, at følge.

§ 194.

Politimesteren er berettiget til at indkalde Personer, som bo eller opholde sig i vedkommende Politikreds, til Møde for at afgive Forklaring uden Ed om, hvad der med Hensyn til Genstanden for Efterforskningen i en Straffesag maatte være dem bekendt. Udebliver den indkaldte uden lovligt Forfald (jfr. § 177), er Politimesteren berettiget til at paalægge ham en Bøde af indtil 4 Kr. til Politikassen, at udrede inden en Uge, for saa vidt Klage ikke fremsættes efter Reglen i § 814.

Vægrer den indkaldte sig ved at afgive Forklaring for Politimesteren, kan denne foranledige ham indkaldt for Retten til Vidneafhørelse (§ 809), men kan ikke træffe andre Tvangsforanstaltninger mod den vægrende.

Reglerne i § 192 finde tilsvarende Anvendelse ved Indkaldelse til Afgivelse af Forklaring for Politimesteren.

§ 195.

I Overensstemmelse med de i nærværende Kapitel om Vidneførsel i borgerlige Sager indeholdte Regler, jvf. ogsaa § 353, samt de i saa Henseende traktatmæssig fastsatte Bestemmelser, jvf. Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 119 af 19. Maj 1909 m. m., sker Optagelsen af Beviser til Brug ved borgerlige Retssager, som ere anlagte eller skulle anlægges i Udlandet. Er der i Anmodningen forlangt iagttaget en særskilt Form eller Fremgangsmaade, skal dette saa vidt muligt ske, medmindre saadant maa anses at være utilstedeligt efter de derom gældende Lovbestemmelser.

Kapitel 19.

Syn og Skøn.

§ 196.

Naar der i en borgerlig Sag fremsættes Begæring om Optagelse af Syn og Skøn, og Begæringen af Retten tages til Følge, saavel som naar i en Straffesag de i § 743 nævnte Betingelser foreligge, udmelder Retten ved et Udmeldelsesdekret en eller flere Syns- eller Skønsmænd. Dersom den, der skal tilkaldes, har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af vedkommende Syn eller Skøn, sker i Straffesager Tilkaldelsen ved Rettens til ham rettede Begæring.

Personer, som bo udenfor vedkommende Rets Embedsomraade, kunne kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt, enten fordi der indenfor Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen.

§ 197.

Kun Personer, der ere uberygtede, kunne udmeldes til Syns- eller Skønsmænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 60, Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 60 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

Til at foretage Syn og Skøn kunne Kvinder udmeldes lige saavel som Mænd. Alt, hvad der i denne og andre Love er bestemt om Syns- eller Skønsmænd, finder tilsvarende Anvendelse paa Kvinder.

§ 198.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse. Det samme gælder om den, der har fyldt 65 Aar.

§ 199.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Øjemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

Skal i en Straffesag en Kvinde synes paa Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Øjemedets Opnaaelse er tilstrækkeligt, Kvinder dertil vælges, navnlig bør, hvor Spørgsmaal foreligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jorde-mødre benyttes, for saa vidt disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 200.

Ehver af Parterne kan gøre Hensetting til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved. Retten bør forinden Udmeldelsen meddele Parterne — i borgerlige Sager dog kun, hvis de ere mødte — hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at udtale sig om disse. Denne Regel kan i Straffesager tilsidesættes, naar Omstændighederne ikke tillade dens Iagttagelse.

Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne i borgerlige Sager ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 201.

I borgerlige Sager maa det i Udmeldelsesdekretet tydeligt angives, hvad der er Forretningens Genstand og Øjemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjemlingen skal foregaa — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse — og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og bekræfte deres Erklæring. Hvor særlige Grunde tale derfor, bør den til Synet eller Skønnet fornødne Besigtigelse foretages i et Retsmøde, der kan afholdes udenfor det sædvanlige Tingsted.

I Straffesager foretages den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage udenfor det sædvanlige Tingsted — medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat Iagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, saasom af Sømmelighedshensyn, findes uhensigtsmæssig eller ufornøden, i hvilket Tilfælde Retten kan overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse udenfor Retsmøde. I saadant Tilfælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem saadan Meddelelse om Synets eller Skønnets Genstand og Øjemed, som i første Stykke nævnt, samt saadan anden Anvisning, som maatte udkræves. Skulle Mændene afgive skriftlig Erklæring, bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsbogen, hvoraf Udskrift overgives dem, at forelægge dem bestemte Spørgsmaal til Besvarelse.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skøn medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør saa vidt muligt en Del af denne holdes udenfor Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skønsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionsforretninger blive fremdeles staaende ved Magt.

§ 202.

Med Hensyn til Syns- eller Skønsmænds Møde til Afhjemling eller gentagen Afhøring for Retten finde Reglerne i §§ 171 og 172 tilsvarende Anvendelse. Hvis disse Regler ere til Hinder for, at Afhjemlingen finder Sted ved den udmeldende Ret, kan denne i Udmeldelsesdekretet bestemme, at Afhjemlingen skal ske ved Underretten paa det Sted, hvor Syns- eller Skønsmændene bo eller opholde sig, eller, hvis dette maatte medføre mindre Besvær for Mændene, for Underretten i den Retskreds, hvor Forretningen er foretagen.

Skulle Syns- eller Skøns mænd møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

Hvor det viser sig nødvendigt at udmelde Syns- eller Skøns mænd, der opholde sig i en anden Retskreds end den, hvor Genstanden for Forretningen befinder sig, og Omstændighederne ikke tillade, at Genstanden forsendes til Mændenes Opholdssted, ere de pligtige at begive sig derhen, hvor den findes, selv om de i § 171 opstillede Grænser for deres Mødepligt derved overskrides.

§ 203.

Udmeldelsesdekretet bliver uden Ophold at forkynde for de udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for dem, i borgerlige Sager desuden for Modparten.

I borgerlige Sager skulle Syns- og Skøns mændene give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaar, ligesom de ogsaa have at meddele Parterne Genpart af den skriftlige Forretning (§ 204) eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen.

Klage over Syns- og Skøns mænds Fremgangsmaade ved deres Forretning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 204.

Syns- og Skøns mænd afgive deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring. Dog kan Retten med Hensyn til Forklaring, som skal afgives under Domsforhandlingen i Nævningsager (se § 834) frafalde Krav om skriftlig Afgivelse. Yderligere Forklaring kan afæskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring. Vedrøre Mangleerne Erklæringens Affattelse, bør Retten yde Mændene fornøden Bistand til deres Afhjælpning. Saadan Bistand kan ogsaa, naar Mændene ønske det, og Omstændighederne i øvrigt tale derfor, ydes inden det Retsmøde, i hvilket Afhjemlingen finder Sted. Herom skal der da senest i dette Retsmøde meddeles Parterne Underretning.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skøns mænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skøns mænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 205.

I borgerlige Sager have Syns- og Skøns mænd at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 187 angivne Betingelser, med den der omhandlede højtidelige Forsikring, medmindre begge Parter give Afkald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne

gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

I Straffesager finder saadan Bekræftelse som i første Stykke nævnt Sted, naar Syns- eller Skønsmændenes Erklæring eller Forklaring afgives for en Undersøgelsesret, medmindre Mændene maa antages paa ny at skulle afhøres under Domsforhandlingen (Nævningesager), samt naar Afhøring finder Sted under Domsforhandlingen, jvf. dog § 186.

§ 206.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed eller Forsikring, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 177 og 189 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. I borgerlige Sager kan dette dog kun ske efter Begæring af vedkommende Part, der i saa Fald ikke kan forlange yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 207.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 177, sidste Stykke, givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 208.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 209.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor.

§ 210.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller, naar Retten finder det hensigtsmæssigt, andre Mænd.

§ 211.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 3 Kilometer fra deres Hjem, dels Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 30 Øre for hver løbende Kilometer, dels i Tærepeng 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skulle i borgerlige Sager tilbydes forud. I Straffesager kunne Mændene ved Udmeldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud paa Godtgørelsen for Rejseudgifter saavel som paa de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tærepenge. I øvrigt blive de dem tilkommende Beløb at udbetale ved Rettens Foranstaltning.

Der tilkommer derhos Syns- og Skønsmænd Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse eller særlige Fagkundskaber, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 212.

Til Understøttelse under Efterforskningen i en Straffesag kan Politimesteren, naar Omstændighederne ikke tillade Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønsforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angaaende Forretningens Resultat. Ere de paagældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, ere de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Underretskreds, i hvilken de bo. Udebliver eller vægrer nogen saaledes tilkaldt Syns- eller Skønsmand sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren paalægge ham en Bøde til Politikassen af indtil 20 Kr., at udrede inden en Uge, og, naar Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt. Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det staar da de paagældende frit for, i Overensstemmelse med § 814, for Retten at forebringe deres mulige Klager over formentlige Overgreb fra Politimesterens Side.

Reglerne i den foregaaende Paragraf finde tilsvarende Anvendelse ved Tilkaldelse af Syns- og Skønsmænd ved Politimesteren.

§ 213.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer. Under de i § 187 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted. Det har ligeledes sit Forblivende ved de Regler, som for Tiden gælde om Sø- og Handelsrettens, henholdsvis Søretternes Medvirkning ved Besigtigelser, Skøn og Taksationer i Tilfælde, hvor der ikke er rejst Retssag, jvf. dog § 18.

Kapitel 20.

Rettens Raadslagninger og Afgørelser.

§ 214.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke høre til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. For Afstemningsordenen fastsætter Retten selv de fornødne Regler. Retten kan bestemme saadanne Forandringer i disse, som den til enhver Tid maatte anse for hensigtsmæssige. Formanden

stemmer dog altid sidst; han forestaar Afstemningen og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne Stemmer indføres udtogsvis i en Stemmegivningsbog. Enhver Dommer har Ret til at paase, at hans Stemme gengives rigtigt.

Dommernes Raadslagninger og Afstemninger maa ikke overværes af Tilhørere med Undtagelse af Retsskriveren.

I en Sags Afgørelse kan ingen Dommer eller Nævning deltage, som ikke har overværet de mundtlige Forhandlinger i deres Helhed. Naar i en Straffesag, som behandles ved Landsret, en Dommer eller en Nævning faar Forfald eller af anden Grund maa fratræde, efter at Domsforhandling er begyndt, kan denne fortsættes, saafremt dog højst een Dommer og een Nævning mangle.

Ved Forhandlinger, som forudsættes at blive af længere Varighed, bør i Retter, som bestaa af flere Medlemmer, en eller flere Dommere ud over det nødvendige mindste Antal deltage.

§ 215.

I Dommens Vedtagelse deltage for Landsretternes Vedkommende mindst tre, og for Højesterets Vedkommende mindst ni Medlemmer af Retten, jvf. dog § 214. Samme Regler gælde ogsaa for Vedtagelse af Kendelser, medmindre andet er bestemt.

§ 216.

For enhver Afgørelse i en Ret, der beklædes af flere Dommere, skal der være Stemme flerhed. Ved lige Stemmetal gør Formandens (jvf. § 7), eventuelt den efter Embeds alder ældste i Afgørelsen deltagende Dommers Stemme Udslaget. Kræver Afgørelsen Afstemning over flere Punkter, ere de Dommere, som have befundet sig i Mindretal, pligtige at deltage i de senere Afstemninger, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt.

Danner der sig i en Straffesag om det samme Spørgsmaal flere end to forskellige Meninger, af hvilke ingen er i Flertal, blive de for Sigtede ugunstigste Stemmer regnede sammen med de nærmeste mindre ugunstige, indtil der udkommer Stemme flerhed. Er det tvivlsomt, hvilken Mening der er den ugunstigste for Sigtede, bliver der afstemt særskilt herom.

Særskilt Afstemning finder ligeledes Sted, naar der opstaar Meningsforskel om, hvorledes Spørgsmaalene skulle stilles, eller om Afstemningens Resultat.

Den vedtagne Afgørelse føres i Pennen af Rettens Formand eller af den af de i Afgørelsen samstemmende Dommere, hvem dette Hverv af Formanden overdrages. Stemmetallet maa ikke optages i Rettens Afgørelser.

§ 217.

Rettens Afgørelser ske ved Kendelse i de Tilfælde, hvor denne Form er særlig foreskreven.

§ 218.

Domme og Kendelser skulle ledsages af Grunde. Andre Beslutninger af Retten eller Rettens Formand behøve ikke at begrundes, medmindre saadant særlig er foreskrevet.

Den i Rettens Afgørelse af en borgerlig Sag givne Fremstilling af Parternes mundtlige Angivelser og Ytringer under Sagens Behandling afgiver fuldt Bevis for disse, for saa vidt ikke Modbevis imod dem føres. *

§ 219.

Rettens Afgørelser træffes snarest muligt, efter at den paagældende Forhandling er til Ende. Kan i en Straffesag Afsigelsen ikke finde Sted samme Dag, skal dog Dom afsiges senest inden en Uge, og hvor Nævninger have medvirket, senest Dagen efter. Det sidste gælder ogsaa om Kendelser i Straffesager.

Afsigelsen af en Dom foregaar ved, at Domsslutningen, efter at hele Dommen er skriftlig udarbejdet, oplæses i et Retsmøde.

Dersom det ikke ved Optagelsen af en borgerlig Sag tilkendegives, naar Dommen eller Kendelsen vil blive afsagt, skulle Parterne og efter Omstændighederne Vidner og Syns- eller Skønsmænd tilsiges til at høre den afsagt. Er den paagældende ikke saaledes sat i Kendskab om Afsigelsestiden, regnes for hans Vedkommende de ellers fra Afsigelsen løbende processuelle Frister først fra Dommens eller Kendelsens Forkyndelse for ham.

I Straffesager bør Tiltalte, hvis han er fængslet, bringes til Stede ved Dommens Afsigelse, jvf. dog § 919, 3die Stykke. Er Dommen fældende, og er Tiltalte ikke til Stede ved Afsigelsen, bliver Udskrift af Dommen at forkynde for ham; i andre Tilfælde meddeles der ham paa Begæring Udskrift uden Betaling. Af alle Domme tilstilles der Overanklageren Udskrift. Ved Afsigelsen eller Forkyndelsen af en fældende Dom bliver det at betyde Domfældte, inden hvilken Frist og paa hvilken Maade han kan fremsætte Meddelelse om Anke.

§ 220.

Stadfæstelse af en indanket Dom kan gives enten i Henhold til de i samme anførte Grunde eller i Henhold til ny Begrundelse.

I overordnet Rets Dom skal det altid anføres, ved hvilken Ret den indankede Dom er afsagt.

§ 221.

Retten kan til enhver Tid i Embeds Medfør eller ifølge Begæring berigtige Skrivefejl, som ere indløbne i Henseende til Ord, Navne eller Tal, blotte Regnefejl samt saadanne Fejl og Forglemmelser, som alene vedrøre Udfærdigelsens Form.

Fremdeles kan den ogsaa, naar Begæring derom fremkommer inden Ankefristens Udløb, og efter at der er givet Parterne og i Straffesager tillige Forsvareren Lejlighed til at ytre sig derom, berigtige den i Afgørelsen af en borgerlig Sag indeholdte Fremstilling af Parternes mundtlige Angivelser og Ytringer eller den i Afgørelsen af en Straffesag indeholdte Fremstilling af Sagens faktiske Sammenhæng, for saa vidt Fremstillingen erkendes at lide af Fejl, bestaaende i Forbigaaelser, Uklarheder eller Modsigelser, men derimod ikke i øvrigt foretagne Forandringer enten i Begrundelsen eller Resultatet. Beslutning angaaende slige Berigtigelser træffes, og Meddelelse om dem sker efter de samme Regler, som gælde for den oprindelige Afgørelse.

Den i Henhold til Rettens Beslutning berigtigede Afgørelse træder i alle Henseender i Stedet for den oprindelige. Beslutningen angaaende Berigtigelse er ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 222.

Beslutninger af Retten eller dens Formand, der ikke behøve at begrundes, saavel som Kendelser af blot procesledende Beskaffenhed kunne omgøres, naar ny Oplysninger foreligge.

§ 223.

I de Tilfælde, hvor en efter Loven tilstedelig Afvigelse fra de almindelige Regler om Straffesagers Behandling betinges af en forudgaaende Beslutning af en Ret, ved hvilken den Sag, med Hensyn til hvilken Spørgsmaalet opstaar, ej er tingfæstet, bliver Spørgsmaalet skriftlig at forelægge Retten. Er denne Højesteret eller en Landsret, træffes Afgørelsen af Formanden med to Medlemmer af Retten eller, hvor saadant særlig er bestemt, af Formanden. Retten tager Beslutning paa Grundlag af det forelagte samt de yderligere Oplysninger og Erklæringer, som maatte være indhentede; findes det nødvendigt, at Vidner afhøres, sker dette ved en Undersøgelsesret. Mundtlig Forhandling finder ikke Sted, medmindre Formanden af særegne Grunde finder Anledning til at beslutte en saadan; dog er Retsmødet i saa Fald ikke offentligt. De i denne Paragraf ommeldte Afgørelser kunne ikke paaklages for højere Ret.

Tredie Bog.

Den borgerlige Retspleje.

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel 21.

Retternes Virkekreds.

§ 224.

Enhver borgerlig Retstrætte behandles i første Instans ved Landsret, medmindre den er henlagt til Underret eller den ved Overenskomst mellem Parterne indbringes for Underret, for saa vidt dette lovligt kan ske. Om Virkekredsen for Sø- og Handelsretten i København gælder denne Lovs § 9.

§ 225.

Til Underretterne henlægges:

- 1) Søgmaal angaaende private Formuerettigheder, naar Genstanden for samme i Penge eller Penges Værd ikke overstiger 300 Kr.
- 2) Sager angaaende Skatter, Afgifter og andre lignende Ydelser af offentligretlig Beskaffenhed til Stat, Kommune, Embeder og andre offentlige Indretninger, naar Genstanden for samme ikke overstiger 300 Kr.
- 3) Sager angaaende Servitutter og partielle Brugsrettigheder.
- 4) Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (§ 446, jvf. § 443).
- 5) Ægteskabssager (§ 448).
- 6) Sager angaaende Mortifikation af Gældsbreve, ved hvilket der er givet Pant i fast Ejendom (§ 468), samt Mortifikation af Servitutter, Brugsrettigheder og Grundbyrder (§ 477).
- 7) Sager angaaende Erhvervelse af Ejendomsdom.
- 8) Sager, hvorved Faderskabet til Børn udenfor Ægteskab søges oplyst, for at Underholdsbidrag kan paalægges Faderen.
- 9) Sager, anlagte i Medfør af Forordningen af 28. Marts 1845 § 17 til Hæftelsesbrevs Udsettelse.
- 10) Sager angaaende strafbare Handlinger, der ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning, jvf. § 725, for saa vidt der ikke paastaas højere Erstatning end 300 Kr.

§ 226.

Sagens Værdi bestemmes efter Paastanden i Stævningen. Bestaar Søgsmålet af flere Poster eller Fordringer, sammenlægges disse. Ved Krav paa noget mod Erlægelse af en Modpræstation medregnes denne ikke. Dersom Paastanden omfatter Renter af Fordringen, tages kun Hensyn til Fordringen selv.

Der tages intet Hensyn til Sagsomkostninger eller til senere Nedsættelse af Paastanden.

§ 227.

Drejer Sagen sig om Rettigheden til periodiske Ydelser eller Indtægter, bliver dens Værdi at bestemme efter følgende Regler:

- 1) Ere aarlige Ydelser eller Indtægter erhvervede, betingede eller tilsagte for bestandig eller for flere end de ved Sagens Anlæg (§ 279) levende Personers Livstid eller for et bestemt Tidsrum, der ikke er kortere end 25 Aar efter det nævnte Tidspunkt, bliver Værdien af Rettigheden at sætte lig med det 25-dobbelte af et Aars Beløb.
- 2) Ere aarlige Ydelser eller Indtægter erhvervede, betingede eller tilsagte for en enkelt eller flere ved Sagens Anlæg levende Personers Livstid eller i øvrigt for ubestemt Tid, sættes Rettighedens Værdi lig med det 5-dobbelte af et Aars Beløb.
- 3) Kunne Ydelser eller Indtægter ikkun oppebæres et bestemt Antal Gange, sættes Rettighedens Værdi lig med en enkelt Ydelses Beløb taget dette Antal Gange, dog ingensinde over 25.

Er Beløbet af aarlige Ydelser eller Indtægter ikke lige stort de forskellige Aar, tages Værdien i det sidst forløbne Aar som Enhed.

§ 228.

Lyder Paastanden ikke paa en bestemt Pengesum, ansættes Værdien af dens Genstand ved Rettens Skøn, jvf. dog § 227.

§ 229.

I de i de tvende foregaaende Paragraffer omhandlede Tilfælde er Rettens Afgørelse, for saa vidt den gaar ud paa at erklære sig kompetent til at paakende Sagen, ikke Genstand for Anke eller Kære; nægter Retten at antage Sagen, er dens Afgørelse Genstand for Kære til højere Ret, men ikke for Anke.

§ 230.

Er Sagens Værdi afgørende for Kompetencespørgsmaalet, maa den Part, som paastaar den højere Værdi, føre Bevis derfor.

I øvrigt paahviler det Sagsøgeren at oplyse, at Sagen hører under Underret.

§ 231.

Imod Søgsmaal, der i Henhold til § 225 ere anlagte ved Underret, kunne Modfordringer gøres gældende, naar i øvrigt de almindelige Betingelser for disses Fremsettelse ere til Stede (§ 280). Selvstændig Dom for Modfordringen eller den overkydende Del af samme kan dog, hvis Modparten modsætter sig det, kun gives, for saa vidt Dommen ikke herved kommer til at lyde paa noget højere Beløb end 300 Kr. (§ 225, jvf. §§ 226, 227 og 228), eller saafremt Modfordringen kunde forfølges ved Underret, dersom den gjordes gældende under en selvstændig Sag.

Imod Søgsmaal, der svæve for Landsret, kunne Modfordringer fremføres uden Hensyn til, at de, i og for sig betragtede, vilde henhøre under Underret.

§ 232.

Naar Sagen ifølge den oprindelige Paastand rettelig er begyndt ved Underret, forbliver den ved denne, uagtet Paastanden senere udvides eller forhøjes, naar dog Sagens Værdi ikke derved imod Modpartens Protest i betydelig Grad forøges ud over den i § 225 bestemte Grænse af 300 Kr.

En Udvidelse af Paastanden kan dog ikke uden Modpartens Samtykke foregaa saaledes, at Fordringer af forskellige af de i § 225 nævnte Klasser inddrages under Sagen.

§ 233.

Enhører en Sag under Landsret, ophører denne ikke at være kompetent, fordi enkelte Fordringer, Spørgsmaal eller Dele udskilles til særskilt Behandling eller Paakendelse i Henhold til § 286, § 294 eller § 295, selv om disse eller Resten af Sagen, for sig betragtet, vilde høre under Underret.

§ 234.

Parterne kunne retsgyldig vedtage at lade en Sag behandle ved Underret, selv om den ifølge de almindelige Regler ikke henhører under denne, dog med Undtagelse af de i Kapitel 43 og 44 nævnte Sager (jfr. endvidere §§ 657 og 669).

*Kapitel 22.***Værneting.**

§ 235.

Retssager skulle, hvor denne Lov ikke hjemler Undtagelse, anlægges ved den Ret, i hvis Kreds Sagsøgte har Bopæl (Hjemting).

§ 236.

Dersom Sagsøgte har Bopæl i flere Retskredse, anses han at have Hjemting i enhver af dem.

Indlænding, som ikke har Bopæl nogetsteds i Riget, kan sagsøges ved Retten paa det Sted, hvor han opholder sig ved Sagens Berømmelse, eller dersom hans Opholdssted ikke vides, ved Retten paa det Sted, hvor han vides sidst at have boet eller opholdt sig.

§ 237.

Danske i Udlandet ansatte Embedsmænd, der ikke ere det paagældende Lands Domsmyndighed undergivne, og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater hørende Personer anses at have Hjemting i København, for saa vidt de ikke vedligeholde Bopæl paa noget andet Sted i Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i det Land, hvor de have Bopæl.

§ 238.

Stiftelser, Kommuner, Korporationer saavel som Selskaber og Foreninger, være sig med politiske eller sociale eller med rent formueretlige Formaal, have Hjemting i den Retskreds, hvor deres Hoved-Forretningslokale er, eller, naar saadant ikke kendes og ikke erfares ved Henvendelse til Politiet, hvor et af Bestyrelsens Medlemmer bor. De Værnetingsbestemmelser, der indeholdes i Fimalov af 1. Marts 1889 § 34, Søløv

af 1. April 1892 § 10, Lov om Oplagsbeviser m. v. af 30. Marts 1894 § 18 og Patentlov af 13. April 1894 § 24, forblive gældende.

Retssager, der angaaende Forenings- eller Selskabsanliggende rejses af Foreningen eller Selskabet mod de enkelte Medlemmer eller opstaa imellem disse som saadanne, kunne anlægges ved Korporationens, Foreningens eller Selskabets Hjemting.

§ 239.

Sager imod Staten skulle anlægges ved den Ret, i hvis Kreds den Embedsmand, som paa Statens Vegne bliver at stævne, har sit Embedskontor eller i Mangel af saadant sin Bopæl.

§ 240.

Sager angaaende Rettigheder over urørlige Ting — være sig Ejendomsret, Panteret, Brugsrettigheder, Servitutrettigheder, Grundbyrderettigheder eller andre — skulle anlægges ved den Ret, under hvilken Ejendommen er beliggende.

Søgsmaal, hvorved Fordringer, der ere forbundne med Pant i fast Ejendom, eller hvorved enkelte forfaldne Grundbyrdeydelse indtales, kunne anlægges paa det Sted, hvor den behæftede eller bebyrdede Ejendom er beliggende.

Ligger en fast Ejendom i flere Retskredse, anses den med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor de i denne Paragraf omhandlede Sager skulle eller kunne anlægges, at være beliggende i den Retskreds, hvorunder Ejendommens Bygninger, navnlig Stuehuset, høre. Findes saadanne ikke, eller er Stuehuset beliggende i flere Retskredse, kan Sagen anlægges i hvilken som helst af disse.

§ 241.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne i §§ 84 og 85 i Lov om Skifte af Dødsbo m. v. af 30. November 1874 samt i Lov Nr. 72 om Forfatterret m. m. af 1. April 1912 § 6, 5te Stykke, saaledes at i sidstnævnte Tilfælde Østre Landsret træder i Stedet for Hof- og Stadsretten i København.

§ 242.

Den, der i Medfør af offentligt eller privat Hverv har haft andres Midler under Forvaltning eller skal aflægge Regnskab for dem, kan sagsøges for sin Forvaltning eller sit Regnskab ved Retten paa det Sted, hvorfra Forvaltningen er ført, eller hvor Regnskabet skulde aflægges.

Sammesteds kunne ogsaa anlægges Sager, som i Anledning af Forvaltningen eller Regnskabet rejses af den, der har ført samme, imod den, for hvem han har ført den eller det.

§ 243.

Søgsmaal til Opfyldelse eller Ophævelse af en Retshandel eller i Anledning af dens Misligholdelse eller ikke behørig Opfyldelse kunne anlægges ved Retten paa det Sted, hvor Retshandelen ifølge Parternes udtrykkelige eller stiltiende Vedtagelse, ifølge Loven eller i øvrigt ifølge de foreliggende Omstændigheder skulde opfyldes, saafremt Sagsøgte ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse er til Stede i Retskredsen.

Har nogen under et Ophold i en Retskreds paadraget sig en Forpligtelse, som skulde opfyldes der, inden han forlod Retskredsen, kan han endvidere i den Anledning sagsøges der, uagtet han ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse ikke er til Stede i Retskredsen.

§ 244.

Sager, hvorunder der paastaas Straf, Erstatning eller Oprejsning i Anledning af retsstridige Skadetilføjelser eller andre Retskrænkelser, kunne anlægges paa det Sted, hvor Skadetilføjelsen eller Retskrænkelsen er foregaaet, eller, naar den har været udøvet i flere Retskredse, i hvilken som helst af disse.

§ 245.

Naar flere Sagvoldere skulle eller dog kunne sagsøges under eet, og Sagen imod dem ikke ifølge denne Lov kan indbringes for andet Værneting, kan den anlægges ved enhver Ret, som for nogen af Sagvolderne er Hjemting.

§ 246.

Kan Sagen i Medhold af denne Lov anlægges ved flere forskellige Retter, har Sagsøgeren Valget, for saa vidt ikke andet fremgaar af Lovens Forskrifter.

§ 247.

Naar Parterne vedtage det, kunne de indbringe deres Sag for hvilken af samtlige ligeartede Retter i første Instans, de ville, uden at Rettens Samtykke behøves.

§ 248.

Udlændinge kunne sagsøges her i Riget, for saa vidt nogen Ret ifølge de foranstaaende Regler kan anses som Værneting i Sagen.

Gives der ingen Ret i Riget, ved hvilken Sagen imod Udlændingen herefter kan anlægges, skal det, for saa vidt ikke særlige traktatmæssige Bestemmelser ere til Hinder derfor, være Indlændinge tilladt i Sager angaaende Formueretsforhold at sagsøge Udlændingen i den Retskreds, hvor han ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse opholder sig eller har Gods.

Med Hensyn til svenske Undersaatter har det sit Forblivende ved Lov om svenske Dømmes Fuldbyardelse m. v. af 19. Februar 1861 § 6.

*Kapitel 23.***Forening af flere Krav under samme Retssag.**

§ 249.

Flere Krav af samme Sagsøger mod samme Sagvolder kunne fra først af forenes under een Retssag, selv om de hvile paa forskellige faktiske og retlige Grunde og ere af ulige Beskaffenhed, naar Retten er kompetent med Hensyn til dem alle, og samme Procesart er anvendelig paa dem.

§ 250.

Under samme Betingelser kunne flere Parter fra først af sagsøge eller sagsøges i Forening under samme Retssag; dog udfordres endvidere hertil, for saa vidt Kravene ikke have fælles Oprindelse eller særlig Lovforskrift hjemler deres Forening, at ingen af Parterne gør Indsigelse derimod.

Anlægges Sag mod nogen af de i § 238 nævnte Korporationer, Foreninger eller Selskaber, kan Ansvar, der udspringer af samme Retsforhold, under Sagen gøres gældende mod Bestyrelsens Medlemmer personlig, uden Hensyn til deres Værneting.

§ 251.

Enhver, der tror sig i det hele eller for en Del berettiget til den Ting eller den Rettighed, som er Genstand for en Retstrætte i første Instans imellem andre, kan under Iagttagelse af Reglerne i Kapitel 34 indtræde som Intervenient i den begyndte Sag.

Intervention kan ikke finde Sted, naar den Ret, for hvilken Sagen svæver, ikke ved Parternes Samtykke kunde gøres kompetent til at paakende Interventions-søgsmaalet, dersom det anlagdes særskilt.

§ 252.

Enhver, der har en retlig Interesse i, at en Part vinder en for Retten svævende Sag, kan indtræde i Sagen til denne Parts Understøttelse og faa Adgang til at ytre sig i Sagen i Overensstemmelse med de nærmere Regler i Kapitel 34.

§ 253.

Sagsøgeren kan andrage paa at maatte tilstævne (adcitere) Trediemand for at faa Dom over ham enten alternativt eller tilsammen med Sagvolderen. Saadant Andragende kan dog ikke tages til Følge, naar det maa tilregnes Sagsøgeren som en Forsømmelse, at den paagældende Trediemand ikke fra Begyndelsen af er bleven inddraget under Søgsmålet. I øvrigt blive de i Kapitel 34 givne Regler at iagttage.

§ 254.

Ved Anvendelsen af de i dette Kapitel indeholdte Regler forbeholdes der dog Retten den Myndighed, som er tillagt den i § 286.

*Kapitel 24.***Sagens Parter.**

§ 255.

Hvo der er ret Sagsøger eller Sagvolder, afgøres efter Lovgivningens almindelige Regler.

Ligeledes afgøres det efter Lovgivningens almindelige Regler, om det ifølge Retsforholdets Beskaffenhed er nødvendigt, at flere Personer optræde som Procesfæller for at udgøre ret Sagsøger eller Sagvolder.

§ 256.

Hvor et nødvendigt Procesfællesskab mellem flere Personer finder Sted, og i et Retsmøde en eller flere af disse udeblive, medens en eller flere af dem give Møde, repræsenterer den eller de, der møde, de udeblevne.

§ 257.

Myndigheden til at raade over Retstrætter som Part afgøres efter den borgerlige Rets Regler; dog tages kun Hensyn til Sagens egentlige Genstand, men ikke til Sagsomkostninger.

§ 258.

Retten har ikke paa Embeds Vegne at afkræve Parterne Bevis for, at de ere myndige til at raade over Processen. Afvisning paa Grund af Sagsøgerens eller Sagvolderens Mangel paa Myndighed til at raade over Sagen finder derfor kun Sted efter Paastand.

Dog kan Retten paa Embeds Vegne afvise Sagen enten straks, eller naar de fornødne Oplysninger ikke fremskaffes, naar der ifølge den Maade, hvorpaa Parterne i Processkrifterne betegnes, eller i øvrigt ifølge de foreliggende Oplysninger er Grund til at antage, at nogen af dem mangler Myndighed til at raade over Sagen.

§ 259.

Enhver kan baade som Sagsøger og som Sagvolder gaa i Rette for sig selv.

Højesteret og Landsret samt Underretten, naar den medvirker ved Forberedelsen af en Landsretssag, kunne, naar en Parts Processkrifter findes uforstaaelige, tilbagevise disse og tilkendegive Parten, at han maa lade sin Sag udføre for sig af en Sagfører; ligeledes kunne de under de mundtlige Forhandlinger afvise en Part, der selv udfører sin Sag, og henvise ham til at lade en Sagfører møde for sig, naar det viser sig, at han ikke kan fremstille Sagen med tilbørlig Ro og Klarhed. Retten træffer i de anførte Tilfælde de fornødne Bestemmelser med Hensyn til Sagens Udsættelse. Saafremt ovenomhandlede af Retten givne Paalæg, som ej ere Genstand for Anke eller Kære, ikke efterkommes, anses Parten som den, der ikke har indgivet de paagældende Processkrifter, eller som den, der udebliver under paagældende mundtlige Forhandling.

*Kapitel 25.***Rettergangsfuldmægtige.**

§ 260.

Enhver kan baade som Sagsøger og som Sagvolder lade møde i Retten for sig ved en efter nedenstaaende Regler berettiget Rettergangsfuldmægtig.

Sagførere ere eneberettigede til at møde i Retten som Fuldmægtige for Parterne; dog kan der mødes af Værger for umyndige og umyndiggjorte, af Kuratorer for mindreaarige, af faste Lavværger for Enker, ved Ægtefælle, beslægtede og besvogrede i anden Grad af Sidelinien eller nærmere samt ved Personer, der staa i fast Tjenesteforhold til Parten, saaledes at de ere antagne af ham for ikke kortere Tid end en Maaned og — naar Parten ikke selv er Sagfører — ikke med det særlige Hverv for Øje at møde for Retten.

Den, der foregiver at staa i et af de ovennævnte Forhold til Parten, maa være rede til at føre Bevis herfor, naar det af Retten eller Modparten forlanges; dog kan Retten undtagelsesvis tilstaa en passende Udsættelse hertil.

Endvidere er det under Skiftebehandlinger tilladt at lade møde for sig ogsaa ved andre end de foran nævnte Personer, og det samme gælder under Fogedforretninger, derunder Auktionsforretninger, for dens Vedkommende, imod hvem Retshandlingen er rettet, og under sidstnævnte Forretninger for de bydendes Vedkommende, alt for saa vidt ikke fremsatte Paastande eller Indsigelser foranledige Forhandling for vedkommende Ret, jvf. dog § 517, 2det Stykke.

§ 261.

Den, der uden at være Sagfører møder som Fuldmægtig for Parten, maa være personlig myndig og ikke ved Dom funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling.

Retten har paa Embeds Vegne at afvise Personer, der ikke ere berettigede til for den at give Møde for andre, og at tilbagevise Processkrifter, der ere underskrevne af andre end Parten og de foran nævnte mødeberettigede Personer.

§ 262.

Det, der i § 259 er bestemt om Rettens Myndighed til at tilbagevise en Parts Processkrifter eller til at udelukke Parten selv fra den mundtlige Forhandling, skal under lige Betingelser gælde med Hensyn til Rettergangsfuldmægtige, der ikke ere Sagførere.

§ 263.

En Rettergangsfuldmægtigs Handlinger eller Undladelser ere, for saa vidt som de falde indenfor Bemyndigelsens Grænser, ligesaa bindende for Parten, som om de vare foretagne af denne selv.

Dog kunne Tilstaaelser eller andre Erklæringer om det faktiske i Sagen, som fremkomme under de mundtlige Forhandlinger, tilbagekaldes eller berigtiges af Parten selv, naar dette sker straks og umiddelbart efter, at Partens Rettergangsfuldmægtig har talt.

§ 264.

Rettergangsfuldmægtigens Bemyndigelse til at handle for en Part ophæves i Forhold til Modparten ikke derved, at Parten er død, kommen under Konkurs eller har mistet sin Myndighed til at raade over Sagen, ej heller derved, at Parten er bleven myndig til selv at raade over Processen, men kun ved en Tilkendegivelse til Modparten om Befuldmægtigens Ophør.

§ 265.

Retten paaser paa Embeds Vegne, at den, der møder som Rettergangsfuldmægtig for en Part, er befuldmægtiget hertil.

Dog afkræves der ikke paa Embeds Vegne Sagførere Bevis for, at de ere befuldmægtigede for Parten, og naar deres Befuldmægtigelse benægtes af Modparten, kunne de forlange Udsættelse for at tilvejebringe det fornødne Bevis.

Andre Rettergangsfuldmægtige end Sagførere maa være i Stand til straks for Retten og Modparten at føre Bevis for Befuldmægtigelsen, da de ellers straks kunne afvises.

§ 266.

Naar en i øvrigt til at møde for en Part berettiget Person erklærer at ville varetage Partens Sag og forpligte sig til at tilvejebringe dennes Billigelse, og ingen anden giver Møde for Parten, kan han, naar saadant kan ske uden væsentlig Ulempe, af Retten stedes hertil enten mod eller uden Sikkerhedsstillelse. Den paagældende har da inden næste Retsmøde eller dog inden en anden af Retten bestemt Frist at tilvejebringe Partens Godkendelse af hans Handlinger; i modsat Fald afvises han og har at tilsvare Modparten de ved Retsmøderne foranledigede Omkostninger saavel som muligt Tab ved Sagens Forhaling.

§ 267.

Om end en Part i øvrigt lader sin Sag udføre ved en Rettergangsfuldmægtig, er han dog ikke udelukket fra selv at ytre sig under den mundtlige Forhandling, umiddelbart efter at hans Rettergangsfuldmægtig har talt.

Kapitel 26.

Forligsmægling.

§ 268.

Genstand for tvungen Forligsmægling ere alle borgerlige Domssager i første Instans. Dog er Forligsprøve ej fornøden,

- 1) naar Modfordringer gøres gældende, selv om selvstændig Dom for dem paastaas,
- 2) i Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (Kapitel 41),
- 3) i Sager, der anlægges af eller paa Foranstaltning af eller imod Statsmyndigheder,
- 4) i paatrængende Sager,
- 5) naar offentlig Indstævning finder Sted,
- 6) naar Sagvolderen bor eller opholder sig udenfor Kongeriget uden at have en Sagsøgeren bekendt, her bosat Fuldmægtig, som Sagsøgeren er berettiget til at indkalde paa Sagvolderens Vegne,
- 7) naar Arrestforfølgning finder Sted som særskilt Sag (§ 634).

Den i Tyendelov af 10. Maj 1854 §§ 65—76, jvf. Lov af 4. Marts 1857 § 8, anordnede Mægling for en Tyendeforligsmægler vedbliver at bestaa i Overensstemmelse med de der givne Regler, kun at den i Tyendelovens § 67 ommeldte edelige Erklæring afløses af en tilsvarende højtidelig Erklæring efter en af Justitsministeren fastsat Formular.

I følgende Tilfælde foregaar Mæglingen ved Retten:

- a) i Sager angaaende de i Tyendeloven af 10. Maj 1854 omhandlede Forhold, for saa vidt de ikke henhøre under den ovenfor omtalte særlige Mægling,
- b) i Sager om Fornærmelser i Ord eller Gerning, dog med Undtagelse af trykte eller skriftlige Beskyldninger,
- c) i Sager, i hvilke der søges Underholdsbidrag hos Faderen til et Barn udenfor Ægteskab,
- d) i de under Københavns Byret hørende Sager angaaende private Formuerettigheder, naar Genstanden for samme i Penge eller Penges Værdi ikke overstiger 300 Kr.,
- e) i Sø- og Handelssager, jvf. for København Lov om Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 § 19.

I øvrigt foregaar Forligsmægling ved de i næste Paragraf nævnte Forligskommissioner.

§ 269.

For Københavns Byrets Omraade skal der foruden den ved Lov om Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 § 19 for Sø- og Handelssager indrettede Forligskommission beskikkes en Forligskommission, der behandler de øvrige Sager og bestaar af et af Magistratens Medlemmer eller en af dens Embedsmænd, en Borgerrepræsentant samt en af Justitsministeriet beskikket Mand udenfor Retterne.

Udenfor København bliver den ved Lov om Forandringer i Forligsvæsenet af 4. Marts 1857 foreskrevne Ordning fremdeles bestaaende. Hører der til Kredsen intet Landdistrikt, vælges begge Forligskommissærer af Byraadet.

Forinden en Forligsmægler begynder sin Virksomhed, afgiver han en højtidelig Erklæring efter en af Justitsministeren fastsat Formular om at ville med al mulig Nidkærlighed og Redelighed efter bedste Evne og Overbevisning søge at befordre villig og mindelig Overenskomst mellem Parterne i de Sager, som indkomme for ham.

Staar en Forligsmægler i noget af de i § 60, 1) eller 2), nævnte Forhold til Sagen eller Parterne, fratræder han, og Mæglingen udføres af den eller de andre Forligsmæglere alene eller i Forening med en særlig dertil beskikket Forligsmægler.

§ 270.

Parterne ere berettigede til at give Møde for en hvilken som helst af de i forrige Paragraf nævnte Forligskommissioner, og en af en saadan foretagen Mægling er gyldig, uanset ved hvilken Ret Sagen senere behandles. Indklagede er imidlertid kun pligtig at give Møde for Forligskommissionen i den Forligskreds, i hvilken han har Bopæl eller Ophold, og for den af sø- eller handelskyndige Mænd bestaaende Kommission kun, naar Sagen er en Sø- eller Handelssag.

Til Mægling ved Retterne eller Forligskommissionerne udenfor København og Frederiksberg skulle Parterne give personligt Møde, medmindre de have lovligt Forfald, i hvilket Tilfælde vedkommende Part kan lade møde ved en hvilken som helst, med tilstrækkelig Fuldmagt forsynet, god Mand. Den Part, som ej blot bor udenfor Forligskredsen, men tillige 25 Kilometer borte fra det Sted, hvor Forligsmæglingen foregaar, skal dog være fritagen for personlig Mødepligt. Møde ifølge Mandatarfuldmagt (jvf. § 131) betragtes ikke som personligt Møde af Parten. Den Part, som møder ved Fuldmægtig, bliver ved Dommen i Sagen at ikende Bøde efter § 325, naar han efter dertil at være opfordret af Modparten ikke oplyser at have været berettiget hertil.

§ 271.

Indgivelse af en særlig Klage til de i § 269 nævnte Forligskommissioner er ikke nødvendig. Derimod maa Klageren udstede en paa lignende Maade som en Stævning affattet Indkaldelse til Møde for Forligskommissionen. Stævningen kan benyttes som saadan. Indkaldelsen eller Stævningen indleveres til Forligskommissionen, der giver den Paategning om Tid og Sted for Mæglingens Foretagelse, hvorefter den tilbageleveres Klageren til Forkyndelse for Modparten i Overensstemmelse med de for Stævnings Forkyndelse givne Regler, dog at Varslet kun behøver at være 3 Dage, hvis Indklagede bor i Kredsen, og en Uge, hvis han bor udenfor denne. Benyttes Stævningen til Forligsindkaldelse, kunne de nævnte Frister medregnes som Dele af det foreskrevne Stævnevarsel.

Tror Klageren sig ikke i Stand til selv at udfærdige Forligsindkaldelsen i en Sag, hvis Genstand er en Fordring, lydende paa en bestemt Pengesum, skal en af Forligskommissærerne udfærdige den efter hans Begæring mod en Kendelse paa 50 Øre. Der tilstilles ved Justitsministerens Foranstaltning Forligskommissionerne Blanketter til Forligsindkaldelser.

§ 272.

Udebliver Klageren fra Forligsmæglingen uden at oplyse lovligt Forfald, medens Indklagede møder eller lade møde, kan Kommissionen paa Begæring ved en upaaankelig og efter Forløbet af 8 Dage eksigibel Kendelse tillægge Indklagede en Erstatning paa indtil 10 Kr. hos Klageren for forgæves Møde. Oplyser Klageren inden 8 Dage efter Kendelsens Afsigelse, at han har haft lovligt Forfald, sætter Kommissionen Kendelsen ud af Kraft.

Hvis en Sag, i hvilken Mægling ved en af de i § 269 nævnte Forligskommissioner skulde have fundet Sted, indbringes for Retten, jvf. §§ 340 og 429, uden at Sagsøgeren forinden behørig har indkaldt til samt har mødt eller ladet møde til Forligsmægling, bliver Sagen efter Paastand at afvise, og der tilkendes Sagsøgte, naar han møder og gør Paastand derpaa, Erstatning for forgæves Møde. Dog kan Retten i Stedet for Afvisning bestemme, at Sagen udsættes, for at Forligsmægling kan finde Sted.

Naar Indklagede ikke møder eller lader møde, henvises Sagen efter Klagerens Begæring af Kommissionen til Retten, og Indklagede bliver derhos ved Dommen i Sagen at ikende Bøde efter § 325, naar han ikke oplyser at have haft lovligt Forfald.

§ 273.

Den tvungne Forligsmægling ved Forligskommissionerne foregaar for lukkede Døre, og det er forbudt at udstede Attester eller føre Vidner om, hvad der af Parterne tilstaas eller foreslaas under Mæglingen, medmindre det vedtages af begge Parter og udgør Punkter af Forliget.

En Sag kan under Mægling for en Forligskommission ikke udsættes, naar nogen af Parterne rejser Indsigelse derimod.

Kommer Forlig i Stand, bør dette i sin Helhed indføres i Forligsbogen og underskrives af Parterne.

§ 274.

Naar Forligsmægling har været forsøgt i Anledning af en Sag, er Forligsindkaldelsens Indhold ikke til Hinder for en senere Udvidelse eller Forandring af Søgmaalsgrunde eller Paastande.

§ 275.

Spørgsmaal om Gyldigheden af indgaaede Forlig henhøre under Afgørelse ved Retterne i første Instans, jvf. herved § 484. Dog maa Indsigelser mod Retsforlig gøres gældende ved Kære, naar de støttes paa Fejl ved Rettens Handlinger.

§ 276.

Den bestaaende Adgang til for Forligskommissionen at godkende et udenfor samme sluttet Forlig for derved at give Forliget Eksekutionskraft eller sikre sig Bevis derfor opretholdes. Dog kan saadan Godkendelse kun gyldig finde Sted ved en Forligskommission, under hvilken enten Kreditor eller Skyldneren hører.

*Kapitel 27.***Procesmaaden i Almindelighed.**

§ 277.

Over de til Retten indkomne Sager føres en Sagliste. Er denne ikke indrettet saaledes, at den tillige kan være Retsliste for den enkelte Retsdag, affattes der, for saa vidt ikke Reglen i § 23, Stykke 3, finder Anvendelse, for hver enkelt Retsdag en Retsliste, paa hvilken de Sager, som skulle komme for, optages. Retslisten for den enkelte Dag opslaas Dagen, før Retten sættes, i Rettens Forværelse paa et for alle tilgængeligt Sted.

Rettens Formand afgør, i hvilken Orden de Sager, der ere ansatte til Forhandling paa samme Retsdag, skulle foretages. Sager, som ikke naa at komme til Forhandling, overgaa uden videre til næste Retsdag, medmindre Formanden bestemmer anderledes.

Retten eller dens Formand er bemyndiget til at lade en Sag udgaa af Retslisten og overføre den til en af de paafølgende Retsdage, naar der er Grund til at antage, at Sagen enten af Hensyn til Rettens Forretninger, Retspersonalet eller andre Aarsager, saasom Forhindringer for Sagførere, Parter, Vidner, Synsmænd eller desl., ikke vil kunne forhandles paa den oprindelig fastsatte Tid. Oplysninger i denne Henseende kunne baade mundtlig og skriftlig meddeles Rettens Formand, saavel under Retsmøder som udenfor disse.

Naar en Sag ifølge denne Paragraf overføres til en følgende Retsdag, lader Rettens Formand, for at forebygge forgæves Møder, alle vedkommende saa hurtigt som muligt underrette derom.

§ 278.

Naar et Retsmøde ophører til fastsat Klokkeslet eller ifølge Rettens Bestemmelse, fortsættes afbrudte Forhandlinger i det næste Retsmøde, medmindre Rettens Formand bestemmer anderledes. Afsiges eller udsættes et berammet Retsmøde, overgaa Sagerne til det næste Retsmøde, der holdes, medmindre særlig Bestemmelse træffes om en anden Tid til deres Foretagelse.

§ 279.

En Sag anses for anlagt, naar Forligsindkaldelse eller Stævning er indleveret til Berømmelse eller Sagen er anmeldt for Retten efter § 337, 2det Stykke, eller § 425, 3die Stykke.

Ved Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 337, 2det Stykke, omhandlede Angivelse anses Sagen for tingfæstet; en Modfordring er at anse som tingfæstet ved Fremlæggelsen eller Meddelelsen af det Svarkrift, hvori den fremsættes. I det i § 425, 3die Stykke, nævnte Tilfælde er Sagen tingfæstet, naar den foretages i Retten.

Indtil Sagsøgeren mundtlig har nedlagt sin Paastand under Domsforhandlingen, staar det ham frit for at hæve Sagen, dog at Sagsøgeren ikke derved kan forhindre, at der gives Sagsøgte Dom for allerede tingfæstede Modfordringer. Efter det anførte Tidspunkt kan Sagsøgeren derimod ikke ensidig hæve Sagen, jvf. dog § 391.

§ 280.

Sagsøgte er berettiget til at fremsætte Modfordringer, for saa vidt som disse enten have fælles Oprindelse med Hovedfordringen eller dog ere udjævnelige (komputable) med den. Der kan gives selvstændig Dom for Modfordringen.

Under Proceduren behandles Modfordringen som en Bestanddel af Sagsøgtes Forsvar. Den fremsættes og forhandles i Forbindelse med hans Indsigelser paa samme Maade som disse. Dog kan den Retten ved § 286 tillagte Myndighed udøves ogsaa med Hensyn til Modfordringer.

§ 281.

Enhver af Parterne er pligtig bestemt og utvetydigt at angive de Kendsgerninger, paa hvilke han støtter sine Paastande, saavel som bestemt og utvetydigt at erklære sig over de af Modparten anførte Kendsgerninger og de af denne til ham stillede Opfordringer.

Om en ikke særskilt og udtrykkeligt benægtet Kendsgerning skal anses indrømmet eller bestridt, og hvilken Virkning Undladelse af behørig at besvare en Opfordring medfører, afgør Retten efter et Skøn over Forhandlingerne i det hele.

§ 282.

Retten bør ved hensigtsmæssige Spørgsmaal til Parterne søge at fjerne Uklarhed, Tvetydighed eller Ufuldstændighed i Fremstillingen af Sagen og i andre afgivne Erklæringer. Om fornødent kan Retten indkalde Parterne til Besvarelse af saadanne Spørgsmaal.

Saa vel Rettens Formand som hvert enkelt af dens andre Medlemmer kan stille Spørgsmaal.

Naar der ikke svares paa de stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, eller en til Møde i saadan Anledning tilsagt Part udebliver uden oplyst lovligt Forfald, kan Retten fortolke Tavsheden, Ubestemtheden eller Udeblivelsen paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen.

§ 283.

Retten kan opfordre en Part til at fremlægge Situationskort, Stamtavler, Grundrids, Tegninger og andre lignende Anskueligheden befordrende Midler eller tilvejebringe Syn eller Skøn, naar Sagen ikke uden dette kan bedømmes med tilstrækkelig Sikkerhed.

Efterkommer en Part ikke denne Opfordring, kan Retten efter Omstændighederne bringe Reglen i § 282, sidste Stykke, til Anvendelse.

§ 284.

Dersom Retten, efter at Optagelse til Dom er sket, finder Grund til at stille Spørgsmaal af den i § 282 omhandlede Beskaffenhed til Parterne eller til, at der rettes yderligere Spørgsmaal til afhørte Parter, Vidner eller Syns- og Skøns mænd eller til, at der indhentes Syn eller Skøn, kan den under Angivelse af Øjemedet indkalde Parterne til et Møde, i hvilket Spørgsmaalene begæres besvarede, eller Parterne opfordres til snarest muligt at foretage det fornødne til at fremskaffe Besvarelsen, Synet eller Skønnet.

Udgifterne ved de i denne Paragraf omhandlede Foranstaltninger udredes forskudsvis af det offentlige, indtil det ved den endelige Dom kan afgøres, hvilken af Parterne der skal bære dem.

§ 285.

Antager Retten, at der er Omstændigheder til Stede, som kunne medføre Afvisning paa Embeds Vegne, kan den standse Forhandlingen og opfordre Parterne til at erklære sig over Afvisningsspørgsmaalet.

Naar Afvisningsdom ikke afsiges, fortsættes Forhandlingen.

§ 286.

Retten kan bestemme, at flere for den svævende Retssager imellem de samme Parter skulle forhandles i Forbindelse med hverandre. Samme Myndighed har Retten ogsaa med Hensyn til Retssager imellem forskellige Parter, naar Søgsmaalenes Forening fra først af ikke vilde stride imod § 250.

Ere flere Krav forenede under een Retssag, kan Retten bestemme, at en Adskillelse skal finde Sted og et eller flere af Kravene forhandles og paadømmes særskilt.

Frembyder Sagen flere Stridspunkter, kan Retten bestemme, at Forhandlingen foreløbig skal indskrænke sig til et eller nogle af disse; enkelte Søgsmåalsgrunde eller enkelte Indsigelser kunne som en Følge heraf gøres til Genstand for særskilt Procedure.

§ 287.

Er et Retsforhold, hvis Fastsættelse vil faa Indflydelse paa Sagens Udfald, Genstand for en ved samme eller en anden Ret svævende Retstrætte, eller er det indbragt til Afgørelse ved administrativ Myndighed, kan Retten enten efter Paastand eller paa Embeds Vegne bestemme, at Sagens Forhandling i det hele eller til Dels skal udsættes, indtil hin Retstrætte er paadømt, eller den administrative Afgørelse er truffen.

F. t. L. om Rettens Pleje.

§ 288.

Opstaar der under en Sag Mistanke hos Retten om, at en strafbar Handling, hvis Forfølgning under en Straffesag vil have Indflydelse paa Sagens Udfald, er be-
gaaet af en af Sagens Parter, kan Retten udsætte Forhandlingen, indtil Straffesagen
har fundet sin Afgørelse.

§ 289.

Ved Udøvelse af den i §§ 286—288 hjemlede Myndighed har Retten at virke
hen til, at Orden, Klarhed og Simpelhed i Forhandlingerne opnaas.

§ 290.

De i §§ 283 og 285—288 omhandlede Bestemmelser kunne træffes paa ethvert
Trin af Forhandlingerne, ligesom de kunne omgøres, naar Retten anser dette hen-
sigtsmæssigt.

Retten anordner det fornødne med Hensyn til Udsættelse af Sagen, naar den
benytter sin i §§ 283 og 285—288 omhandlede Myndighed.

De i §§ 283 og 285—288 omhandlede procesledende Bestemmelser ere ikke
Genstand for Anke eller Kære.

§ 291.

Ved Dommen skal Sagen paakendes uden anden Henvisning til paafølgende
Proceshandling end den, der hjemles ved § 308.

Bevis ved Syn eller Skøn kan ikke henskydes til Optagelse efter Dommens
Afsigelse.

§ 292.

Afgørelsen træffes paa Grundlag af den mundtlige Forhandling og Bevis-
førelsen, jvf. dog §§ 345, 390, 415 og 438. Hvorledes Sagens faktiske Sammenhæng
skal antages at være, afgør Retten i Henhold til det samlede Indhold af Forhand-
lingerne og den stedfundne Bevisførelse.

Særlig har Retten, naar der mellem Parterne er Strid, om en Skade er for-
arsaget, eller hvilken Erstatning der skal gives, og den ifølge de Oplysninger, som
foreligge eller indhentes (§ 284), anser sig for at være i Stand hertil, at afgøre disse
Spørgsmaal efter et Skøn over alle i Betragtning kommende Omstændigheder.

§ 293.

Retten kan ikke tilkende en Part mere, end han har paastaaet. Om Sags-
omkostninger og Rettergangsboeder træffes de Bestemmelser, hvortil der efter Sagens
Beskaffenhed findes Anledning, selv om ingen udtrykkelig Paastand herpaa er nedlagt.

Der maa ved Afgørelsen ikke tages Hensyn til Søgsmålsgrunde eller Ind-
sigelser, som ikke ere gjorte gældende af Parterne, og som disse ere berettigede til
at fratælde, om det end af Sagens Forhandling kan ses, at de kunde have været
benyttede.

§ 294.

Ere flere Krav forenede under Sagen (§§ 249 og 250), kan Retten, saa snart
noget af disse er modent til Paakendelse, afsige Dom derom.

§ 295.

Retten kan afsige Dom angaaende enkelte af de fremsatte Søgsmålsgrunde
eller Indsigelser saavel som angaaende Modfordringer, ikke blot hvor særskilt For-
handling af dem er anordnet (§ 286, sidste Stykke), men ogsaa hvor de, uden at dette
er Tilfældet, ere modne til Paakendelse. Ligeledes kan Retten, naar Sagsøgte for en

Del har erkendt Rigtigheden af et indtalt Beløb, straks give Sagsøgeren Dom for det af Sagsøgte saaledes anerkendte Beløb.

Domme af den Art, som de i foregaaende Stykke omhandlede, ere dog kun at anse som Bestanddele af den endelige Dom, i hvilken de blive at lægge til Grund og saa vidt fornødent at optage; en saadan Dom kan ikke særskilt fuldbyrdes, medmindre Retten særlig bestemmer, at den mod eller uden Sikkerhedsstillelse straks kan fuldbyrdes.

§ 296.

Naar en Part ønsker Bevis optaget for en udenlandsk Domstol, kan han af den Ret, for hvilken Sagen henstaar, eller, naar Søgemaal endnu ikke er tingfæstet, af den Ret, ved hvilken Søgsmålet eventuelt vil være at anlægge, begære udfærdiget en Anmodning til vedkommende Ret i det fremmede Land om Foretagelse af den paagældende Retshandling. For at Begæringen kan tages til Følge, maa Parten meddele de Oplysninger, som kræves til Anmodningens Udfærdigelse. Ønskes saaledes Vidner førte, skulle de anføres ved Navn med Opgivelse af deres Bopæl og de særlige Forhold, hvorom deres Forklaring ønskes, samt de Dokumenter, som ønskes dem forelagte, eller som de opfordres til at fremlægge, nærmere opgives; saa vidt muligt skal der stilles bestemte Spørgsmaal til Vidnerne. Ønskes Skøn afgivet, skulle Skønsmændenes Egenskaber samt de Forudsætninger, der skulle lægges til Grund for Skønnet, tilstrækkeligt angives. Begæringen fremsættes efter de for Begæring om Bevisoptagelse ved danske Retter givne Regler.

Retten afgør ved Kendelse, om og i hvilken Udstrækning Begæringen skal efterkommes. Gaar Kendelsen ud paa, at Begæringen helt eller delvis skal efterkommes, skal den indeholde de fornødne Oplysninger til Anmodningens Udfærdigelse, samt fastsætte den Sikkerhed, som Parten skal stille for de Omkostninger, som skønnes at ville medgaa til Bevisoptagelsen, og den Tid, inden hvilken Sikkerheden skal være stillet. Naar Sikkerheden er stillet, udfærdiger Rettens Formand en Anmodning til vedkommende Domstol om, at Bevisoptagelse maa finde Sted. Anmodningen skal, paa Grundlag af det i Kendelsen oplyste, indeholde en kort Fremstilling af det Forhold, der ligger til Grund for Sagen, samt en nøjagtig Angivelse af, hvad der begæres foretaget, hvorhos den skal oplyse, hvorvidt nogen af Parterne skal varsles til Forretningen, og i bekræftende Fald Varslets Længde. Iøvrigt forholdes efter de traktatmæssig fastsatte Bestemmelser om Fremgangsmaaden ved Fremsættelse af Retsanmodninger fra Danmark til Udlandet, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 119 af 19. Maj 1909 m. m.

Skal Partsed aflægges ved fremmed Domstol, fremsættes Begæring om dens Aflæggelse for den Ret, der har afsagt Edsdommen.

Anmodninger fra fremmede Retter om Bevisoptagelse eller andre retslige Handlinger blive at efterkomme overensstemmende med de derom gældende Lovbestemmelser og traktatmæssige Bestemmelser, jvf. i øvrigt § 195.

Kapitel 28.

Om Parternes og Trediemands Forpligtelse til at fremlægge synbare Bevismidler.

§ 297.

Dokumenter, som ere i Partens Besiddelse, eller som han uden Rettens Medvirkning kan forskaffe sig, maa fremlægges overensstemmende med de i 2det Afsnit indeholdte Regler, jvf. navnlig §§ 349, 359, 410 og 432.

§ 298.

Vil en Part beraabe sig paa Dokumenter, der ere i Modpartens Værge eller under hans Raadighed, kan han opfordre denne til at fremlægge dem. Sker dette ikke, kan Parten efter at have angivet de Kendsgerninger, der ved Dokumentet skulle bevises, begære, at det ved Rettens Kendelse skal paalægges Modparten at fremlægge Dokumentet i et af Retten fastsat Retsmøde. Ubeføjet Undladelse heraf kan Retten i saa Fald tillægge Virkning i Overensstemmelse med Grundsætningen i § 282, sidste Stykke. Det samme gælder ogsaa, naar vedkommende for at hindre Dokumentets Fremlæggelse har ødelagt det eller uden Nødvendighed givet det fra sig.

Paastaar vedkommende Part, at der i Dokumentet tillige indeholdes Oplysninger, som ere denne Sag uvedkommende, og som han ikke ønsker bekendtgjorte, bestemmer Retten, paa hvilken Maade Dokumentet skal fremlægges.

Nægter vedkommende Part at være i Besiddelse af det angivne Dokument, paahviler det den, som fordrer dets Fremlæggelse, at bevise hans Besiddelse deraf.

§ 299.

Trediemand er pligtig til paa Opfordring at fremkomme med Dokumenter, naar vedkommende Part enten er Medejer af dem eller i øvrigt har en af Processen uafhængig Ret til at benytte dem som Bevis for sine Rettigheder.

Men selv hvor dette ikke er Tilfældet, skal Trediemand være pligtig at bidrage til Sagens Oplysning ved at give Retten og Parterne Adgang til Benyttelse eller Besigtigelse af Dokumenter, der ere hans Raadighed undergivne, men dog kun, for saa vidt Dokumenternes Fremførelse ikke vilde kunne skade ham selv eller paadrage ham Udgifter eller betydelig Ulejlighed.

§ 300.

Den Part, der vil benytte et under Trediemands Raadighed værende Dokument som Bevis, kan fremsætte Begæring om, at det maa paalægges Trediemand paa Partens egen Bekostning at fremlægge Dokumentet. Saadan Begæring maa indeholde en nøjagtig Opgivelse af de Fakta, der ved Dokumentet skulle bevises, samt nærmere Forklaring angaaende de Grunde, hvorfor Parten antager, at den opgivne Trediemand er i Besiddelse af Dokumentet og pligtig at fremlægge det.

Retten kan derefter ved Kendelse paalægge Trediemand at fremlægge Dokumentet i et nærmere bestemt Retsmøde eller forinden oversende det til Retten, som da besørger det fremlagt. Vedkommende Part har at drage Omsorg for denne Kendelses ufortøvede Forkyndelse for Trediemand; Forsømmelse hermed anses som Fra-faldelse af Begæringen om Dokumentets Fremførelse.

Fremkommer Dokumentet ikke i Retsmødet, maa i dette de Indsigelser fremsættes, vedkommende Trediemand tror at kunne gøre. Disse forhandles og paakendes efter de om Vidner givne Regler i §§ 189, sidste Stykke, og 190.

Imod den Trediemand, der ubeføjet udebliver eller undlader at efterkomme Rettens Paalæg, anvendes de for Vidner foreskrevne Tvangsmidler, jfr. § 177.

§ 301.

Naar en Syns- eller Skønsforretning skal finde Sted, have Parterne at give de udmeldte Mænd Lejlighed til at bese eller gøre sig bekendte med Forretningens Genstand, for saa vidt denne er i deres Værge eller under deres Raadighed. Naar en Part

vægrer sig ved at efterkomme Synsmændenes og Modpartens Opfordring i saa Henseende, bliver han at behandle efter Grundsætningen i denne Lovs § 282, sidste Stykke.

Er Forretningens Genstand i Trediemands Væрге, og nægter han de udmeldte Adgang til at iagttage den, kan vedkommende Part derom henvende sig til den Ret, hvor Afhjemlingen skal ske. Skønner Retten, at Trediemands Værging ifølge Grundsætningerne i § 299 er ubeføjet, paalægges det ham at tilstede Synsmændene Adgang inden en vis Frist. De i § 300 givne Regler blive i øvrigt i saadant Tilfælde at anvende.

Kapitel 29.

Afhøring af Parter og Parts Ed.

§ 302.

Retten kan efter Modpartens Paastand indkalde en Part til personligt Møde for at besvare Spørgsmaal sigtende til Sagens Oplysning.

Om Partens Mødepligt i denne Henseende gælde følgende Regler:

Ingen er — for saa vidt han ikke særlig har forpligtet sig dertil — pligtig at møde for en Underret (jvf. § 355) udenfor den Underretskreds, i hvilkøn han bor eller opholder sig, naar han vilde komme til at rejse mere end 70 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 25 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade for at naa hen til Retten.

For Landsret eller for Højesteret er i Reglen ingen, som ikke særlig har forpligtet sig dertil, pligtig at møde udenfor den Landsretskreds, hvor han bor eller opholder sig, naar han vilde faa længere at rejse hen til Retten end 140 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 50 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade.

Ved Beslutning af Retten eller dens Formand, der bliver at paaberaabe i Indkaldelsen, kan det dog paalægges en fjernere boende Part at give Møde for Landsret eller Højesteret, naar det maa anses for at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning.

Hvor ikke foranstaaende Regler eller Partens Helbredstilstand er til Hinder derfor, og hvor heller ikke andet er særlig bestemt (se § 355), have Parter at møde og aflægge Forklaring for den Ret, der skal dømme i den paagældende Sag, medmindre dette efter Rettens Skøn vilde medføre Vidtløftiggørelse af Forhandlingerne eller Ulemper for Parten eller Bekostning, som ikke vilde staa i rimeligt Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Forklaringen kan antages at have for Sagens Oplysning.

Naar en Part ikke kan eller skal møde for vedkommende dømmende Ret (eller den i § 355 omhandlede Ret), bliver den at afhøre ved Underretten paa det Sted, hvor den bor eller opholder sig. I Sager, der behandles skriftlig for Landsret eller Højesteret, forholdes efter §§ 389, 415 og 438.

De i § 172, sidste Stykke, §§ 173—75 og § 169 indeholdte Regler om Vidner finde med de fornødne Lempelser Anvendelse, naar Forklaring fordres afgiven af Parter.

§ 303.

Enhver Part kan frivillig fremstille sig og begære personlig at afgive sin Forklaring. Dette tilstedes ham i Almindelighed, medmindre Retten anser det for at være uden Nytte i Henseende til Sagens Oplysning. Den Part, der fremstiller sig for

at afgive Forklaring, er pligtig at besvare de yderligere Spørgsmaal, som Modparten eller Retten maatte gøre ham. Herved er Reglerne i § 302, 6te Stykke anvendelige, uden at de i bemeldte Paragrafs 3die og 4de Stykke nævnte Afstandsbestemmelser fritage Parten for at aflægge Forklaringen for den dømmende Ret.

§ 304.

Naar en Part afgiver Forklaring i Henhold til de to foregaaende Paragraffer, finde de i §§ 176, 179, 180, 182—85 og 190 indeholdte Regler Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 305.

Naar en Part, der er tilsagt til personligt Møde, uden oplyst lovligt Forfald udebliver, eller naar Parten, hvad enten han er tilsagt eller har mødt frivilligt, ikke svarer paa de ifølge §§ 302—03 stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Udeblivelsen, Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen.

Er en efter §§ 302—03 afgiven Forklaring usandfærdig, finde Straffelovens §§ 146 og 148 Anvendelse.

§ 306.

Retten kan efter sit Skøn enten tillade den Part, hvem Bevisbyrden paahviler, at bekræfte fremsatte faktiske Anbringender med Ed eller paalægge Modparten edeligt at benægte imod ham anførte Kendsgerninger.

Eden kan kun angaa Kendsgerninger, om hvilke Parten har personlig Kundskab.

Parts Ed kan ikke aflægges af Personer, der ifølge § 187 eller § 188 Nr. 1—3 ikke vilde kunne edfæstes som Vidner.

§ 307.

Den, som paaberaaber sig et Dokument, der angiver sig som udstedt af Modparten, kan forlange, at det i Tilfælde af, at tilstrækkeligt Bevis for, at Dokumentet er ægte eller uægte, ikke findes at være tilvejebragt, paalægges Modparten edeligt at benægte dets Ægthed. En tilsvarende Ret tilkommer den Part, som paaberaaber sig Indholdet af sin autoriserede og ordentligt førte Handelsbog, medmindre Handelsbog staar mod Handelsbog.

Er en Person sigtet af en Kvinde for at være Fader til et af hende udenfor Ægteskab født Barn, kan det i Sager om Underholdsbidrag til Barnet eller Bidrag til Barselfærdsudgifter forlanges, at det enten paalægges den Sigtede edeligt at fralægge sig Faderskabet eller tillades Kvinden, for saa vidt hun er Sagsøger, edeligt at bekræfte sin Sigtelse, alt dog kun saafremt der ikke findes tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for eller mod Sigtelsen.

§ 308.

Parts Ed tilstedes eller paalægges ved en foreløbig Dom (Edsdom), der affattes alternativt, men ikke er eksigibel.

Naar Edsdommen er afsagt, bestemmer Retten Sted og Tid for Edens Aflæggelse. Eden aflægges i Reglen for den Ret, der har afsagt Dommen. Dog kan

det, hvor Forholdene lægge betydelige Hindringer i Vejen herfor, efter Begæring af den, hvem Ed er paalagt, tillades ham at aflægge Eden for Underretten paa det Sted, hvor han bor eller opholder sig. Ret kan sættes paa den paagældendes Bopæl, naar han paa Grund af Sygdom ikke kan forlade samme. Skal Eden aflægges for den Ret, der har afsagt Dommen, berammes et Retsmøde ikke senere end 14 Dage fra Dommens Afsigelse til Edens Aflæggelse. Skal Eden aflægges ved Underretten paa det Sted, hvor den paagældende bor eller opholder sig, bestemmer den Ret, der har afsagt Dommen, en Frist til Edens Aflæggelse, ikke længere end 4 Uger fra Dommens Afsigelse, og udsætter herefter Sagen. Den, hvem Ed er paalagt, har da at henvende sig til Underretten for at faa et Møde berammet til Edens Aflæggelse inden den fastsatte Frist, hvorhos han med et Varsel af mindst en Uge har at kalde Modparten til dette Møde. Under særegne Omstændigheder, saasom naar en af Parterne bor udenfor Riget, kunne saavel de nævnte Frister for Edens Aflæggelse som Varslet til Modparten forlænges ved Beslutning af den Ret, der har afsagt Dommen.

§ 309.

I det til Edens Aflæggelse bestemte Retsmøde skal Eden aflægges, saafremt ikke Sagen udsættes paa Grund af anmeldt lovligt Forfald for en af Parterne, uovervindelige Hindringer for Retten og desl. Kan den, hvem Ed er paalagt, paa Grund af Omstændigheder, der oplyses efter Edsdommens Afsigelse, ikke aflægge Eden, maa dette oplyses for den Ret, for hvilken Eden skulde have været aflagt, eller for den Ret, der har afsagt Dommen.

Dersom den, hvem Ed er paalagt, udebliver uden lovligt Forfald, anses han at have nægtet Edens Aflæggelse. Edssagen kan genoptages, naar hans Udeblivelse skyldes lovligt Forfald, og han inden en Uge begærer det. Bestemmelserne i § 373 finde derved Anvendelse med de fornødne Lempelser. Modpartens Udeblivelse er ingen Hindring for Edens Modtagelse.

Forinden Eden aflægges, kan Retten gøre Parten passende Forestillinger og ved Spørgsmaal forvise sig om, at han tilfulde forstaar Edstemaet. Finder Retten i Henhold hertil eller paa Grund af den Maade, hvorpaa Parten udtaler sig om Sagen, eller af andre Grunde Betænkelighed ved at modtage Eden, kan den udsætte Sagen til et følgende Retsmøde eller endog ved en Kendelse nægte at stede ham til Edsaflæggelse. Gøres der Indsigelse mod Edens Aflæggelse, og saadan Indsigelse forkastes ved Dommerens Kendelse, bliver det i denne at bestemme, om Kære skal have opsættende Virkning.

De Erklæringer eller Udtalelser af Parten, som have fremkaldt Rettens Betænkelighed ved Edens Aflæggelse, tilføres Retsbogen.

§ 310.

Naar Eden er aflagt, eller naar den efter Bestemmelserne i § 309 ikke længer kan aflægges, sluttet Edssagen, og saafremt Edens Aflæggelse har været henlagt til Underretten paa det Sted, hvor den edspligtige bor eller opholder sig, tilstiller vedkommende Part snarest muligt den Ret, der har afsagt Edsdommen, en Udskrift af Edssagen. Sidstnævnte Ret afgør da, efter, saa vidt dertil findes Anledning, at have givet Parterne Lejlighed til at ytre sig, hvilket af de i Edsdommen nævnte Alternativer der skal staa ved Magt, eller om der, hvor den i Edsdommen som Alternativ bestemte Edsaflæggelse ikke kan finde Sted, skal gives en ny Dom. Denne Afgørelse er den endelige Dom i Sagen, og fra den regnes Fuldbyrdelesfristen samt Ankefristen.

Kapitel 30.

Sagsomkostninger og Rettergangsbøder.

§ 311.

Enhver Part har at betale de Omkostninger, som foranlediges ved processuelle Skridt, der af ham begæres eller sættes i Bevægelse, dog med Forbehold af Ret til at faa dem erstattede af Modparten ifølge nedenstaaende Regler.

Omkostningerne ved processuelle Skridt, som Retten anordner, kunne foreløbig kræves betalte enten af den Part, i hvis Interesse Retten anser det foretagne at være, eller af begge Parter i det Forhold, som Retten bestemmer, se dog § 284, 2det Stykke.

§ 312.

Den tabende Part er pligtig at erstatte Modparten de ham ved Retssagen paaførte Udgifter, for saa vidt Parterne ikke selv have truffet en anden Overenskomst, eller Retten i særlige Omstændigheder finder skellig Grund til at gøre Afvigelse fra denne Regel.

Udgifter, der ikke have været fornødne for Sagens forsvarlige Udførelse, erstattes ikke. Hvilke Udgifter der i det givne Tilfælde have været fornødne, afgør Retten efter sit Skøn. Beløbet ansættes under eet til en rund Sum, saaledes at Udgift til Sagførersalær erstattes med et passende Beløb, og øvrige Udgifter saa vidt muligt erstattes fuldt ud. Tilkendelse af Sagens Omkostninger skadesløst eller efter Regning eller overhovedet paa anden Maade end med et bestemt, i Dommen fastsat Beløb kan saaledes ikke finde Sted, selv om der derom foreligger Overenskomst mellem Parterne.

Den Omstændighed, at enkelte Søgmaalsgrunde eller Indsigelser forkastes, eller enkelte Beviser anses ikke at oplyse noget i Sagen, medfører ikke i og for sig, at de herpaa anvendte Udgifter skulle som ikke fornødne udelukkes fra Erstatning.

Naar en Sag hæves, kan Retten efter Omstændighederne paalægge den ene Part helt eller delvis at erstatte Modparten dennes Sagsomkostninger eller bestemme, at hver af Parterne skal bære sine Omkostninger (ophæve Omkostningerne).

Har Sagsøgte lovlige tilbudt Sagsøgeren, hvad der kan tilkomme denne, bør Sagsøgeren erstatte Sagsøgte Udgifterne ved den derefter følgende Del af Processen.

§ 313.

Naar Sagen i det hele afvises, betragtes den med Hensyn til Sagsomkostninger som tabt af Sagsøgeren.

§ 314.

Procesfæller hæfte solidarisk for Sagsomkostninger. Dog kan Retten, naar Omstændighederne tale derfor, paalægge en enkelt eller enkelte af dem at udrede visse Dele af Omkostningerne.

§ 315.

For saa vidt en Sags Udfald er gjort afhængigt af den ene Parts Ed, bliver den ogsaa i Henseende til Sagsomkostningerne at betragte som vunden eller tabt af ham, eftersom Eden aflægges eller ikke.

§ 316.

Naar hver især af Parterne for en Del taber og for en Del vinder Sagen, blive Sagens Omkostninger delvis at paalægge en af Parterne eller at ophæve.

Dog kan Retten paalægge en Part at erstatte Modparten Sagens Omkostninger, naar dennes Paastand kun i en mindre betydelig Grad har været afvigende fra, hvad der bliver kendt for Ret, og ingen særskilte Omkostninger ere foranledigede ved Afgivelsen.

§ 317.

Den Part, som ved Anke eller Kære ikke opnaar nogen Forandring af den paaklagede Afgørelse, anses for saa vidt som tabende og har derfor ordentligvis at erstatte Modparten Ankesagens eller Kæremaalets Omkostninger.

§ 318.

Opnaas der ved Anke eller Kære en Forandring i den faldne Dom eller Kendelse, bliver der med Hensyn til Ankesagens eller Kæremaalets Omkostninger saavel som med Hensyn til Omkostningerne ved Sagens tidligere Behandling, for saa vidt herom skal træffes Afgørelse, at forholde efter de i §§ 312—16 givne Regler og Omkostningerne enten at paalægge Modparten eller at ophæve eller dele.

§ 319.

Den Part, som ved tilregnelig Fejl eller Forsømmelse har foranlediget spildte Møder, uforholdne Udsættelser, unyttig Bevisførelse eller andre overflødige og hensigtsløse processuelle Skridt, er, selv om han i øvrigt vinder Sagen, pligtig at erstatte Modparten de denne derved foraarsagede Udgifter.

§ 320.

Angaaende Omkostningerne ved enkelte Proceshandlinger eller Procesafsnit kan der straks træffes Afgørelse af Retten ved Kendelse, naar saadan Afgørelse, saasom i de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde, er uafhængig af Hovedsagens Udfald. Er særskilt Afgørelse ikke tilforn truffen, gøres der i den endelige Dom fornøden Bemærkning i Henseende til saadanne enkelte Proceshandlinger og Procesafsnit.

§ 321.

Sagførere og andre Rettergangsfuldmægtige kunne ifølge Modpartens Paastand under Sagen dømmes til at bære de Omkostninger, som de ved pligtstridig Opførsel have foraarsaget. Den, der nedlægger saadan Paastand, skal drage Omsorg for, at der gives Sagføreren eller Rettergangsfuldmægtigen fornøden Lejlighed til at udtale sig om den.

§ 322.

Bestemmelsen i foregaaende Paragraf er ogsaa anvendelig paa Dommere i underordnede Instanser, naar Sagen indbringes for højere Ret, dog saaledes at den Dommer, over hvem Paastanden agtes nedlagt, skal underrettes herom, samtidig med at Ankestævning forkyndes for Modparten. Dommeren er da berettiget til at give Møde for den højere Ret og fremføre sit Forsvar. I Tilfælde af Kære er det tilstrækkeligt, at Paastanden over Dommeren optages i Kæreskriftet eller i den Tilførsel til Retsbogen, der træder i Stedet for denne.

§ 323.

En Udlænding er, naar han optræder som Sagsøger, og der af Sagsøgte fremsættes Forlangende derom paa Sagens første Tægtedag, pligtig til inden en af Retten bestemt Frist at stille en efter dens Skøn passende Sikkerhed for de Sagsomkostninger, som det kan blive paalagt ham at tilsvare Sagsøgte, medmindre Danske i vedkommende fremmede Stat ere fritagne for saadan Sikkerhedsstillelse, jfr. Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 119 af 19. Maj 1909 Art. 17. Stilles den forlangte Sikkerhed ikke, bliver Sagen at afvise.

§ 324.

Skønnes det, at en Part uden nogen rimelig Grund har anlagt Retssag eller rejst Anke eller Kære eller sat sin Modpart i den Nødvendighed at anlægge Sag eller indbringe Sagen for højere Ret, bliver han herfor ved Dommen at anse med Bøder fra 20 til 400 Kr.

§ 325.

Samme Straf idømmes for at have brugt opdigtede Udsættelsesgrunde eller andre Udflugter til at forhale Sagen eller at skille Modparten ved hans Ret, saavel som for ikke at have givet behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling, dog at Bøden for det sidstnævnte Forhold kan gaa ned til 4 Kr. eller, i Underretssager, til 2 Kr.

§ 326.

De i §§ 324—25 givne Straffebestemmelser medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Bestemmelser, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

§ 327.

Straf i Henhold til §§ 324—25 kan ved Dommen paalægges ikke blot Parten men ogsaa hans Rettergangsfuldmægtig eller efter Omstændighederne begge.

§ 328.

De i dette Kapitel omhandlede Straffe idømmes uden Paastand, naar Retten af det i Sagen foregaaede kan skønne, at Betingelserne for Straffens Anvendelse ere til Stede, ligesom en idømt Straf, naar Sagen er indbragt for overordnet Ret, og Betingelserne for Straffens Anvendelse ikke findes at være til Stede, uden Paastand ophæves.

§ 329.

Ved Tvistigheder, som afgøres af Foged- eller Skifteretter, finde Bestemmelserne i nærværende Kapitel Anvendelse i Overensstemmelse med de i §§ 527, 656 og 668 givne Regler.

*Kapitel 31.***Fri Proces.**

§ 330.

For saa vidt fri Proces ikke er hjemlet ved særlig Lovbestemmelse, kan den meddeles, naar

- 1) den paagældendes Forfatning er saadan, at han ikke uden at savne det nødvendige til sin og Families Underhold eller til Fortsættelse af sin Næringsdrift kan

afholde de med Sagens Udførelse forbundne Omkostninger og Udgifter, hvorom der i Almindelighed skal tilvejebringes Attester, i København fra vedkommende Rodemester og udenfor København enten fra vedkommende Byraad (Sogneraad) eller fra Præst eller Underøvrighed, og

- 2) det efter de Oplysninger, som kunne have om Sagens Beskaffenhed, er at formode, at paagældende har rimelig Grund til at føre Proces.

Med Hensyn til Udlændinge kræves desuden, at vedkommende fremmede Stat ikke stiller Danske ringere end Indlændinge i her omhandlede Henseende, jvf. Justitsministeriets Bek. Nr. 119 af 19. Maj 1909, Art. 20 ff.

§ 331.

Ved Meddelelse af fri Proces opnaas:

- 1) Fritagelse for Betaling af Retsafgift.
- 2) Fritagelse for Udgifter til Stævningsmænd, til Brevporto og Avisbekendtgørelser samt til Rejseudgifter, Dagpenge og anden Betaling til Vidner, Syns- eller Skøns- mænd o. desl., hvilke Udgifter i saa Fald afholdes af det offentlige.
- 3) Understøttelse ved Beskikkelse af Sagfører til uden Vederlag af Parten at udføre Sagen, for saa vidt saadan Sagførerhjælp ikke skønnes at være unødvendig eller af den paagældende frafaldes.
- 4) Meddelelse uden Betaling af de Udskrifter og Beskrivelser, som maatte behøves.

Justitsministeren antager efter Overenskomst et passende Antal af de til Møde for vedkommende Domstol berettigede Sagførere til at udføre det under Nr. 3 nævnte Hverv.

Meddelelse af fri Proces har ingen Indflydelse paa Forpligtelsen til at erstatte Modparten Sagens Omkostninger, lige saa lidt som paa dennes Forpligtelse til at udrede Sagens Omkostninger, som om fri Proces ikke var meddelt.

§ 332.

I Underretssager meddeles fri Proces af Amtmanden paa det Sted, hvor Sagen er anlagt eller agtes anlagt, i København af Overpræsidenten. For saa vidt Landsrets- og Højesteretssager angaar, meddeles fri Proces af Justitsministeren. Med Hensyn til Sager, der ere anlagte eller skulle anlægges ved Sø- og Handelsretten i København, afgøres det i Overensstemmelse med Reglen i § 442, om Bevillingen bliver at give af Justitsministeren eller Overpræsidenten i København.

Bevilges Andragendet, har vedkommende Rets Formand at beskikke en Sagfører blandt de dertil antagne til at udføre Sagen og træffe de videre fornødne Bestemmelser.

§ 333.

Den givne Tilstaaelse af fri Proces ophører, naar Parten dør. Den kan tages tilbage, naar de Forudsætninger, under hvilke den er meddelt, vise sig ikke at have været til Stede eller at være bortfaldne.

§ 334.

Meddelelse af fri Proces udstrækker sine Virkninger til hele Sagen i den Instans, derunder til den for at opnaa ny Foretagelse af Sagen for samme Ret foreskrevne Procedure, samt til Eksekution.

Naar Retshandlinger skulle foretages efter Begæring af udenlandsk Myndighed, forholdes der efter de derom gældende Lovbestemmelser og Traktater.

§ 335.

Udenfor det i § 330 nævnte Tilfælde skal Justitsministeren i samme Omfang som hidtil være berettiget til at tilstaa fri Proces, saaledes at Virkningen er den i § 331, § 333 og § 334, 1ste Stykke angivne.

Fri Proces tilkommer i de i § 454 og § 457, jvf. § 466, ommeldte Sager henholdsvis Overanklageren og Øvrigheden.

§ 336.

Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24. Maj 1879 forblive gældende i borgerlige Sager.

Andet Afsnit.

Rettergangsmaaden.

Kapitel 32.

Forberedelse af Domsforhandling i Sager, der i første Instans henhøre under Landsretterne.

§ 337.

Processen indledes med Stævning. I denne skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand, en kort Fremstilling af de Kendsgerninger, hvorpaa Paastanden støttes, og en Angivelse af de Dokumenter, han agter at paabe- raabe sig, samt en Opfordring til Sagsøgte om at møde og fremkomme med sit Svar paa Sagens første Tægtedag (jvf. endvidere § 349).

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten (jvf. § 340), og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretagen. Sagsøgeren har i saa Fald at fremlægge en skriftlig Angivelse af sin Paastand og af de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes.

§ 338.

Efter at i fornødent Fald Varslet er fastsat (jvf. § 339), bliver Stævningen, der udtages til den Underret, under hvilken Sagens Paadømmelse vilde høre, saafremt Landsretsbehandling ej var anvendelig, med Angivelse af den tidligste Tid for Sagens første Tægtedag, at indlevere paa den nævnte Underrets Kontor til Paategning om Dag og Tid, da Sagen falder i Rette, hvorefter den tilbagegives Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

Hvis Sagen, saafremt Landsretsbehandling ej var anvendelig, skulde behandles ved en Underret, som har Tingsted i den Retskreds, hvor Landsretten har sit Sæde, i hvilken Henseende Underretten i Frederiksberg Birk skal anses at have Tingsted i København, bliver Stævning at udtage til Landsretten, og Sagens Forberedelse foregaar

i sin Helhed ved denne Ret, jfr. § 172, 1ste Stykke. Reglerne i de følgende Paragraffer finde da Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Under Forberedelsen af en Sag kan Landsretten beklædes af en enkelt Dommer. Dersom Retshandlingen bestaar i Vidneførsel, Afhjemling af Syn eller Skøn, Afhøring af Part, Modtagelse af Partsed eller Kendelse om et omtvistet Punkt, bør dog det sædvanlige Antal Dommere være til Stede, medmindre dette vilde være forbundet med Vanskelighed.

§ 339.

Har Sagsøgte Bopæl i den ovennævnte Underrets Retskreds, skal Sagsøgeren lade Stævningen forkynde med 14 Dages Varsel. Bør Sagsøgte udenfor nævnte Kreds, er Varslet 3 Uger, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgte Bopæl er, Varslet bestemmes af vedkommende Underretsdommer.

Maa det antages, at Sagsøgte ikke har nogen Bopæl, træder hans Opholdssted i Stedet for Bopæl i Henseende til Stævnevarslet.

Under særlige Omstændigheder kan det lovbestemte Varsel af Underretsdommeren forkortes efter Sagsøgerens Begæring.

Forinden Underretsdommeren fastsætter et Varsel, hvilket sker ved Paategning paa Stævningen, kan han afkræve Sagsøgeren nærmere mundtlige eller skriftlige Oplysninger.

§ 340.

Paa Sagens første Tægtedag skal Sagsøgeren møde for den i § 338 nævnte Underret og fremlægge Stævning tilligemed Sagens øvrige Dokumenter eller den i § 337, 2det Stykke, omhandlede Angivelse. Unnlader han dette, bliver Sagen straks af vedkommende Underretsdommer at afvise, og der tilkendes den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, for saa vidt han ikke frafalder Paastand derom. Samme Virkning har Sagsøgerens Udeblivelse eller Unnladelse af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, indtil Skriftvekslingens Slutning.

I de Sager, i hvilke der skal prøves Forlig for Forligskommissionen, fremlægges Indkaldelse til denne samt Bevis for, at Forligsprøve er foretagen. Hører Sagen til dem, i hvilke Forligsmægling ved Retten skal finde Sted, sker denne ved Underretten.

Sagsøgerens Udeblivelse forhindrer ikke, at der af Underretsdommeren gives Sagsøgte Dom for de før Udeblivelsen tingfæstede Modkrav.

§ 341.

Udebliver den lovligt stævnedes Sagsøgte, afsiger vedkommende Underretsdommer efter Sagsøgerens Begæring Dom i Henhold til hans mundtlige Fremstilling af Sagen, der dog kan indskrænke sig til en Henviisning til Stævningen og de vedlagte Dokumenter. Herved bliver imidlertid at iagttage, at ingen Paastande eller Søgsmålsgrunde, der ligge udenfor Stævningens Indhold, kunne tages i Betragtning, og at Sagen, naar det fremkomne viser, at Stævningens Angivelse af de faktiske Omstændigheder i væsentlige Henseender er urigtig eller ufuldstændig, afvises.

Sagsøgeren kan dog i Stedet for saadan Udeblivelsesdom begære Sagen udsat og skal da lade forkynde Udskrift af det i Retsmødet forefaldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Sagsøgte udebliver ved et senere Retsmøde uden at have afgivet noget Svar i Sagen. At Sagsøgte, efter at have svaret i Sagen, udebliver inden Domsforhandlingen, berettiger ikke Sagsøgeren til at begære Udeblivelsesdom og afskærer ikke Sagsøgte fra senere at møde i Sagen.

§ 342.

Møder Sagsøgte uden at rejse Indsigelse, gives efter Sagsøgerens Begæring Dom i Overensstemmelse med Paastanden, hvilken Dom ligeledes afsiges af den i § 338 nævnte Underretsdommer.

§ 343.

Vil Sagsøgte bestride Sagsøgerens Paastand, maa han paa Sagens første Tægtedag fremlægge et Svarskrift, indeholdende hans Paastand og en kort Fremstilling af hans Benægtelser og Indsigelser og i det hele af de Kendsgerninger, hvorpaa hans Forsvar grunder sig. Vil han gøre Modfordringer gældende, maa de Kendsgerninger anføres, hvorpaa de støttes. Han maa tillige fremlægge de Dokumenter, som han vil paaberaabe sig. Undladelsen af at opfylde disse Forskrifter medfører, at han betragtes som udebleven, jvf. dog § 346.

Sagsøgte maa i Svarskriftet fremsætte alle sine Formalitetsindsigelser, men kan foreløbig indskrænke sig hertil med udtrykkeligt Forbehold af Realitetsindsigelser, hvis ogsaa saadanne haves.

Den Indsigelse, at Stævningen er urigtig forkyndt, eller at Varslet har været for kort, kan ikke bevirke Sagens Afvisning, men kun berettigede til Udsættelse.

§ 344.

Sagsøgeren kan kræve Udsættelse for at gøre sig bekendt med Sagsøgtets Svarskrift og eventuelt til yderligere Skriftveksling. Retten fastsætter, efter at Parterne i Korthed mundtlig have udtalt sig om Sagen, en Frist, inden hvis Udløb Sagsøgeren skal meddele Sagsøgte sine yderligere Bemærkninger, og en Frist for Sagsøgte til Afgivelse af Gensvar til Sagsøgeren og berammer tillige et nyt Retsmøde, i hvilket bemeldte Skrifter fremlægges.

En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre den nødvendig. Retten bestemmer da ny Frister dertil samt berammer et nyt Retsmøde.

Af ethvert Processkrift, som ikke inden Fremlæggelsen er meddelt Modparten, skal en Genpart overgives denne samtidig med Fremlæggelsen.

§ 345.

Har Sagsøgte i sit Svarskrift behandlet saavel Sagens Formalitet som dens Realitet, kan Sagsøgeren foreløbig indskrænke sig til at udtale sig om Formaliteten. Naar der har fundet en særskilt Skriftveksling Sted om Formaliteten, kan enhver af Parterne fordrø denne paakendt, inden der skrives til Realitetens Behandling.

Paakendelse af Sagens Formalitet sker i saa Tilfælde ved, at den i § 338 nævnte Underret efter at have optaget Sagen indsender en Udskrift af Retsbogen og Sagens Dokumenter, deriblandt de mellem Parterne vekslende Processkrifter, til Landsretten, der træffer Afgørelse paa det foreliggende skriftlige Grundlag. I Tilfælde af, at Sagen ikke i det hele afvises, skal Landsretten ved Formalitetskendelsens Afsigelse henvise Sagen til vedkommende Underret til Fortsættelse af Sagens Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten.

Dersom de fremsatte Formalitetsindsigelser give Anledning til Bevisoptagelse, bliver denne at iværksætte inden Sagens Indsendelse til Landsretten. Herved finde Reglerne i §§ 351 o. ff. tilsvarende Anvendelse.

§ 346.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan den i § 338 omhandlede Underret efter Begæring tilstaa den Part Udsættelse, der ikke i rette Tid har fremlagt eller

meddelt sine skriftlige Bemærkninger, eller tillade ham at lade det fornødne tilføre Retsbogen.

Naar der under Domsforhandlingens Forberedelse bliver Anledning til at udøve de i §§ 286—288 nævnte procesledende Beføjelser, tilkommer det samme Underret at tage Bestemmelse herom.

§ 347.

Anser en Part Modpartens Udtalelser om Sagens Sammenhæng for at lide af Uklarhed eller andre Mangler, som ikke efter hans Opfordring ere afhjulpne under Skriftvekslingen, bliver i det i § 344 omhandlede Møde eller efter Omstændighederne i et nyt af vedkommende Underret berammet Møde Skriftvekslingens Resultat paa de omspurgte Punkter at fastslaa i en Tilførsel til Retsbogen, efter at der har været givet Parterne Lejlighed til mundtlig at udtale sig, eller om fornødent ved Rettens Kendelse.

Udebliver den Part, der har rejst Spørgsmaalet, fra Forhandlingen, bortfalder denne. Udebliver den anden Part, eller nægter han at svare, anses Skriftvekslingen paa de omspurgte Punkter at skulle forstaas saaledes, som det af Modparten angives, for saa vidt dette ikke strider mod det øvrige Indhold af Skriftvekslingen.

§ 348.

Naar en Part, efter at Skriftvekslingen er sluttet, uden Modpartens Samtykke ønsker at forandre eller udvide sine Paastande eller at fremføre ny Anbringender, kan han i den Anledning begære et Retsmøde berammet for vedkommende Underret, saafremt dette kan finde Sted inden Domsforhandlingen. Mindst 3 Dage inden Mødet skal han skriftlig meddele Modparten, hvad han agter at fremkomme med, og hvorfor det først nu fremkommer, samt underrette ham om Retsmødet. I dette afgør Retten, om det efter Omstændighederne, og navnlig fordi det findes undskyldeligt, at Parten ikke tidligere har fremsat sine ny Paastande eller Anbringender, kan tilstedes ham at fremføre dem som Tillæg til Skriftvekslingen. I bekræftende Fald fremlægges det omspurgte straks eller tilføres Retsbogen, og der tilstaas efter Begæring den fornødne Udsættelse i Anledning af det saaledes fremførte.

Udebliver den Part, der har begært Mødet, bortfalder Andragendet; udebliver Modparten, anses de for Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

§ 349.

Paaberaaber en Part sig i Skriftvekslingen Dokumenter, der ere i hans Besiddelse, bør disse i Original eller Genpart følge med vedkommende Processkrift til Udlaan til Modparten. Hvis en fuldstændig Genpart vilde medføre betydeligere Vanskelighed eller Bekostning, er det tilstrækkeligt, at Genparten omfatter den Del af Dokumentet, som vedrører Sagen. Naar de originale Dokumenter ikke udlaanes til Modparten, skulle de henlægges paa Rettens Kontor til Modpartens Eftersyn i en Tid af mindst en Uge umiddelbart efter Processkriftets Meddelelse eller Fremlæggelse.

§ 350.

Begge Parter kunne til Retsbogen opgive en i den paagældende Underretskreds boende Person, til hvem alle processuelle Meddelelser skulle rettes. I Mangel af saadan Opgivelse skulle Meddelelserne ske til den for eller med Parten optrædende Sagfører, saafremt han har Bopæl eller Kontor i bemeldte Kreds, og ellers, saavel som naar Parten ikke benytter Sagfører, under samme Betingelse til Parten selv. Udenfor de nævnte Tilfælde kunne Meddelelserne afgives paa vedkommende Underrets Kontor, forudsat at vedkommende Part i et Retsmøde er gjort opmærksom derpaa.

§ 351.

Naar Skriftvekslingen er sluttet, kan Sagsøgeren saavel som ogsaa Sagsøgte, saafremt Modkrav ere tingfæstede, i et Retsmøde begære Sagen henvist til Domsforhandling ved den paagældende Landsret. Ønsker imidlertid en af Parterne Udsættelse for at føre Bevis, kan en passende Udsættelse hertil tilstaaes, for saa vidt det af Underretten skønnes at være nødvendigt, for at vedkommende Part tilbørlig kan varetage sit Tarv. Til Oplysning herom og for at Retten kan sættes i Stand til at træffe de i § 352, omtalte Afgørelser, finder, for saa vidt fornødent, en mundtlig Forhandling Sted, hvorunder Parterne efter kortelig at have fremstillet, hvorefter Sagen drejer sig, angive, hvorvidt de agte at føre Bevis, og i bekræftende Fald for hvad og paa hvilken Maade.

§ 352.

I det i forrige Paragraf omhandlede Retsmøde træffer vedkommende Underret derhos, for saa vidt Udsættelse er tilstaaet, Bestemmelse om Afhørelse af Vidner, om Foretagelse af Syns- eller Skønsforretninger, om Indkaldelse af Parterne til personlig Afhøring i Henhold til § 302, samt om det skal paalægges Modparten eller Trediemænd at fremkomme med Dokumenter m. m., jvf. ogsaa §§ 283 og 296. Skal personlig Afhøring af Parterne i Henhold til § 302 finde Sted, kan Retten bestemme, at Parternes Afhøring skal foregaa, forinden Bestemmelse tages om Indkaldelse af Vidner eller Udmeldelse af Syns- og Skønsmand. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa saavel før som senere træffes af Retten i eller udenfor et Retsmøde, og hvis den, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, finder det hensigtsmæssigt, kan den kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet. Naar den Omstændighed, som ønskes bevist, skønnes at være uden Betydning for Sagen, eller naar Modparten under Skriftvekslingen har erkendt den eller til Retsbogen erklærer ikke at ville benægte den, tilstedes Bevisførelse ikke.

Parterne kunne ikke fordre nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 353.

Vidneførelse, der skal tjene til Oplysning i en borgerlig Sag, kan i Reglen først foregaa, naar Bestemmelse derom er tagen efter § 352. Naar paagældende Part staar i Fare for at miste sit Bevis eller i øvrigt gør det sandsynligt, at han har særlig Interesse i, at Beviset optages tidligere, kan han dog begære, at Vidneførelsen foregaa forinden.

Skal Vidneførelse finde Sted for den Underret, der leder Forberedelsen af Domsforhandlingen, udsteder Retten de fornødne Indkaldelser til Vidnerne samtidig med, at den efter § 352 tager Bestemmelse om deres Førelse. I andre Tilfælde indledes Vidneførelse med, at vedkommende Part indgiver skriftlig Begæring herom til Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor eller opholder sig. Saafremt Vidneforklaringen er bestemt til Brug under en Søsag, tiltrædes Retten udenfor København af to søkyndige Medlemmer; i København træder Sø- og Handelsretten i den almindelige Underrets Sted saavel i Handels- som i Søsager.

Den ovenfor nævnte Begæring om Vidneførelse skal indeholde Angivelse af den Sag, i Anledning af hvilken, og af den Person, mod hvem Vidneførelsen skal foregaa, Opgivelse af det, hvorfor Bevis søges tilvejebragt, og af Vidnernes Navne m. v., samt Oplysning om, at der efter § 352 er taget Bestemmelse om Vidneførelsen eller, at denne i øvrigt har Hjemmel i denne Lovs Bestemmelser. Retten kan paalægge Parten yderligere at oplyse Rigtigheden af sine Anbringender. Den træffer derefter i eller

udenfor et Retsmøde Bestemmelse, om Vidneførslen kan tilstedes. Nægtes dette, kan Parten inden en Uge iværksætte Kære herover til højere Ret.

§ 354.

Udmeldelse af Syns- eller Skønsmænd sker ved Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Skønforretningen befinder sig. Angaar Syns- eller Skønforretningen ikke nogen legemlig Genstand, sker Udmeldelsen ved den i § 338 omhandlede Underret eller, for saa vidt Sag endnu ikke er tingfæstet, ved Underretten paa Modpartens Hjemsted.

De i foregaaende Paragraf indeholdte Regler finde i øvrigt tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Syn og Skøn.

§ 355.

Skal personlig Afhøring af Parterne finde Sted i Henhold til § 302, foregaar denne for den i § 338 omhandlede Underret (jvf. dog § 302, 7de Stykke) i et dertil berammet Retsmøde.

Naar Sagens Forberedelse foregaar ved Landsretten, sker Afhøringen for denne Ret, medmindre Reglen i § 302, 3die Stykke er til Hinder derfor.

§ 356.

Til Vidneførsel o. desl. skal Modparten indkaldes med samme Varsel, som om han var Vidne, se dog § 166. Samtidig eller dog mindst 3 Dage før Vidneførslen skal der derhos gives Modparten saadan Meddelelse om Vidnernes Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom. I paatrængende Tilfælde kan Indstævning af Modparten undlades. Naar saadan Indstævning ikke har fundet Sted, kan Dommeren beskikke en i Retskredsen bosat Sagfører til at varetage Modpartens Tarv mod et passende Salær, der udredes af den Part, der har begært Indkaldelsen, under Forbehold af Godtgørelse ved Dommen i Hovedsagen. Under denne afgøres det derhos om der har været Føje til at undlade at indstævne Modparten, og, i benægtende Fald, om Tingsvidnet kan benyttes som Bevis i Sagen.

§ 357.

Under Vidneførsel afhører enhver Part de af ham fremstillede Vidner.

Retten kan stille Spørgsmaal til Vidnet saavel til nærmere Opklaring af Punkter, hvorom Parterne have spurgt Vidnet, som til selvstændig Oplysning af Sagen.

Naar Vidnets Helbredstilstand kræver Afhøring paa et særligt Sted, skal Dommeren afhøre Vidnet, hvis dette eller nogen af Parterne begærer det. Der skal i saa Fald gives Parterne Lejlighed til gennem Retten at stille Spørgsmaal til Vidnet. Ret til at begære Afhøring ved Dommeren tilkommer ogsaa den Part, der ikke selv er Sagfører eller møder ved Sagfører.

Den Part, der har ladet et Vidne indkalde, kan, naar Vidnet har givet Møde, ikke uden Modpartens Samtykke frafalde dets Afhørelse med den Virkning, at Modparten eller Retten afskæres fra at stille Spørgsmaal til Vidnet.

§ 358.

Reglerne i § 357 finde med de fornødne Lempelser Anvendelse, ogsaa naar Parter eller Syns- eller Skønsmænd skulle afhøres.

§ 359.

Den, der under Domsforhandlingen vil paaberaabe sig Dokumenter, der ikke allerede ere Modparten bekendte, skal mindst en Uge forud afgive dem til denne i

Original eller fuldstændig eller delvis Genpart (§ 349) og, hvis ikke Originalen udlaanes, henlægge denne til Eftersyn paa den i § 338 nævnte Rets Kontor.

§ 360.

Den i § 338 omhandlede Underret kan om fornødent efter Udløbet af den i Henhold til § 351 indrømmede Udsættelse tilstaa Parterne yderligere Udsættelse til Tilvejebringelse af Bevis eller i Anledning af Fremkomsten af ny Paastande eller Anbringender, jvf. § 348.

Naar ingen af Parterne begærer yderligere Udsættelse, eller saadan Udsættelse, nægtes, henviser vedkommende Underret Sagen til Domsforhandling for Landsretten.

Samtidig med, at Underretten henviser Sagen til Domsforhandling for Landsretten, indsender den til denne en Udskrift af, hvad der Sagen vedkommende er tilføjet Retsbogen, samt Sagens Dokumenter, for saa vidt de bero ved Retten, derunder de mellem Parterne veklede Processkrifter. Har efter Henvisningen Tillæg til Skriftvekslingen fundet Sted i Medfør af § 348, bliver samme Regel at iagttage ved Tillægsbehandlings Afslutning.

Finder Underretten, at der er Anvendelse for Reglerne i §§ 294 og 295, iagttages foranstaaende Regler med de fornødne Lempelser.

Efter at have modtaget de i 3die Stykke nævnte Udskrifter og Dokumenter berammer Landsretten det Møde, i hvilket Domsforhandlingen skal finde Sted, efter forinden at have givet Parterne Lejlighed til at udtale sig herom. Samtidig kan den efter Parternes Begæring tage Bestemmelse om Indkaldelse til yderligere Afhørelse under Domsforhandlingen af tidligere afhørte Vidner, Synsmænd eller Skønsmænd eller Parter, jvf. §§ 369 og 370.

§ 361.

Efter en Sags Henvisning til Landsretten kan hver af Parterne tilvejebringe ny Oplysninger, saafremt dette kan ske inden Domsforhandlingen; men under denne kunne saadanne Oplysninger i Almindelighed kun paaberaabes, saafremt de i §§ 356 og 359 givne Regler ere iagttagne af vedkommende Part. Bevisførelse af den i § 352, 1ste Punktum, omhandlede Art kan dog kun finde Sted, naar der i Medfør af nævnte Paragraf er truffet Bestemmelse derom, eller Landsretten undtagelsesvis tillader den, jvf. § 362.

§ 362.

Udsættelse af Domsforhandlingen i en til Landsretten i Medfør af § 360 henvist Sag kan forinden Domsforhandlingens Begyndelse besluttes af Landsretten, naar dette findes nødvendigt af Hensyn til Retten selv eller andre særlige Aarsager, saasom Forfald for en af Parterne eller Sagførerne, men kun aldeles undtagelsesvis af Hensyn til Fremskaffelsen af ny Beviser fra nogen af Parterne. Den, for hvem Forfald er indtraadt, skal snarest muligt anmelde det for Retten. Besluttes Udsættelsen, har Retten saa vidt muligt at meddele alle vedkommende Underretning derom inden det oprindelig til Domsforhandlingen berammede Retsmøde.

Senest 3 Dage før Domsforhandlingen skal, medmindre Afvigelse herfra tilstedes af Retten, enhver af Parterne paa Landsrettens Kontor aflevere mindst eet Eksemplar af hvert af de af ham fremlagte Processkrifter til Afbenyttelse for Retten.

*Kapitel 33.***Domsforhandling for Landsret i 1ste Instans.****§ 363.**

Udebliver Sagsøgeren ved Domsforhandlingen, afviser Landsretten Sagen og tilkender den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, for saa vidt han ikke frafalder Paastand derom. Sagsøgerens Udeblivelse udelukker ikke, at der gives Sagsøgte Dom for af ham tingfæstede Modkrav.

Udebliver Sagsøgte ved Domsforhandlingen, finde de i § 341 givne Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 364.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, kan den udenfor de i §§ 366, 369 og 370 nævnte Tilfælde ikke uden tvingende Nødvendighed udsættes, men fortsættes uafbrudt i det begyndte og de paafølgende Møder, der saa vidt muligt skulle holdes de umiddelbart efterfølgende Dage.

§ 365.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser behandles før Realiteten og paakendes særskilt, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten.

Naar Formaliteten er indlagt, ere alle de Indsigelser vedrørende Formaliteten indtil dette Tidspunkt, som kunne frafalde, udelukkede fra at komme i Betragtning.

I Tilfælde af, at Sagen ikke i det hele afvises, skal Retten ved Formalitetskendelsens Afsigelse beramme ny Domsforhandling. Udebliver Sagsøgte da ved denne Domsforhandling, finde de i § 341 indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 366.

Domsforhandlingen foregaar paa Grundlag af Skriftvekslingen og det Retsbogen tilførte. Naar en Part under Forhandlingen helt eller delvis frafalder Paastande, Benægtelser o. desl. eller gør Indrømmelser, er Modparten berettiget til at faa fornøden Tilførsel herom optagen i Retsbogen. Vil en Part fremsætte Paastande eller Anbringender, paa hvilke Modparten ikke er bleven forberedt gennem det skriftlige Grundlag, bliver det efter Begæring ved Rettens Kendelse at nægte, saafremt deres Fremsættelse vilde medføre Forhandlingens Udsættelse, medmindre det skønnes at være undskyldeligt, at de ikke tidligere ere meddelte. Tilstedes deres Fremsættelse, optages de i Retsbogen, og Forhandlingen bliver efter den deri interesserede Parts Begæring at udsætte ganske eller til Dels, for saa vidt det er nødvendigt til Varetagelse af hans Tarrv.

Tilsvarende Regler gælde om Fremførelse af Beviser, om hvis Fremkomst Modparten ikke har erholdt saa betimelig Meddelelse, at han har kunnet forberede sig tilsrækkelig.

§ 367.

Ved Domsforhandlingen gives i Reglen Ordet først til Sagsøgeren, men Rettens Formand kan gøre Afvigelse herfra.

Ved Realitetsforhandlingens Begyndelse skulle Parterne oplæse og fremlægge deres skriftlig affattede Paastande.

§ 368.

Under Domsforhandlingen fremstiller den Part, der først faar Ordet, kortelig Sagens Hovedtræk; derefter lader han ved Retsskriveren oplæse de Dokumenter, som han vil paaberaabe sig, derunder Udskrifter af Tingsvidner og afgivne Partsforklaringer m. m. Modparten lader derpaa paa lignende Maade sine Dokumenter læse. Derefter udvikler førstnævnte Part nærmere sin Opfattelse af hele Sagen, derunder Bevisførelsens Resultater og de vedkommende Retsspørgsmaal, hvorefter Modparten faar Ordet for en tilsvarende Udvikling. Retten kan vedtage eller tillade saadanne Afgivelser fra den foreskrevne Forhandlingssgang, som maatte findes formaalstjenlige.

De paaberaabte Dokumenter, hvoraf efter Omstændighederne trykte eller skrevne Genparter omdeles til Dommerne, overgives efter Oplæsningen til Retten.

§ 369.

Hvis saadan Bestemmelse ikke allerede tidligere er truffen, jfr. § 360, kan Retten under Forhandlingerne efter Begæring bestemme, at tidligere afhørte Vidner, Syns- eller Skønsmænd og Parter skulle fremstilles til yderligere Afhøring under Domsforhandlingen, jvf. §§ 171 og 172, 202 samt 302. Træffes saadan Bestemmelse, udsættes Sagen om fornødent, jvf. § 11.

§ 370.

Saafernt Vidneførsel o. desl. i Henhold til § 360 eller § 369 finder Sted under Domsforhandlingen, finder Reglerne i §§ 357—58 tilsvarende Anvendelse. Indkaldelse udstedes af Landsrettens Formand. Den Part, der har foranlediget et Vidne eller en Syns- eller Skønsmand indkaldt til Afgivelse af Forklaring under Domsforhandling, kan, naar den Indkaldte har givet Møde, ikke uden Modpartens Samtykke frafalde vedkommendes Afhørelse med den Virkning, at Modparten eller Retten afskæres fra at stille Spørgsmaal til Vidnet eller Syns- eller Skønsmanden.

Retten kan paa Grund af et Vidnes, eller en Syns- eller Skønsmands Udeblivelse eller Indsigelse imod at afgive Forklaring eller imod at møde udsætte Sagen, naar vedkommende Part begærer dette. Udsættelsen kan gives paa bestemt Tid eller indtil videre. I sidste Fald kan, naar Hindringen er hævet, enhver af Parterne fremsætte Begæring for Retten om, at der berammes en Tid til Sagens Foretagelse og udstedes Indkaldelse til alle vedkommende.

§ 371.

Naar Sagen i det hele eller for et enkelt Punkt skønnes at være tilstrækkelig behandlet, sluttet Forhandlingerne (jvf. § 286), Sagen optages, og Dom afsiges (jvf. § 219).

Domsforhandling i en ny Sag maa først paabegyndes, naar Dom i den sidst optagne Sag er vedtagen, Undtagelse herfra kan dog finde Sted, naar Sagen frembyder særlige Vanskeligheder, men der skal ogsaa i dette Tilfælde, inden ny Domsforhandling paabegyndes, afholdes Raadslagning om den optagne Sag, og den endelige Vedtagelse af Domsslutningen maa aldrig udsættes udover den tredie Søgnedag efter Domsforhandlingens Tilendebringelse.

§ 372.

Udebliver Sagsøgte ved Domsforhandlingen, og Sagsøgeren vil fremføre noget, som ikke indeholdes i det Sagsøgte meddelte, maa han begære Forhandlingen helt eller delvis udsat og meddele Sagsøgte Udsættelsen og det ny Anbringende med et af Retten bestemt Varsel.

§ 373.

Enhver, der i Medfør af §§ 340, sidste Stykke, 341 eller 363 er dømt som udebleven under en Landsretssag i 1ste Instans, kan begære Sagen genoptagen og fortsat fra det Punkt, hvor Forhandlingen paa Grund af Udeblivelsen standsede for hans Vedkommende, naar han godtgør, at Udeblivelsen var ham utilregnelig. Den, der ønsker at benytte sig heraf, maa indgive en skriftlig begrundet Begæring til den Ret, der har afsagt Udeblivelsesdommen, ledsaget af de fornødne Bevisligheder. Finder Retten ikke Grund til straks at afvise Begæringen, berammes et Retsmøde, og Rettens Formand (jvf. § 152) fastsætter det Varsel, med hvilket Modparten skal indkaldes. Udebliver denne, anses de for Begæringen paaberaabte Grunde for beviste; møder Modparten og rejser Indsigelse, forhandles Spørgsmaalet om Genoptagelse mundtlig.

Retten afgør ved Kendelse; om Sagen skal genoptages, og berammer i bekræftende Fald et Retsmøde samt fastsætter et Varsel, med hvilket Modparten dertil skal indkaldes. I dette Møde træffes de fornødne Bestemmelser om Sagens Fortsættelse overensstemmende med de almindelige Regler, for saa vidt Genoptagelsen ikke afvises, fordi Modparten ikke er behørig indkaldt.

Samtidig med, at Sagen erklæres for genoptagen, saavel som paa ethvert senere Trin af Sagen kan Retten efter Begæring bestemme, at den afsagte Udeblivelsesdoms Virkninger skulle udsættes.

Fører Genoptagelsen til samme Resultat, som den afsagte Dom, bliver denne at stadfæste; i modsat Fald ophæves den, og ny Dom afsiges af vedkommende Landsret.

§ 374.

Begæring om den i § 373 omhandlede Genoptagelse maa fremsættes, saa snart det er muligt, og kan ikke fremføres efter et Aars Forløb fra Dommens Afsigelse. Er Sagen indanket til højere Ret, er Adgangen til Genoptagelse udelukket, indtil Anken frafaldes eller afvises. Naar Indkaldelse til det første i § 373 ommeldte Retsmøde er sket, ere begge Parter udelukkende fra at paaanke Udeblivelsesdommen, indtil Genoptagelsen bortfalder eller afvises. Adgang til Genoptagelse haves kun een Gang i samme Sag.

§ 375.

Den, der, uden at have afgivet noget Svar i Sagen, er dømt som udebleven under en Landsretssag i 1ste Instans, kan endvidere begære Sagen genoptagen, naar han inden en Uge efter Dommens Afsigelse skriftlig begærer et Retsmøde berammet samt enten fremlægger Bevis for at have betalt de idømte Sagsomkostninger eller i Retten deponerer Beløbet. Vedkommende Ret giver Begæringen Paategning om, at Sagen er genoptagen, og fastsætter det Varsel, med hvilket Modparten skal indkaldes. I Mødet maa Domfældte i Reglen, jfr. § 346, afgive sit Svar i Sagen; undlader han dette, eller er Modparten ikke behørig indkaldt, afvises Genoptagelsen.

Indkaldelse af Modparten til Sagens Genoptagelse har samme opsættende Virkning som Forkyndelse af Ankestævning.

I øvrigt gælde Bestemmelserne i § 373, sidste Stykke, dog saaledes at Udeblivelsesdommens Paalæg af Sagsomkostninger ikke kan ophæves, og i § 374, 2det-4de Punktum, samt de almindelige Regler om Landsretsproceduren.

§ 376.

Naar Tilladelse til at fremføre ny Paastande eller Anbringender søges hos Landsret eller Højesteret paa Grund af utilregnelig Udeblivelse henholdsvis under Forberedelsen af Domsforhandling i en Landsretssag eller under selve Domsforhandlingen

ved Landsret, kan Landsret eller Højesteret i Stedet for at give bemeldte Tilladelse bestemme, at Sagen skal genoptages. Andrageren maa da inden 14 Dage efter at have erholdt Meddelelse om Landsrettens eller Højesterets Bestemmelse, hvis Forkyndelse for Modparten har samme opsættende Virkning som Forkyndelse af Ankestævning, indgive Begæring til vedkommende Ret om Berømmelse af et Retsmøde til at træffe de fornødne Bestemmelser om Sagens Fortsættelse, jfr. §§ 373 og 374.

Kapitel 34.

Intervention og Tilstævning af Trediemand i Landsretssager i første Instans.

§ 377.

Interventionssøgmaal anlægges og fremmes efter de om et selvstændigt Søgmaal gældende Regler, for saa vidt ikke Bestemmelserne i de følgende Paragraffer medføre Afvigelse herfra.

§ 378.

Intervenienten indtræder i Sagen derved, at han senest en Uge forinden det af de til Hovedsagens Behandling bestemte forberedende Retsmøder, i hvilket han vil optræde, for de oprindelige Parter lader forkynde en skriftlig Angivelse af sin Paastand og de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes, og i bemeldte Retsmøde fremlægger denne. Vil nogen af Parterne modsætte sig Interventionen eller bestride Intervenientens Paastand, maa han fremlægge Svarkrift, jvf. §§ 343 og 346. Om yderligere Skriftveksling i Anledning af Interventionssøgmaalet gælde de i §§ 344—45 fastsatte Regler.

§ 379.

Paastaar nogen af Parterne Interventionssøgmaalet afvist som ikke hjemlet ved den almindelige Bestemmelse i § 251, bliver Spørgsmaalet herom foreløbig at afgøre ved Landsrettens Kendelse i Overensstemmelse med Reglerne i § 345.

§ 380.

Det oprindelige Søgmaal og Interventionssøgmaalet forhandles i øvrigt i Forbindelse med hinanden som een Retssag.

I Overensstemmelse med § 286 kan Retten udskille Interventionen til særskilt Forhandling før eller efter Hovedsagen, saaledes at den enten paakendes i Forbindelse med Hovedsagen eller særskilt.

§ 381.

Intervenienten er berettiget til at benytte Anke og Kære overfor den stedfundne Behandling og den afsagte Dom ligesom enhver af de oprindelige Parter.

§ 382.

Den, der blot vil optræde under Sagen for at understøtte en af Parterne, jvf. § 252, skal til den Underret, der leder Sagens Forberedelse, indgive en skriftlig Begæring om at faa Adgang til at ytre sig i Sagen. Denne Begæring meddeles Parterne. Modsetter en af disse sig Begæringen, bliver Spørgsmaalet at afgøre ved Kendelse af Landsretten i Overensstemmelse med Reglerne i § 345. Indrømmes Begæringen, træffer

vedkommende Underret de nærmere Bestemmelser om Maaden, hvorpaa den paagældende skal have Adgang til at ytre sig i Sagen og fremføre Beviser.

§ 383.

Tillader Retten, jvf. § 382, Sagsøgeren at tilstævne (adcitere) Trediemand for at faa Dom over ham enten alternativt med eller tilsammen med Sagvolderen, udsættes Sagen saa længe, som nødvendigt er, for at paagældende Trediemand paa sædvanlig Maade kan stævnes til at svare som Sagvolder. De i § 377, 380 og 381 om Intervention givne Regler finde ogsaa Anvendelse med Hensyn til Tilstævning.

§ 384.

Naar en Sag af vedkommende Underret er henvist til Domsbehandling for Landsret, kan Indtræden i Sagen eller Tilstævning kun finde Sted med Landsrettens Samtykke. Gives saadant Samtykke, komme med Hensyn til den videre Behandling dette Kapitels Regler til Anvendelse.

Kapitel 35.

Skriftlig Behandling af Sager ved Landsretterne i første Instans.

§ 385.

I vidtløftige Regnskabssager og andre indviklede Retssager kunne saavel den Underret, der leder Sagens Forberedelse, som Landsretten paa ethvert Trin af Forhandlingerne for vedkommende Ret anordne skriftlig Behandling af Sagen. Naar saadan Bestemmelse er truffen af Landsretten, kan den ikke paakæres eller paaankes. Er Bestemmelsen tagen af vedkommende Underret, kan Kære ske til Landsretten.

§ 386.

Hvor skriftlig Behandling er anordnet, iværksættes der under Ledelse af den Ret, for hvilken Sagen ved dens Overgang til skriftlig Behandling henstaar, en Veksling imellem Parterne af Indlæg, ikke over to fra hver Side. En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre den nødvendig. Retten bestemmer Frister til Indlæggenes Afgivelse, ligesom den og, hver Gang en Part har fremlagt Indlæg, bestemmer, om Modparten skal have Udsættelse til at svare derpaa.

Indlægene fremlægges i de dertil bestemte Retsmøder, men de skulle 3 Dage forinden være Modparten meddelte, saa at denne i Retsmødet kan udtale, om han vil svare yderligere.

Til Afbenyttelse ved Udarbejdelsen af deres Processkrifter kunne Parterne begære Udlaan af det fremlagte; vil en af Parterne ikke tilstede, at Udlaan i Original finder Sted, maa han lade medfølge Genparter, som da blive at bekræfte paa Rettens Kontor, hvor der derhos bør gives Adgang til at efterse Originalerne.

§ 387.

I det Retsmøde, i hvilket det sidste Indlæg fremlægges, eller efter Omstændighederne i et senere berammet Retsmøde, tiltaas der, for saa vidt Bevisførelsen

ikke er afsluttet før Sagens Overgang til skriftlig Behandling, efter Begæring og efter foregaaende mundtlig Forhandling, jvf. § 351, den fornødne Udsættelse til at tilvejebringe Bevis, samt træffes de fornødne Bestemmelser om Bevisoptagelsen, jvf. § 352 Skal ingen Bevisførelse finde Sted, kan Sagen begæres optagen til Paakendelse.

§ 388.

Har Bevisoptagelse fundet Sted, kan hver af Parterne efter dens Tilendebringelse i dertil berammede Retsmøder fremlægge et skriftligt Indlæg.

§ 389.

Med de af det foregaaende følgende Lempelser komme i øvrigt denne Lovs almindelige Regler for Proceduren til Anvendelse, ogsaa naar skriftlig Behandling finder Sted.

Sagens Optagelse sker, for saa vidt Indlægsvekslingen har fundet Sted for Underretten, af denne, der snarest muligt derefter indsender Dokumenterne til Landsretten tilligemed Udskrift af, hvad der vedrørende Sagen er tilført Retsbogen.

Dersom Landsretten efter Sagens Optagelse til Dom finder det af særlig Betydning for Sagens Oplysning, at der rettes yderligere Spørgsmaal til tidligere afhørte Parter, Vidner, Syns- eller Skøns mænd, kan den træffe Bestemmelse herom, samt om saadan Afhøring skal ske for et Medlem af Landsretten eller for Underretten, jvf. §§ 171 og 172, 202 samt 302. Med Udgifterne ved saadanne Foranstaltninger forholdes paa den i § 284 foreskrevne Maade.

§ 390.

Dom afsiges paa Grundlag af de fremlagte Indlæg og skriftlige Beviser. Paa-stande, Søgsmålsgrunde, Indsigelser saavel som overhovedet faktiske Anbringender kunne ikkun komme i Betragtning, for saa vidt de enten indeholdes i de skriftlige Indlæg eller ere optagne i Retsbogen.

§ 391.

Udebliver nogen af Parterne i et Retsmøde, bliver Sagen efter den mødende Parts Begæring at optage til Paakendelse paa Grundlag af alle de imellem Parterne indtil da vekslede Indlæg m. m. Er det Sagsøgeren, der udebliver, kan Sagsøgte dog ogsaa begære Sagen afvist.

Sagsøgeren kan hæve Sagen, saa længe den ikke er optagen til Paakendelse; dog kan han ikke derved afskære Modparten fra at faa Dom for tingfæstede Modkrav

§ 392.

Dommens Vedtagelse og Afsigelse foregaar efter de almindelige Regler. Dog kan Rettens Formand, naar Omstændighederne tale derfor, anordne, at skriftlig Stemmegiven skal finde Sted.

§ 393.

Med Hensyn til Anke og Kære forholdes der efter de almindelige Regler.

*Kapitel 36.***Anke til Højesteret.**

§ 394.

Domme, afsagte i første Instans af en Landsret kunne, med den i § 229 indeholdte Undtagelse, overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne paaankes til Højesteret. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser, for saa vidt Anke ikke særlig er udelukket.

Anke kan iværksættes til Forandring, Ophævelse eller Hjemvisning, hvorimod Anke alene til Stadfæstelse ikke kan finde Sted. Heller ikke kan Anke iværksættes alene til Forandring af Dommens Bestemmelser om Sagsomkostninger og processuelle Straffe. Dog kan Justitsministeren tillade, at deslige Bestemmelser særskilt paaankes af Parterne, naar Afgørelse med Hensyn til disse Punkter er uafhængig af Sagens Udfald, eller af Trediemand, hvem Omkostninger eller Straf er paalagt eller Salær tilkendt eller frakendt.

§ 395.

Anke kan iværksættes fra begge Parters Side, men de tvende Anker blive da at forene til samtidig Forhandling, jvf. § 286, 1ste Stykke.

Udtrykkelig eller stiltiende Afkald paa Anke kan ikke gyldig gives, forinden den Retsafgørelse, om hvis Paaanke der er Tale, er truffen.

§ 396.

Edsdomme og Afgørelser i Henhold til § 295 af enkelte Spørgsmaal eller Dele af Sagen kunne først paaankes, naar den endelige Dom er afsagt.

§ 397.

Ankefristen er 8 Uger fra Dommens Afsigelse at regne. Anken kan dog undtagelsesvis tillades af Justitsministeren indtil et Aar efter Dommens Afsigelse, naar der foreligger tilstrækkelig Grund til at afvige fra den almindelige Regel om Ankefristen.

§ 398.

Inden Ankefristens Udløb eller inden 4 Uger, efter at den i § 397 ommeldte Tilladelse til Anke er meddelt, skal Appellanten indlevere Ankestævning paa Rettens Kontor til Sagens Berammelse overensstemmende med de i § 338 fastsatte Regler. Begæres Sagen berammet til et overdrevent fjernt Tidspunkt, skal Justitssekretæren forelægge Rettens Formand Spørgsmaalet til Afgørelse.

Ankestævningen skal indeholde en fuldstændig og tydelig Angivelse af Ankegrunden og den Paastand, der agtes nedlagt.

Om Varslet gælde de i § 339 fastsatte Regler med fornøden Lempelse, dog saaledes at det ikke maa være kortere end 4 Uger.

§ 399.

Hæves eller afvises en i rette Tid, jvf. §§ 397 og 398 indanket Sag, skal det, uanset at Ankefristen imidlertid maatte være udløben, være Parten tilladt at indanke

Sagen paa ny, naar ny Stævning indgives paa Rettens Kontor til Sagens Berømmelse inden 14 Dage fra det Retsmøde, hvor Sagen blev hævet eller afvist. Denne Ret kan kun benyttes een Gang.

§ 400.

Paa den berammede Tøgetedag skal Appellanten møde og fremlægge Ankestævningen. Undlader han dette, afvises Sagen, og der tilkendes den Indstævnte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger. Samme Virkning har Appellantens Udeblivelse eller Undladelse af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, saafremt Domsforhandlingen ikke er berømmet, eller ved selve Domsforhandlingen.

§ 401.

Udebliver Indstævnte, skønt lovlig varslet, og Appellanten begærer Sagen fremmet, udgaar den til skriftlig Behandling.

Appellanten kan dog i Stedet herfor begære Sagen udsat og skal da lade forkynde en Udskrift af det i Retsmødet forefaldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Indstævnte udebliver i et senere Retsmøde, uden at have afgivet noget Svar i Sagen, eller udebliver ved Domsforhandlingen, i hvilket sidste Tilfælde derhos det, som han allerede maatte have fremført for Højesteret, lades ude af Betragtning. At Indstævnte, efter at have svaret i Sagen, udebliver i andre Retsmøder end det, hvori Domsforhandlingen finder Sted, berettiger ikke til at anvende Bestemmelsen i nærværende Paragrafs 1ste Stykke og afskærer ikke Indstævnte fra senere at møde i Sagen.

§ 402.

Møder Indstævnte uden at rejse Indsigelse, optages Sagen efter Begæring til Domsafsigelse.

§ 403.

Vil Indstævnte fremsætte Formalitetsindvendinger mod Ankesagen, eller ønsker han, uden selv at paaanke, Dommen forandret eller ophævet, skal han i det nævnte første Retsmøde fremlægge en skriftlig Angivelse af bemeldte Indvendinger eller af sine Ankegrunde samt den Paastand, som han agter at nedlægge. Ønsker Indstævnte blot Dommen stadfæstet, er det tilstrækkeligt, at han mundtlig erklærer dette.

Naar Indstævnte har afgivet sit Svar, tager Retten efter Appellantens Begæring Bestemmelse om Tiden for Domsforhandlingen — der dog ikke uden begge Parter Samtykke maa ansættes tidligere end 4 Uger efter Retsmødet — for saa vidt der ikke ifølge Sagens Beskaffenhed efter eller uden Opfordring fra Parternes Side findes Anledning til at bestemme, at den skal forhandles skriftlig.

§ 404.

Paastande eller Anbringender, der ligge udenfor den ved Landsretten stedfundne Procedure, kunne ikke fremsættes uden Modpartens Samtykke; dog kan Retten tilstede deres Fremsættelse, naar det findes undskyldeligt, at de ikke tidligere ere fremkomne, og deres Afskærelse vilde medføre et uforholdsmæssigt Tab for Parten.

§ 405.

Den, der ønsker at opnaa den i § 404 ommeldte Tilladelse, maa i en Paa-tegning paa Stævningen eller den i § 403 omtalte skriftlige Angivelse meddele, hvad han agter at begære Tilladelse til at fremføre, samt de formentlig derfor talende Om-stændigheder, og Retten bringer da Spørgsmaalet om Tilladelsens Meddelelse til Af-gørelse i det første eller, om fornødent, et senere berammet Retsmøde, efter at Par-terne have udtalt sig.

Vil en Part uden at have iagttaget den anførte Fremgangsmaade søge at opnaa bemeldte Tilladelse, maa han snarest muligt til Retten indgive et skriftligt, be-grundet Andragende, der tillige maa indeholde Oplysning om Grunden til, at An-dragendet ikke er fremkommet tidligere. Finder Retten tilstrækkelig Undskyldning herfor, ansættes et Retsmøde, saafremt dette kan finde Sted inden Domsforhandlingen, og Andrageren har da med et af Retten fastsat Varsel at give Modparten Meddelelse om dette Retsmøde og dets Genstand. Udebliver Andrageren, bortfalder hans Andragende; udebliver Modparten, anses de i Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

Meddeler Retten Tilladelsen, tilstaas der paa Begæring enhver af Parterne den fornødne Tid til at varetage sit Tarv i den Anledning, ligesom en berammet Domsforhandling, om fornødent, udsættes. Saafremt en begært Skriftveksling skønnes at være nødvendig, fastsætter Retten Frister for Processkrifternes Meddelelse og be-rammer et nyt Retsmøde, hvorhos de i §§ 347, 348 og 349 givne Regler komme til Anvendelse.

Fremkomme ny Paastande eller Anbringender først under Domsforhandlingen, og finder Retten i Overensstemmelse med de foranstaaende Grundsætninger, at deres Fremførelse bør tilstedes, bestemmer den det fornødne i Lighed med de i § 366 givne Regler.

§ 406.

Ny Beviser kunne fremføres for Højesteret med Modpartens Samtykke, eller naar der samtidig med Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 403 omtalte skriftlige Angivelse er givet Modparten skriftlig Meddelelse om, af hvilken Art de ny Beviser ere, og hvad derved forventes bevist. Foreligger der tilstrækkelig Undskyldning for, at den nævnte Meddelelse ikke er given som anført, kan Retten tilstede, at den fremkommer paa et senere Trin af Sagen, i hvilken Henseende til-svarende Regler til de i § 405 givne komme til Anvendelse. Modparten kan i øvrigt frafalde den omhandlede Meddelelse.

§ 407.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan Højesteret tillade, at enkelte Punkter eller Dele af Sagen, som ikke have foreligget for eller ikke ere paakendte af Lands-retten, indbringes for Højesteret. Med Hensyn til Opnaaelsen af saadan Tilladelse komme tilsvarende Regler til de i § 405 givne til Anvendelse.

§ 408.

I det første Retsmøde har Retten, for saa vidt den ikke anser det for hen-sigtsmæssigt at udsætte Afgørelsen til et senere Møde, efter Begæring, og efter at der i Retsmødet har været givet Parterne Lejlighed til at udtale sig, at træffe Be-

stemmelse om Afhørelse af ny eller gentagen Afhørelse af tidligere førte Vidner, jvf. §§ 171 og 172, Syns- eller Skønsmænd, jvf. § 202, eller Afhørelse af Parterne efter § 302, om en sliq Afhøring skal finde Sted, inden Bestemmelse tages om Vidners Afhøring, jvf. § 352, om det skal paalægges Modparten eller Trediemand at fremkomme med Dokumenter m. m. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa senere træffes af Retten i eller udenfor et Retsmøde, og hvis det, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, findes hensigtsmæssigt, kan Retten kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet.

Parterne kunne ikke fordre nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 409.

Skal Vidneførsel o. desl. finde Sted, kan Retten, hvor det findes at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning, bestemme, at Afhørelsen skal foretages under Domsforhandlingen, jvf. med Hensyn til Parter § 302, 6te Stykke.

I andre Tilfælde foregaar Vidneførsel og Afhørelse af Parter ved Underretten paa Vidnets eller Partens Hjemsted og Syns- eller Skønsforretninger ved den i § 354 nævnte Underret. Ved saadan Bevisoptagelse finde Reglerne i § 353, 2det og 3die Stykke, og §§ 356—58 tilsvarende Anvendelse.

§ 410.

Skulle Vidner o. desl. i Henhold til en af Højesteret i Medfør af § 408 truffen Bestemmelse føres for den dømmende Ret, skal der mindst 3 Dage forud gives Modparten Meddelelse om deres Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom.

Reglerne i §§ 357—358 og § 370 finde tilsvarende Anvendelse. Udmeldelse af ny Syns- eller Skønsmænd sker, naar Mændene skulle møde for Højesteret, ved Rettens Formand.

De ny Dokumenter, som en Part vil paaberaabe sig, skulle mindst 14 Dage før Domsforhandlingen afgives til Modparten enten i Original eller i Genpart, og i sidste Fald skal Originalen samtidig henlægges til Eftersyn for Modparten paa Rettens Kontor.

Reviser, med Hensyn til hvilke de foranstaaende Regler ikke ere iagttagne, skulle efter Paastand lades ude af Betragtning, medmindre Retten tilsteder deres Benyttelse i Overensstemmelse med de i § 366 givne Regler.

§ 411.

Om processuelle Meddelelser gælde de i § 350 givne Regler.

Om Udsættelse af Domsforhandlingen komme de i § 362 foreskrevne Regler til Anvendelse.

Afgørelser, som blive at træffe af Højesteret inden Domsforhandlingen, kunne i det Omfang, Retten bestemmer, træffes af et Udvalg, bestaaende af 3 af Rettens Medlemmer. Udvalgets Sammensætning bestemmes af Formanden efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 412.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser mod Ankesagen behandles før selve denne og særskilt paakendes, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller

nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten. Bestemmelsen i § 343, 3die Stykke, gælder ogsaa ved Højesteret.

Domsforhandlingen indledes ved, at Appellanten fremstaar og lader Ankestævningen og den paaankede Afgørelse oplæse. Forhandlingernes Gang foregaar efter den hidtil brugte Ordning. Dog kan Retten vedtage eller tilstede Afvigelser, som findes formaalstjenlige. I øvrigt gælde de i §§ 364, 367 og 371 fastsatte Regler med de Lempelser, Retten i de enkelte Sager bestemmer.

§ 413.

Paastand om den indankede Afgørelses Forandring eller Ophævelse eller om Sagens Hjemvisning kan nedlægges ikke blot af den, der har udtaget Ankestævningen, men ogsaa af Modparten, jvf. §§ 403 ff.

Klager over Behandlingen ved Landsretten, som efter Sagens Stilling ved Højesteret ere uden nogen reel Betydning for vedkommende Part, kunne af Højesteret lades ude af Betragtning.

§ 414.

Naar Sagens Forhandling er afsluttet, afsiges Dom snarest muligt. Domsforhandling i en ny Sag maa ikke finde Sted, forinden Dommen i den optagne Sag er vedtagen.

§ 415.

Naar skriftlig Behandling finder Sted paa Grund af Sagens Beskaffenhed, jvf. § 403, forhandles Sagen ved skriftlige Indlæg, ikke over to fra hver Side, som veksles mellem Parterne og afgives til Retten i Forbindelse med Sagens Dokumenter inden de Frister, som Formanden bestemmer.

Har Bevisførelse fundet Sted, kan enhver af Parterne i dertil berammede Retsmøder fremlægge et skriftligt Indlæg.

Udgaar en Sag til skriftlig Behandling paa Grund af Indstævntes Udeblivelse, har Apellanten inden en fastsat Frist at aflevere et skriftligt Indlæg tilligemed Sagens Dokumenter, derunder fuldstændig Beskrivelse af det for Landsretten passerede. Oplyses det, inden Sagen er paakendt, at Indstævntes Udeblivelse ikke kan lægges ham til Last som en Forsømmelse, kan Højesteret reassumere Sagen.

Mundtlig Domsforhandling finder ikke Sted i disse Sager.

Ere Vidner indkaldte for Højesteret, jvf. § 409, og de have givet Møde, kan Højesteret bestemme, at de, inden Sagen udgaar til skriftlig Behandling, skulle afhøres, efterat Appellanten har fremstillet Sagens Omstændigheder. I øvrigt ske Vidners Førelse, Syns- eller Skønsforretningers Optagelse og Parters Afhøring for Underret, jvf. § 409, medmindre Højesteret bestemmer, at den skal ske for et af Rettens Medlemmer.

Ved skriftlig Behandling finde i øvrigt de almindelige Regler om Højesterets-proceduren Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 416.

Naar Højesterets Dom gaar ud paa Hjemvisning, kan enhver af Parterne henvende sig til den Underret, der har ledet Sagens Forberedelse for Landsretten med en Udskrift af Dommen og begære et Retsmøde berammet, hvortil han da har at indkalde Modparten med et af vedkommende Underretsdommer fastsat Varsel. Sagen fremmes derefter i Overensstemmelse med de almindelige Regler.

*Kapitel 37.***Kære til Højesteret.**

§ 417.

Overfor Kendelser og andre Beslutninger af en Landsret, som ikke — eller dog ikke for Tiden — kunne gøres til Genstand for Anke i Medfør af Bestemmelserne i § 394, kan, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt, enhver, overfor hvem Beslutningen indeholder en Afgørelse, rejse Kæremaal til Højesteret overensstemmende med de nedenstaaende Regler. Overfor Domme kan Kæremaal kun rejses i det i § 229 nævnte Tilfælde.

Er en Beslutning bleven paakendt af Højesteret ifølge Kæremaal, kan den ikke senere paaankes, og saa længe Kære over en Beslutning er svævende, kan denne ikke paaankes.

§ 418.

Kære iværksættes ved til den Landsret, hvis Handling eller Afgørelse man vil paakære, at indgive en skriftlig Fremstilling af Kæregunden og den Paastand, som i den Anledning gøres. Af Fremstillingen skal Genpart meddeles Modparten. Vidner, Syns- og Skønsmænd, der have mødt under Domsforhandling, kunne fremsætte deres Kære mundtlig til Retsbogen.

Kæremaalet kan støttes paa ny faktiske Anbringender og Beviser.

§ 419.

For saa vidt Landsretten ikke i Medfør af § 177, § 207 eller § 222 forandrer sin Afgørelse, indsender den inden Udløbet af en Uge Kæreskriftet eller Udskrift af Retsbogen samt af den paaklagede Kendelse og øvrige fornødne Aktstykker til Højesteret, hvorhos Retten kan vedføje sin egen Erklæring. Om den stedfundne Indsendelse gives der straks begge Parter Meddelelse.

§ 420.

I Løbet af en Uge fra denne Meddelelse have begge Parter Adgang til at indsende skriftlige Udtalelser til Højesteret. Senere indsendte Udtalelser ere ikke udelukkede fra at tages i Betragtning, naar de indkomme, inden Afgørelse har fundet Sted. I øvrigt kan Højesteret efter sit Skøn af egen Drift indhente Oplysninger eller Erklæringer fra Landsretten eller Parterne.

§ 421.

Paa det indkomne skriftlige Grundlag træffer Højesteret snarest muligt Afgørelse ved Kendelse. Naar særlige Grunde tale derfor, kan Højesteret dog af egen Drift eller efter en Parts Begæring anordne mundtlig Forhandling og til den Hensigt opfordre Parterne til at give Møde. Udebliver i saa Fald den, der kærer, afvises Kæremaalet, hvorimod Modpartens Udeblivelse ikke har nogen særlig Virkning.

Kæremaal kunne forhandles for og afgøres af et saadant Udvalg, som bestemt i § 411.

§ 422.

Hvor denne Lov ikke bestemmer andet, er Kærefristen 2 Uger, efter at Afgørelsen er truffen. Justitsministeren kan, naar Omstændighederne tale derfor, senere

dog ikke efter 6 Maaneders Forløb, tillade, at Kæreskrift indgives inden 2 Uger efter Tilladelsens Meddelelse.

Kære til Højesteret har ikke opsættende Virkning, hvor det ikke særlig er fastsat i denne Lov. Dog kan saavel Landsretten som Højesteret anordne saadan Opsættelse.

Adgang til Kære fortabes, naar en til den givne Udsættelse ikke benyttes.

Kapitel 38.

Ny Foretagelse ved Højesteret.

§ 423.

Højesteret kan paa Andragende undtagelsesvis tillade, at en ved denne Ret paadømt Sag paa ny foretages ved samme, naar der er tilvejebragt en meget stor Sandsynlighed for, at en af Højesteret paadømt Sag uden Andragerens Fejl har foreligget urigtig oplyst, og for, at der nu haves Oplysninger, som ville medføre et væsentlig forskelligt Resultat, samt naar samtlige Omstændigheder i høj Grad tale for Bevilgelsen af Andragendet, derunder ogsaa, at det maa anses for givet, at Andrageren kun ad denne Vej vil kunne undgaa eller oprette et for ham indgribende Tab.

Under tilsvarende Betingelser kan Højesteret tillade Paaanke af en ellers upaaankelig Landsrets- eller Underrettsdom.

Samtidig med at Tilladelsen gives, saavel som paa ethvert senere Trin, kan Højesteret eller den Ret, der behandler Sagen, paa Begæring bestemme, at den afsagte Doms Virkninger skulle stilles i Bero, ganske eller til Dels, mod eller uden Sikkerhedsstillelse.

Paa Adgang til den i nærværende Paragraf omhandlede Retshjælp kan der ikke gives Afkald.

§ 424.

Højesteret bestemmer i hvert enkelt Tilælde, hvorledes de fornævnte Andragender skulle behandles, samt hvorledes den forinden Andragendets Afgørelse fornøden Bevisførelse skal foregaa, og fastsætter de Lempelser i de almindelige Procesregler, der maatte findes nødvendige eller hensigtsmæssige ved Sagens fornyede Foretagelse.

Findes Forudsætningerne for ny Foretagelse eller ekstraordinær Anke ikke at foreligge, afviser Retten Sagen.

Kapitel 39.

Behandling af Sager, der i Medfør af Kapitel 21 henhøre under Underret, og Retsmidler mod Underrettens Afgørelser.

§ 425.

Sagen indledes med Stævning. Naar Sagen hører til de i § 225 Nr. 1 og 4 nævnte, og dens Værdi er under 50 Kr., eller Sagsøgeren er ubemidlet, har Retten paa Begæring at affatte Stævning og om fornødent at forsyne den med Indkaldelse til Møde for Forligskommissionen. Det samme gælder i de i § 225 Nr. 8 nævnte Sager.

I Stævningen skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand og en kort Fremstilling af de Kendsgjerninger, hvorpaa den støttes. Stævningen skal derhos angive de Dokumenter, Sagsøgeren vil benytte, samt opfordre Sagsøgte til at møde paa Sagens første Tægtedag og svare i Sagen samt til at medtage de Dokumenter, han vil paaberaabe sig.

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten, og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretagen.

§ 426.

Naar Stævning benyttes, indgives den til Retten, der forsyner den med en Paategning, hvorved Sagen berammes til Foretagelse i et angivet Retsmøde. Stævningen tilbageleveres Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

§ 427.

Har Sagsøgte Bopæl i Underretskredsen, skal Stævningen forkyndes ham med en Uges Varsel. Bor Sagsøgte udenfor Underretskredsen, er Varslet 14 Dage, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgtes Bopæl er, Varslet bestemmes af Dommeren.

I øvrigt ere de i § 339, 2det, 3die og 4de Stykke, indeholdte Bestemmelser anvendelige.

§ 428.

Dommeren kan, naar som helst han inden Sagens Optagelse finder Grund dertil, mægle Forlig mellem Parterne. Kommer Forlig i Stand, tilføres det Retsbogen.

§ 429.

Efter at Sagsøgeren i de Sager, i hvilke Forlig skal prøves ved Forligskommissionen, har fremlagt Indkaldelse til Kommissionen samt Bevis for, at Forlig har været forsøgt, udvikle Parterne mundtlig deres Sag for Dommeren uden videre Forberedelse ved Skrift. Sagsøgeren fremlægger den behørigt forkyndte Stævning og fremstiller Sagen fra sin Side, hvorpaa Sagsøgte har at erklære sig.

Under Sagens Forhandling bør Dommeren ikke blot søge at fremkalde tydelige og sandfærdige Forklaringer fra Parternes Side om Sagens Sammenhæng, men han har ogsaa, for saa vidt Parterne ikke møde ved Sagførere, at vejlede dem med Hensyn til, hvad de bør foretage til Oplysning af Sagen og i øvrigt til Varetagelse af deres Tarv under denne.

De fra begge Sider nedlagte Paastande skulle ved Forhandlingens Slutning indføres fuldstændigt i Retsbogen, medmindre de i særskilt skriftlig Affattelse fremlægges til denne. For saa vidt saadant efter Omstændighederne maatte anses fornødent, kan Dommeren foranledige saadan skriftlig Affattelse af Paastanden og dertil tilstaa Udsættelse.

Endvidere skulle Parternes Erklæringer over Sagens Sammenhæng i det Omfang, som af Dommeren skønnes hensigtsmæssigt, tilføres Retsbogen, dog ikke ordret, men efter deres væsentlige Indhold. Det tilførte oplæses og vedkendes.

§ 430.

Dommeren bestemmer, om Formalitetsindsigelser skulle forhandles og paaendes særskilt eller i Forbindelse med Realiteten.

Parterne maa derfor altid være beredte paa at forhandle Realiteten i det første Retsmøde.

§ 431.

Paastande kunne forandres, indtil den i § 429 omhandlede Tilførsel eller Fremlæggelse til Retsbogen af dem er sket, men efter den Tid, for saa vidt Forandringen gaar ud paa andet end en Frafalden eller Indskrænkning, kun med Rettens Tilladelse.

Finder Retten, at det ikke kan forlanges af Sagsøgte, at han straks skal svare paa en forandret Paastand, udsættes Sagen.

Sagsøgte kan fremsætte Modfordringer efter de almindelige Regler (§§ 231 og 280).

§ 432.

Dokumenter maa, hvad enten de paaberaabes i Stævningen eller ikke, fremlægges i Retsmødet; dog kan Retten, for saa vidt det findes, at der ikke har været tilstrækkelig Tid eller Anledning for Sagsøgte til at fremskaffe et Dokument, eller at det fra Modpartens Side fremkomne giver vedkommende Part Anledning til at fremkomme med yderligere Dokumenter, eller at det dog er undskyldeligt, at vedkommende Part ikke har medbragt Dokumentet, udsætte Sagen herefter.

Til at gøre sig bekendt med de fremlagte Dokumenter bør der i Reglen gives Modparten den fornødne Tid i selve Retsmødet.

Finder Retten, at dette sidste efter Omstændighederne og navnlig Dokumentets Beskaffenhed ikke vil være tilstrækkeligt, kan Sagen udsættes. Den, mod hvem Dokumentet fremlægges, maa, dersom det ikke med Producentens Samtykke kan udlaanes ham, forsynes med en Genpart af samme, og der maa gives ham Adgang til paa Dommerens eller Rettens Kontor at undersøge Dokumentet.

§ 433.

Saafernt ingen af Parterne begærer at føre yderligere Bevis, eller saadant ikke skønnes at kunne føre til Oplysning af Omstændigheder, der ere af Betydning for Sagen, skal Dommeren, efter at Paastandene i Overensstemmelse med § 429, 3die Stykke, ere nedlagte, give Parterne Lejlighed til en mundtlig Domsforhandling.

Findes det derimod, at Sagens tilbørlige Oplysning udkræver yderligere Bevisførelse, navnlig ved Vidner eller Syn og Skøn, udsættes Sagen efter vedkommende Parts Paastand, for at Bevisførelsen kan finde Sted. Herved iagttages Reglerne i §§ 351—359, dog saaledes, at det staar Dommeren frit for at bestemme, at Vidner, Syns- eller Skøns mænd og Parter, som skulle møde for den paagældende Underret, først skulle afhøres i det Retsmøde, hvor Domsforhandlingen foregaar, og at Afhøringen, dersom nogen af Parterne begærer det, for hans Vedkommende sker ved Dommeren. Naar Bevisførelsen er til Ende, finder Domsforhandling Sted.

Dom afsiges snarest muligt efter Domsforhandlingen.

§ 434.

Hvor de i de foregaaende Paragraffer givne Bestemmelser ikke indeholde afvigende Forskrifter, blive de i Kapitel 32—35 om Sagers Behandling for Landsret givne Regler at følge med de Lempelser, som flyde af Forholdets Natur.

F. t. L. om Rettens Pleje.

§ 435.

Domme, afsagte af en Underret, herunder ogsaa Domme, afsagte i Henhold til §§ 340—342, kunne med den i § 229 nævnte Undtagelse overensstemmende med nedestaaende Regler af Parterne indankes for den Landsret, i hvis Kreds Underretten ligger. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser, for saa vidt Anke ikke særlig er udelukket. De i §§ 394, 2det Stykke, 395 og 396 givne Regler finde tilsvarende Anvendelse paa Underretssager.

Landsrettens Dom i en fra Underret indanket Sag kan ikke yderligere paaankes. Dog kan Justitsministeren undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for Højesteret, overensstemmende med Reglerne i Kapitel 36, naar den skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom maa fremsættes inden saadan Frist, som bestemmes i § 397.

Kære af Parterne til Højesteret overensstemmende med Kapitel 37 kan ligeledes kun iværksættes med Tilladelse af Justitsministeren. Andragende herom kan dog kun bevilges indtil 6 Maaneder efter, at den paagældende Afgørelse er truffen.

§ 436.

Med Hensyn til Tiden for Ankens Iværksættelse gælde de i § 397 givne Regler, dog at Ankefristen kun er 4 Uger.

§ 437.

Inden Ankefristens Udløb skal Apellanten indlevere Ankestævning paa Landsrettens Kontor overensstemmende med de i § 338 fastsatte Regler. Begæres Sagen berammet til et overdrevent fjernt Tidspunkt, skal Justitssekretæren forelægge Rettens Formand Spørgsmaalet til Afgørelse.

Ankestævningen skal indeholde en fuldstændig og tydelig Angivelse af Ankegrunden og den eller de Paastande, der agtes nedlagte.

Om Varslet gælde de i § 339 fastsatte Regler.

§ 438.

Naar Indstævnte udebliver uden at have givet Tilsvar eller ved Domsforhandlingen, finde de i §§ 401 og 415, 3die—5te Stykke, indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.

Fremdeles gælde §§ 407 og 412, 1ste Punktum, ogsaa ved Anke til Landsret, hvorhos §§ 413 og 416 finde tilsvarende Anvendelse. Hjemvisning kan dog ikke finde Sted, fordi Underretsdommeren ikke behørigt har vejledet Parten.

§ 439.

Paastande, der ligge udenfor de ved Underretten fremsatte, kunne ikke uden Modpartens Samtykke nedlægges, medmindre Retten tillader det, fordi det findes undskyldeligt, at de ikke tidligere ere fremkomne. Ønskes en saadan Tilladelse opnaaet, følges tilsvarende Regler til de i § 405 angivne.

§ 440.

Parterne ere berettigede til at fremføre ny Beviser, naar det i Stævningen eller et andet Processkrift eller i et forudgaaende Retsmøde er meddelt Modparten, af hvilken Art det ny Bevis er, og hvad derved forventes bevist.

Med Hensyn til Bevisoptagelsen forholdes efter Bestemmelserne i §§ 408—410, dog at de i § 408 omhandlede Beslutninger i Reglen først blive at træffe i det Retsmøde, i hvilket Skriftvekslingen afsluttes.

Vil nogen af Parterne fremsætte ny Anbringender, maa disse anføres i hans Processkrifter overensstemmende med Reglerne i §§ 337 ff. Efter Skriftvekslingens Slutning kunne ny Anbringender uden Modpartens Samtykke kun fremføres med Rettens Tilladelse, i hvilken Henseende Reglerne i §§ 348 og 366 finde tilsvarende Anvendelse.

For Ankesagens Behandling gælde i øvrigt de for Procesmaaden ved Landsret fastsatte Bestemmelser, dog at Skriftvekslingen foregaar for selve Landsretten, der ogsaa i øvrigt leder Sagens Forberedelse til Domsbehandling.

§ 441.

Underrettens Afgørelser, derunder ogsaa Afgørelser af en Underret, der leder Forberedelsen af en Landsretssag i 1ste Instans, kunne paakæres til Landsret i de samme Tilfælde, i hvilke Landsrettens Afgørelser kunne paakæres til Højesteret.

Fremgangsmaaden er med de af Forholdets Natur flydende Lempelser den samme, som benyttes ved Kære over Landsrettens Afgørelser; dog kan Kæremaalet her altid fremsættes mundtlig til Retsbogen. Ogsaa § 422 finder her Anvendelse med fornødne Lempelser.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære kan ikke indbringes for Højesteret.

Kapitel 40.

Behandlingen af Sager, der paakendes ved Sø- og Handelsretten.

§ 442.

Sager, der i Medfør af denne Lovs §§ 224—25 vilde høre under Landsretterne, behandles for Sø- og Handelsretten i Overensstemmelse med de for Landsretterne givne Regler, dog at Sagernes Forberedelse til mundtlig Domsforhandling foregaar ved Sø- og Handelsretten selv, jvf. § 9. Paaanke og Kære iværksættes til Højesteret overensstemmende med Reglerne i Kapitel 36 og 37.

Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, behandles efter de for Underretterne givne Regler. Anke og Kære i disse Sager sker til Østre Landsret efter de i Kapitel 39 givne Regler.

Kapitel 41.

Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve.

§ 443.

Sagsøgeren kan anvende den i dette Kapitel omhandlede hurtige Retsforfølgning:

- 1) I Sager, der anlægges til Indfrielse af Gældsbreve, naar Skyldneren enten i selve Gælds brevet eller ved senere Paategning paa samme har underkastet sig saadan Forfølgning.

- 2) I Vek selsager, hvorved forstaaes Sager, som anlægges mod Trassenter, Endossenter eller Acceptanter af trasserede Veksler eller mod Udstedere og Endossenter af egne Veksler til Vekslens Betaling eller for at gøre Vekselregres gældende, Sager, som anlægges mod Trassenter og Endossenter af Veksler paa Grund af manglende Accept, til Betaling af Vekselsummen eller det ikke accepterede Beløb (Veksellovens § 29) eller mod Trassenter og Endossenter samt Acceptanter paa Grund af manglende eller ikke betryggende Accept, til Stillelse af Sikkerhed (Veksellovens §§ 25, 26 og 30), Sager, som anlægges mod dem, der have tegnet Borgen (Aval) for en vekselforpligtet Person, til Vekselforpligtelsens Opfyldelse.
- 3) I Sager, hvorunder Regreskrav efter en Check indtales.

§ 444.

Under Sagen kan det ikke tillades Sagsøgte at fremsætte andre Indsigelser i Realiteten end, at han ikke ved Underskriftens Meddelelse var mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, eller at Underskriften er falsk, eller at der i Dokumentets Indhold er foregaaet en Forfalskning, efter at Underskriften er meddelt.

I Vekselsager kan Sagsøgte endvidere fremsætte de Indvendinger, som angaa selve Vekslens Indretning og Indhold eller den til Vekselfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang eller andre i Vekselloven foreskrevne Betingelser for at kunne gøre Vekselretten gældende. Tilsvarende Regler gælde om de i § 443 Nr. 3 nævnte Sager.

I de i § 443 Nr. 1 nævnte Sager kan Sagsøgte derhos, for saa vidt Søgmaalet foruden paa selve Gælds brevet støttes paa Transport eller andet udenfor Gælds brevet liggende Grundlag, fremsætte enhver Indsigelse herimod, ligesom han disse Sager overhovedet kan fremkomme med enhver Indsigelse, med Hensyn til hvilken Bevisbyrden ikke paahviler ham, eller til hvis Gødtgørelse han ikke behøver andre Bevismidler end Dokumenter, som haves til Stede.

Alle andre Indsigelser i Realiteten ere udelukkede fra at komme i Betragtning, naar Parterne ikke ere enige om at ønske dem paakendte; men det forbeholdes Sagsøgte i Anledning af slige Indsigelser, naar han i sit Tilsvaer har opgivet eller i det mindste forbeholdt dem, at anlægge et selvstændigt Erstatningssøgmaal mod Sagsøgeren.

Dette Erstatningssøgmaal behandles i alle Henseender efter de almindelige Regler.

§ 445.

Imod de i § 443 Nr. 2 og 3 omhandlede Fordringer kunne Modfordringer kun gøres gældende, naar disse ere støttede paa, at der ved Forsømmelse med at give den i Veksellovens §§ 20, 30, 42, 45 og 75 omhandlede Underretning er forvoldt Sagsøgte Skade, og imod de i § 443 Nr. 1 omhandlede kun, for saa vidt Modfordringen selv gaar ind under samme Bestemmelse, eller den indrømmes.

§ 446.

Sager, i hvilke den heromhandlede Retsforfølgning anvendes, behandles uden Hensyn til Genstandens Værdi ved Underret efter de ovenfor i Kapitel 39 givne Regler, hvorved dog bliver at bemærke, at Dommeren er pligtig at drage særlig Om-sorg for, at Sagen fremmes med den størst mulige Hurtighed.

§ 447.

Naar Sager af heromhandlede Beskaffenhed indankes for Landsret, er det en Selvfølge, at Proceduren for denne ikke kan omfatte andet end det, som i Henhold til ovenstaaende Regler kunde gøres gældende for Underret.

*Kapitel 42.***Ægteskabssager samt Sager, hvorunder Arvinger søge sig en bortbleven Persons Formue tilkendt.**

§ 448.

Sager angaaende et Ægteskabs Ugyldighed eller Opløsning blive at behandle efter de almindelige for Underretsproceduren gældende Regler med de nedenfor givne nærmere Bestemmelser ved Underretten for det Sted, hvor Sagsøgte har Bopæl eller Opholdssted, eller, dersom Sagsøgte har forladt Landet, eller det ikke vides, hvor Sagsøgte er, for det Sted, hvor denne sidst havde Bopæl eller Opholdssted her i Riget.

§ 449.

Dersom Sagsøgte ikke under Sagen giver Møde ved antagen Sagfører, har Sagsøgeren at andrage paa, at der af Retten maa blive beskikket Sagsøgte en Forsvarer. Forsømmes dette, afvises Sagen.

Salæret til den for Sagsøgte beskikkede Forsvarer paalægges det offentlige, hvor det ikke paalægges Sagsøgeren som tabende Part at udrede det.

§ 450.

Retten kan uden Hensyn til, om Modparten begærer det, paalægge Sagsøgeren at fremstille sig til Afhørelse (jvf. § 302), for Retten, jvf. § 433, og der under Ed at besvare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som Retten maatte gøre. Ugrundet Undladelse heraf eller Vægning herved har til Følge, at Sagen afvises.

§ 451.

Ligeledes kan Retten, hvis Sagsøgte bor eller opholder sig i Riget, paalægge denne at fremstille sig til Afhørelse (jvf. § 302), for Retten, jvf. § 433, og der under Ed besvare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som gøres af Retten. Ugrundet Undladelse af at møde eller Vægning ved at svare medfører dog kun Virkning efter § 452, 2det Punktum.

§ 452.

Indrømmende Proceserklæringer fra Sagsøgtes Side have ikke Virkning som bindende Grundlag for Stridsspørgsmaalets Indhold og Omfang, men der kan alene tillægges dem Betydning som Bevismidler. Ligeledes kan Sagsøgtes Udeblivelse, Tavs-
hed eller ubestemte Erklæringer i de i § 305 omhandlede Tilfælde kun tages i Betragtning som Bevisdata imod paagældende.

§ 453.

Parts Ed finder, bortset fra de i §§ 450 og 451 omhandlede Tilfælde, ikke Anvendelse i Ægteskabssager.

§ 454.

Overanklageren kan under Iagttagelse af Reglerne i Kapitel 34 som Intervenient paa det offentlige Vegne indtræde i en Ægteskabssag for at forhindre, at Skilsmisse-dom eller Dom, hvorved et Ægteskab erklæres ugyldigt, urettelig tilsniges; han kan ligeledes, uden at være indtraadt i Sagen i første Instans, i det anførte Øjemed paa det offentlige Vegne paaanke en saadan Dom.

§ 455.

Offentlig Gengivelse af Forhandlingerne i Retsmøder i Ægteskabssager, der- under dog ikke indbefattet selve Dommen, kan Retten ved Kendelse forbyde, naar nogen af Parterne fremsætter Ønske derom. Overtrædelse af saadant Forbud straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr.

§ 456.

I Sager, hvorunder en bortebleven Persons Arvinger ifølge Forordningen af 11. September 1839 søge sig hans Formue tilkendt enten til Indtægtsnydelse eller til Ejendom, have Sagsøgerne i Overensstemmelse med Grundsætningen i § 449 at drage Om-sorg for, at et Forsvar for den borteblevne beskikkes, i Landsretssager af Rettens Formand, i Underretssager af vedkommende Dommer, ligesom de ere pligtige efter Rettens Paalæg at fremstille sig, jvf. § 302, for at afgive edelig Forklaring angaaende de Omstændigheder, paa hvilke Sagens Afgørelse beror.

Kapitel 43.

Fremgangsmaaden, naar nogen skal umyndiggøres, eller Enke skal sættes under fast Lavværgemaal.

§ 457.

Begæring om Umyndiggørelse kan fremsættes af paagældendes Ægtefælle, Slægtninge i op- eller nedstigende Linie eller første Sidelinie, Værge, Kurator eller Lavværge.

Derhos bør i alle Tilfælde Øvrigheden andrage paa nogens Umyndiggørelse, naar dette efter de Oplysninger, som enten fra vedkommende selv, hans Slægt eller Venner eller paa anden Maade ere komne Øvrigheden i Hænde, maa anses for rigtigt.

Endelig kan enhver selv andrage paa at blive umyndiggjort.

§ 458.

Begæring om Umyndiggørelse indleveres skriftlig til Underretten paa det Sted, hvor den paagældende, om hvis Umyndiggørelse der er Spørgsmaal, bor eller opholder sig; har han ikke bekendt Bopæl eller Opholdssted, da til Underretten paa det Sted, hvor hans sidste bekendte Bopæl eller Opholdssted er beliggende.

Skriftlige Beviser for de Omstændigheder, ved hvilke Umyndiggørelsen skal begrundes, skulle saa vidt muligt ledsage Andragendet. Skønnes yderligere Oplysninger fornødne, kan Underretsdommeren gøre vedkommende opmærksom derpaa og opfordre ham til at tilvejebringe dem, ligesom Underretsdommeren kan indkalde den, der søges umyndiggjort, til at møde for sig.

§ 459.

Er Begæringen udgaaet fra den, om hvis Umyndiggørelse der er Spørgsmaal, eller indvender han ikke noget derimod, efter at han af Underretsdommeren er opfordret til at møde og erklære sig derom, tilfalder det Underretsdommeren ifølge de foreliggende Oplysninger at afgøre, om der er tilstrækkelig Grund til Umyndiggørelse, og i bekræftende Fald har han da at afgive endeligt Umyndiggørelsesdekret, som ikke kan paakæres.

I alle andre Tilfælde har Underretsdommeren at indsende Andragendet og de samme ledsagende Beviser i Forbindelse med saadan skriftlig Erklæring, hvortil han maatte finde Grund, til den Landsret, under hvilken han staar.

Dersom Umyndiggørelsesgrunden findes at være sandsynliggjort ved de fremlagte Beviser, og der kan antages at være Fare forbunden med Opsættelse, kan Underretsdommeren uden Hensyn til Indsendelsen til Landsretten afgive et foreløbigt Umyndiggørelsesdekret, der, da det straks træder i Kraft, bliver at tinglæse og at kundgøre i Statstidenden eller ved Kirkestævne med de Retsvirkninger, som Plakat af 10. April 1841 bestemmer. Samtidig med Dekretets Afgivelse beskikker Underretsdommeren en foreløbig Værge.

§ 460.

Landsrettens Formand beskikker en Sagfører til at varetage dens Tarv, som søges umyndiggjort, hvis ikke en Sagfører anmelder sig som antagen af denne, og berammer derefter mundtlig Forhandling af Sagen i et Retsmøde, til hvilket begge Parter indkaldes ved Foranstaltning af Landsrettens Formand og med et af ham bestemt Varsel.

§ 461.

Efter at Parterne have ytret sig, afgør Retten paa Grundlag af de foreliggende skriftlige Beviser og Erklæringer, om endeligt Umyndiggørelsesdekret skal afgives, eller om Begæringen herom skal nægtes.

§ 462.

Udebliver den, der andrager paa nogens Umyndiggørelse, i noget af de i §§ 460 og 461 omhandlede Møder, afvises Sagen, dersom ikke Retten i Omstændighederne finder Grund til at udsætte den.

§ 463.

Med Hensyn til Paalæg af Omkostningerne ved heromhandlede Fremgangsmaade, derunder indbefattet Salær til den ifølge § 460 beskikkede Sagfører, komme Reglerne i Kapitel 30 til Anvendelse, saaledes at den, der umyndiggøres, betragtes som tabende.

§ 464.

Den ovenangivne Fremgangsmaade bliver ogsaa at anvende, naar der af andre fremsættes Begæring om, at Enke maa sættes under fast Lavværgemaal.

Naar en Enke selv begærer at blive sat under fast Lavværgemaal, har Underretsdommeren uden videre Undersøgelse at tage Begæringen til Følge.

§ 465.

Naar endeligt Umyndiggørelsesdekret er afgivet, eller naar det er besluttet, at en Enke skal sættes under fast Værgemaal, paahviler det vedkommende Ret straks at

give den til Værges eller Lavværges Udnævnelse kompetente Myndighed Underretning herom.

§ 466.

Naar enten Øvrigheden eller den Person, der er erklæret umyndig eller sat under fast Lavværgemaal, eller nogen af de i § 457, 1ste Stykke angivne Personer for Landsretten tror at kunne oplyse, at der ikke længere er Grund til denne Foranstaltningens Vedbliven, har paagældende at indgive et Andragende til Landsretten i den Kreds, hvor den umyndiggjorte bor, om at maatte blive stedet til i et Retsmøde at begrunde eller lade begrunde en Begæring om Umyndiggørelsens Ophævelse. Er Sindsvagthed Umyndiggørelsesgrunden, kan der dog i Reglen ikke tages Hensyn til et af den umyndiggjorte eller af andre paa hans Vegne indgivet Andragende, medmindre det er ledsaget af Anbefaling fra Retslægeraadet eller en Embedslæge eller fra Overlægen paa den Helbredelsesanstalt, paa hvilken den umyndiggjorte maatte være anbragt.

Derefter har Landsretten at beramme et Retsmøde, om hvilket der meddeles den umyndiggjortes Værge betimelig Underretning; i Retsmødet høres de paagældende, og de fremførte Beviser overvejes, hvorefter Landsretten enten ophæver Umyndiggørelsesdekretet eller afslaar Begæringen herom.

I sidste Fald bæres Omkostningerne ved Forhandlingerne af den, der har rejst Sagen. Ophæves Dekretet, afholdes Omkostningerne af det offentlige.

§ 467.

De om Landsretsproceduren givne Forskrifter komme i øvrigt med de af det foregaaende følgende Lempelser til Anvendelse i disse Sager. Med Hensyn til offentlig Gengivelse af Forhandlingerne i saadanne Sager finde Bestemmelserne i § 455 tilsvarende Anvendelse.

Kapitel 44.

Fremgangsmaaden ved at erhverve Mortifikations- eller Ejendomsdom.

§ 468.

Sager, hvorunder Mortifikation paa Dokumenter søges, blive, for saa vidt angaar Gældsbreve, ved hvilke der er givet Pant i fast Ejendom, at anlægge ved Underretten paa det Sted, hvor den faste Ejendom er beliggende, og ellers ved Landsretten paa det Sted, hvor vedkommende Dokument er udstedt. Lade disse Regler sig ikke anvende, f. Eks. fordi Dokumentet er udstedt af en dansk Undersaat i Udlandet, skal Sagen anlægges i København.

Mortifikation af bortkomne Konnossementer søges paa det Sted, hvor Varerne skulle afleveres. Mortifikation af Oplagsbeviser og de i Lov om Oplagsbeviser m. m. i Københavns Frihavn af 30. Marts 1894 ommeldte Garantibeviser søges paa det Sted, hvor Oplagshuset er beliggende.

Sager, hvorunder Ejendomsdom søges, blive at anlægge ved Underretten paa det Sted, hvor Ejendommen er beliggende, eller, hvis Sagens Genstand er et Dokument, hvor Mortifikation af dette skulde søges efter Reglerne i denne Paragraf. Ejendomsdom paa et Skib eller en Skibspart søges i København.

§ 469.

Den, der søger Mortifikation paa et Dokument, har til den Ret, hvor Sagen efter § 468 skal føres, at indgive skriftlig Begæring om Indkaldelse af den eller dem, som maatte være Ihændehaber af Dokumentet eller anse sig berettiget til det.

§ 470.

Begæringen om Mortifikation paa et Dokument skal være ledsaget af Oplysninger, som gøre det antageligt, at den paagældende er berettiget til at erholde Mortifikation, og navnlig om Maaden, hvorpaa Dokumentet er frakommet ham, hvorhos det paagældende Dokument maa betegnes med en saadan Tydelighed, at det ikke kan forveksles med andre.

§ 471.

Retten afgør derpaa ved Kendelse i et Retsmøde, hvortil den, der søger Mortifikation, tilsiges, om offentlig Indkaldelse maa udstedes. Forinden Beslutning derom tages, kan Retten afæske den, der søger Mortifikation, yderligere mundtlig eller skriftlig Oplysning. Undlader han at efterkomme Opfordringen, eller befindes de af ham givne Oplysninger ufyldstgørende, kan Retten nægte at udstede Indkaldelsen.

§ 472.

Tilstedes offentlig Indkaldelse, udfærdiger Retten en saadan i Overensstemmelse med den indgivne Begæring, hvorefter den, der søger Mortifikation, har at iværksætte Indkaldelsens offentlige Bekendtgørelse ved Indrykkelse 3 Gange i Statstidenden samt i det af Justitsministeren hertil bestemte stedlige Blad.

Indkaldelsen skal indeholde den efter Omstændighederne fornødne og mulige Betegnelse af Dokumentet samt Opfordring til den eller dem, der maatte anse sig for berettigede til det, til at møde og fremkomme med deres Indsigelser mod dets Mortifikation paa en i Indkaldelsen angiven, af Retten nærmere bestemt Retsdag, som ikke maa falde tidligere end 12 Uger og ikke senere end 1 Aar efter Indkaldelsens tredie Indrykkelse i Statstidenden. Derhos maa Indkaldelsen indeholde en udtrykkelig Tilkendegivelse om, at den, der ikke møder og fremsætter Indsigelse, maa vente at se Dokumentet mortificeret.

§ 473.

Møder ingen og gør Indsigelse paa den i Indkaldelsen bestemte Retsdag, gives der, for saa vidt Retten ikke i den brugte Fremgangsmaade ser nogen Hindring derfor, Mortifikationsdom.

Møder nogen og fremsætter Indsigelse mod Mortifikation, bliver Spørgsmaalet, om denne kan gives eller ej, at afgøre ved Rettens Dom.

§ 474.

Mortifikationsdomme kunne kun paaankes, for saa vidt der under Sagen er fremsat Indsigelse mod Mortifikationen, eller paa Grund af Fejl eller Mangler ved den brugte Fremgangsmaade eller paa Grund af, at Tilfældet ikke egner sig til Mortifikation.

§ 475.

Det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om, hvem der kan søge Mortifikation, og hvilke Dokumenter der kunne mortificeres, saavel som angaaende Retsvirkningerne af Mortifikation.

Om Udlevering og Salg af Varer efter Konnossementer m. m. mod Sikkerhedsstillelse har det sit Forblivende ved Sælov af 1. April 1892 § 167, Lov om Oplagshuse af 23. Februar 1866 § 9 og Lov om Oplagsbeviser m. m. i Københavns Frihavn af 30. Marts 1894 § 15. Ligeledes gælde fremdeles Reglerne i Vekselloven af 7. Maj 1880 § 74.

Bestemmelserne i Forordning af 28. Marts 1845 § 17 berøres ikke af denne Lov; Sagen bliver at anlægge ved vedkommende Underret.

§ 476.

De ovenfor givne Regler om Fremgangsmaaden ved Mortifikationsdoms Erhvervelse komme med de af Forholdets Natur flydende Lempelser til Anvendelse, naar nogen vil søge Ejendomsdom efter foregaaende offentlig Indkaldelse.

Det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om Adgangen til at søge saadan Ejendomsdom saavel som om Retsvirkningerne af den.

§ 477.

Om Adgang til Erhvervelse af Mortifikationsdom paa Servitutter, Brugsrettigheder og Grundbyrder har det sit Forblivende ved Reglerne i Lov Nr. 67 af 14. April 1905, dog at der i Stedet for den i bemeldte Lovs § 4 omhandlede Bevilling til Erhvervelse af Mortifikationsdom uden særlig Indstævning træder en af vedkommende Ret i Overensstemmelse med § 471 meddelt Tilladelse.

*Tredie Afsnit.***Eksekution og Tvangsauktion.***Kapitel 45.***Almindelige Betingelser for Eksekution.**

§ 478.

Eksekution kan ske paa Grundlag af:

- 1) Domme og Kendelser, afsagte af Domstole eller af andre Myndigheder, der efter Lovene ere beføjede til at afsige eksigible Kendelser.
- 2) Forlig, indgaaede for Forligskommissioner, Retter eller Overøvrigheder, for de sidstnævntes Vedkommende dog kun i saadanne Sager, hvor det ved Lovgivningen er paalagt dem at mægle Forlig, saavel som for Landvæsenskommissioner og andre Myndigheder, om hvilke Lovene bestemme, at de for dem afsluttede Forlig skulle kunne eksekveres.

Forlig, der ere sluttede udenfor Forligskommissionen og godkendte i en saadan, kunne dog kun tjene til Grundlag for Eksekution, naar de ere forsynede med to med Stilling og Bopæl anførte Vidners Paategning om, at Forliget førend Skyldnerens Underskrift er lydelig oplæst for og vedtaget af ham, samt naar de Omkostninger, Skyldneren indgaar paa at betale, bortset fra de med Eksekutionen forbundne, ere anførte deri med en bestemt Sum.

- 3) Tinglæste Pantebreve, hvorved der for en bestemt angiven Pengesum gives Pant i fast Ejendom, naar de ere oprettede eller vedkendte for Notarius publicus eller for to Vitterlighedsvidner, og Forfaldstiden er indtraadt enten paa Grund af Opsigelse, eller fordi det Tidspunkt, der i Pantebrevet er fastsat som Betalingstermin, er kommet, eller, for saa vidt saadan Følge udtrykkelig er betinget i Pantebrevet, paa Grund af Udeblivelse med Renter. Udlæget, som kan ske ikke blot for Kapitalen eller Afdrag paa samme, men ogsaa særskilt for Renter, kan dog ikke udstrækkes til andet end Pantet.

- 4) Bodmeribreve efter Reglerne i Sølov 1. April 1892 § 185.
- 5) Forlig, indgaaede for, og Domme, afsagte af danske Konsuler i de i Lov om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed m. m. af 15. Februar 1895 nævnte Tilfælde.

Udpantning samt Udsættelses- og Indsættelsesforretninger uden foregaaende Lovmaal og Dom kunne finde Sted under de i 4de Afsnit angivne Betingelser.

§ 479.

I Henhold til Traktat, indgaaet paa Betingelse af Gensidighed, kan der ved Anordning tillægges Domme og Kendelser, afsagte af udenlandske Retter eller Myndigheder, samt udenlandske offentlige Forlig, for saa vidt de bestemme andet end Straf, Eksekutionskraft her i Riget, naar de ere forsynede med en af de i Anordningen angivne udenlandske Myndigheders Bevidnelse om at være udfærdigede i den Form, der fordres til Eksekution, samt om at have den Egenskab at give Adgang til Eksekution efter den udenlandske Lovgivning.

Med Hensyn til Sverige har det sit Forblivende ved Lov af 19. Februar 1861

Udenfor de i denne Paragraf nævnte Tilfælde kan Eksekution ikke ske umiddelbart paa Grundlag af en udenlandsk Dom eller Kendelse.

§ 480.

Eksekution foretages af Underretsdommeren, der i denne sin Virksomhed benævnes Foged; Eksekution kan dog ske i Købstæderne og Handelspladserne ved Politimesteren og paa Landet ved Sognefogden, naar Dommen eller Forliget lyder paa Betaling af en Pengesum, der bortset fra de efter Sagens Begyndelse paaløbne Renter og Sagsomkostninger ikke overstiger 100 Kr., og Genstanden for Eksekutionen derhos ikke er fast Ejendom. Til Brug under saadanne Forretninger leveres der Politimesteren (Sognefogden) en af Fogden autoriseret Bog, hvis Anskaffelse bekostes af vedkommende Kommunes Kasse.

Ved Ekskutionsforretningens Foretagelse har Fogden (Politimesteren, Sognefogden) at sørge for, at tvende gode Mænd ere til Stede som Vidner. Disse ere tillige uden anden særlig Bemyndigelse kompetente til at foretage de under Forretningen forefaldende Vurderinger og andre lignende Skøn. Skulde de ikke være i Stand til rettelig at anslaa de forekommende Genstande, har Fogden at tilkalde andre Mænd, som hertil ere skikkede. Saavel Vidnerne som de, der tilkaldes for at udføre Vurderinger, have i Fogdebogen, henholdsvis den i 1ste Stykke nævnte Bog, at underskrive en Forsikring paa Tro og Love om, at de ville udføre Vurderingen efter deres bedste Overbevisning.

Politiet er pligtigt paa Forlangende at understøtte Fogden, dersom han i sine Forretningers Udførelse møder saadan Modstand, som han ikke ved egen og Vidnernes Hjælp tror at kunne overvinde, eller han af andre Grunde begærer Politiets Bistand.

§ 481.

Ingen Foged kan foretage Eksekutionsforretninger udenfor sin egen Retskreds, medmindre disse blot ere at anse som Fortsættelse af en i Retskredsen paabegyndt Eksekution, i hvilket Tilfælde han i tilstødende Retskredse er kompetent til at foretage Eksekution i rørligt Gods. Dog er Fogden ikke pligtig at rejse længere end 15 Kilometer ud over Grænserne af sin Retskreds.

§ 482.

Den, der vil have en Eksekution foretaget, skal for Fogden fremsætte sin Begæring herom, ledsaget af Udskrift af Dommen, Kendelsen eller Forliget eller af det originale Pantebrev eller Bodmeribrev, ligesom han ogsaa ved samme Lejlighed har at meddele alle de Oplysninger, som i øvrigt maatte være fornødne, for at Fogden kan tage Bestemmelse om Forretningens Berammelse.

Begæringen skal, hvis Fordringen, bortset fra Sagsomkostninger og Renter, der ere paaløbne siden Sagens Begyndelse, overstiger 300 Kroners Værdi, være skriftlig. I andet Fald kan den fremsættes mundtlig for Fogden, som da har at tage den til Fogedbogen.

Eksekution kan begæres under eet hos samme Skyldner efter forskellige Eksekutionsgrundlag.

§ 483.

Dommen eller Kendelsen maa være udfærdiget i lovmæssig Form. Er dette Tilfældet, vedkommer det ikke Fogden at undersøge eller afgøre, om Dommen eller Kendelsen maatte lide af saadanne Fejl eller Mangler, som kunde medføre en anden Afgørelse efter Anke eller Kære. Kun hvis Dommen eller Kendelsen ikke er udgaaet fra en lovlig bestaaende Domstol eller nogen til at afsige eksigible Dekreter beføjet Myndighed, eller den ikke ifølge sit Indhold kan fuldbyrdes, har Fogden at nægte Eksekution.

§ 484.

Under Eksekutionen af Forlig har Fogden at paakende alle Indsigelser mod Forligets Gyldighed, dog, hvad Retsforlig angaar, kun for saa vidt Fogdens Kendelse ikke vilde indeholde en Bedømmelse af Rettens Handlinger.

Er den ved Forliget hjemlede Fordring knyttet til en Betingelse eller en Tidsfrist eller afhængig af Erlæggelse af en Modydelse, maa det ved Forligets eget Indhold eller ved andre offentlige Dokumenter eller ved Skyldnerens egen Indrømmelse være givet, at Betingelsen er indtraadt eller Tidsfristen udløben, eller at Forligshaveren fra sin Side har erlagt Modydelsen, for saa vidt ikke lovligt Tilbud herom fremkommer under selve Forretningen og da endnu kan betimelig fremsættes.

§ 485.

De i foregaaende Paragraf med Hensyn til Forlig opstillede Grundsætninger finde ogsaa Anvendelse paa de i § 478 Nr. 3 nævnte Pantebreve og de i § 478 Nr. 4 nævnte Bodmeribreve.

§ 486.

Den, der forlanger Eksekution efter en udenlandsk Dom eller Kendelse, maa samtidig med Begæringen herom forelægge Fogden de Oplysninger, som udkræves efter § 479.

§ 487.

Domme kunne fuldbyrdes, naar Fuldbyrdelsesfristen er udløben, uden at lovlig Anke er bleven iværksat ved Ankestævnings Indlevering til Berammelse inden denne Frists Udløb. Fuldbyrdelsesfristen, der regnes fra Dommens Afsigelse eller, jvf. § 219, 3die Stykke, fra dens Forkyndelse, er ved alle Retter 15 Dage.

Ved Domme, der paabyde en Handlings Foretagelse, kan Retten forlænge den nævnte Tidsfrist, hvis Domfældte findes at behøve længere Tid til at efterkomme Dommen.

Ansvar for Overtrædelse af en Dom, som paalægger at undlade noget, ifaldes ikke før den almindelige Fuldbyrdelsesfrists Udløb.

Domme, hvorved der tilkendes nogen en Ret, kunne ikke før Udløbet af den almindelige Eksekutionsfrist afgive Hjemmel til Udøvelse af saadan Ret.

§ 488.

Ved udtrykkelig Bestemmelse i Dommen kan Retten, naar Omstændighederne tale herfor, efter Paastand sætte Fuldbyrdelsesfristen — herunder ogsaa den ved de to sidste Stykker af § 487 hjemlede Frist — til kortere Tid end den i § 487 angivne. I Forbindelse hermed kan det paa Domfældtes Begæring bestemmes, at Domhaveren skal stille Sikkerhed, dersom han inden Udløbet af den almindelige Fuldbyrdelsesfrist vil eksekvere Dommen.

Ligeledes kan det efter Paastand i Dommen bestemmes, at Eksekution med eller uden foregaaende Sikkerhedsstilling skal kunne iværksættes, uanset at Dommen betimelig paaankes.

Paastand om foranførte Bestemmelser maa fremsættes senest under den mundtlige Domsforhandling.

§ 489.

Kendelser, som bestemme noget, der skal fuldbyrdes, kunne eksekveres straks, saa snart de ere afsagte og givne beskrevne, medmindre andet fremgaar af Kendelsens eget Indhold.

Fuldbyrdelse af de i § 177, jvf. §§ 206 og 300, omtalte Kendelser kan dog først finde Sted, naar Fristen til at fremsætte Begæring om Kendelsens Ophævelse i Henhold til § 177 er forløben, eller Retten har nægtet at efterkomme en saadan Begæring.

§ 490.

Eksekution efter Forlig kan foregaa, saa snart Tidspunktet for Forligets Oplydelse er indtraadt. Ved Pantebreve kan Panthaveren skride til Eksekution, naar der er forløbet en Tid af 14 Dage fra Forfaldstiden at regne, og der derhos, for saa vidt Skyldneren bor paa den pantsatte Ejendom, med 3 Dages Varsel er givet ham en i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitel 17 forkyndt Meddelelse om Dagen, paa hvilken Forretningen vil blive foretagen.

§ 491.

Naar Fuldbyrdelsesfristen er udløben, kan Eksekutionen ikke hindres ved senere iværksat Anke, medmindre saadant bestemmes af den Ret, til hvilken Sagen er indanket.

§ 492.

De i det følgende om Domme givne Bestemmelser finde ogsaa Anvendelse paa Forlig og andre Eksekutionsgrundlag, dog med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

Kapitel 46.

Fuldbyrdelse af Domme, der ikke lyde paa Udredelse af Penge.

§ 493.

Er der paalagt Domfældte en anden Ydelse end Penge, sker Dommens Eksekution, med de i §§ 494—496 nævnte Undtagelser, derved, at Domhaverens Interesse i Dommens Efterkommelse anslaaes i Penge, og at Vederlagsbeløbet inddrives efter de i Kapitel 47 opstillede Regler, for saa vidt ikke en efter Dommens Afsigelse indtraadt Umulighed eller andre lignende Omstændigheder efter den borgerlige Rets Grundsætninger have befriet Domfældte uden tillige at medføre Erstatningspligt for ham.

Hvis der ikke i selve Dommen er fastsat et Pengevederlag, som træder i Stedet for den Ydelse, hvorpaa Dommen principalt gaar ud, kan Domhaveren under Fogedforretningen faa fastsat det Pengebeløb, hvortil hans Interesse maa anslaaes. Kan Ydelsen i og for sig ikke anslaaes til Penge, kan Fogden i Stedet derfor sætte en Godtgørelse i Penge.

I Reglen har Fogden med Vidnernes Bistand at foretage Ansættelsen (§ 480); hvis disse ikke ere tilstrækkelig sagkyndige, kan Fogden udmelde andre, som, efter at have afgivet en Forsikring som den i § 480 omtalte, yde den fornødne Bistand.

Fogden har, saa vidt muligt, at tilkalde Domfældte, for at han kan afgive sine Oplysninger og Erklæringer, forinden Vederlagssummen bestemmes.

Derefter fastsætter Fogden Pengevederlaget ifølge sit Skøn over Omstændighederne og uden at være bunden ved Vidnernes eller de i deres Sted trædende Personers Anskuelse. Han har herved fornemlig at drage Omsorg for, at Domhaveren faar fuldstændig Erstatning, og i Tvivlstilfælde har han hellere at fastsætte denne rigeligt end at udsætte Domhaveren for at lide noget Tab ved, at Dommen ikke efterkommes.

Anlægger Domhaveren i Anledning af, at Dommen ikke efterkommes, Straffesag ifølge § 499, kan det ham tilkommende Pengevederlag fastsættes under denne Sag i Stedet for under Fogedforretningen.

§ 494.

Skal Domfældte fravige Besiddelsen af en fast Ejendom eller tilstede Domhaveren en vis Raadighed over den, har Fogden, saa vidt gørligt, umiddelbart at fremtvinge Dommens Efterlevelse ved Domfældtes Udsættelse eller paa anden lignende Maade.

§ 495.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal udlevere en rørlig Ting, har Fogden ligeledes umiddelbart at sætte Dommen i Værk ved at fratage Domfældte Tingen, om fornødent med Magt. Forefindes Tingen ikke under Forretningen, kan Domhaveren fordre sin Interesse ansat til Penge paa den i § 493 omtalte Maade og Beløbet inddrevet. Lyder Dommen paa, at Domfældte skal udlevere et Barn, har Fogden umiddelbart at sætte Dommen i Værk ved at fratage Domfældte Barnet og overgive det til den, som efter Dommen er berettiget til at fordre dette, om fornødent med Magt.

Med de af Forholdets Natur flydende Lempelser finder § 520 ogsaa Anvendelse ved Forretninger af heromhandlede Art.

§ 496.

Skal Domfældte ifølge Dommen udføre et Arbejde eller træffe andre lignende Foranstaltninger, kan Fogden efter Domhaverens Paastand tillade denne at lade saa-

dant foretage ved andre, saaledes at Udlæg derefter kan gøres overensstemmende med næste Kapitel for det efter en af Fogden godkendt Regning hertil medgaaede Beløb, dersom dette efter Omstændighederne findes at være den letteste og hurtigste Maade, hvorpaa Domhaveren kan komme til sin Ret. Er Domfældte tilpligtet at udstede eller underskrive et Dokument, kan Fogden udfærdige dette med samme Virkning, som om han af Domfældte var bleven befuldmægtiget hertil. Er Domfældte tilpligtet at stille en Sikkerhed, kan Fogden udtage saa meget af hans Gods, som hertil er fornødent, og over dette haves da samme Sikkerhedsret som over udlagt Gods.

Er Domhaveren kendt berettiget til at udføre en Handling mod at erstatte den herved bevirkede Skade, eller Domfældte kendt pligtig at foretage noget imod at faa Udgifterne derved erstattede af Domhaveren, er Fogden pligtig til paa vedkommendes Forlangende, om fornødent med sagkyndiges Bistand, at afgøre Spørgsmaal om Udførelsen af Dommen saavel som at bestemme Størrelsen af den Erstatning, der skal udredes i Forbindelse med Dommens Fuldbyrkelse.

§ 497.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal undlade noget, kan Domhaveren, naar Dommen overtrædes, dersom det ikke i Dommen selv er bestemt, hvilket Ansvar der skal være forbundet hermed, under en Fogedforretning paa den i § 493 bestemte Maade faa sin Interesse anslaaet i Penge og Beløbet inddrevet efter Kapitel 47. For saa vidt Domhaveren i Anledning af Dommens Overtrædelse anlægger Sag i Henhold til § 499, kan Erstatningen fastsættes under denne i Stedet for under Fogedforretningen.

§ 498.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal erlægge en Række Ydelser, eller kan Dommen overtrædes ved en Række Handlinger, kan Domhaveren, hver Gang Dommen tilsidesættes, gaa frem efter §§ 493—497.

§ 499.

Den, der modvillig undlader at efterkomme en Dom, hvorved det er ham paalagt at foretage noget, saavel som den, der forsætlig overtræder en Dom, hvorved det er ham paalagt at undlade noget, kan, hvad enten Domhaveren gaar frem efter §§ 493—497 eller ikke, under en af denne anlagt Sag dømmes til Straf af Bøder eller simpelt Fængsel, hver Gang en særskilt Tilsidesættelse af Dommen foreligger. Saa-dan Sag kan dog ikke anlægges, naar Domhaveren i Mindelighed eller ved Anvendelse af ovennævnte Fremgangsmaade har opnaaet sin Ret eller Sikkerhed for den, ligesom i saa Fald en allerede anlagt Sag bliver at hæve og Fuldbyrkelsen af en idømt Straf undlades eller standses. At Domfældte har udstaaet Straf efter en i Medfør af nærværende Paragraf erhvervet Dom, udelukker ikke Domhaveren fra at anvende den i §§ 493—497 ommeldte Fremgangsmaade.

Naar Straffedom er afsagt over Domfældte, har Politiet paa Domhaverens Bøgering at yde Bistand til hans Rets Gennemførelse ved at opsøge og fratage Domfældte de ham frakendte Ting, hindre ham i at foretage Overtrædelseshandlinger, tilintetgøre, hvad der er foretaget i Strid med Domhaverens Ret, og deslige.

§ 500.

Ved de foregaaende Paragraffers Forskrifter er der ikke gjort nogen Indskrænkning i Domhaverens Ret til at benytte de foreløbige Retsmidler for at sikre sig i Henseende til Dommens Efterkommelse.

Kapitel 47.

Fuldbyrdelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge.

§ 501.

Domme, der lyde paa Betaling af Penge, kunne fuldbyrdes ved Eksekution i Domfældtes Formue. Med Hensyn til Bøder, der idømmes i borgerlige Retstrætter, følges de om Eksekution af Bødedomme gældende Regler, jvf. §§ 997, 999 og 1005.

Derimod kan Domfældte ikke underkastes Gældsføngsel.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Afsoning af Underholdsbidrag til Børn udenfor Ægteskab og lignende Ydelser af familieretlig Natur.

§ 502.

Eksekution kan kun udstrækkes til saa meget af Domfældtes Gods, som, efter Fradrag af, hvad der kan forudses at ville medgaa til Fyldestgørelsen af Trediemands fortrinligere Krav, i Henhold til stedfunden Vurdering behøves til Dommens Fyldestgørelse og til Dækning af de Omkostninger, som efter Domhaverens Paastand og Fogdens Skøn om dennes Rigtighed ville medgaa til Retsafgifter eller andre nødvendige Udgifter, saasom ved det udlagtes Flytning, Opbevaring indtil Auktionen m. v.

For saa vidt Eksekutionen foretages for Honorar til Rekvirentens juridiske Konsulent, fastsættes dettes Størrelse af Fogden under Hensyn til Sagens Beskaffenhed og Ulejligheden med Inddrivelsen, selv om ingen Indsigelse mod Størrelsen af det fordrede Beløb fremsættes og uanset, at der derom foreligger Overenskomst. Fogdens Kendelse herom er Genstand for Kære.

§ 503.

Eksekution iværksættes, under Iagttagelse af de i det følgende givne Regler, derved, at Fogden (Politimesteren, Sognefogden) giver Domhaveren Udlæg til Forauktionering i Domfældtes rørlige eller urørlige Gods eller i ham tilkommende Rettigheder eller Fordringer paa andre, jvf. endvidere §§ 504, 557 og 558.

Er Godset behæftet eller i Forvejen udlagt til andre, kan der gives sekundært Udlæg deri.

Hvis rede Penge forefindes, blive disse af Fogden at udbetale Domhaveren til Dækning af eller Afdrag paa Fordringen. Foretages Forretningen af Politimesteren (Sognefogden), bliver Beløbet af denne at aflevere til Fogden, der da foranstalter det videre fornødne. Domhaveren kan ikke vægre sig ved at modtage Betaling i forfaldne Fordringer paa ham selv, naar disses Rigtighed anerkendes.

§ 504.

Udlæg kan gøres i Domfældtes Leje-, Forpagtnings- eller Fæsterettigheder eller i andre Brugsrettigheder over faste Ejendomme paa den Maade, at Ejendommen ved Fogdens Foranstaltning, jvf. § 508, administreres til Domhaverens Fordel, og Indtægterne af den benyttes til dennes Dækning paa samme Maade som ellers de ved Tvangsauktion indvundne Pengebeløb, alt for saa vidt saadant kan ske uden at krænke andres Ret.

§ 505.

Udlagt Gods ansættes under Føgedforretningen til den Værdi, hvortil det skønnes under sædvanlige Omstændigheder at kunne udbringes ved offentlig Auktion efter Fradrag af de med Auktionen og Inkassationen forbundne Omkostninger. Hvor Salg ved Auktion ikke finder Sted (§ 557), tages der Hensyn til de Omkostninger,

som Salg paa anden Maade vil medføre. Ved Udlæg i Fordringer eller i Rettigheder eller i Indtægterne af faste Ejendomme finder ingen Vurdering Sted, men Udlægets Omfang og Udstrækning bestemmes ved et Skøn under tilbørligt Hensyn til de med den benyttede Fremgangsmaade forbundne Udgifter og Omkostninger.

§ 506.

Domfældte eller den, der under Forretningen optræder paa hans Vegne, jfr. § 517, er berettiget til at paavise de Ting, i hvilke Eksekution skal ske, og Domhaveren kan ikke gøre Indvendinger herimod, naar blot de paaviste Genstande efter Fogedvidnernes Vurdering eller Skøn afgive en til det Beløb, der skal inddrives, svarende Sikkerhed.

Dog behøver Domhaveren ikke at modtage Udlæg i fast Ejendom, naar der kan paavises rørligt Gods eller Fordringer, hvoraf Fyldestgørelse kan faas, saavel som ej heller i Løsøregenstande, hvis Opbevaring eller Realisation maatte være særlig vanskelig, eller i Fordringer, som maa anses for omtvistede eller usikre. Ej heller kan Domhaveren nødes til at søge sin Fyldestgørelse paa anden Maade, naar der kan gives ham Udlæg til Forauktionering. For saa vidt andet Gods kan paavises, behøver han ikke at modtage sekundært Udlæg i Genstande, som i Forvejen ere udlagte til andre, eller hvorover andre have erhvervet Rettigheder, for hvilke Udlægshaveren maa staa tilbage.

§ 507.

Paaviser hverken Domfældte eller nogen paa hans Vegne Genstande, hvori Udlæg kan ske, tilfalder det Domhaveren at udvælge de Genstande, hvori han vil søge Fyldestgørelse.

Dog har Fogden (Politimesteren, Sognefogden) herved at paase, at de for Domfældte mest undværlige Genstande først udlægges, saa at altsaa en Ejendoms nødvendige Besætning og de til dens Drift uundværlige Avlsredskaber saavel som Haandværksredskaber og andre til Domfældtes Næringsdrift uomgængelig fornødne Ting ikke udlægges, saa længe andre mere undværlige Genstande forefindes.

Gødning saavel som Straa og Hø samt Føde- og Sædekorn, Foderroer, Foderkartofler og Sukkerroeffald, for saa vidt til Ejendommens Drift findes fornødent, maa ikke ved Udlæg skilles fra Ejendommen, men bliver at betragte som et Tilbehør til den; ej heller maa Sød paa Marken omhugges eller anden Afgrøde indhøstes, førend den er moden hertil.

Det har endvidere sit Forblivende ved den bestaaende Lovgivnings Bestemmelser om, at de befaledede Brandredskaber ej kunne skilles fra Ejendommen.

§ 508.

Naar Fyldestgørelse søges paa den i § 504 omhandlede Maade, har Fogden at overgive Administrationen af vedkommende Ejendom, saa vidt Brugsretten rækker, til en af ham godkendt Bestyrer og eventuelt at paalægge Fæstere, Forpagtere, Lejetagere og andre at betale deres Afgifter til denne, samt i øvrigt at iværksætte de Tvangsforanstaltninger, som ere fornødne, for at Ejendommens Frugter og Indtægter kunne komme Domhaveren til Nytte.

Den af Fogden godkendte Bestyrer aflægger til de af Fogden bestemte Tider til denne Regnskab for Indkomsterne af Ejendommen og afleverer Overskuddet til Fogden efter Fradrag af Driftsudgifter og øvrige Administrationsomkostninger, derunder hans eget Honorar.

For saa vidt Ejendommens Bestyrelse maatte give Underskud, hæfter Domhaveren herfor, og Fogden kan med Hensyn hertil afkræve ham en Sikkerhedsstillelse, naar han anser det fornødent.

Naar Domhaveren er bleven dækket for sin Fordring med paaløbne Renter og Omkostninger, overleveres Ejendommen igen til Skyldneren.

Alle Spørgsmaal angaaende Ejendommens Bestyrelse, Regnskabsaflæggelsen og den tvungne Administrations Ophør afgøres af Fogden, naar Domhaveren, Skyldneren eller andre i Ejendommen interesserede i den Anledning fremføre Klager eller Indsigelser.

§ 509.

Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans med ham samlevende Hustru og Børn fornødne Senge og Sengklæder samt nødvendigste Linned og Gangklæder.

Endvidere kan Skyldneren fordrø, at der skal levnes ham Genstande, som høre til de vigtigste Livsfornødenheder eller ere nødvendige til hans Næringsvejs Uøvelse, indtil et Vurderingsbeløb af 25 Kr. eller, dersom han er Familieforsørger, af 75 Kr. Disse Genstande er han selv berettiget til at undtage fra Udlæget efter eget Valg; er han ikke til Stede under Eksekutionsforretningen, bør der gives dem, der ellers ere til Stede i hans Hus, Anledning til paa hans Vegne at foretage et saadant Valg. Denne Ret til at undtage Genstande indtil en vis Værdi fra Udlæget indtræder dog ikke, naar Udlæg gøres for Skatter eller andre Afgifter til det offentlige, og kommer heller ikke til Anvendelse med Hensyn til Genstande, som ere særlig givne til Pant for den Fordring, i Anledning af hvilken Udlæg søges.

§ 510.

Eksekution maa ikke gøres i over- eller underordnede Militæres Uniformstykker, Vaaben eller andre til deres tjenstmæssige Udrustning og Forsyning fornødne Genstande.

Ej heller maa Eksekution gøres i civile Embeds- eller Bestillingsmænds Embedsdragter eller i Genstande, som af dem holdes og bruges til deres Embeders eller Bestillingers Udførelse.

§ 511.

Eksekution kan kun gøres i Rettigheder, som paa den Tid, Forretningen foretages, alt ere erhvervede, derimod ikke i fremtidige Erhvervelser, saasom ventendes Arv.

Eksekution kan iværksættes i Domfældtes Fordringer paa andre, selv om de ere betingede eller endnu ikke forfaldne, naar de dog kunne angives og betegnes med tilstrækkelig Bestemthed. Er Udlæg sket i falden Arv, kan Arvekravet ikke uden Domfældtes Samtykke forauktioneres, forinden Arveparten kan fordres udbetalt.

Udlæg kan ikke gøres i det, som Skyldneren maatte kunne erhverve ifølge gensidig bebyrdende Kontrakt, der ikke endnu er fuldstændig opfyldt fra hans Side, naar det, der af ham skal ydes, er personligt Arbejde eller Tjeneste eller andet, som Udlægshaveren ikke er eller ved Udlægsforretningen sættes i Stand til at give eller udføre. Som Følge heraf kan Udlæg ikke gøres i ikke forfalden Tyende- eller Arbejds løn.

Dog skal ovenstaaende Forskrift ikke medføre nogen Indskrænkning i den hidtil bestaaende Adgang til for Underholdsbidrag til Børn udenfor Ægteskab og lignende Ydelser af familieretlig Natur at holde sig til Skyldnerens Arbejds- eller Tjenesteløn eller lignende Indtægt.

§ 512.

I saadant Gods, som ellers ifølge dets Natur kunde være Genstand for Eksekution, kan Udlæg ikke gøres, naar det ved Retshandler med Trediemand eller ved dennes Bestemmelser retsgyldig er fastsat, at Kreditorer ikke kunne søge Fyldstgørelse i Godset.

§ 513.

I endnu ikke udbetalt Embeds- eller Bestillingsløn eller i lignende Indtægter samt i ikke udbetalte Ventepenge, Pensioner og hermed i Klasse staaende Understøttelser, som udredes af Statskassen, Kommunekasser eller andre offentlige Kasser, kan Udlæg ikke gives.

§ 514.

Undtagne fra Eksekution ere fremdeles: 1) De militære Underklassers Tjenestemolumenter i Overensstemmelse med Lov af 21. Marts 1874 § 2, 2) Dagpenge og lignende Udredelser til Embedsmænd eller andre, som udføre offentlige Hverv, samt Rejseudgifter og Tærepeng, der ere udbetalte til indkaldte Vidner eller Synsmænd, 3) Underholdspenge, som ifølge Øvrighedsresolution, Forlig eller anden lignende Bestemmelse udredes til Hustruer eller Børn, 4) Understøttelse og Hjælp til trængende, som gives af det offentlige, Stiftelser eller andre veldædige Indretninger, 5) Midler og Penge, der udenrigs fra indsættes i Nationalbanken, samt Klasselotterigevinster, 6) Skipperens og Skibsmandskabets om Bord i Skibet værende Ejendele, som udkræves til Tjenesten om Bord, naar Skibet er udklareret for en Rejse og i øvrigt sejlfærdigt.

§ 515.

Livrenter, Overlevelsesrenter, Livsforsikringssummer og lignende mod Vederlag erhvervede Indtægter ere, for saa vidt ikke andet ved Retsforholdets Stiftelse retsgyldig er bestemt, ikke undtagne fra Eksekution, medmindre særlig Lovhjemmel derfor haves, eller saadant maatte følge af den borgerlige Rets Regler.

*Kapitel 48.***Eksekutionsforretningens Foretagelse og Proceduren under samme.**

§ 516.

Er det fornødne Eksekutionsgrundlag til Stede, og finder Fogden ikke i øvrigt noget til Hinder for at efterkomme Begæringen om Eksekution, berammer han en Tid til Forretningens Foretagelse, saa vidt muligt i Overensstemmelse med Domhaverens Ønske. Skal Forretningen ske ved Politimesteren eller Sognefogden, udfærdiger Fogden en Anmodning til denne, der kan tegnes paa Dommen eller Forliget og skal indeholde en nøjagtig Angivelse af det Beløb, derunder Renter og Omkostninger, jfr. § 502, for hvilket Udlæg vil være at foretage. Denne Anmodning tilstilles ved Rekvirentens Foranstaltning Politimesteren (Sognefogden), der derefter uden ufornoden Hensand iværksætter Eksekutionen. Hvor ikke det modsatte er sagt eller følger af Sagens Natur, skulle de i §§ 516—32 om Fogden givne Regler finde tilsvarende Anvendelse paa Politimesteren og Sognefogden.

Eksekutionsforretningen skal i Reglen begynde paa Domfældtes Bopæl, medmindre Fogden skønner, at der ifølge de foreliggende Omstændigheder er Anledning til Afvigelse herfra.

Naar Dommen lyder paa Udlevering eller Afstaaelse af Ting, kan Eksekutionsforretningen begynde, hvor disse forefindes.

Har Domfældte ingen Bopæl i Riget, kan Eksekutionsforretningen begynde, hvor Domfældte antræffes, eller hvor Ting, som kunne tjene til Fyldestgørelse, forefindes.

§ 517.

Forretningen kan ikke fremmes, medmindre der under den gives behørigt Møde fra Domhaverens Side. Saadant Møde er dog uforment, naar Dommen eller Forliget lyder paa Betaling af en Pengesum, der, bortset fra de efter Sagens Begyndelse paaløbne Renter og Sagsomkostninger, ikke overstiger 100 Kr., og der ikke æskes Udlæg i fast Ejendom.

Eksekutionsforretningen kan foregaa, selv om Domfældte ikke træffes til Stede. Dog skal i dette Tilfælde, hvis ingen anden fremtræder som befuldmægtiget til at give Møde for Domfældte, Fogden opfordre hans Hustru, Børn over 18 Aar, Tyende eller andre i hans Tjeneste staaende eller til Husstanden hørende voksne Personer, som ere til Stede, til at varetage hans Tarv under Forretningen. Ere saadanne ikke heller at antræffe, eller ere de uvillige til at optræde, rettes en lige Opfordring til hans Husvært, Principal, Husbonde, Læremester eller Arbejdsherre, for saa vidt nogen af disse er til Stede.

§ 518.

Forretningen begynder med, at Fogden opfordrer vedkommende til ved Forringens Fyldestgørelse og de Domfældte til Last faldende Omkostningers Betaling at afværge Eksekutionens videre Fremgang. Sker dette ikke, skrider Fogden til at foretage de fornødne Eksekutionshandlinger i Overensstemmelse med Kapitel 47.

Naar Rekvirenten i Henhold til § 517 ikke møder under Forretningen, skal Fogden være pligtig at modtage det fordrede eller Afdrag derpaa, naar saadant tilbydes, med samme Virkning, som om Betalingen var sket til Rekvirenten.

§ 519.

Naar Domfældte ikke paaviser behørige Udlægsgenstande, er han pligtig paa Fogdens Forlangende at aabne sine Værelser og Gemmer, for at det kan ses, om heri indeholdes Genstande, som egne sig til Udlæg. I Vægringstilfælde, saavel som naar ingen træffes til Stede, der er i Stand til at efterkomme Forlangendet, kan Fogden skride til den fornødne Magts Anvendelse. I fornødent Fald er Fogden ligeledes beføjet til at undersøge Domfældtes Person, hvis der er Grund til at antage, at han har skjult Værdigenstande paa sig. En saadan Undersøgelse kan dog ikke iværksættes af Politimesteren eller Sognefogden uden i Henhold til særlig Ordre fra Fogden, og dennes Beslutning derom maa stedse ske ved en af Grunde ledsaget Kendelse. Om Foretagelse af en saadan Undersøgelse skal altid gøres udtrykkelig Bemærkning i Fogdebogen.

§ 520.

Skyldneren er pligtig under Eksekutionsforretningen paa Forlangende at opgive redelig og overensstemmende med Sandheden, hvad han ejer til Fyldestgørelse af Fordringen, samt i øvrigt at meddele alle i saa Henseende fornødne Oplysninger. Er Skyldneren ikke til Stede, kan Rekvirenten begære Forretningen udsat og med et af Fogden bestemt Varsel lade ham tilsige til Møde. Er Rekvirenten i Medfør af § 517 ikke mødt, kan Fogden, naar han finder det fornødent, af egen Drift udsætte Forret-

ningen til et senere Møde og iværksætter da umiddelbart Indkaldelsen til dette. Naar Rekvirenten ønsker det, eller Fogden i hans Fraværelse finder det hensigtsmæssigt, kan det nævnte Møde afholdes paa Fogedkontoret.

Vægrer Skyldneren sig ved at fremkomme med Opgivelser og Oplysninger, eller undlader han uden lovligt Forfald at møde ved Forretningens Fortsættelse, kan han hensættes i simpelt Fængsel, indtil han opfylder sin Pligt i saa Henseende, dog ikke ud over 6 Maaneder. Beslutning herom kan ikke fattes af Politimesteren eller Sognefogden, der i fornødent Fald forelægger Sagen for Fogden.

§ 521.

Naar Skyldneren under en Eksekutionsforretning eller paa en Tid, da han maatte forudse en saadan, i egennyttig Hensigt for at unddrage sin Kreditor den ham tilkommende Fyldestgørelse, foretager noget, der gaar ud paa, at hans lovlige Ejendele eller Fordringer skulle undrages fra at udlægges til paagældende Kreditor, bliver han at anse med Straf efter den almindelige borgerlige Straffelovs § 260.

§ 522.

Fra Domfældtes Side kan der med den i § 483 givne Begrænsning fremsættes Indsigelser imod Eksekutionens Fremme enten i det hele eller for en Del eller paa den paastaaede Maade.

§ 523.

Trediemand kan fremsætte Indsigelser imod Eksekutionen, naar dennes Foretagelse paa den paastaaede Maade vilde stride imod hans Ret. Han har i saa Fald blot at fremsætte sin Indsigelse til Fogedbogen, henholdsvis den i § 480 nævnte Bog, og æske Fogdens Kendelse, hvorefter den indtrædende Trediemand er at anse som Part i Forretningen.

§ 524.

Foretages Eksekution af Fogden selv, fremsættes mulige Indsigelser under Forretningen.

I Anledning af de fremsatte Indsigelser kan Domhaveren, hvis han er mødt, ytre sig. Om nogen yderligere Ordveksling skal finde Sted, beror paa Fogdens Tilladelse. Forhandlingerne for Fogden foregaa mundtlig.

Under Forhandlingerne for Fogden kan Bevisførelse ved Vidner, Syn og Skøn eller personlig Afhørelse af Parterne ikke finde Sted, medmindre Fogden mener undtagelsesvis at burde tilstede det. Finder en saadan Bevisførelse Sted, foretages den efter de for Underretssager gældende Regler.

Enhører Hovedsagen under Underret, har Fogden at yde Parterne Vejledning i Overensstemmelse med Grundsætningerne i § 429.

Foretages Eksekutionen af Politimesteren (Sognefogden), kunne Indsigelser fremsættes, dels under Forretningen, dels i Løbet af 14 Dage efter dens Afholdelse. Fremsættes Indsigelsen under Forretningen, skal Politimesteren (Sognefogden) indtegne Indsigelsen i den ham leverede Bog og tilstille Fogden en Udskrift af denne. Nogen Forhandling eller Bevisførelse for Politimesteren (Sognefogden) kan ikke finde Sted. Indsigelser, der fremsættes efter Forretningen, rettes til Fogden. Naar denne finder det fornødent, kan han give Parterne Lejlighed til ved Møde for Fogedretten at ytre sig om Indsigelserne, og de i 3die—5te Stykke indeholdte Regler finde da tilsvarende Anvendelse.

§ 525.

I Fogedbogen, henholdsvis den i § 480 omhandlede Bog, optages:

- 1) Angivelse af Tid og Sted for Forretningen, Parternes Navne, Eksekutionsgrundlagets Beskaffenhed;
- 2) Betegnelse af Fogden og Vidnerne;
- 3) Beretning om Forretningens Gång i Almindelighed.

I Tilfælde af Tvist optages i Fogedbogen en ordret Angivelse af de fremsatte Paastande. Naar Fogden selv foretager Forretningen, eller Forhandling for Fogedretten i Medfør af § 524, sidste Stykke, finder Sted, lader Fogden derhos i det Omfang, som af ham skønnes hensigtsmæssigt, Parternes Erklæringer over Sagens Sammenhæng tilføre Fogedbogen, dog ikke ordret, men kun efter deres væsentlige Indhold. Det tilførte oplæses og vedkendes.

§ 526.

Udsættelse kan kun undtagelsesvis gives under Forretningen, naar ikke Parterne ere enige derom.

Derimod kan Fogden beslutte eller tilstaa en Standsning i Forhandlingerne, naar Omstændighederne kræve det. Fogden har da ved Bevogtning eller paa anden Maade at træffe de fornødne Foranstaltninger for at opretholde den samme Tilstand, indtil Forretningen atter fortsættes. Parterne skulle paa behørig Maade underrettes om Tiden herfor.

Har Rekvirenten i Medfør af § 517 ikke givet Møde under Forretningen, og kan han ikke uden Ophold skaffes til Stede, skal Fogden, naar han finder, at en fremsat Indsigelse ikke straks kan forkastes eller tages til Følge, udsætte Forretningen og underrette Parterne om, naar den paany foretages, og Rekvirenten har da, hvis han ønsker Forretningen fremmet, at give Møde til den saaledes fastsatte Tid. Naar Udsættelse finder Sted i Henhold til denne Bestemmelse, kan Fogden træffe saadan Foranstaltning som i 2det Stykke nævnt.

Foretages Eksekutionen af Politimesteren (Sognefogden), bliver den altid af ham at fremme uden Hensyn til fremsatte Indsigelser.

§ 527.

I opstaaende Tvistigheder afsiger Fogden Kendelse umiddelbart efter Forhandlingernes Slutning eller dog snarest muligt. Er Forretningen foretagen af Politimesteren (Sognefogden), træffer Fogden efter Forløbet af 14 Dage fra dens Afholdelse Beslutning om mulig fremsatte Indsigelser. Finder Fogden en fremsat Indsigelse grundet, berigtiger han selv eller ved Politimesteren (Sognefogden) Fejlen eller ophæver ved Kendelse den stedfundne Forretning i det hele eller for en Del. Forkastes Indsigelsen, stadfæster Fogden Forretningen som endelig. Om Afgørelsen meddeles der Parterne Underretning.

Fogdens Kendelser, der skulle være ledsagede af Grunde, indføres fuldstændigt i Fogedbogen.

Deres Fuldbyrkelse kan ikke hindres ved Anke eller Kære.

Fogden kan paalægge den Part, der skønnes uden tilstrækkelig Grund at have givet Anledning til eller unødigt at have vidtøftiggjort Proceduren for Fogedretten, at udrede Sagsomkostninger til Modparten, saaledes at Fuldbyrdelsesfrist med Hensyn hertil fastsættes i Kendelsen.

§ 528.

I Fogedbogen eller den i § 480 nævnte Bog optegnes nøjagtig alle de enkelte Genstande, hvori Udlæg gøres; ved hver enkelt Genstand tilføjes dens Værdi efter den stedfundne Ansættelse.

Fogden erklærer derefter til Fogedbogen, jfr. Iste Stykke, de optegnede Genstande for udlagte til Domhaverens Fyldestgørelse og betyder Domfældte, at han fra nu af ikke uden at paadrage sig Strafansvar kan raade over dem paa en Maade, som kommer i Strid med Udlægshaverens Ret. Er Domfældte ikke til Stede, gives der den eller dem, som i Henhold til § 517 tilkaldes paa hans Vegne, Paalæg om at give Domfældte en saadan Betydning, og efter Omstændighederne kan lignende Betydning gives den Trediemand i hvis Besiddelse det udlagte er.

§ 529.

Hvor der gives Udlæg i fast Ejendom, uden at der tillige gives Udlæg i dens Indtægter, forbliver den indtil Tvangsauktionen i Domfældtes Besiddelse, medmindre denne findes at ødelægge eller forringe Ejendommen, i hvilket Tilfælde den kan sættes under en af Fogden valgt Mands Bestyrelse.

Udlægsforretningen maa for at kunne gøres gældende imod dem, der i god Tro ved Retshandler maatte erhverve Rettigheder over Ejendommen, tinglæses ved dennes Værneting.

§ 530.

Udlagt Løsøre maa, naar Udlægshaveren modsætter sig det, ikke forblive i Domfældtes Besiddelse, medmindre denne stiller antagelig Sikkerhed for dets Tilstedeværelse i uforringet Stand; Udlægshaveren er selv berettiget til at tage udlagt Løsøre i sin Bevaring, dog, hvis det udlagtes Værdi betydeligt overstiger hans Fordring, eller Fogden i øvrigt finder Grund til at forlange saadan, kun imod Sikkerhedsstillelse.

Hvor udlagt Løsøre ikke lades tilbage i Domfældtes Besiddelse, og det heller ikke tages i Forvaring af Udlægshaveren, har Fogden at træffe de fornødne Foranstaltninger til det udlagtes Bevaring paa Domfældtes Bekostning.

Har Rekvirenten i Medfør af § 517 ikke givet Møde under Forretningen, paa hviler det den, der iværksætter denne, at bestemme, om det udlagte skal forblive hos Skyldneren, og i modsat Fald at drage Omsorg for, at det paa passende Maade bevares.

§ 531.

Naar Gældsbreve udlægges til Forauktionering, maa de forsynes med en Paategning om Udlæget, hvis dette skal kunne gøres gældende imod Trediemand, der senere i god Tro har faaet Gældsrevet overdraget til Ejendom eller Pant, eller imod Skyldneren, der senere i god Tro har ydet Betaling paa Kapitalen til den, hos hvem Udlæget er sket, mod Kvittering paa eller Udlevering af Gældsrevet.

Hvor der gøres Udlæg i Fordringer af anden Beskaffenhed, maa der meddeles Skyldneren Underretning herom, da denne i Mangel heraf befries ved i god Tro at betale til den, hos hvem Udlæget er sket. Det samme gælder for Skyldneren efter et Gælds brev for Rentebetalingers Vedkommende.

Med Hensyn til Udlæg i registreringspligtige Skibe har det sit Forblivende ved Reglen i Skibsregistreringslov af 1. April 1892 § 49.

§ 532.

Kan den Ting, hvori Udlæg gøres, ikke overleveres til Udlægshaveren eller den Mand, som efter Fogdens Bestemmelse skal have den i Bevaring paa Grund af Trediemands Ret til at besidde Tingen, bliver det efter Omstændighederne af Fogden at tilkendegive vedkommende Trediemand, at Domfældte ikke er beføjet til at modtage Tingen, naar Trediemands Ret til dens Besiddelse ophører.

§ 533.

Naar de i de foregaaende Paragraffer givne Bestemmelser ere iagttagne, bortfalder den Ret til efter lovlig Omgang at fyldestgøres af det udlagte, som Udlæget giver, ikke ved Skyldnerens paafølgende Død eller Konkurs, jvf. dog Konkurslovens § 23 (Lov Nr. 30 af 20. Marts 1901 § 2), eller ved senere af andre Kreditorer iværksat Udlæg, ligesom Skyldneren ej heller ved senere Retshandler gyldig kan overdrage Trediemand nogen mod Udlægshaverens Ret stridende Rettighed over det udlagte.

Dog taber Udlægshaveren i Løsøre, som er forblevet i Skyldnerens Besiddelse, sin af Udlæget flydende Sikkerhedsret over for Skyldnerens Kreditorer i Tilfælde af Konkurs eller senere Udlæg, naar han ikke inden 12 Uger efter Udlægsforretningens Slutning skrider til Tvangsauktion eller faar det udlagte bragt ud af Skyldnerens Besiddelse, medmindre han ved Anke eller Kære eller Trediemands Ret har været hindret i at fremme Tvangssalget, eller Trediemands Ret er til Hinder for at betage Skyldneren Besiddelsen.

§ 534.

Viser den stedfundne Tvangsauktion, at Udlægshaveren ikke bliver fyldestgjort af det udlagte, eller kan en Udlægshaver, der ikke har faaet tilstrækkeligt Udlæg til at dække sin Fordring, senere paavise Gods, hvori der kan gøres Eksekution, er han berettiget til at forlange Eksekutionsforretningen genoptagen og fortsat efter de ovenfor givne Regler. Omvendt er den, hos hvem Udlæget er sket, berettiget til at begære Forretningen genoptagen og det skete Udlæg i det hele eller for en Del hævet, naar den Fordring, hvorfor det er gjort, i det hele eller for en Del er bortfalden, efter at Udlæget er sket.

Ligeledes kan Fogden efter Domhaverens Begæring genoptage Eksekutionsforretningen og træffe ny Bestemmelse om Bevaringen og Administrationen af det udlagte, naar Tiden, som vil hengaa forinden Auktionen, betydeligt vil blive forlænget ved, at Anke eller Kære er rejst imod Udlægsforretningen, eller naar Domfældtes Forhold med Hensyn til udlagt Gods, som er forblevet i hans Besiddelse, giver Anledning dertil, eller naar Bekosteligheden ved det udlagtes Bevaring eller lignende Grunde opfordrer dertil.

§ 535.

Ogsaa i andre Tilfælde end de i § 534, jvf. § 533, 2det Stykke, nævnte kan Eksekutionsforretningen genoptages efter Begæring af Trediemand eller en af Parterne, naar alle vedkommende samtykke deri.

§ 536.

En sluttet Eksekutionsforretning kan paaankes eller paaføres overensstemmende med Reglerne i Kapitel 53.

Kendelser, der afsiges af Fogden, kunne først gøres til Genstand for Anke eller Kære, efter at hele Eksekutionsforretningen er sluttet.

§ 537.

Anke eller Kære imod Eksekutionsforretningen maa i Reglen rejses inden 4 Uger, efter at Eksekutionsforretningen er endelig sluttet eller stadfæstet, jvf. § 527, eller, for saa vidt Eksekutionsgrundlaget paa lovlig Maade ophæves eller forandres, 4 Uger, efter at dette er sket.

Dog kan Justitsministeren indtil 1 Aar efter Eksekutionsforretningens Slutning eller Stadfæstelse tillade Anke eller Kære, naar ganske særegne Omstændigheder tale herfor.

*Kapitel 49.***Almindelige Bestemmelser for Tvangsauktion.**

§ 538.

Udlæg til Forauktionering giver Ret til, efter de i det følgende opstillede Regler, at sætte det udlagte til offentlig Auktion og gøre sig betalt af Auktionssummen, jfr. dog § 557.

Med Hensyn til Forauktionering af haandfaaet Pant forbliver det ved den gældende Ret, dog saaledes at Auktionen foretages af Fogden.

Det samme gælder om Forauktionering, foretagen af Statskassen som Panthaver for krediterede Toldafgifter i de en Oplagshaver betroede Oplagsvarer, om Auktion, foretagen af Toldvæsenet i Medfør af Lov Nr. 88 om Toldafgifterne m. m. af 5. Maj 1908 § 37, 3die Stykke, og om den af Skipperen efter Sølov 1. April 1892 § 157 foranstaltede offentlige Auktion over oplagt Gods.

Bortsalg af udlagt Løsøre, hvis Vurderingssum under Udlægsforretningen ikke overstiger 100 Kr., foregaar paa samme Maade som Bortsalg af udpantet Løsøre indtil samme Værdi (§ 605).

§ 539.

Tvangsauktion over udlagt Gods foretages i Reglen af den Foged, som har iværksat Udlæget.

Auktionen bliver i Almindelighed at afholde i den Jurisdiktion, hvor Udlæget er sket. Dog er Rekvirenten, for saa vidt Udlæget er foretaget i en Landjurisdiktion, berettiget til at lade de udlagte Genstande bortsælge i den ved Udlægsstedet nærmeste Købstad eller Handelsplads eller, for saa vidt Løsøre angaar, med Fogdens Billigelse andetsteds.

Dette Steds Foged er da pligtig at afholde Auktionen; dog skal ogsaa den Foged, som har foretaget Udlæget, være beføjet til at afholde Auktionen, dersom Rekvirenten ønsker det, og han selv dertil er villig.

Den i Sølovens § 20, 3die Stykke, omhandlede Auktion foretages af Fogden paa Rederiets Hjemsted.

§ 540.

Ved Auktioners Afholdelse er særlig Tilkaldelse af Vidner ikke fornøden.

Politiet er forpligtet til paa Begæring at yde Fogden Bistand i Overensstemmelse med, hvad der i § 480 er bestemt.

§ 541.

Ved Begæringen om Tvangsauktion forholdes der efter de oven for i § 482 givne Regler, dog at her desuden Udskrift af Udlægsforretningen maa medfølge, medmindre Tvangsauktionen skal foretages af den samme Foged, som har foretaget Udlægsforretningen, i hvilket Tilfælde en simpel Paaberaabelse af Udlægsforretningen med Angivelse af dens Datum er tilstrækkelig.

§ 542.

Finder Fogden, at Grundlaget for Tvangsauktionen er i Orden, og at i øvrigt intet er til Hinder for det udlagtes Forauktionering, har han at foretage de til Auktionens Afholdelse fornødne Skridt i Henhold til den fremsatte Begæring, navnlig ved at udstede de fornødne Bekendtgørelser angaaende Auktionen, i hvilken Anledning han kan afkræve Rekvirenten de nødvendige Oplysninger.

Det bliver at iagttage, at Auktionen ikke maa foregaa, førend den ordentlige Ankefrist af 4 Uger er udløben. Fremlægges Bevis for, at der inden denne Fristes Udløb

af nogen af de oprindelige Parter lovlig er rejst Anke eller Kære mod Udlægsforretningen, enten selvstændigt eller som et Tilbehør til Dommen, bliver det udlagtes Forauktionering at stille i Bero.

Dog kan Fogden, naar de udlagte Genstande ere udsatte for Fordærvelse eller væsentlig Værdiforringelse ved at henligge saa længe, som Iagttagelsen af foranstaaende Bestemmelser vilde kræve, eller naar deres Bevaring er forbunden med uforholdsmæssig Bekostning, lade Auktionen afholde til et tidligere Tidspunkt, end de ovenangivne Regler hjemle.

§ 543.

Til Omkostninger ved Forauktioneringen regnes ikke blot de egentlige Auktionsudgifter, Afgifter, Inkassationsaalær, Leje af Lokale, Bekostning ved Varernes Opbevaring og desl., men ogsaa Fogdens Udlæg til Porto, Bekendtgørelser m. v. Til Auktionsomkostningerne henregnes endvidere ved Tvangsauktioner over faste Ejendomme Udgifter ved disses Bestyrelse og Drift efter Udlæget indtil det endelige Salg, for saa vidt den, der har udredet dem, har Krav paa Andel i Købesummen.

Kapitel 50.

Tvangsauktion over Løsøre.

§ 544.

Bekendtgørelse om Auktion over udlagt Løsøre skal ske mindst en Uge før Auktionens Afholdelse, jfr. dog § 538, sidste Stykke, og § 556. Den skal i det mindste 2 Gange indrykkes i den af Egnens offentlige Tidender, som ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet hertil bestemmes, saaledes at den første Bekendtgørelse sker med det nævnte Varsel og den anden en af de nærmeste Dage før Auktionen. Fremdeles skal der om Auktionen ske Opslag ved Plakater og foregaa offentligt Udraab, for saa vidt saadant paa Auktionsstedet er sædvanligt ved frivillige Auktioner.

§ 545.

Bekendtgørelsen skal indeholde tydelig og nøjagtig Angivelse af Tiden og Stedet, naar og hvor Auktionen holdes, samt en almindelig Betegnelse af de Genstande, som skulle bortsælges, med Fremhævelse af de særlig værdifulde iblandt dem.

§ 546.

Auktionsrekvirenten antager en Inkassator, som har at stille en af Fogden nærmere bestemt Sikkerhed. Det paahviler Inkassator at være til Stede ved Auktionen og afgøre, om han vil give den enkelte bydende Kredit eller ikke, samt at indkræve Auktionspengene.

Inkassator er som Selvskyldner ansvarlig for, at Beløbene af de af ham antagne Bud blive betalte, medmindre andet er vedtaget.

§ 547.

Fogden har at paase, at der ved Auktionsvilkaarene, som i øvrigt forfattes af Rekvirenten, indrømmes vederhæftige Købere den paa Egnen ved frivillige Auktioner sædvanlige Kredit, dog uden Fogdens Billigelse ikke ud over 3 Maaneder.

Det beror paa Auktionsrekvirenten, om han ved Auktionsvilkaarene vil paalægge Køberne at udrede Auktionsomkostningerne, eller om han vil fritage Køberne herfor og lade dem forlods udrede af Auktionssummen; i førstnævnte Tilfælde blive de at ansætte til visse Procent eller en vis Andel af hver Krone.

§ 548.

Trykte Auktionskataloger kunne udstedes af Rekvirenten med Fogdens Billigelse, naar denne efter Beskaffenheden eller Værdien af de Genstande, der skulle sælges, finder saadant stemmende med alle Parters Interesse, og udredes Udgifterne dertil i saa Fald af Auktionsbeløbet.

Finder Fogden ikke Udstedelse af trykte Auktionskataloger nødvendig, staaer det dog enhver i Tvangssalget interesseret frit for paa egen Bekostning at udstede saadanne, dog inden for de Frister, som af Fogden bestemmes.

§ 549.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, som tillige skulle opslaaes til almindelig Efterretning paa et iøjnefaldende Sted i Lokalet, eller, hvis Auktionen afholdes under aaben Himmel, da der, hvor den holdes eller begyndes. I trykte Auktionskataloger indføres Auktionsvilkaarene straks efter Titelbladet.

Naar dette er iagttaget, kunne de paa Auktionen bydende ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Auktionsvilkaarene.

§ 550.

Fogden opraaber derefter de enkelte Genstande til Salg.

Ere Auktionskataloger eller specificerede Auktionsplakater udgivne, bortsælges Tingene i den Orden, disse angive, medmindre Fogden tilsteder Afvigelser herfra; men i modsat Fald er Skyldneren berettiget til at bestemme den Orden, hvori de udlagte Genstande skulle opraabes.

Ved hver enkelt Genstand optegnes i Auktionsbogen eller det dertil hørende Auktionskatalog Auktionskøberens Navn og Budets Størrelse.

Hvis Betalingen erlægges kontant ved Hammerslaget, gøres derom Bemærkning.

§ 551.

Udlægshavere ere ingen Sinde berettigede til at modsætte sig, at ældre eller yngre Udlægshavere i samme Løsøre skride til Tvangsauktion efter de her opstillede Regler. Dog bør, hvor Auktionen afholdes ifølge Begæring af en yngre Udlægshaver, de af samme flydende Omkostninger ikke komme en ældre Udlægshaver til Skade, ligesom Beløbet bliver at anvende til hans Fyldestgørelse, forinden noget kan komme den yngre Udlægshaver til gode (jvf. § 554).

Det afgøres efter de hidtil gældende Retsregler, om Panthavere kunne modsætte sig vedkommende Genstandes Realisation.

§ 552.

Naar Auktionen er holdt i Overensstemmelse med ovenstaaende Regler, er den med Hensyn til sit Udfald bindende for alle dem, hvis Rettigheder over det bortsolgte ifølge den borgerlige Rets Regler samt Bestemmelsen i § 551 ophøre ved Tvangssalget.

§ 553.

Inden 14 Dage henholdsvis efter Auktionen eller den fastsatte Kredittids Udløb har Inkassator at aflægge Regnskab til Fogden over Auktionsbeløbet og til ham at indbetale, hvad der efter Fradrag af, hvad der tilkommer ham selv, bliver tilovers. I Inkassationsaalær maa i Reglen ikke beregnes mere end 4 pCt. af de Beløb, hvorpaa der gives Kredit, og 2 pCt. af dem, der betales kontant; dog kan Fogden, naar Inkassationen skønnes ikke at kunne faas udført for denne Betaling, tillade, at Inkassationsaalæret sættes højere.

§ 554.

Fogden har derefter uden Ophold at udbetale Auktionsrekvirenten den ham tilkommende Del af Auktionspengene og at afgive det mulig tiloversblevne til Skyldneren, medmindre flere hos Fogden have anmeldt Krav paa Deltagelse i det ved Auktionen indkomne, eller det af Skøde- og Pantebøgerne. hvorfra Attest i saa Henseende skal tilvejebringes, kan ses eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaring, af Fogden erfares, at saadant Krav haves.

I dette Tilfælde har Fogden at affatte et Udkast til Auktionssummens Fordeling mellem samtlige vedkommende ifølge deres Rettigheders Beskaffenhed.

§ 555.

Fogden skal ufortøvet meddele enhver af de i foregaaende Paragraf omhandlede Personer, som har bekendt Bopæl inden Riget, særskilt Underretning (§ 165) om, at Udkastet henligger til Eftersyn paa hans Kontor. Har nogen af de nævnte Personer ikke bekendt Bopæl inden Riget, er for hans Vedkommende offentlig Indkaldelse i Statstidende tilstrækkelig, medmindre han har ladet møde ved Udlægsforretningen eller gjort Anmeldelse for Fogden ved en her i Riget bosat Fuldmægtig, i hvilket Tilfælde Underretning bør gives denne.

Fremkommer der ikke inden 4 Uger efter Underretningens Meddelelse eller efter Bekendtgørelsen Indsigelse imod Fogdens Udkast, iværksættes Fordelingen af Auktionsbeløbet, saa snart det er indkommet, i Overensstemmelse med Udkastet, dog uden at nogens Ret i øvrigt er prækluderet herved. Opstaar der Tvist om Fordelingen, som det ikke lykkes Fogden ved sin Mægling at bilægge, henviser han de stridende Parter til almindelig Rettergang. Indsigelser mod Fordelingen, der ikke behørig forfølges inden 14 Dage, anses som ikke fremkomne.

Den Del af Auktionssummen, med Hensyn til hvilken ingen Uenighed er til Stede, udbetales i Overensstemmelse med Udkastet; men den Del, som er Genstand for Tvist, tilbageholdes indtil Sagens endelige Afgørelse. Det paahviler Fogden at drage Omsorg for de indkomne Summers hensigtsmæssige Bevaring og Frugtbargørelse i Mellemtiden.

§ 556.

Ere de udlagte Genstande udsatte for hurtig Fordærvelse eller Tab i Værdi, eller er deres Bevaring forbunden med uforholdsmæssig Bekostning, kan Fogden lade Auktion afholde med kortere Bekendtgørelsesfrister, end de angivne Regler medføre.

§ 557.

Er Udlæg foretaget i Værdipapirer, som have Kurs paa Københavns Børs, eller i udenlandske Statspapirer, Aktier og lignende Effekter, paa hvilke Kurs noteres paa fremmede Børser, har Fogden efter Udlægshaverens Begæring at besørge disse Effekter, der ikke blive at forauktionere, solgte ved et paalideligt Pengeinstitut.

§ 558.

Naar Udlæg er givet i Fordringer af anden Beskaffenhed end de i foregaaende Paragraf omhandlede, kan Udlægshaveren, i Stedet for at stille dem til Auktion, efterhaanden, som de forfalde, lade dem indkræve hos den eller dem, der ere pligtige at betale samme, ved en af ham antagen Inkassator, som har at stille en af Fogden nærmere bestemt Sikkerhed. Rekvirenten er pligtig snarest muligt at underrette Fogden om, hvem han har antaget til Inkassator.

Inkassator kan legitimere sig som berettiget til at indkræve Fordringerne ved en Udskrift af Udlægsforretningen, forsynet med Fogdens Paategning om, at han er

antagen til og autoriseret som Inkassator. Gøres der Indsigelse mod det beregnede Inkassationsmaal af nogen i Tvangssalget interesseret, fastsættes det af Fogden under Hensyn til det med Inkassationen forbundne Arbejde fra 1 til 6 pCt. af det indkomne Beløb.

§ 559.

De Pengebeløb, der indkomme, naar der gaas frem efter §§ 557 og 558, indbetales til Fogden, som derefter har at gaa frem efter Reglerne i §§ 554 og 555.

Kapitel 51.

Tvangsauktion over fast Ejendom.

§ 560.

Samtidig med, at Udlægshaveren indgiver Begæring om Auktion, har han til Fogden at afgive Udkast til Auktionsvilkaarene, ledsaget af en Anmodning om, at Skyldneren saavel som den eller de, der i Egenskab af Pant- eller Udlægshavere eller af andre Grunde skulle tage Del i Auktionssummen, eller hvis Stilling som Brugshavere, servitutberettigede eller desl. i øvrigt kan blive berørt ved Salget, maa blive indkaldte til et Møde. Med denne Anmodning skal der følge fornøden Attest af Skøde- og Pantebogen og Udskrift af det senest tinglæste Adkomstdokument, se ogsaa § 541. Hvor Ejendommen bestaar af flere Matrikelnumre, der ere behæftede paa samme Maade, er een Pantebogsattest tilstrækkelig for dem alle. Panteattesten og den nævnte Udskrift samt Udskriften af Udlægsforretningen, for saa vidt denne efter § 541 er fornøden, skulle leveres inden 5 Dage, efter at de ere bestilte.

Naar ifølge en Udlægshavers Begæring om Tvangsauktion Indkaldelse til det i den følgende Paragraf ommeldte Møde har fundet Sted, kunne andre Pant- eller Udlægshavere, saa længe førstnævntes Forfølgning ikke er bortfalden, ikke begære Ejendommen stillet til Auktion (jvf. § 570), og en i fornævnte Tidsrum foretagen Arrest eller Eksekution i Ejendommen kan ikke paaføre Forfølgningshaveren eller andre i Tvangssalget interesserede nogen Udgift.

Dog skal en Panthaver, som foruden i selve den faste Ejendom har Pant i dertil hørende Besætning, Inventarium, Avl og Afgrøde, eller Maskiner, Driftsmateriel og Inventarium, eller noget herunder hørende, og som deri har gjort Udlæg forinden Auktionsvilkaarenes Vedtagelse, kunne fordre, at en Auktion, der af en anden Kreditor er begært afholdt over Ejendommen uden saadant Tilbehør eller kun med en Del deraf, skal omfatte de til ham pantsatte Løsøregenstande af omhandlede Art. Paa Auktionen opraabes da Ejendommen alternativt, nemlig først uden det nævnte Tilbehør, og uden at der paalægges Køberne de ved Udlæget heri foraarsagede Omkostninger, og dernæst med saadant Tilbehør og saaledes, at de nævnte Omkostninger paalægges Køberen.

§ 561.

Naar Fogden har modtaget behørig Begæring om Tvangsauktion efter § 560. 1ste Stykke, har han med 14 Dages Varsel at indkalde de i foregaaende Paragraf nævnte Personer til et Møde paa hans Embedskontor eller Tingstedet.

Indkaldelsen sker ved, at der gives Skyldneren og dem, hvis Interesse i Tvangssalget kan ses af Pantebogsattesten eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaringer, kommer til Fogdens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de eller de for dem ved Udlægsforretningen mødte eller særlig opgivne Fuldmægtige have

bekendt Bopæl inden Riget (§ 165). Har nogen af de paagældende ikke bekendt Bopæl inden Riget, eller finder Fogden i øvrigt paa Grund af de foreliggende Omstændigheder Anledning dertil, sker Indkaldelsen tillige ved en almindelig Opfordring til at melde sig, som indrykkes efter Fogdens nærmere Bestemmelse indtil 3 Gange i de i §§ 555 og 544 nævnte Tidender.

Indkaldelsen skal indeholde Oplysning om Auktionsrekvirentens eller hans Fuldmægtigs Navn og Adkomst til at stille Ejendommen til Salg, tydelig Betegnelse af Ejendommen efter Beliggenhed og Størrelse, Angivelse af Ejerens Navn samt Tilkendegivelse om, at Udkast til Auktionsvilkaarene, af hvilke enhver mod sportelmæssig Betaling kan faa Udskrift, henligger til Eftersyn for vedkommende paa Fogdens Kontor. Auktionsrekvirenten har at tilstille de foran ham berettigede, hvem særskilt Underretning gives, en Afskrift af hans Udkast til Auktionsvilkaarene; at dette er sket, bliver i fornødent Fald at godtgøre paa Mødet.

Derhos skal Tid og Sted for Mødet angives med tilstrækkelig Bestemthed og Nøjagtighed, ligesom det i Indkaldelsen udtrykkelig skal bemærkes, at den, der udebliver, udsætter sig for at miste den Indflydelse paa Auktionsvilkaarenes Affattelse, som han ellers kunde udøve.

§ 562.

I Auktionsvilkaarene skal der, hvis ikke saavel Skyldneren som alle de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer samtykke i en anden Fremgangsmaade, tilstaas Køberen en passende Frist til Tilvejebringelsen af den Del af Købesummen, som skal udbetales. For en Trediedel af dette Beløbs Vedkommende skal Fristen i det mindste være 3 Maaneder fra Auktionens Datum; men med den Del, der overstiger fornævnte Trediedel, skal der gives Henstand til den første 11. Juni eller 11. December Termin, som indtræffer mindst 3 Maaneder efter foranførte Trediedels Forfaldsdag. Omkostningerne ved Auktionen, som blive at udrede af Køberen, medmindre han ved Auktionsvilkaarene er fritagen herfor, kunne fordres betalte inden en Uge.

Enhver af de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer er pligtig at finde sig i, at der i Auktionsvilkaarene indrømmes de ovennævnte Betalingsfrister med Hensyn til hans Andel i Auktionsudbyttet, ligesom han kan gøre Krav paa, at Auktionsrekvirenten for sit Vedkommende underkaster sig dem.

Derimod staar det enhver af de nævnte Personer med Hensyn til hans Andel af Auktionssummen frit for at indrømme længere Betalingsfrister, give Tilsagn om Prioriteters Henstaaen i Ejendommen eller i andre Maader tilstaa Køberen lempeligere Vilkaar. Det bliver i saa Fald paagældendes egen Sag at paase, at der i Auktionsvilkaarene optages fornøden Tilkendegivelse herom, eller at saadant sker ved et Tillæg til disse eller ved en Tilførsel i Auktionsbogen enten i det i § 561 omtalte Møde eller i senere Møder.

Den, som er kontraktmæssig forpligtet til at lade sin Pantefordring, uanset Ejendommens Salg, forblive indestaaende i den, har ikke noget Krav paa Fyldstgørelse af Auktionsudbyttet, men kun paa, at hans Ret bevares. Paa den anden Side kan selvfølgelig ingen Panthaver derved, at den pantsatte Ejendom sættes til Tvangsauktion, tvinges til at modtage Betaling, førend hans Fordring efter de almindelige Regler er forfalden.

Naar ikke andet med fælles Samtykke vedtages, har Køberen at forrente Auktionskøbesummen med den hver enkelt Panthaver lovlig tilkommende Rente, og for saa vidt Købesummen mere end dækker samtlige Prioriteter, for det overskydende Beløbs Vedkommende med 4 pCt. fra Hammerslagets Dato at regne.

§ 563.

Dersom der paahviler Ejendommen Grundbyrder, Udredelse af Livrente, Aftægt eller lignende Forpligtelser, som have Prioritet forud for al Pantegæld, bliver Ejendommen, medmindre den dertil berettigede samtykker i andet, at opraabe med Forpligtelse til at udrede saadan Byrde udenfor Købesummen. De Ydelser af den nævnte Art, der ere forfaldne inden den endelige Auktion, paalægges det Køberen at betale inden 14 Dage fra Hammerslaget, eller, for saa vidt dette gives paa Approbation, efter at saadan er meddelt.

Have saadanne Byrder sekundær Proritet, opraabes Ejendommen først med Forpligtelse til at overtage og udrede dem som anført udenfor Købesummen. Opnaas derved ikke et til fuld Dækning af de forud prioriterede Krav tilstrækkeligt Bud, sker nyt Opraab uden saadan Forpligtelse. Byrden vil da være at omsætte til Kapitalværdi efter Lovgivningens almindelige Regler, og den berettigede have Ret til Dækning af Købesummen, saa vidt tilstrække kan, forud for de senere Prioritetshavere, saaledes at Udbetaling finder Sted til de i forrige Paragraf fastsatte Tider og med Rente af 4 pCt. fra Hammerslagets Dato. Paa lignende Maade forholdes med Hensyn til Brugsrettigheder, Servitutter o. desl., saaledes at deres Kapitalværdi i fornødent Fald ansættes ved Skøn af Fogden, efter at alle vedkommende have haft Lejlighed til at udtale sig desangaaende.

Dersom der paahviler Ejendommen betingede eller uvisse Fordringer, kan den berettigede fordre, at der af Købesummen og efter Prioritetens Beskaffenhed afsættes det fornødne Beløb til hans Fyldestgørelse. Det afsatte Beløb, der indbetales til Fogden, frugtbargøres af denne (jvf. § 581).

§ 564.

I Auktionsvilkaarene bør der optages det fornødne angaaende den Sikkerhedsstillelse, som kan fordres af den bydende, dersom han vil nyde godt af de i § 562 omhandlede Henstande.

Hvis Ejendommen skal overleveres, inden Betaling finder Sted, bør der stilles Sikkerhed for en Trediedel af det Beløb, som Auktionskøberen er pligtig at udbetale, foruden for de af Auktionen flydende Omkostninger. Dersom der med Ejendommen sælges Besætning, Inventarium, Avl, Afgrøde, Driftsmateriel, Maskiner eller andet Løsøre, som efter Forordningen af 28. Juli 1841 § 3 og Konkurslovens § 153 kan pantsættes i Forening med Ejendommen, eller som i Henhold til § 507 skal betragtes som Tilbehør til den, skal Sikkerheden dog mindst omfatte det fulde Beløb af disse Genstandes Vurderingssum under Fogedforretningen, og for Avl og Afgrøde, som da ikke var høstet, det Beløb, hvortil Værdien af samme ansættes af Fogden efter Raadførsel med de interesserede. For Købstadejendomme skal Sikkerheden mindst svare til den halvaarlige Lejeindtægt og for bortforpagtede Ejendomme mindst til 1 Aars Forpagtningsafgift.

Saafermt Ejendommen ikke skal overleveres, inden Købesummen er berigtiget, kan der kun fordres Sikkerhed for en Fjerdedel af det Beløb, som Køberen skal udbetale, foruden for Auktionsomkostningerne. Sikkerheden bør bestaa i indenlandske Værdipapirer, der have Kurs paa Københavns Børs, eller i Panteobligationer i faste Ejendomme, som fyldestgøre, hvad der efter de gældende Regler kræves til umyndiges og offentlige Stiftelsers Midlers Betryggelse. Fogden kan tilstaa den bydende en kort Frist af indtil en Uge til at tilvejebringe Sikkerheden, naar der kun ikke mangler Sikkerhed for de Omkostninger, som maatte flyde af, at der maa afholdes en ny Auktion.

Medens enhver af de i Salget interesserede er pligtig at lade sig noje med foranførte Sikkerhed, staar det derimod til enhver af dem for sit Vedkommende ganske at

frafalde Fordring paa Sikkerhed eller at lade sig nøje med en ringere reel Sikkerhed med eller blot personlig Sikkerhed.

Hvis paagældende ikke har ladet Tilkendegivelse herom optage i Auktionsvilkaarene, kan han ved selve Auktionen før eller efter Budenes Modtagelse afgive sin Erklæring herom.

§ 565.

Ligesom Rekvirenten har at iagttage de oven for i §§ 562—564 givne Regler, saaledes er saavel han som enhver anden af de i Tvangssalget interesserede Personer ubeføjet til, uden Nødvendighed i Auktionsvilkaarene at optage eller til dem at lade tilføje andre usædvanlige eller byrdefulde Betingelser, som kunne antages at ville afskrække Køberne.

§ 566.

I det i § 561 omhandlede Møde have de indkaldte at fremkomme med deres Indsigelser imod eller Ændringsforslag til det af Rekvirenten gjorte Udkast til Auktionsvilkaar saavel som med de Tilføjelser, som enhver for sit eget Vedkommende vil have optaget i Auktionsvilkaarene. Dog er hermed ikke sigtet til den eller dem, som anse sig ejendomsberettigede til det udlagte eller tro sig i Besiddelse af Servitutter, Grundbyrder eller lignende Rettigheder over Ejendommen, for saa vidt disse skulle gaa forud for alle eller nogen af dem, der skulle have Dækning gennem Tvangssalget.

§ 567.

Fremkommer ingen Indsigelse eller anden Bemærkning fra nogen af de indkaldte eller andre, som møde for at varetage deres Tarv i Anledning af Salget, anses de samtlige at vedtage, at Tvangssalget ogsaa for deres Vedkommende skal foregaa i Hensindhold til det fremlagte Udkast til Auktionsvilkaar. Dog har Fogden paa Embeds Vegne at paase, at Auktionsvilkaarene ikke vilkaarlig afvige fra de i §§ 562—565 givne Regler, medmindre udtrykkeligt Samtykke hertil haves fra alle vedkommende, og at der ikke i Auktionsvilkaarene indsættes Bestemmelser, som ere i Strid med de ifølge Panteattesten bedre prioriterede, ikke mødende Panthaveres Rettigheder. Han har fremdeles at sørge for, at Størrelsen af de Omkostninger, Restancer og mulige andre Ydelser, som det paalægges Køberen at udrede udenfor Købesummen, oplyses og udtrykkelig opgives, i alt Fald ved Angivelse af deres højeste Beløb.

Fremsættes der Indsigelser, Ændringsforslag eller Bøegøinger om Tilføjelser til det forelagte Udkast til Auktionsvilkaar, skal Fogden ved sin Mægling søge at tilvejebringe Enighed om Auktionsvilkaarene; men lykkes dette ikke, har han, efter at Parterne have ytret sig, at afgøre den opstaaede Tvist ved en Kendelse, der afsiges snarest muligt, samt derefter at drage Omsorg for, at Auktionsvilkaarene affattes i Overensstemmelse med den trufne Afgørelse.

Fogden kan, dersom Auktionsvilkaarene ikke skønnes at kunne endelig fastsættes i det i § 561 omhandlede Møde, tilstaa de fornødne Udsættelser, som i Reglen ikke maa overstige en Uge. Fremkommer der Paastande om at forandre Rekvirentens Udkast til Auktionsvilkaarene til Skade for nogen indkaldt, som ikke har givet Møde, skal Fogden udsætte Sagens Afgørelse til et følgende Møde, til hvilket de paagældende udeblevne, som have bekendt Bopæl inden Riget, særlig skulle kaldes, samtidig med at det meddeles dem, hvilke Paastande der er fremsat. Udeblive de da, anses de at samtykke i, at Paastanden tages til Følge. Har nogen af de paagældende ikke bekendt Bopæl her i Riget, er for hans Vedkommende offentlig Indkaldelse med en Uges Varsel i Statstidenden tilstrækkelig.

§ 568.

Er der Uenighed om, hvor vidt eller i hvilken Orden paagældende skulle fyldestgøres af Auktionssummen, kan det undlades i Auktionsvilkaarene at optage nogen Angivelse af, til hvem af dem der skal betales; men det kan, naar Fogden finder Grund til at give herom nedlagt Paastand Medhold, i Stedet for bestemmes, at den omstridte Del af Købesummen skal indbetales til Fogden, som i saa Fald har at forholde sig efter de neden for i § 581 givne Forskrifter, samt derhos tillige har at drage Omsorg for at indkræve Beløbet, i fornødent Fald ad Rettens Vej ved en dertil af ham antagen Sagfører.

§ 569.

Særskilt Vurdering af Ejendommen til Auktionsefterretning finder kun Sted, naar det i det i § 561 omhandlede Møde vedtages eller i Tilfælde af Tvist af Fogden kendes nødvendigt. Han udmelder i saa Fald tvende kyndige Mænd til at beskrive og vurdere Ejendommen. Personer, som bo udenfor Retskredsen, kunne udmeldes, saafremt der ikke i denne findes de fornødne sagkyndige. For Udmeldelsen bliver i intet Tilfælde at erlægge Betaling, hvorimod Mændene have Krav paa Betaling efter § 11 i Lov om Udlaan af umyndiges Midler af 19. Marts 1869. Forretningen bør af Mændene fremmes saa hurtigt som muligt og kan foretages med Aftens Varsel til Ejeren, givet paa Ejendommen, selv om han ikke der er til Stede. Den afgives skriftlig under Eds Tilbud og kan udfærdiges uden Brug af Stempel. Auktionsrekvirenten har at tilvejebringe og tilstille Mændene de nødvendige Oplysninger.

§ 570.

Naar Auktionsvilkaarene ere fastsatte enten ved Overenskomst eller ifølge Fogdens Kendelse, kan, foruden Auktionsrekvirenten, enhver Udlægshaver og enhver Panthaver, hvis Fordring er forfalden, fordre, at der skrives til Auktion i Henhold til den begyndte Forfølgning, og med den af samme følgende Retsvirkning. Det samme gælder, hvis Auktionsrekvirenten frafalder Forfølgningen paa det i § 561 omhandlede eller et senere i Henhold til § 567 afholdt Møde.

Hverken Rekvirenten eller den Udlægs- eller Panthaver, som efter at den oprindelige Rekvirent har frafaldet Forfølgningen, begærer samme fremmet, kan paaføre de Fordringshavere, der have Prioriteter eller reelle Rettigheder forud for ham, nogen Udgift i Anledning af Forfølgningens Fremme, men maa selv bære de herved foranledigede Omkostninger, saafremt disse ikke kunne dækkes af Auktionsudbyttet uden Tab for de fortrinsberettigede. For Omkostningerne vil den paagældende have at stille Sikkerhed efter Fogdens Bestemmelse.

§ 571.

Fogden har, saasnart Auktionsvilkaarene ere fastsatte, af egen Drift og uden yderligere Opfordring at tillyse Auktionen.

Dette sker ved, at en Bekendtgørelse af det i næste Paragraf angivne Indhold 3 Gange indrykkes i Statstidenden samt uden for København tillige i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad med et Varsel af mindst 14 Dage fra den første Indrykkelse at regne. Fogden kan derhos, naar det af nogen vedkommende forlanges, og han finder det tjenligt, ogsaa foranstalte Auktionen bekendtgjort i andre Aviser, endogsaa udenlandske.

Bortfalder Auktionen, har Fogden at aflyse den ved Bekendtgørelse een Gang i de nævnte indenlandske Blade.

§ 572.

Bekendtgørelsen skal indeholde en nøjagtig Betegnelse af Ejendommen og Ejerens Navn, dens Størrelse, Beliggenhed og andre Forhold, som kunne antages at have væsentlig Indflydelse paa Værdien, naar og hvorledes Ejendommen kan tages i Øjesyn, samt derhos en tydelig Angivelse af Tid og Sted for Auktionens Afholdelse.

Tillige skal Bekendtgørelsen indeholde Oplysning om, hvor Auktionsvilkaarene og Vurderingsforretningen, for saa vidt en saadan er optagen, henligge til Eftersyn for lysthavende.

§ 573.

Paa Auktionsdagen kan der vel modtages Erklæringer om Lempelser i Udbetalinger, i Betalingsfrister, i Sikkerhedsstillelse o. s. v. og af Fogden gøres Bemærkninger vedkommende Ejendommens Tilstand eller om andre faktiske Forhold eller derved nødvendiggjorte Tillæg til eller Forandringer i Auktionsvilkaarene, men ikke fremsættes Indsigelse imod disse, saaledes som de ere fastsatte i Henhold til § 567, undtagen for saa vidt der klages over, at Fogden ikke herved har iagttaget, hvad der paaligger ham at paase efter den nævnte Paragrafs første Stykke. Fremsættes saadan Klage, skal Fogden, for saa vidt det rejste Spørgsmaal ikke i Medfør af § 568 udskydes til senere Afgørelse, afgive sin Kendelse for, hvor vidt han anser Klagen beføjet, og hvorledes i bekræftende Fald Auktionsvilkaarene ville være at ændre. Heller ikke kan det formenes dem, der ville fremkomme med de i § 566, 2det Punktum, ommeldte Paastande, at fremsætte saadanne, der da kunne imødegaas af andre vedkommende, dog uden at der kan afsiges Kendelse om andet end om, hvor vidt Auktionen desuagtet kan fremmes eller ikke. Saadanne Paastande kunne dog efter Omstændighederne give Hjemmel for Fogden til efter vedkommendes Begæring eller af egen Drift at udsætte Auktionen. Afsiges Fogdens Kendelse i de ovennævnte Tilfælde ikke straks under Auktionen, blive de paagældende af ham med Aftens Varsel at indkalde til at paahøre Kendelsen, og for saa vidt Auktionen derefter skal fremmes, berammes samtidig, medmindre Anke eller Kære paa Stedet erklæres og paa Forlangende Sikkerhed stilles for det ved Auktionens Udsættelse forvoldte Tab, Tiden og Stedet, da Auktionen atter skal afholdes. Bekendtgørelse herom sker med en Uges Varsel i de i § 571 nævnte indenlandske Blade.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, Panteattesten og saa meget af tidligere Tilførsler til Auktionsbogen eller af andre Dokumenter, som Fogden finder fornødent at meddele de lysthavende, medens de øvrige Salget vedkommende Dokumenter bør være til Stede og til lysthavendes Eftersyn:

§ 574.

Ejendommen opraaes derefter enten delvis eller samlet og enten med eller uden Alternativer, eftersom Vilkaarene give Anledning til. Budene optegnes, efterhaanden som de gøres, enten i Auktionsbogen eller paa et særskilt Ark med Tilføjelse af de bydendes Navne. Hvis Størrelsen af det mindste Overbud ikke er fastsat i Auktionsvilkaarene, staar det til Fogden at fordre, at Overbud skulle have en i Forhold til Genstandens Betydning passende mindste Størrelse, ligesom Fogden i det hele har at lede Auktionen og sørge for, at denne fremmes med Ro og Orden og uden unødvendigt Ophold. Naar ingen efter derom 3 Gange gentagen Opfordring gør Overbud, standses Opraaet, og Resultatet indføres i Auktionsbogen. Der gives vedkommende Lejlighed til at gøre de Bemærkninger med Hensyn til Sikkerhedsstillelse, ny Auktion, Auktionens Hævelse og deslige, hvortil der maatte være Anledning, og Fogden afgør derefter det fornødne, dersom det behøves, ved en Kendelse. Hvis Salg skal finde Sted, bekræftes det vedkommende Bud ved Hammerslag.

§ 575.

Enhver, som ifølge § 570 kan fordre Auktionens Fremme, har, for saa vidt han ifølge sin Fordrings Beskaffenhed kan antages at ville faa Del i den budne Købesum, Ret til, dersom andet ikke er vedtaget ved Auktionsvilkaarenes Fastsættelse, at gøre Fordring paa, at Hammerslag gives den højstbydende, som kan tilfredsstille de Fordringer, der lovmedholdelig stilles med Hensyn til Sikkerheden for Budets Opfyldelse. Frem sættes en saadan Fordring ikke, og Rekvirenten ikke hører til dem, der ville faa Del i den budne Købesum, hæves Auktionen ved en af Fogden afsagt Kendelse, og det paahviler Rekvirenten at udrede de med Auktionen forbundne Omkostninger. Ligeledes hæves Auktionen, naar intet Bud gøres, medmindre anden Auktion er begæret i Overensstemmelse med den følgende Paragraf. Den afsagte Kendelse kan om fornødent eksekveres hos Rekvirenten.

§ 576.

Dog kan Skyldneren saavel som enhver af dem, hvis Rettighed over Ejendommen ved Tvangssalg vil bringes til at ophøre, for saa vidt der ved første Auktion intet Bud sker, eller han ikke ifølge det skete Bud vil faa fuld Dækning for sit Krav, fordre en anden Auktion afholdt, naar han straks paa Auktionsstedet erklærer saadant, imod at han stiller Sikkerhed for Betalingen af de af den ny Auktion flydende Omkostninger, for saa vidt disse ikke maatte blive dækkede ved et højere Bud. Flere Auktioner afholdes ikke, medmindre alle de, som ifølge § 570 kunne fordre Auktionens Fremme, samtykke heri, i hvilken Henseende bemærkes, at de, der ikke gøre Indsigelse, anses at samtykke. Gøres paa anden eller en senere Auktion intet Bud, eller fremsættes der ikke af nogen dertil berettiget Fordring paa Hammerslag, hæver Fogden Auktionen ved Kendelse som i § 575 foreskrevet.

Den, som er højstbydende ved første Auktion, er, dog ikke i længere Tid end 6 Uger, bunden ved sit Bud for det Tilfælde, at der ikke ved anden Auktion skulde ske lige saa højt eller højere Bud, eller det skete Bud formedelst manglende Sikkerhedsstillelse ej kan antages. Gives der ved anden Auktion hverken Hammerslag til ham eller til nogen anden, er den højstbydende ved første Auktion løst fra sit Bud, og Forpligtelse til at vedstaa Budet paahviler heller ikke den eller de højstbydende ved anden Auktion.

§ 577.

Naar en anden Auktion skal finde Sted, maa herom udgaa en ny Bekendtgørelse med 14 Dages Varsel, der i det mindste indrykkes een Gang i de i § 571 nævnte offentlige Blade.

Det skal i Bekendtgørelsen udtrykkelig bemærkes, at det er anden og sidste Auktion.

§ 578.

Enhver Pant- eller Udlægshaver er, for saa vidt han under Auktionen har gjort det højeste Bud og herved vil faa Andel i Auktionssummen, uden dog fuldt ud at fyldestgøres, berettiget til at forlange sig Ejendommen udlagt for dette, naar han paa Auktionen, forinden Adgang til at byde er sluttet, tilkendegiver denne Hensigt og derved giver fornøden Opfordring til at gøre Overbud. Han har da at forlange Auktionen standset og derefter med Udskrift af det stedfundne samt med Bevis for, at han har opfyldt Auktionsvilkaarene, at henvende sig til Fogden for af denne at faa sig Ejendommen udlagt paa hidtil gældende Maade.

§ 579.

Den højstbydende har ikke ved nogen af Auktionerne Ret til at fordre Hammerslag.

Den i Auktionsvilkaarene betingede Sikkerhedsstillelse (jvf. § 564) kan først forlanges, naar Hammerslag tilbydes; dog kan Fogden, naar der af vedkommende fremsættes Paastand herom, forlange, at ubekendte eller uvederhæftige Personer straks skulle stille en mindre Sikkerhed efter Fogdens Skøn, hvis deres Bud skal komme i Betragtning.

§ 580.

Den, der har erholdt Hammerslag, er forpligtet til at berigtige Købesummen ved Betaling enten umiddelbart til de i Auktionsvilkaarene angivne Personer eller til Fogden, dersom dette maatte være bestemt i Henhold til § 568. Det først forfaldende Afdrag paa Købesummen erlægges, for saa vidt ikke andet er bestemt i Auktionsvilkaarene, eller for saa vidt ikke Samtykke fra vedkommende til Udsættelse eller til paagældende Prioritets Overtagelse haves, til den eller de først berettigede, for saa vidt tilstrække kan, og anvendes saaledes i Almindelighed først til Dækning af resterende Skatter og Afgifter, hvis Prioritet er bevaret, og som ikke ere betingede udredede udenfor Købesummen.

§ 581.

I det Tilfælde, at Betalingen efter § 568 skal erlægges til Fogden, har denne snarest muligt, efter at Hammerslag er givet, at gøre et Udkast til Auktionssummens Fordeling imellem de i Tvangssalget interesserede Personer, hvilke derpaa med 14 Dages Varsel indkaldes til et Møde. Indkaldelsen, der skal indeholde Tilkendegivelse om, at Udkastet ligger til Eftersyn paa Fogdens Kontor, hvor enhver vedkommende mod sportelmæssig Betaling kan faa en Afskrift at det, sker ved en almindelig Opfordring til at melde sig, som indrykkes een Gang i Statstidenden, hvorhos der bliver at give dem, hvis Interesse i Tvangssalget kan ses af Skøde- og Pantebøgerne, eller paa anden Maade, saasom ved de tidligere stedfundne Forhandlinger, er kommen til Fogdens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de have bekendt Bopæl inden Riget (§ 165).

Fremkommer der i det berammede Møde ingen Indsigelse mod Fogdens Udkast, foretages Fordelingen af Købesummen, efterhaanden som den indkommer, i Overensstemmelse med det, dog uden at herved nogens Ret til Del i den i øvrigt prækluderes.

Fremsættes derimod Indsigelser, og lykkes det ikke Fogden ved Mægling at tilvejebringe Enighed, henviser han de tvistende Parter til almindelig Rettergang. Forfølges en gjort Indsigelse ikke behørig inden 4 Uger, anses den som ikke fremsat.

Den Del af Auktionssummen, med Hensyn til hvilken ingen Indsigelse er fremsat, udbetales i Overensstemmelse med Udkastet, men den Del af den, som er Genstand for Tvist, tilbageholdes, for saa vidt den er indkommen eller maatte indkomme, indtil Sagens endelige Afgørelse.

Fogden har at sørge for de indkomne Summers hensigtsmæssige Bevaring og Frugt bargørelse i Mellemtiden.

§ 582.

I Tilfælde af, at Auktionskøberen ikke efterkommer Auktionsvilkaarene, er Rekvirenten saavel som enhver af de Personer, som ifølge deres Fordringers Beskaffenhed have Krav paa at faa Del i Købesummen, berettiget til at fordre, at Ejendommen sættes til en eneste Auktion paa Auktionskøberens Risiko og Regning, i Henhold til de ved-

tagne Auktionsvilkaar med de af Forholdets Natur flydende Lempelser, saaledes at han bliver pligtig at tilsvare, hvad der maatte bydes mindre, uden at have Krav paa, hvad der maatte bydes mere end Auktionskøbesummen.

Fogden har paa vedkommendes Begæring at tillyse Auktionen i Overensstemmelse med de for den anden Auktion i § 577 givne Regler.

Ovenanførte Fremgangsmaade udelukker ikke, at enhver af de til Deltagelse i Auktionskøbesummen berettigede for sin Del, eller efter Omstændighederne Fogden paa samtliges Vegne, anvender eller lader anvende almindelig Retsforfølgning imod Auktionskøberen.

§ 583.

Fogden har at udstede Auktionsskøde til Køberen paa Tvangsauktionen, eller hvem denne har overdraget sin Ret, naar de for Skødes Erholdelse i Auktionsvilkaarene satte Betingelser ere opfyldte, eller Bevis føres for, at alle vedkommende have faaet, hvad der tilkommer dem, eller de samtykke i, at Skøde maa udstedes. Oplyses det for Fogden, at en Kreditor, der efter tinglæst Forskrivning eller Udlæg har Krav paa Dækning af Købesummen, trods lovligt Tilbud har vægret sig ved eller erklæret sig ude af Stand til at meddele behørig Kvittering til Udslettelse i Pantebogen, eller at han hverken har Bopæl her i Riget eller har opgivet nogen her bosiddende Person som befuldmægtiget til paa hans Vegne at modtage Beløbet, kan dette afgives til Fogden til Bevaring og Frugtbargørelse efter § 581, sidste Stykke, og skal hans Erklæring herom i det af ham udfærdigede Skøde afgive Hjæmmel for, at vedkommende Dokument kan udslettes ved Skødets Tinglæsning.

Bestaar det solgte af flere særskilte Ejendomme, skal Fogden, naar det forlanges af Køberen, eller hvem der træder i hans Sted, og naar de derpaa hvilende Hæftelser ere helt afgjorte eller vedkommendes Samtykke tilvejebragt, give særskilt Skøde eller Overdragelsedokument paa hver særskilt Ejendom. Forlanges en Ejendom delt, skal det samme iagttages, naar de lovbestemte Betingelser for Delingen ere godtgjorte at være til Stede.

Køberen er i Mangel af anden Bestemmelse i Vilkaarene pligtig at tage Skøde eller Overdragelsedokument og berigtige Købet i enhver Henseende inden 1 Aar efter Hammerslaget.

§ 584.

Køberen paa Tvangsauktionen er, naar den i § 592 angivne Frist af 4 Uger er forløben, uden at der er rejst Anke eller Kære, og han har fyldstgjort Auktionsvilkaarene, berettiget til at lade de Hæftelser, til hvis Dækning der efter Auktionens Udfald intet udkommer, udslette af Skøde- og Pantebogen.

§ 585.

I Honorar til Auktionsrekvirentens juridiske Konsulent kan der i det højeste paalægges Køberen at betale for samtlige i Forbindelse med Auktionen staaende Forretninger $\frac{1}{2}$ pCt. af Købesummen, naar denne overstiger 10,000 Kr., og hvis den er ringere, kun Salærer fra 20 til 50 Kr. foruden Rejseomkostninger.

For saa vidt nogen af de øvrige mødende har Krav paa Salær, bestemmes dette ikke procentvis i Forhold til Købesummen eller Størrelsen af den Fordring, som de skulle værne om, men i Forhold til Ulejligheden ved Mødet og Sagens Beskaffenhed i det hele, ligeledes med Tillæg af Rejseomkostninger.

Hvor der tvistes om Størrelsen af et fordret Salær, afgør Fogden, hvis Overenskomst ikke kan opnaas ved hans Mægling, Spørgsmaal herom ved Kendelse.

*Kapitel 52.***Proceduren af Tvistigheder, der opstaa under Tvangsauktionen.**

§ 586.

Under Tvangsauktionen kunne de oprindelige Parter ikke fremsætte saadanne Indsigelser, som vedrøre Lovligheden af Udlægsforretningen eller de forud for samme liggende Retshandlinger.

Indsigelser, som ikke høre til de i Kapitel 51 omhandlede, kunne af Trediemand fremsættes under Auktionsforretningen, naar han formener, at Auktionens Fremme paa den paastaaede Maade vil komme i Strid med hans Ret.

§ 587.

Proceduren under Auktionen eller Forberedelserne til samme foregaar efter de Regler, som i §§ 522, 523 og 524 ere givne om Tvistigheders Forhandling under Eksekutionsforretninger.

§ 588.

Hvad der skal optages i Auktionsbogen, afgøres efter de i § 525 opstillede Grundsætninger.

Dog blive de i Reskript af 13. Juni 1783 og Plakat af 3. September 1823 indeholdte Bestemmelser, hvorefter visse Løsøreauktioner ikke behøve at foretages til Auktionsbogen. fremdeles at anvende med de Lempelser, som følge af Reglerne i nærværende Kapitel.

§ 589.

De i § 526 om Udsættelse og Standsning givne Regler komme ogsaa til Anvendelse paa selve Auktionens Afholdelse, jvf. dog § 573, 1ste Stykke, i Slutningen.

§ 590.

I opstaaede Tvistigheder forholdes der med Kendelses Afsigelse efter § 527.

§ 591.

Imod en sluttet Auktionsforretning kan der rejses Anke eller Kære overensstemmende med de nærmere Bestemmelser herom i det følgende Kapitel.

Kendelser, der afsiges under Auktionen eller Forberedelserne til denne, kunne først paaankes eller paakæres, efter at hele Auktionsforretningen er sluttet, jvf. dog § 573.

§ 592.

Anke eller Kære over Auktionsforretningen maa i Reglen rejses inden 4 Uger, efter at Auktionsforretningen er sluttet, eller, for saa vidt foregaaende Retshandlinger ere paaklagede for højere Ret, 4 Uger, efter at disse ere ophævede eller forandrede.

Dog kan Anke eller Kære inden Forløbet af et Aar tillades paa samme Maade, som i § 537, 2det Stykke, er bestemt om Udlæg.

*Kapitel 53.***Retsmidlerne imod de til Dømmes tvungne Fuldbyrkelse henhørende Fogedforretninger m. m.**

§ 593.

Klager over Fogedforretninger, som vedrøre selve den Fordring eller Ret, om hvis Fuldbyrkelse der er Spørgsmaal, gøres gældende ved Anke til den Landsret, under hvilken Fogden staar. Har den, der vil rejse saadan Anke, tillige Klager af den denne Paragrafs 2det Stykke angivne Beskaffenhed, blive disse at inddrage under Anken.

Klager, der alene angaa de processuelle Betingelser for Fogedforretningen eller den ved samme brugte Fremgangsmaade, gøres gældende ved Kære til den Landsret, under hvilken Fogden staar.

§ 594.

Under Ankesagen eller Kæremaalet er den for Fogden stedfundne Procedure ikke bindende, og der er endog intet til Hinder for, at ny Paastande fremsættes. Dog kunne Parterne ikke tilbagekalde de af dem for Fogden afgivne, Fogedbogen eller Auktionsbogen tilførte, Erklæringer med Hensyn til Sagens Sammenhæng.

I øvrigt gælde de om Anke og Kære fra Underret til Landsret givne Regler med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur.

§ 595.

Anke fra Landsret til Højesteret i de her omhandlede Tilfælde finder kun Sted, naar den Fordring, i Anledning af hvilken Eksekution er sket, har været Genstand for Landsrettens Afgørelse i første Instans eller dog ifølge sin Beskaffenhed i Tilfælde af Retstvist vilde henhøre under samme. Dog kan, om end Fordringen ikke er af den anførte Beskaffenhed, Justitsministeren tillade, at Sagen undtagelsesvis indbringes for Højesteret. Andragende herom maa fremsættes inden den i § 397 nævnte Frist.

Om Anken til Højesteret gælde de almindelige Regler i Kapitel 36.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære er ikke Genstand for yderligere Kære til Højesteret, medmindre Justitsministeren undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil

*Fjerde Afsnit.***Udpantning samt Indsættelses- og Udsættelsesforretninger.***Kapitel 54.***Udpantning.**

§ 596.

Udpantning kan kun finde Sted i de i Lov om Udpantning m. m. af 29. Marts 1873 § 1 og senere Love nævnte Tilfælde samt

1) for Renterestancer af den i Henhold til Lov 8. April 1851 om Selvejendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods, jvf. Lov af 27. Januar 1852 § 4, Lov af 3. Marts 1852 § 2 og Lov af 8. Februar 1854 § 2, stiftede Pantegæld, og

2) for den Betaling, som i Henhold til Brandpolitilov for Landet af 2. Marts 1861 § 22 og Tillægslove, jvf. Bekendtgørelse Nr. 213 af 1. August 1912, og Lov om Brandvæsenet i Købstæderne af 21. Marts 1873 § 10 og dertil sig sluttende Reglementer tilkommer de af vedkommende Amtmænd og Kommunalbestyrelser antagne Skorstensfejere, for saa vidt den ikke er bestemt til et fast aarligt Vederlag af Kæmnerkassen.

Ligesom det altid staar i Rekvirentens Magt at indtale sin Fordring ved sædvanlig Rettergang, saaledes skal det ogsaa være ham tilladt, naar Fogden finder, at Omstændighederne tale derfor, at benytte Udpantning for en Del af den ham tilkommende Fordring og indtale Resten ved sædvanlig Rettergang.

Tilbyder Skyldneren delvis Betaling, bør denne modtages.

§ 597.

Udpantningsretten følger Fordringen, saa at den tilkommer enhver, som med Hensyn til samme er traadt i den oprindelig berettigedes Sted, og vedvarer indtil et Aar, efter at Fordringen er forfalden til Betaling. Imidlertid er det i Henseende til Fristens Beregning tilstrækkeligt, at Udpantning er begært inden Udløbet af ovennævnte Tidsrum, naar den derefter med tilbørlig Hurtighed fremmes af Rekvirenten.

I det i Lov Nr. 130 om Børn udenfor Ægteskab m. m. af 27. Maj 1908 § 4 og i Lov Nr. 131 om Hustruers og ægte Børns Retsstilling af 27. Maj 1908 § 4 nævnte Tilfælde afbrydes Fristen ved Indgivelse af Begæring til Politimesteren (Magistraten) om Bidragets Udbetaling, naar bemeldte Myndighed derefter uden Ophold foretager de fornødne Skridt til Bidragets Inddrivelse.

§ 598.

Den, der begærer Udpantning foretagen, har herom skriftlig at henvende sig til Fogden. Begæringen ledsages, for saa vidt Fordringen støttes paa eller godtgøres ved skriftlige Dokumenter, af disse og ellers af saadanne Oplysninger, som maatte være fornødne, for at Fogden kan tage Bestemmelse, om Udpantning kan finde Sted. Finder han efter det foreliggende intet til Hinder for Udpantning, afsiger han ved Paategning paa Begæringen en Kendelse, gaaende ud paa, at den forlangte Udpantning kan foretages, dog paa Rekvirentens Ansvar, for saa vidt Fordringens Rigtighed angaar, hvilken Kendelse ikke særskilt kan paaklages. I modsat Fald nægter han den begærte Udpantning ved en Kendelse, der er Genstand for Kære efter Reglerne i foregaaende Afsnit.

§ 599.

Efter at Udpantning er bevilget, har Rekvirenten eller i de Tilfælde, i hvilke Foranstaltningen til Udpantningens Iværksættelse paaligger Fogden i Embeds Medfør, denne at drage Omsorg for, at Begæringen og den samme paategnede Kendelse mindst 5 Dage før Forretningens Foretagelse i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitel 17 forkyndes for Skyldneren.

Ved Inddrivelsen af Statsskatter, Bankrenter, Brandpenge, Kommuneskatter og alle andre Afgifter til det offentlige, saavel som af Tiendevederlag, Brokorn og alle andre deslige Indtægter, som inddrives ved Udpantning hos Beboerne af et Sogn eller en Kommune, er det tilstrækkeligt, at Bekendtgørelse om, at Restancen af Fogden er godkendt til Inddrivelse, og at denne vil finde Sted uden videre Varsel, uden Nævnelser af de enkelte Skyldneres Navne, sker mindst en Uge, før Udpantningen foregaaer, i det af Justits-

ministeriet hertil bestemte stedlige Blad eller ved Opslag paa offentlige Steder eller ved Trommeslag eller ved Læsning til Kirkestævne efter Stedets Skik og Brug.

§ 600.

Udpantning iværksættes af Fogden; dog kan Udpantning, naar Fordringen ikke overstiger 100 Kr., og Genstanden for Udpantningen ikke er faste Ejendomme, i Købstæderne og Handelspladserne ske ved Politimesteren og paa Landet ved Sognefogden. Naar Rekvirenten afgiver Begæringen, forsynet med Paategning om den i Overensstemmelse med foregaaende Paragraf skete Forkyndelse, henholdsvis til Fogden, Politimesteren eller Sognefogden, skulle disse efter Fristens Udløb uden uforudnøden Henstand iværksætte Udpantningen. Ogsaa hos de til Hæren eller Søværnet hørende Militærpersoner iværksættes Udpantning af den civile Foged eller Politimesteren (Sognefogden); men den, som skal foretage Udpantningen, har forud at underrette den paagældende Chef om den forestaaende Udpantning.

For saa vidt der med Hensyn til visse Fordringer i Lovgivningen er tildelt Fogden en videregaaende Virksomhed i Henseende til Forretningens Kundgørelse og Foretagelse og det udlagtes Realisation m. m. samt foreskrevet bestemte Frister, inden hvilke det fornødne i disse Henseender skal være foranstaltet, forbliver det ved de herom givne Bestemmelser, ogsaa med Hensyn til det for Forsømmelser i saa Henseende fastsatte Ansvar.

§ 601.

I Sager, som angaa Inddrivelse af Underholdsbidrag, skal det ikke være nødvendigt til Fogden at indgive særlig skriftlig Begæring om Udpantning, og Fogdens Kendelse om denne kan paategnes Overøvrighedens Resolution, hvorved Bidraget er fastsat eller et om sammes Størrelse indgaaet Forlig er stadfæstet. Naar saadan Resolution een Gang er forkyndt for den eller de vedkommende, kan Forkyndelsen af Fogdens Udpantningskendelse for de enkelte forfaldne Bidrag derhos gyldig ske paa Landet ved Sognefogden og i Købstæderne ved en Politibetjent. Det paahviler fremdeles Fogden, naar Begæring om Inddrivelse af slige Bidrag er fremsat og funden begrundet, selvstændig at besørge det fornødne til denne Inddrivelse, derunder indbefattet Realisation af de udlagte Genstande og Auktionsbeløbets Indfordring.

§ 602.

Udpantningen skal foruden Hovedfordringen omfatte alle af Forretningen samt Godsets Bevarelse og Realisation flydende Omkostninger, og Afgifterne kunne ikke fordres forudbetalte. Udkommer der ikke ved Realisationen et til at dække Fordringen og Omkostninger tilstrækkeligt Beløb, fortsættes Udpantningen, uden at der i saa Fald gives Varsel efter § 599. Udpantning foregaar i øvrigt efter de i foregaaende Afsnit om Udlæg givne Regler, dog at Rekvirentens Møde under Forretningen aldrig er nødvendigt. Er Fordringen, hvorfor Udpantningen foretages, en anden Ydelse end Penge, skal henholdsvis Fogden eller Politimesteren (Sognefogden), efter saa vidt muligt at have hørt Skyldnerens Erklæring herover, efter sit Skøn med Vidnernes Bistand, men uden at være bunden ved deres Anskuelse, ansætte Ydelsen til et Pengevederlag.

De Udpantninger, som foretages af Politimesteren (Sognefogden), ske i Overværelse af to af ham tilkaldte Vidner, som ere pligtige at følge ham; er Udpantningen saa almindelig, at ingen Vidner kunne have i den By, hvori den foregaar, udmelder han dertil to Mænd af den nærmeste By. Han indfører Forretningen i den i § 480 omhandlede Bog.

Møder Rekvirenten ikke under Forretningen, skal henholdsvis Fogden eller Politimesteren (Sognefogden) være pligtig at modtage det fordrede eller Afdrag herpaa, naar saadant tilbydes under Forretningen, med samme Virkning, som om Betalingen var sket til Rekvirenten, ligesom det i saa Fald paahviler den, der foretager Udpantningen, at bestemme, om det udlagte skal forblive hos Skyldneren, og ellers drage Omsorg for, at det paa passende Maade bevares.

§ 603.

Foretages Udpantningsforretningen af Fogden, kunne Indsigelser fremsættes under Forretningen.

Under den for Fogden foregaaende Forhandling om rejste Indsigelser kan ordentligvis kun Rekvirenten faa Udsættelse for at begrunde sin Paastand. Er Rekvirenten ikke mødt, eller kan han ikke straks skaffes til Stede, og Fogden ikke finder, at en fremsat Indsigelse straks kan forkastes eller tages til Følge, udsættes Forretningen, og Parterne underrettes om, naar Forretningen paa ny foretages, hvorefter den videre Forhandling mellem Parterne sker i Overensstemmelse med de i Kapitel 48 indeholdte Regler.

Ved Paakendelsen af rejste Indsigelser er Fogden ikke bunden ved den i Overensstemmelse med § 598 givne Kendelse om Forretningens Fremme. Kendelser, hvorved en fremsat Indsigelse tages til Følge, kunne henholdsvis paaankes eller paakæres i Overensstemmelse med Reglerne i foregaaende Afsnit (jvf. navnlig §§ 593 ff.).

§ 604.

Foretages Udpantningsforretningen af Politimesteren (Sognefogden), kunne Indsigelser fremsættes dels under Forretningen, dels i Løbet af 14 Dage efter Forretningens Afholdelse.

Fremsættes Indsigelsen under Forretningen, skal Politimesteren (Sognefogden) antegne Indsigelsen i den ham leverede Bog, men i øvrigt fremme Forretningen samt derefter tilstille Fogden en Udskrift af Bogen. Indsigelser, som fremsættes efter Forretningen, rettes til Fogden. Efter Forløbet af 14 Dage fra Forretningens Afholdelse træffer Fogden Afgørelse om fremsatte Indsigelser; findes det fornødent, kan han forinden give Parterne Lejlighed til ved Møde for Fogedretten at ytre sig om Indsigelserne. Finder Fogden en fremsat Indsigelse grundet, berigtiger han selv eller ved Politimesteren (Sognefogden) Fejlen eller ophæver ved Kendelse den stedfundne Forretning i det hele eller for en Del. Forkastes Indsigelsen, stadfæster Fogden Forretningen som endelig. Om Afgørelsen meddeles Parterne Underretning. Afgørelser, hvorved en fremsat Indsigelse tages til Følge, kunne henholdsvis paaankes eller paakæres i Overensstemmelse med Reglerne i foregaaende Afsnit (jvf. navnlig §§ 593 ff.).

§ 605.

Rekvirenten maa ikke skride til Realisation af det udpantede førend efter Forløbet af 4 Uger efter Udpantningen eller, for saa vidt Indsigelse efter § 604 er fremsat, dens Stadfæstelse, medmindre de udpantede Genstande øjensynlig ere udsatte for Fordærvelse eller væsentlig Værdiforringelse ved at henligge saa længe (jvf. dog §§ 606 og 607). Realisationen foregaaer i øvrigt, naar enten Udpantningens Genstand er fast Ejendom, eller Udpantningen har omfattet Løsøre til Værdi af mindst 100 Kroner, i Overensstemmelse med de almindelige Regler om Tvangsauktion i Kapitlerne 49—52; i modsat Fald bortsælges det udpantede mod kontant Betaling ved offentlig Auktion, som afholdes paa Landet af Sognefogden og i Købstæderne af Politiet efter, at der

mindst 3 Dage forud har fundet een Bekendtgørelse Sted henholdsvis ved Kirkestævne eller ved Indrykkelse i det Blad, i hvilket Bekendtgørelser fra Politiet pleje at offentliggøres.

§ 606.

Den, som finder sig forurettet ved en Udpantning, kan, hvad enten Indsigelse har været fremsat under Forretningen eller ikke, gøre sin Klage gældende henholdsvis ved Anke eller Kære i Overensstemmelse med de i foregaaende Afsnit indeholdte Regler om Retsmidler imod de til Dommes Fuldbydelse sigtende Fogedforretninger. Ligeledes bliver der at forholde efter de der givne Regler med Hensyn til det Spørgsmaal, om Forauktioneringen skal udsættes, naar Anke eller Kære er rejst imod Udpantningsforretningen. Fristen til Anke eller Kære regnes fra Forretningens Dato eller, for saa vidt Indsigelse er fremsat i Henhold til § 604, dens Stadfæstelse; Oprejnsning kan ikke gives efter 6 Maaneder fra det nævnte Tidspunkt.

§ 607.

Har den, hvem Udpantning er overgaaet, andre Indsigelser at gøre gældende mod denne end saadanne, der gaa ud paa, at Fordringen ikke ifølge Lovgivningen kan inddrives ved Udpantning, eller at der ved dennes Foretagelse ikke er brugt den rette Fremgangsmaade, kan han, for saa vidt han ikke vil gøre Ansvar mod Fogden gældende, og han ikke allerede har rejst Anke eller Kære imod Forretningen efter § 606, indbringe Spørgsmaalet om disse Indsigelsers Gyldighed til Prøvelse i første Instans.

Dette Søgmaal, som i øvrigt bliver at behandle efter de almindelige Regler, kan uden Hensyn til Rekvirentens Værneting anlægges i den Retskreds, hvor Udpantningen er gjort; men det maa i det seneste anlægges inden 8 Uger fra Forretningens Dato eller, for saa vidt Indsigelse er fremsat i Henhold til § 604, dens Stadfæstelse.

Naar Sag er anlagt mod Rekvirenten af Udpantningsforretningen inden Udlobet af de i § 605 ommeldte 4 Uger, kan Rekviritus mod at stille Sikkerhed standse Rekvirentens Ret til at bortsælge det udpantede, saa længe indtil det til Prøvelse af Udpantningsforretningen anlagte Søgmaal er afgjort ved endelig Dom; Paastanden kan i saa Fald rettes paa Udpantningsforretningens Ophævelse. Er Rekvirentens Ret til at skride til Realisation ikke paa den anførte Maade standset, kan Paastanden rettes paa Udpantningsforretningens Ophævelse, for saa vidt det udpantede ikke allerede maatte være bortsolgt, men i modsat Fald kun paa Skadesløsholdelse.

§ 608.

Ligesom Rekvirenten, derunder indbefattet Staten, Kommuner, andre Myndigheder eller juridiske Personer, naar Udpantningen under et i Medfør af § 606 eller § 607 anlagt Søgmaal findes ulovlig foretagen, i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler har at erstatte Skyldneren al af Forretningen flydende Skade, saaledes vil han ogsaa have at godtgøre Skyldneren Sagens Omkostninger i alle Instanser, saafremt Fordringen ikke skyldtes eller ikke var forfalden, da Udpantningen foregik, og det derhos ikke er Skyldneren, der har fremkaldt eller bestyrket den urigtige Opfattelse af Retsforholdet, som Rekvirenten har gjort gældende.

Kapitel 55.

Indsættelses- og Udsættelsesforretninger.

§ 609.

Det skal fremdeles i samme Tilfælde som hidtil staa vedkommende berettigede aabent at fordre Fogdens Hjælp til at indsættes i eller udsætte andre af Besiddelsen

af fast Ejendom eller efter Omstændighederne af rørligt Gods, uden at sædvanligt Eksekutionsgrundlag er til Stede. Ogsaa skal Fogdens Hjælp fremdeles ligesom hidtil kunne fordres til at gøre Forældre- eller Værgemyndighed gældende med Hensyn til umyndige, uden at sædvanligt Eksekutionsgrundlag er til Stede, jvf. med Hensyn til Fremgangsmaaden § 495.

Naar en Panthaver i Henhold til D. L. 5—7—8 og 9 vil træde til sit Pant, skal dette ske ved en af Fogden foretagen Indsættelsesforretning.

§ 610.

Foruden at det i de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde selvfølgelig staaer Rekvisitus frit for at fremføre sine Indsigelser imod Forretningens Fremme for Fogden til Paakendelse i Overensstemmelse med de almindelige Regler i Kapitel 48, skal det, naar Rekvisitus har andre Indsigelser imod Forretningen at gøre gældende end saadanne, som gaa ud paa, at den ikke lovlige kunde finde Sted uden sædvanligt Eksekutionsgrundlag, eller at der ved dens Foretagelse ikke er brugt den rette Fremgangsmaade, være ham tilladt, for saa vidt han ikke vil gøre Ansvar imod Fogden gældende, og han ikke allerede har rejst Anke eller Kære, at anlægge Regressøgemaal i første Instans imod Rekvirenten. Under dette Søgemaal, som maa anlægges inden 8 Uger, kan der da efter Omstændighederne saavel tilkendes ham Erstatning i Anledning af den formentlig ulovlige Forretning som ogsaa gives Dom for, at Forretningen bør være ophævet.

§ 611.

Imod Fogdens Afgørelser under de i § 609 omhandlede Forretninger kan der benyttes henholdsvis Anke eller Kære i Overensstemmelse med de almindelige Regler om Retsmidler imod de til Dømmes Fuldbgyrdelse sigtende Fogedforretninger (jvf. navnlig §§ 593 ff.).

Femte Afsnit.

De foreløbige Retsmidler.

Kapitel 56.

Arrest.

§ 612.

Til Sikkerhed for et Krav, der lyder paa Penge eller Penges Værd, kan Arrest paa Gods finde Sted, naar

- 1) Udlæg for Kravet ikke endnu kan gøres i Godset, og derhos
- 2) enten Fordringen er forfalden, eller der er Grund til at befrygte, at Skyldneren ellers ved at bortflytte eller forstikke sit Gods eller paa anden Maade vilde umuliggøre eller dog væsentlig vanskeliggøre Adgangen til i sin Tid at opnaa Dom og gøre Eksekution.

Med Hensyn til Arrest for Bodmerigæld har det sit Forblivende ved Søløv af 1. April 1892 § 185.

§ 613.

Arrest paa Person som Sikkerhedsmiddel for Fordringer af den i § 612 ommeldte Beskaffenhed kan kun anvendes paa Skyldnere, der staa i Begreb med at forlade Landet for bestandigt eller paa ubestemt Tid, i Anledning af forfaldne Fordringer, for hvilke de ifølge denne Lovs Regler vilde kunne sagsøges ved danske Retter.

§ 614.

Arrest paa Gods kan ikke foretages i Ting, hvori der ikke vilde kunne gøres Eksekution for den paagældende Fordring.

Naar et Skib er udklareret for en Rejse og i øvrigt sejlfærdigt, kan Skipperen og Skibsmandskabet ikke arresteres for Gæld.

I Overensstemmelse med de gældende Regler kan der tilstaa Fritagelse for Arrest for de i Laane- og Sparekasser samt andre lignende Institutioner indsatte Summer og disses Renter, saa længe de indestaa sammesteds.

§ 615.

Arrest kan afværges, og foretagen Arrest faas ophævet, naar Skyldneren stiller fornøden Sikkerhed for den Fordring med Renter og Omkostninger, i Anledning af hvilken Arrest søges.

Om den tilbudne Sikkerhed ifølge Størrelse og Beskaffenhed er fyldestgørende, bedømmes af Fogden efter et Skøn.

§ 616.

Arrest paa Gods medfører, at Skyldneren fra det Øjeblik, Arrestdekretet er afsagt, bliver uberettiget til at forflytte, forbruge, tilintetgøre eller ved Retshandler raade over de arresterede Genstande, derunder oppebære arresterede Fordringer.

For at Arrestens Retsvirkning skal kunne gøres gældende overfor en godtroende Trediemand, saaledes at de foretagne Retshandler tabe Gyldighed, er det nødvendigt, at Tinglæsning af Arrestdekretet har fundet Sted ved Skyldnerens personlige Værneting eller, hvis Arresten er gjort i fast Ejendom, ved dennes Værneting. Er Arrest foretagen i Gældsnavn, udfordres derhos, at der paa dette er gjort en Paategning herom, og naar Arrest er gjort i Fordringer, der ikke grundes paa Gældsnavn, maa der gives Skyldneren efter Fordringen Underretning om Arresten, hvilket ligeledes bliver at iagttage over for Skyldneren efter et Gældsnavn for Rentebetalingens Vedkommende.

Med Hensyn til Arrest i registreringspligtige Skibe, har det sit Forblivende ved Skibsregistreringslov af 1. April 1892 § 49.

§ 617.

Arrestekvirenten er i Reglen ikke berettiget til at lade de arresterede Genstande tage fra Skyldneren. Dog kan Fogden ved rørligt Gods, naar de arresterede Genstandes Beskaffenhed eller Skyldnerens Person og Forhold opfordre dertil, bestemme, at de arresterede Genstande skulle tages under Bevogtning af ham selv eller af nogen, der hertil af ham beskikkes paa Skyldnerens Bekostning.

§ 618.

Arrest paa Person sker ved Hensættelse i Gældsfængsel ved Fogdens Foranstaltning. Hvis Skyldneren ved Henførelsen til eller Opholdet i Gældsfængslet vilde lide Skade paa Helbred, kan Gældsfængsel ikke anvendes eller kun med saadanne Lempelser, som Fogden skønner fornødne.

I Gældsfængslet maa der ikke paalægges Skyldneren anden Indskrænkning i Henseende til hans Levevis, end Fængslets Orden med Nødvendighed kræver.

§ 619.

Gældsfængsel kan ikke anvendes, naar en til Fordringens Størrelse svarende Sikkerhed kan faas ved Arrest paa Gods.

§ 620.

Arrest paa Person kan ikke anvendes for Fordringer, der ere mindre end 100 Kr.

For Fordringer under 200 Kr. maa Fængslingens Varighed ikke overstige 4 Uger, for Fordringer under 400 Kr. 8 Uger, for Fordringer under 1,000 Kr. 12 Uger, for Fordringer under 2,000 Kr. 16 Uger, for Fordringer under 4,000 Kr. 20 Uger, for større Fordringer 24 Uger.

I Fordringsbeløbet indbefattes ogsaa de Renter og Omkostninger, der ere paa-løbne, inden Arresten iværksattes, men ikke de, der senere paaløbe.

Det har sit Forblivende ved de i Lov Nr. 130 og 131 af 27. Maj 1908 henholdsvis i § 17 og § 11 indeholdte særlige Regler angaaende Gældsfængsels Anvendelse i de der omhandlede Forhold.

§ 621.

Selv om de i foregaaende Paragraf angivne Tider ikke ere forløbne, ophører Skyldnerens Fængsling i alle Tilfælde:

- 1) saa snart Eksekution kan gøres for den Fordring, til Sikkerhed for hvilken Arresten er foretagen, enten ifølge en under Arrestforfølgningssagen eller paa anden Maade erhvervet Dom eller ifølge et offentligt Forlig;
- 2) saa snart den arresterede Skyldners Bo her i Landet eller i et Land, med hvilket Overenskomst herom foreligger, er taget under Konkursbehandling;
- 3) saa snart den arresterede Skyldner gør antageligt, at han intet ejer, hverken her i Landet eller andetsteds, hvori Eksekution kunde gøres for Fordringen, bortset fra det Gods, hvori der er gjort Arrest for denne, uden at fuld Sikkerhed efter § 619 dog derved er naaet.

§ 622.

Den arresteredes Hensættelse i Gældsfængsel sker paa Rekvirentens Regning. De herved foranledigede Udgifter kunne ikke fordres godtgjorte af Skyldneren.

§ 623.

De Udgifter, hvis Udredelse paahviler Rekvirenten ved Gældsfængsels Anvendelse, ere dels Underholdspenge til Skyldneren, dels Varetægtspenge til Arrestforvareren.

Underholdspengene fastsættes til 8 Kr. om Ugen, Varetægtspengene til 2 Kr. om Ugen.

Andre i Anledning af Gældsfængslets Anvendelse fornødne Udgifter, saasom til Lokale, til dettes Renholdelse, Belysning og Opvarmning, til fornødne Sengklæder og Boskab m. m., udredes af det offentlige.

§ 624.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Underholds- og Varetægtspenge har Rekvirenten at erlægge henholdsvis til Skyldneren og til Arrestforvareren forud for mindst en Uge ad Gangen, første Gang inden eller ved Skyldnerens Indsættelse i Gældsfængslet og senere inden det hertil svarende Klokkeslet hver Ugedag derefter.

Undlader Rekvirenten at betale paa foranførte Maade, er Skyldneren berettiget til straks at løslades, og han kan ikke mere fængsles for samme Fordring.

§ 625.

Arrestforretninger udføres af Fogden. Ved deres Foretagelse benyttes Vidner paa den Maade, som i § 480 er foreskrevet.

Den i § 480, sidste Stykke, givne Forskrift er ogsaa anvendelig paa Arrestforretninger.

§ 626.

Hvilken Foged der er pligtig eller berettiget til at foretage Arrestforretninger, afgøres efter de i § 481 givne Regler.

§ 627.

Den, der vil erhverve Arrest paa nogens Gods eller Person, har at indgive skriftlig Begæring herom til vedkommende Foged, ledsaget af de Dokumenter og øvrige Oplysninger, som ere forhaanden.

I Reglen har Fogden før Forretningens Foretagelse at afkræve Rekvirenten en Sikkerhedsstillelse, reel eller personlig, med Hensyn til det Erstatningsbeløb, som vilde tilkomme den, hos hvem Arresten er gjort, i Tilfælde af dennes Ulovlighed; kun hvor de foreliggende Oplysninger skønnes at indeholde et fuldstændigt Bevis for Arrestens Lovlighed, er Sikkerhedsstillelse uforuden, saa længe ikke Beviset svækkes ved det under Forretningen oplyste. Dog bør der ikke en Gang mod Sikkerhedsstillelse indrømmes Arrest, naar det ifølge det for Fogden oplyste skønnes, at Fordringen er ugrundet. Alle Spørgsmaal om Sikkerhedsstillelsens Art og Størrelse afgør Fogden efter sit Skøn.

Søges Arrest for en af de i § 443 ommeldte Fordringer, kan der ikke afkræves Arrestrekvirenten Sikkerhedsstillelse, medmindre der fra Skyldnerens Side under Arrestforretningen fremkommer saadanne Indsigelser, som kunne fremsættes under den i Anledning af Fordringen anlagte Sag, jvf. Kapitel 41.

§ 628.

Arrestforretningen begynder paa Skyldnerens Bopæl eller i Mangel af en saadan paa hans sædvanlige Opholdssted, men kan dog efter Omstændighederne, navnlig naar der er Fare ved Opsættelse, eller naar Skyldneren ikke har Bopæl i Riget eller staar i Begreb med at forlade dette, begynde paa det Sted, hvor Personen eller Forretningens Genstand forefindes.

§ 629.

Med Hensyn til Parternes Møde under Forretningen m. m. gælde de i § 517 givne Regler, dog at Møde for Rekvirenten altid er nødvendigt.

§ 630.

Arrestforretningen begynder med, at Fogden opfordrer paagældende til ved Sikkerhedsstillelse eller Betaling at tilfredsstille Rekvirenten, hvorpaa han, naar dette ikke straks sker, efter Afgørelse af mulige Indsigelser skrider til Arrestens Udførelse.

§ 631.

Arresten kan kun udstrækkes til saa meget af Skyldnerens Gods, som i Henhold til den under Forretningen foretagne Vurdering behøves til at sikre Rekvirentens Fordring i Forbindelse med de sandsynlige Udgifter ved Arresten og dens Forfølgning.

§ 632.

Med Hensyn til Valget af de Genstande, hvori Arresten gøres, forholdes der efter de i §§ 506 og 507 givne Forskrifter, ligesom der i øvrigt ved Arrestforretningers Foretagelse, med de af Forholdets Natur følgende Lempelser, gaas frem efter de om Eksekutionsforretninger i §§ 519—527 givne Regler.

§ 633.

I Fogedbogen optegnes nøjagtigt alle de enkelte Genstande, hvori Arrest gøres, og ved hver enkelt Genstand tilføjes dens Værdi efter den stedfundne Ansættelse.

Fogden erklærer derefter til Fogedbogen de optegnede Genstande for belagte med Arrest til Arrestekvirentens Sikkerhed. Det betyder Skyldneren, at han fra nu af ikke uden at udsætte sig for Strafansvar kan raade over dem paa en Maade, som kommer i Strid med Arrestekvirentens Ret. Er Skyldneren ikke til Stede, gives der den eller dem, som i Henhold til § 517 tilkaldes paa hans Vegne, Paalæg om at give ham en saadan Betydning. Efter Omstændighederne kan et lignende Paalæg gives den Trediemand, i hvis Besiddelse det arresterede er.

Er Arrest paa Person paalagt, tilkendegives det af Fogden Skyldneren, hvis han er til Stede, at han er belagt med Gælds fængsel, hvorefter Fogden beordrer ham straks henbragt til Gælds fængslet. I modsat Tilfælde er det Rekvirentens egen Sag at drage Omsorg for Udførelsen af Arrestkendelsen ved Skyldnerens Indsættelse i Gælds fængsel, og han kan hertil fordre Politiets Bistand. Saa snart Indsættelsen i Gælds fængslet er sket, har Rekvirenten øjeblikkelig at meddele Fogden Underretning herom; denne gør, efter at have hørt Arrestforvarerens Forklaring, fornøden Bemærkning i Fogedbogen om Tiden og Klokkeslettet for Indsættelsen.

§ 634.

Hvis der ikke allerede er anlagt Retssag i Anledning af den Fordring, for hvilken Arrest er gjort, skal Rekvirenten, naar Skyldneren ikke under eller efter Forretningen har frafaldet Forfølgning, inden en Uge efter Arresten anlægge saadan Sag, under hvilken han tillige skal nedlægge særskilt Paastand paa, at Arrestens Foretagels, stadfæstes. Retten kan bestemme, at Spørgsmaal vedrørende Arrestens Stadfæstelse forhandles særskilt, jvf. § 286. Skal Sagen begynde med Mægling ved Forligskommisionen, skal, hvis Forlig ej opnaas, Sagen indstævnes for Retten hurtigst muligt efter Mæglingens Slutning.

Er Retssag i Anledning af paagældende Fordring svævende ved første Instans bliver der inden fornævnte Frist at anlægge en særskilt Arrestsag ved den samme Ret, ved hvilken hin Sag behandles. Det er Retten forbeholdt at bestemme, at Arrestsagen skal sættes i Forbindelse med Hovedsagen, saavel som at den ene af disse Sager skal udsættes, indtil den anden er paakendt, jvf. §§ 286 og 287.

Er Dom falden i første Instans i Retssagen, hvorunder den Fordring er indtalt, for hvilken Arresten er gjort, anlægges Arrestsagen ved den Ret, af hvilken hin Sag er bleven paakendt. Retten kan i Tilfælde af Anke udsætte Arrestsagens Forhandling i det hele eller for en Del, jvf. § 287.

Naar Arrestforfølgning finder Sted som særskilt Sag, er Forligsmægling unødvendig.

Reglerne om Arrestens og Fordringens Forfølgning blive med de fornødne Lempelser at anvende, naar Arrest er afværget ved Sikkerhedsstillelse.

Arrest for Bodmerigæld behøver ikke at forfølges til Stadfæstelse.

§ 635.

Kommer Skyldneren, efter at Arrest er gjort, under Konkurs, eller dør han, og offentligt Skifte uden Gælds Vedgaaelse finder Sted efter ham, bortfalder Arrestrekvirentens Forpligtelse til at anlægge Retssag i Anledning af Fordringen eller Arresten. Den af Rekvirenten i Anledning af Arresten stillede Sikkerhed løsgives dog først, naar 8 Uger ere gaaede efter Arrestens Foretagelse eller, hvis Sag har været anlagt og hæves, 8 Uger efter Ophævelsen, og der derhos ikke fra Boets Side er rejst Sag om Erstatning. Er dette sket, maa det endelige Udfald af Sagen afventes.

§ 636.

Under Arrestsagen paakendes det, om Arresten er lovlig gjort. Er Retssag i Anledning af den paagældende Fordring svævende, og Arrestsagen ikke behandles i Forbindelse med Hovedsagen, kunne Indsigelser mod Fordringens Rigtighed ikke fremføres under Arrestsagen. I øvrigt kunne alle andre Indsigelser vedkommende Arrestens Lovlighed fremsættes og paakendes under Arrestsagen, uden Hensyn til, om de tilforn have været undergivne Fogdens Afgørelse.

Dersom Retten efter derom af Rekviritus nedlagt Paastand skønner, at der ikke i hans økonomiske Stilling eller Forhold i øvrigt paa den Tid, da Arresten begæredes, fandtes nogen rimelig Anledning for Arrestrekvirenten til at benytte det nævnte Retsmiddel, bliver der ikke ved Dommen at tilkende Rekvirenten Erstatning for de med Arrestens Foretagelse eller den særlige Retsforfølgning forbundne Udgifter. Herimod stridende Overenskomster ere ugyldige.

§ 637.

Klager fra dens Side, hos hvem Arresten er gjort, sigtende til at bevirke Ophævelse af den foretagne Arrest som ulovlig gjort, kunne over for Arrestrekvirenten alene fremføres henholdsvis under Arrestsagen eller den i Anledning af Fordringen anlagte Retssag.

§ 638.

Arresten kan ophæves saavel ved Dommen i Arrestsagen som ved Dommen i Hovedsagen.

Arresten bortfalder først, naar Ankefristen for den Dom, hvorved den kendes ugyldig, er udløben, uden at Anke er iværksat, medmindre andet er bestemt i Dommen.

§ 639.

Forsømmer Arrestrekvirenten den ham ifølge det foregaaende paahvilende Forpligtelse til inden de i § 634 ommeldte Frister at begynde Arrestsag eller Sag i Anledning af Fordringen eller afvises eller hæves nogen af disse Sager, kan Arresten fordres ophævet, dog uden at Arrestrekvirenten af denne Grund er udelukket fra igen at gøre Arrest for den samme Fordring.

§ 640.

En paalagt Arrest kan i det hele eller for en Del ophæves af Fogden paa Grund af Omstændigheder, som ere indtrufne efter Arrestens Foretagelse. Paa Grund af formelle Fejl ved Forfølgningssagen kan Arresten kun fordres ophævet i Medfør af § 639.

Forinden Arresten ophæves, skal Fogden saa vidt muligt give Arrestrekvirenten Lejlighed til at ytre sig, medmindre Grunden til Ophævelsen er Udeblivelse med de anordnede Underholds- og Varetagtspenge.

Imod Fogdens Kendelse kan der, hvad enten den gaar ud paa at ophæve Arresten eller nægte dens Ophævelse, iværksættes Anke eller Kære i Overensstemmelse med Reglerne om Anke eller Kære imod de til Dommes Fuldbyrkelse sigtende Fogedforretninger, jvf. navnlig §§ 593 ff.

Fogdens Ophævelsesdekret kan ikke hindres fra at træde i Virksomhed ved Anvendelse af Anke eller Kære.

§ 641.

Befindes en Arrest i det hele ulovlig, enten fordi den Fordring, for hvilken den er iværksat, ikke ved endelig Dom befindes grundet hverken i det hele eller for en Del, eller fordi Arresten selv, bortset fra Fordringens Rigtighed, lider af Mangler, som medføre dens Ugyldighed, og som kunde have været undgaaede af Arrestrekvirenten ved fornøden Agtpaagivenhed, er Arrestrekvirenten pligtig at yde den, hos hvem Arresten er gjort, Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde. Befindes Arresten ulovlig for en Del, er Arrestrekvirenten pligtig at erstatte den, hos hvem Arresten er gjort, det særlige Tab og den særlige Kreditspilde, som maatte være en Følge af, at der er blevet givet Arresten en for stor Udstrækning.

Bortfalder eller ophæves en gjort Arrest paa Grund af efterfølgende Omstændigheder, tilkommer der den, hos hvem Arresten er gjort, Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde, naar det maa antages, at Arresten, om den var²bleven behørig forfulgt og holdt ved Magt, vilde have medført saadant Ansvar.

§ 642.

Krav paa Erstatning i Anledning af Arresten kan gøres gældende mod Arrestrekvirenten enten som Modkrav under Arrestsagen eller under et selvstændigt Søgmaal i første Instans, hvilket sidste dog først kan anlægges, naar Arresten enten ved Dom er kendt ugyldig eller ved Fogdens Kendelse (§ 640) ophævet; saadant selvstændigt Søgmaal maa i saa Fald anlægges inden 12 Uger.³

§ 643.

Ophæves Arresten af overordnet Ret, for hvilken Fogdens Nægtelse (§ 640) af at ophæve Arresten er indbragt, kan der ved samme Dom tillægges den, hos hvem Arresten er gjort, den ham tilkommende Erstatning hos Arrestrekvirenten.

§ 644.

Vil nogen drage Fogden til personligt Ansvar i Anledning af hans Embedsforhold med Hensyn til Arrestens Foretagelse eller Nægtelse, maa dette ske ved Anke.

§ 645.

Fogdens Nægtelse af Arrest er Genstand for Kære efter Reglerne i Kapitel 53.

Kapitel 57.

Forbud.

§ 646.

Ved Forbud, foretaget af Fogden, kan der gives en eller flere bestemte private Personer saavel som Repræsentanter for Stat eller Kommune i disses Egenskab som

Ejere af faste Ejendomme eller som Medkontraahenter i Kontraktsforhold Paalæg om at undlade Handlinger eller Foretagender, som stride imod Forbudsrekvirentens Ret, og som de paagældende paa Grund heraf, selv uden Forbudet, vilde være uberettigede til at foretage.

Forbud mod Ægteskab kan finde Sted ligesom hidtil.

§ 647.

Forbud kan gøres, uagtet det ikke for Fogden bevises, at de Handlinger, der skulle forbydes, ere stridende mod Forbudsrekvirentens Ret; men denne maa i saa Fald stille Sikkerhed for den Skade og Ulempe, som ved Forbudet kan foraarsages den paagældende.

Dog maa Forbud end ikke imod Sikkerhedsstillelse iværksættes, naar det maa antages, at det er ulovligt.

§ 648.

Forbud kan kun gøres, naar den, mod hvem Forbudet rettes, ved Gerning eller Ord har givet Grund til at antage, at han vil foretage de Handlinger, som skulle forbydes. Kan fyldestgørende Bevis i saa Henseende ikke fremskaffes for Fogden, kan det paalægges Forbudsrekvirenten at stille Sikkerhed som Betingelse for at faa Forbud iværksat.

Forbudet bør ikke nedlægges, naar det skønnes, at en af Rekvisitus tilbudt Sikkerhed eller den Straf, som Lovens almindelige Regler hjemle for Retskrænkelsen, yder Rekvirenten tilstrækkeligt Værn.

§ 649.

I de i de tvende foregaaende Paragraffer omhandlede Tilfælde bestemmer Fogden ifølge Skøn over samtlige Omstændigheder Sikkerhedens Art og Størrelse.

§ 650.

Den, der modvillig overtræder et for ham ved Fogden nedlagt Forbud, kan under en af Forbudsrekvirenten anlagt Sag dømmes til Straf af Bøder eller simpelt Fængsel og i Forbindelse hermed efter Omstændighederne til Erstatning. Spørgsmaalet om Idømmelse af Straf og Erstatning kan dog udsættes, indtil Forbudssagen er afgjort.

Naar Forbud ved Fogden er nedlagt, har Politiet paa Forbudsrekvirentens Begæring at yde Bistand til Forbudets Opretholdelse ved at hindre paagældende i at foretage Overtrædelseshandlinger, tilintetgøre, hvad der maatte være foretaget i Strid med Forbudet, og deslige.

§ 651.

Enhver, der, vidende om et Forbud, yder den, mod hvem Forbudet er rettet, Bistand til de forbudne Foretagenders Udførelse, bliver, for saa vidt Forbudet stadfæstes, erstatningspligtig over for Forbudsrekvirenten.

§ 652.

I øvrigt blive med de Lempelser, som følge af Forholdets Beskaffenhed, de Regler at anvende, som i det foregaaende Kapitel, navnlig §§ 625—629 samt §§ 633—634 og 636—645, ere givne om Arrest.

§ 653.

Forbud imod en Fordrings Udbetaling, et Skibs Afsejling eller overhovedet en Genstands Forflyttelse eller anden Raadighedsudøvelse over den er, naar Hensigten hermed er at søge Sikkerhed for Fyldestgørelsen af Krav af den i § 612 ommeldte Art, uden Hensyn til, hvorledes Forretningen benævnes, i et og alt at betragte som Arrest i den paagældende Fordring eller Genstand. Som en Følge heraf blive de i forrige Kapitel om Arrest givne Regler i alle Henseender at anvende paa saadanne Forretninger.

Sjette Afsnit.

Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v., Tvangsakkord udenfor Konkurs samt Konkurs.

Kapitel 58.

Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. og Tvangsakkord udenfor Konkurs.

§ 654.

Med Hensyn til Behandlingen af Dødsboer, saavel som af de øvrige Boer, der omhandles i Skifteloven af 30. November 1874 med dertil sig sluttende Love, har det sit Forblivende ved den gældende Ret med de Forandringer, som følge af de i denne Lov indeholdte Regler. Udenfor København beklædes den ordinære Skifteret af Underretsdommeren.

§ 655.

Naar en paa offentlig Skifte anmeldt Fordring eller et der fremsat Krav med Hensyn til de under Skiftebehandling værende Midler modsiges af nogen iblandt Boets Vedkommende, og det ikke lykkes at tilvejebringe Forlig ved Mægling af Skifteretten, afgør denne, om paagældende Paastand skal bestrides af Boet, hvilket sidste ogsaa kan besluttes af Skifteretten, hvor denne paa Embeds Vegne finder at burde modsætte sig den, eller om Boet ikke skal optræde som Part, men overlade vedkommende selv at udføre Tvisten.

§ 656.

Skal en Paastand eller Fordring bestrides fra Boets Side, har Skifteretten snarest muligt herom at underrette den, der har fremsat Paastanden eller anmeldt Fordringen, samt tilkendegive ham, at han maa forfølge sit Krav ved sædvanlig Rettergang mod Boet. Anlægges Sag ikke af den paagældende inden 4 Uger herefter, bliver Boet at opgøre, som om Paastanden ikke var bleven fremsat, eller Fordringen ikke var bleven anmeldt.

Overlades det til den, som modsiger Fordringen eller Paastanden, selv at udføre Tvisten, har Skifteretten at tilkendegive ham, at han inden 4 Uger maa anlægge Retssag imod den, som har anmeldt Fordringen eller nedlagt Paastanden, da der i modsat Fald ved Boets Opgørelse ikke vil blive taget Hensyn til hans Indsigelse imod Fordringen eller Paastanden.

De ovennævnte Underretninger fra Skifteretten meddeles paa den Maade, denne finder hensigtsmæssig; det er tilladt at benytte anbefalet Brev.

Ville Parter, imellem hvilke en Tvist paa Skiftet er opstaaet, overlade Spørgsmaalets Afgørelse til Skifteretten, er denne, naar ingen Bevisførelse ved Vidner, Syn eller Parternes egen Forklaring behøves, pligtig at afsige en Kendelse, ved hvilken Spørgsmaalet da er afgjort paa samme Maade som ved Voldgift. Skifteretten kan paalægge den Part, der skønnes uden tilstrækkelig Grund at have givet Anledning til eller unødigt at have vidtløftiggjort Proceduren, at udrede Sagsomkostninger til Modparten, saaledes at Fuldbyrdelsesfrist med Hensyn hertil fastsættes i Kendelsen.

§ 657.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Sager kunne anlægges ved det Steds Underret, hvor Boet behandles, eller, for saa vidt Sagen ifølge dens Genstand henhører under Landsret, ved den Landsret (jvf. § 338), under hvilken vedkommende Skifteret staar.

Dog skal det, hvor en Fordring bestrides af Boet, altid staa den, der nedlægger Paastanden eller anmelder Fordringen, frit for at anlægge Sagen ved Underret uden Hensyn til dens Genstand.

§ 658.

Boet er i de i § 656, 1ste Stykke, omhandlede Tilfælde selv at anse som Modpart, hvorfor Stævningen lyder paa det og forkyndes for Skifteretten paa Boets Vegne.

Det paahviler Skifteretten at sørge for, at Boet under Retssagen repræsenteres paa behørig Maade.

§ 659.

Dommen i en i Henhold til § 656 anlagt Sag kan ikke, medmindre paagældende Parter frafalde Anke imod Dommen, eller den kun kan paaankes efter særlig Tilladelse, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend den almindelige Ankefrist er udløben ubenyttet.

Skulde Dommen blive forandret eller annulleret ifølge senere Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Skifte ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Paaanke af Repartitionen.

§ 660.

Spørgsmaal om Boets Overtagelse, Bestyrelse — derunder Fastsættelse af de i Skifteloven af 30. November 1874 § 31, 2det Stykke, og § 33, 2det Stykke, omhandlede Vederlag — Udlevering og, med de af §§ 655 og 656 flydende Begrænsninger, ogsaa om dets Opgørelse paakendes af Skifteretten. Tvistigheder angaaende disse Spørgsmaal behandles efter de for Underretssager foreskrevne Regler. Forligsmægling foregaar ved Skifteretten.

§ 661.

Kendelser eller Beslutninger af Skifteretten, der forefalde under Boets Behandling, kunne, for saa vidt der overhovedet er Adgang til at indbringe dem til højere Rets Prøvelse (jvf. § 663), paakæres til den Landsret, under hvilken Skifteretten staar. Boets Behandling bliver ikke desto mindre at fortsætte, men Skifteretten har i saa Fald at drage Omsorg for, at den ankendes Ret ikke foregribes ved Behandlingen, medens Kæremaalet staar paa.

Kæremaalet maa iværksættes inden 2 Uger, efter at paagældende Beslutning er tagen, eller Kendelse afsagt.

Dog kan Justitsministeren undtagelsesvis indtil 6 Maaneder, efter at Beslutningen er tagen eller Kendelsen afsagt, tilstede Kæres Iværksættelse, naar ganske særegne Omstændigheder retfærdiggøre, at Parten ikke i rette Tid har iværksat Kære.

§ 662.

Den tilendebragte Skiftebehandling og i Forbindelse hermed de under samme afsagte Kendelser og tagne Beslutninger, for saa vidt som disse ikke have været gjorte til Genstand for Kære, kunne paaankes til den Landsret, under hvilken Skifteretten staar.

Anke maa iværksættes inden 4 Uger, efter at Skiftet i Henhold til Reglen i Lov af 30. November 1874 § 50 anses som sluttet.

Dog kan Oprejsning imod Unkladelse af at iværksætte Anke inden den forekrevne Tid i øvrigt i Overensstemmelse med Reglen i § 661, sidste Stykke, gives indtil 1 Aar efter Skiftets Slutning.

§ 663.

Anke eller Kære kan ikke finde Sted imod de Bestemmelser, der af Skifteretten træffes i Henhold til Lov af 30. November 1874 §§ 16, sidste Stykke, 19, 3die Punktum, 23, 24, 1ste Punktum, 27, sidste Punktum, 30, sidste Punktum, 32, 47, 1ste Punktum, 51, 1ste Stykke, og 75 samt denne Lovs § 655.

§ 664.

Anke foregaar i Overensstemmelse med de om Anke fra Underret til Landsret i andet Afsnit givne Regler med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

Ankestævningen forkyndes for Skifteretten, der paa Boets Bekostning har at drage Omsorg for, at der i fornødent Fald tages til Gemme.

Den for Skifteretten stedfundne Procedure er ikke bindende, og der er endog intet til Hinder for, at Tillæg til og Rettelser i de tidligere Paastande fremsættes. Dog kunne Parterne ikke tilbagekalde de af dem for Skifteretten afgivne, Skiftebogen tilførte, Erklæringer med Hensyn til Sagens Sammenhæng.

Kære foregaar med de Lempelser, som følge af ovenstaaende Bestemmelser, efter samme Regler som Kære til Landsret over Underrettens Afgørelser, jvf. § 441.

§ 665.

Naar en i Henhold til § 662 iværksat Anke har fundet sin Afgørelse ved Landsret, kan der i Reglen ikke ske yderligere Anke til Højesteret. Dog kan Justitsministeren tillade, at Sagen undtagelsesvis indbringes for Højesteret. Andragende herom fremsættes inden den i § 397 fastsatte Frist.

Om Anke til Højesteret gælde de almindelige Regler i Kapitel 36.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære er ikke Genstand for yderligere Kære til Højesteret.

§ 666.

Med Hensyn til Tvangsakkord udenfor Konkurs har det sit Forblivende ved Reglerne i Lov af 14. April 1905.

*Kapitel 59.***Konkurs.**

§ 667.

Med Hensyn til Behandlingen af Konkursboer har det sit Forblivende ved Reglerne i Konkursloven af 25. Marts 1872 og Lov om en forandret Affattelse af visse Paragraffer i Konkursloven af 15. April 1887 samt Lov Nr. 30 af 20. Marts 1901 og Lov om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs af 14. April 1905 § 39 med de Forandringer, som følge af denne Lov. Udenfor København beklædes den ordinære Skifteret af Underretsdommeren.

Foruden i det i Lov om Spare- og Laanekasser af 28. Maj 1880 ommeldte Tilfælde kan Kongen undtagelsesvis, naar Begæring derom maatte indkomme, beskikke Skiftekommissarier til i Stedet for den ordinære Skifteret at forestaa Behandlingen og Opgørelsen af et Konkursbo, der befindes at være af en særegen vidtløftig og indviklet Beskaffenhed. Saadan Begæring maa dog være vedtagen paa en dertil berammet Skiftesamling af mindst tre Fjerdedele af de mødende Fordringshavere, repræsenterende mindst tre Fjerdedele af samtlige bekendte, eller, for saa vidt Anmeldelsesfristen er udløben, anmeldte Fordrings Beløb.

§ 668.

Naar et i Konkursboet fremsat Krav eller en anmeldt Fordring modsiges, eller den Fortrinsret, som er tillagt samme paa den i Henhold til Konkurslovens § 87 forfattede Oversigt, bestrides, og det ikke lykkes at tilvejebringe Forlig imellem de paagældende (jvf. Konkurslovens § 88), har Skifteretten at fremkalde en Beslutning af Boets Vedkommende (jvf. Konkurslovens §§ 74 og 75), om og for hvilket Beløb Boet vil anerkende Fordringen, og hvilken Fortrinsret det vil indrømme den. Herom underretter Kurator snarest muligt den paagældende Fordringshaver samt tilkendegiver ham, at han, hvis han ikke vil finde sig i at behandles paa denne Maade, maa forfølge sit Krav ved sædvanlig Rettergang imod Boet. Underretningen meddeles paa den Maade, Skifteretten finder hensigtsmæssig; det er tilladt at benytte anbefalet Brev. Anlægges Sag ikke af den paagældende inden 4 Uger herefter, bliver Fordringen ved Boets videre Behandling og Opgørelse kun at anerkende for saa vidt og med den Fortrinsret, som Boet har indrømmet.

Fordringshavere, som have Interesse i at bestride en Fordring, uagtet Boet ikke vil modsige den eller den for samme paastaede Fortrinsret, have Adgang hertil, for saa vidt der ikke af Boet er sluttet Overenskomst med vedkommende om Tvistens Genstand, og Sagens Forfølgning ikke udsætter Boet for Tab af Rettigheder. De paagældende Fordringshavere have i saa Fald at anlægge Retssag inden 4 Uger, efter at Boets Beslutning er tagen. I modsat Tilfælde bliver der ved Boets Opgørelse ikke taget Hensyn til deres Indsigelser. De ere pligtige at lade Stævningen forkynde for Boets Kurator.

Ville Parter, imellem hvilke en Tvist er opstaaet, overlade Spørgsmaalets Afgørelse til Skifteretten, er denne, naar ingen Bevisførelse ved Vidner, Syn eller Parternes egen Forklaring behøves, pligtig at afsige en Kendelse, ved hvilken Spørgsmaalet da er afgjort paa samme Maade som ved Voldgift. Herved finder Reglen i § 656, sidste Stykke, sidste Punktum, tilsvarende Anvendelse.

§ 669.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Sager kunne anlægges ved det Steds Underret, hvor Boet behandles, eller, for saa vidt Sagen ifølge dens Genstand henhører

under Landsret, ved den Landsret (jvf. § 338), under hvilken vedkommende Skifteret staar.

Dog skal det altid staa den, hvis Fordring eller nedlagte Paastand bestrides af Boet, frit for at anlægge Sagen ved Underretten uden Hensyn til dens Genstand.

§ 670.

Boet er i de i § 668, 1ste Stykke, omhandlede Tilfælde selv at anse som Modpart, hvorfor Stævningen lyder paa det og forkyndes for Kurator paa Boets Vegne.

Det paahviler Kurator at sørge for, at Boet under Retssagen repræsenteres paa behørig Maade.

§ 671.

Dommen i en i Henhold til § 668 anlagt Sag kan ikke, medmindre paagældende Parter frafalde Anke mod Dommen, eller den kun kan paaankes efter særlig Tilladelse, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend den almindelige Ankefrist er udløben ubenyttet.

Skulde Dommen blive forandret eller annulleret ifølge en senere Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Konkursbehandlingen ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Paaanke af Udlodningen.

§ 672.

Spørgsmaal om Boets Overtagelse, Bestyrelse — derunder Fastsættelse af de i Konkurslovens § 69 omhandlede Vederlag — Udlevering og, med de af § 668 flydende Begrænsninger, ogsaa om dets Opgørelse paakendes af Skifteretten. Tvistigheder angaaende disse Spørgsmaal behandles efter de for Underretssager foreskrevne Regler. Forligsmægling foregaar ved Skifteretten.

§ 673.

Imod Kendelser eller Beslutninger af Skifteretten, som forefalde under Boets Behandling, kan der udenfor de i Konkurslovens § 137 angivne Tilfælde finde Kære Sted til den Landsret, under hvilken vedkommende Skifteret staar. Ligeledes er den i Konkurslovens § 48, 2det Stykke, omhandlede Beslutning Genstand for Kære til Landsretten. Med Hensyn til Kære imod den Beslutning af Skifteretten, hvorved en antagen Akkord forkastes, blive de i Konkurslovens § 138 fastsatte Begrænsninger at iagttage.

Den sluttede Konkursbehandling og i Forbindelse hermed de under samme afsagte Kendelser og tagne Beslutninger, for saa vidt som disse ikke have været gjorte til Genstand for Kære, kunne paaankes til den Landsret, under hvilken Skifteretten staar. Den Beslutning af Skifteretten, hvorved en antagen Akkord er stadfæstet, kan dog kun i de i Konkurslovens § 139 nævnte Tilfælde indbringes til Prøvelse af Landsretten; dette sker ved Kære.

§ 674.

Ankefristen er 4 Uger.

Dog kan Justitsministeren undtagelsesvis indtil 1 Aar efter Konkursbehandlingens Slutning tilstede Anke, naar ganske særegne Omstændigheder retfærdiggøre, at Parten ikke i rette Tid har iværksat Anke.

§ 675.

Kærefristen er 2 Uger.

Naar en Kendelse eller Beslutning, der forefalder under Konkursbehandlingen, er paakæret, bliver Boets Behandling ikke desto mindre at fortsætte, men Skifteretten

har i saa Fald at drage Omsorg for, at den kæreendes Ret ikke foregribes ved Behandlingen, medens Kæremaalet staar paa. Er der iværksat Kære imod den Beslutning, hvorved en Akkord stadfæstes, maa Boet ikke forinden Spørgsmaalets endelige Afgørelse udleveres til Skyldneren, medmindre der drages Omsorg for at sikre den kærende. Et Kæreskrift, der ikke paaberaaber sig nogen af de i Konkurslovens § 139 ommeldte Ankegrunde, hindrer ikke Boets Udlevering til Skyldneren.

Oprejsning imod Oversiddelse af Kærefristen kan gives efter Reglen i § 674, sidste Stykke, dog ikke længere end i 6 Maaneder.

§ 676.

Ankestævning forkyndes for Kurator, hvem det paahviler paa Boets Bekostning at drage Omsorg for, at der i fornødent Fald tages til Genmæle.

§ 677.

Med Hensyn til alt, hvad der efter Bestemmelserne i dette Kapitel skal iagttages af eller over for Boets Kurator, træder i Boer, hvor ingen Kurator er beskikket, Skifteretten i dennes Sted (jvf. Konkurslovens § 80).

§ 678.

I øvrigt finde med Hensyn til Anke og Kære i de ovenfor omhandlede Tilfælde Reglerne i §§ 664—665 tilsvarende Anvendelse.

Fra Sø- og Handelsrettens Skiftekommission finder Anke og Kære Sted til Østre Landsret.

Kapitel 60.

Auktioner i Dødsboer m. m. og i Konkursboer.

§ 679.

Naar pantsatte Genstande skulle bortsælges ved Tvangsauktion fra et Arv- og Gældsfragaaelsesbo eller et Konkursbo, skal Auktionen foretages af Skifteretten under Iagttagelse af de i Kapitlerne 49—52 indeholdte Regler og i øvrigt med de Lempelser, som følge af Konkurslov af 25. Marts 1872 og Skiftelov af 30. November 1874, saaledes som disse Love og Loven om en forandret Affattelse af visse Paragraffer i Konkursloven af 15. April 1887 forandres ved de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser. Kurator i Boet har at udføre, hvad der paaligger Rekvirenten af en Tvangsauktion. Den, der besøger Inkassators Forretninger for Boet, fungerer ogsaa som saadan, for saa vidt Tvangsauktion angaar.

§ 680.

I de heromhandlede Boer skal enhver Underpanthaver i fast Ejendom og dermed som Tilbehør pantsat Løsøre være berettiget til inden en Maaned efter Rettens Beslutning om, at Konkursbehandling skal finde Sted, eller efter at Arv og Gælds Fragaaelse i Dødsbo gennem Proklama eller paa anden Maade er bekendtgjort, at erklære, at han alene vil holde sig til sit Pant, og at han i øvrigt intet Krav gør paa Boet. I saa Fald kan enhver saadan Panthaver, hvis Fordring er forfalden, forfølge sin Panteret uafhængig af Skiftebehandlingen, efter at han, for saa vidt han ikke allerede er Udlægshaver, har foretaget Udlæg i Pantet, hvortil han skal være berettiget uden Lov-

maal og Dom. Saa snart Udlæg saaledes er gjort, er Udlægshaveren forpligtet til at erstatte de af Boet paa Ejendommens Bestyrelse og Drift anvendte Udgifter og til at overtage den fremtidige Bestyrelse. Dersom Udlægshaveren ikke paa Anfordring indbetaler, hvad Boet saaledes har at fordre, eller dersom en Panthaver ikke inden 4 Uger efter Afgivelsen af den i 1ste Punktum ommeldte Erklæring iværksætter Retsforfølgningen og fremmer Realisationen uden ufornødent Ophold, er Boet berettiget til at sætte Ejendommen til Tvangsauktion efter Reglerne i denne Lov, og bortfalder da Pant- eller Udlægshaverens Ret til selvstændig Forfølgning og til at fordre de paa Forfølgningen anvendte Omkostninger paalagte Køberen.

I Henseende til Skiftegebyret anses den pantsatte Ejendom og det ved Auktionen medfulgte Løsøre kun at henhøre til Boets Masse med Fradrag af Beløbet af de Pantefordringer, for hvis Vedkommende Fordring paa Boet uden for Pantet er frafalden.

§ 681.

For saa vidt der paa en af Boet rekvireret Tvangsauktion efter Budets Beskaffenhed ikke udkommer noget Overskud til de personlige Kreditorer, og ingen af de Pantekreditorer, hvis Fordringer helt eller delvis vilde erholde Dækning ved Budet, forlanger Bortsalg, bliver Auktionen at hæve, saafremt Panthaverne paa Boets Forlangende fra Auktionen at regne paatage sig det fornødne med Hensyn til Ejendommens Bestyrelse og holde Boet fri for Udgifter i den Anledning. I saa Fald er enhver af de nævnte Panthavere, uden Hensyn til, om hans Fordring ellers var forfalden, og om han maatte have anmeldt den i Boet, berettiget til at forfølge sin Panteret i Ejendommen, uafhængig af Skiftebehandlingen, i hvilket Tilfælde den pantsatte Ejendom ikke medtages ved Beregning af Skifteafgiften, men Panthaverne anses da at have frafaldet Krav i Boet.

§ 682.

Naar i øvrigt Afhændelse ved offentlig Auktion af et Bos Effekter skal finde Sted, sker dette efter Skifterettens Bestemmelse enten ved denne selv eller i det hele efter de for offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangsauktioner, gældende Lovregler.

Fjerde Bog.

Strafferetsplejen.

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel 61.

Strafferetsplejens Omraade.

§ 683.

Alle Spørgsmaal om Straf, som ikke i Medfør af særlig Hjemmel i Lovgivningen afgøres uden særlig Straffesag eller behandles i den borgerlige Retsplejes Former eller henhøre under særlige Domstole, behandles efter de i denne Bog fastsatte Regler. Det samme gælder Ærefornærmelser i navnløse eller med urigtigt eller opdigtet Navn forsynede Skrivelser, for saa vidt den fornærmede forlanger offentlig Paatale, samt Sager om Oprensning for uforskyldt Anholdelse eller Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf.

§ 684.

Efter denne Bogs Regler behandles endvidere, uden Hensyn til, om der samtidig nedlægges Paastand om Straf, Sager, hvorunder det offentlige nedlægger Paastand om:

- 1) Særlige Følger, der til Fyldestgørelse for det almene ere fastsatte for Overtrædelser af Love om Politivæsenet, Bygningsvæsenet, Landbovæsenet, Skattevæsenet og lignende Love;
- 2) Ophævelse af en Forening;
- 3) Stadfæstelse af Forbud mod Udbredelse af et fremmed Skrift;
- 4) Anvendelse af Sikkerhedsforanstaltninger mod Undsigende (nu Straffelovens § 299);
- 5) Sikkerhedsforanstaltninger paa Grund af Forbryderes Utilregnelighed (nu Straffelovens § 38, 2det Stykke);
- 6) Udbringelse af Riget (nu Straffelovens § 16 og midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 §§ 7 og 8);
- 7) Meddelelse af Afholdspaalæg til Drankere (nu midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 6);
- 8) Opholdspaalæg til Forbrydere (nu midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 8);
- 9) Inddragelse af Penge eller Gods;
- 10) Fortabelse af Embede, Bestilling, Rang, Titel, Orden eller Hæderstegn;
- 11) Fortabelse af eller Indskrænkning i Næringsadkomst;
- 12) Fortabelse af Arveret;

- 13) Omstødelse af Ægteskab, som er indgaaet trods et Slægtskabs- eller Svogerskabsforhold, der er ubetinget Ægteskabshindring, eller trods et endnu bestaaende Ægteskab eller
- 14) Mortifikation af Ærefornærmelsen, der i Henhold til § 683 paatales offentlig.

§ 685.

Borgerlige Retskrav paa den Sigtede, som følge af strafbare Handlinger, kunne forfølges i Forbindelse med Straffesagen, cverensstemmende med de i Kapitel 89 givne nærmere Regler.

Kapitel 62.

Retternes Virkekreds.

§ 686.

Forundersøgelse og enkeltstaaende Retshandling foretages ved Underretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten, som Undersøgelsesret. Dog kan det i Sager, som henhøre under Landsret eller ere indankede for Landsret eller for Højesteret, undtagelsesvis af Landsrettens eller Højesterets Formand overdrages til et Medlem af Landsretten at handle som Undersøgelsesdommer.

§ 687.

Ved *Underretterne*, henholdsvis Sø- og Handelsretten, behandles og paakendes i første Instans Sager angaaende Lovovertrædelser,

- a) for hvilke Straffen ikke kan overstige Fængsel eller Tvangsarbejde, *eller*
- b) som falde under en Strafbestemmelse, der alternativt med andre Strafarter hjemler Anvendelse af Formuestraf, simpelt Fængsel eller Fortabelse af (Indskrænkning i) Næringsret, dog at Sigtede eller, hvis han er umyndig, hans Værge kan begære Paakendelse ved Landsretten, naar Straffen kan stige til Straf- arbejde eller Embeds eller Bestillings Fortabelse, *eller*
- c) for hvilke Straffen for 1ste Gang begaaet Forbrydelse er bestemt alternativt til Fængsel paa Vand og Brød, jvf. midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 13, eller Straf- arbejde eller ifølge Straffelovens § 229 til Straf- arbejde alene, naar Sigtede afgiver en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse, og han eller hans Værge ikke begærer Paakendelse ved Landsret, *eller*
- d) som behandles ved Sø- og Handelsretten (§ 9, 1ste Stykke) eller ved Underretten ifølge denne Lovs § 18;
- e) Sager, hvorunder der enten alene eller i Forbindelse med en Straffepaastand, der hører under Underrettens Paakendelse, nedlægges Paastand om nogen af de i § 684 nævnte Følger, dog med Undtagelse af de under Nr. 2 og 4 ommeldte Sager;
- f) Sager om Oprejsning for uforskyldt Anholdelse;
- g) Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf, naar den, som kræver Erstatningen, ikke samtidigt med Erstatningsbegæringen forlanger Paakendelse ved Landsret.

Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, blive dog altid at behandle ved Landsretterne. Ogsaa andre Sager, som høre under Overanklagerens Paatale, kan denne indbringe umiddelbart for Landsretten, naar han af særlige Grunde finder edett hensigtsmæssigt, og Sigtede eller dennes Værge samtykker deri.

§ 688.

Ved *Landsretterne* behandles og paakendes i første Instans de Sager, der ikke efter § 687 ere henlagte til *Underretterne*.

Nævninger skulle medvirke

a) i *Misgerningssager*.

En Sag regnes for en *Misgerningssag*, naar den angaar en *Forbrydelse*, for hvilken *Loven* hjemler *Livsstraf* eller, uden at saadant er betinget af *Gentagelse*, *livsvarigt Strafarbejde*.

b) i Sager, der rejse sig af politiske *Lovovertrædelser*.c) i Sager angaaende *Anvendelse af Straffelovens § 299*.

d) i Sager, som ikke falde ind under a., b. eller c., naar *Strafarbejde* eller *Forbrydelse* af *Embede*, *Bestilling* eller *Valgret* maa antages at være *forskyldt*. I disse Sager bortfalder dog *Nævningernes Medvirkning*, naar *Sigtede* eller hans *Værge* forlanger Sagen *paadømt* uden *Anvendelse af Nævninger*. Ligeledes skal paa *Begæring af Overanklageren Nævningers Medvirken* bortfalde i disse Sager, naar *Sigtelsen* alene angaar *Vold* paa *Person* eller alene *Forbrydelse mod Sædeligheden* eller alene nogen af de i *alm. borg. Straffelovs Kapitel 23—27* omhandlede *Forbrydelser*, og den *sigtede* forhen har været dømt for nogen *Forbrydelse* af samme Art til *Strafarbejde* eller *mindst to Gange* eller ved *Vold en Gang* til *højere Straf* end simpelt *Fængsel*, og der ikke er forløbet 10 Aar efter *Udstaaelsen* af den sidste *Straf* til *Udøvelsen* af den *Handling*, for hvilken han sigtes.

e) i Sager om *Erstatning* for *uforskyldt Varetægtsfængsel* eller for *uforskyldt Udstaaelse af Straf*, naar den, som kræver *Erstatningen*, *begærer Spørgsmaalet*, om saadan *Erstatning* tilkommer ham, *afgjort under Medvirkning af Nævninger*, og *Krav* herom *fremsættes samtidig med Begæringen om Erstatningen*.

Ogsaa i andre Sager end de ovenfor nævnte kan *Landsretten*, naar *Overanklageren* og *Sigtede* eller dennes *Værge* derom ere enige, *bestemme, at Nævninger skulle medvirke*.

§ 689.

Ved *Anvendelsen af Reglerne* i §§ 687 (jvr. dog sidste Stykke) og 688 litra a. kommer, naar *Sigtelsen* angaar *Forsøg* eller *Meddelagtighed*, den *Strafbestemmelse i Betragtning*, som vilde være *anvendelig*, hvis *Forbrydelsen* var *fuldbyrdet*, eller *Sigtede* var *Gerningsmand*.

§ 690.

Finder Forening af flere *Straffesager* *Sted*, og nogen af dem *hører under Landsret* eller kræver *Nævningers Medvirkning*, blive de alle at *behandle og paakende henholdsvis for Landsret og med Nævninger*. *Forening af Sager mod flere Sigtede*, som *adskilte* vilde høre under *Landsret* uden og under *Landsret med Nævninger*, bør dog kun *finde Sted*, naar *særegne Grunde* tale derfor.

§ 691.

Retten prøver uden Begæring derom, om en *Sag* *hører under dens Virkekreds*, og om *Nævninger* skulle *medvirke ved Paakendelsen*. I de i § 688 litra d., 1ste Punktum, omhandlede *Tilfælde* beror en saadan *Afgørelse* paa *Rettens eget Skøn* om den *forskyldte Strafs Art* eller *Størrelse*. Er *Domsforhandling* ved *Landsret* *begyndt*, skal det dog ikke være *nødvendigt at afvise Sagen*, fordi det findes, at den burde have været *anlagt ved Underret*. Er *Domsforhandling* ved *Nævninger* *begyndt*, kan

disses Medvirkning efter Rettens Bestemmelse vedblive, selv om det findes at Sagen burde have været foretagen uden Nævninger.

En Afgørelse af Underret, hvorved en Sigtets Begæring om Sagens Paakendelse ved Landsret afslaaes, saavel som en Afgørelse af Landsret, hvorved Overanklagerens eller Sigtedes Begæring om Sagens Paakendelse under Medvirkning af Nævninger afslaaes, kan paakæres.

§ 692.

Til *Landsrettens* Virkekreds høre endvidere Afgørelser i Anledning af Paaanke af eller Kæremaal mod Underrettens Domme, Kendelser og Beslutninger.

§ 693.

Under *Højesteret* høre alle Afgørelser i Anledning af Paaanke af eller Kæremaal mod Landsrettens Domme, Kendelser og Beslutninger, derunder indbefattet Handlinger af det Medlem af Landsretten, hvem det maatte være overdraget at handle som Undersøgelsesdommer.

Kapitel 63.

Værneting og Forening af Straffesager.

§ 694.

Enkeltstaaende Retshandlinger foretages i Reglen ved Undersøgelsesretten (§ 686) i den Retskreds, hvor den Person, som skal afhøres, bor eller opholder sig eller hvor den Ting findes eller antages at være, til hvilken Retshandlingen har Hensyn.

§ 695.

Forundersøgelse kan begæres enten i den Retskreds, hvor Forbrydelsen er begaaet, eller hvor Sigtede er paagrebne, eller hvor han bor eller opholder sig, eller hvor Oplysninger i Sagen antages bedst at kunne tilvejebringes.

§ 696.

Domsforhandling skal med Hensyn til alle i Kongeriget begaaede Forbrydelser i Reglen foregaa ved den Ret, i hvis Kreds Handlingen er foretagen. Udkræves flere Handlinger til Forbrydelsens Begreb, er den Ret Værneting, i hvis Kreds den sidste af dem er foretagen. Udgøre flere i forskellige Retskredse foretagne strafbare Handlinger, som hver især vilde begrunde Værneting efter foranstaaende Regler, tilsammen een Forbrydelse, eller er en Forbrydelse begaaet paa Grænsen af flere Retskredse, eller er det uvist, i hvilken af flere bestemte Retskredse en Forbrydelse er begaaet, kan Forfølgning ske ved en hvilken som helst af de Retter, om hvilke der paa Grund af de angivne Omstændigheder opstaar Spørgsmaal.

§ 697.

Som Gerningsstedets Værneting ved Forbrydelser, der begaas udenfor Kongerigets Soterritorium om Bord paa dansk Skib eller af Personer, som høre til saadant Skib, anses den Ret, til hvis Kreds Skibet ved sin Hjemkomst til Kongeriget ankommer for at losse eller lade.

§ 698.

Ved den Ret, i hvis Kreds Sigtede bor eller, hvis han ikke har Bolig i Riget, ved Forfølgningens Begyndelse opholder sig, eller, hvis han ikke findes i Riget, ved den Ret, i hvis Kreds han sidst havde Bolig eller opholdt sig, kunne forfølges:

- 1) de under de danske Domstoles Paakendelse hørende Forbrydelser, som be-
gaas udenfor Kongerigets Grænser,
- 2) de Forseelser, som det tilkommer Politimesteren at paatale (§ 721), uden
Hensyn til, om de paatales af ham eller andre,
- 3) andre Forbrydelser, naar der mangler saadanne Oplysninger, som betinge
Anvendelse af § 696.

Danske i Udlandet ansatte Embedsmænd, der ikke ere det paagældende Lands
Domsmyndighed undergivne, og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater
hørende Personer anses ved Anvendelsen af ovenstaaende Regel som havende Bolig i
København, for saa vidt de ikke maatte have vedligeholdt Bolig noget andet Sted i
Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i
det Land, hvor de have Bopæl.

§ 699.

I de i § 698 ommeldte Tilfælde kan Sagen ogsaa forfølges ved den Ret, i
hvis Kreds Sigtede er bleven paagreben.

§ 700.

Forbrydelser, hvis Paatale efter § 705 sker under een Sag, forfølges under eet
ved en Ret, som er Værneting for den Forbrydelse, der nærmest har givet Anledning
til Forfølgningen. Hører nogen af de begaaede Forbrydelser for Underret, medens en
eller flere andre hører under Landsrettens Paakendelse, træder med Hensyn til Doms-
forhandling i Underrettens Sted den Landsret, til hvis Kreds den hører.

§ 701.

Sag om Oprejsning for uforskyldt Anholdelse (§ 687 f) forfølges ved Retten i
den Retskreds, hvor Anholdelsen har fundet Sted. — Sag om Erstatning for uforskyldt
Varetægtsfængsel forfølges, dersom den skal behandles ved Underret (§ 687 g), ved den
Underret, for hvilken Forundersøgelsen af Sagen er foretaget, eller i Mangel af en
saadan, ved den Underret, som har besluttet Fængslingen, og, hvis den skal behan-
des ved Landsret, ved den Landsret, under hvilken nævnte Underret hører. — Sag om
Erstatning for uforskyldt Udtaaelse af Straf forfølges, naar den skal afgøres ved
Underret, ved den Underret, som har dømt i Sagen, eller, hvis Dommen er afsagt af
Landsret, ved den Underret, for hvilken Forundersøgelsen i Sagen er foretaget, eller i
Mangel af en saadan, ved den Underret, i hvis Retskreds den uskyldig straffede bor eller
opholder sig, og, hvis Sagen skal afgøres ved Landsret, ved den Landsret, som har
dømt i den, eller under hvilken den Underret hører, som har afsagt Dommen (jfr. dog
§ 960, 2det Stykke). Dersom den paagældende Forbrydelse har været paatalt ved
Sø- og Handelsretten i København eller udenfor København ved en Underret i Medfør
af § 18, komme foranstaaende Bestemmelser til Anvendelse med de fornødne Lem-
pelse, saaledes at Sagen bliver at anlægge ved vedkommende Landsret eller ved den
almindelige Underret i Retskredsen.

Sager mod en Forening til dens Ophævelse i Medfør af Grundloven af 28.
Juli 1866 § 87 forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Foreningen eller dens Bestyrelse
har sit Sæde, eller, naar saadant ikke med Sikkerhed kan udfindes, hvor et af Be-
styrelsens Medlemmer bor.

Sag til Stadfæstelse af de i Lov af 3. Januar 1851 § 14, jvf. § 15, omhandlede Forbud forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Forbudet er nedlagt.

Paa Sager, hvorunder Paastand alene nedlægges om nogen af de øvrige i § 684 omhandlede Følger, finde Reglerne i §§ 696—699 tilsvarende Anvendelse.

§ 702.

Afvigelse fra Reglerne om Værneting kan, saa længe Domsforhandling endnu ikke er begyndt, paa Begæring, naar særegne Grunde findes at tale derfor, besluttes af Landsretten, dersom Spørgsmaalet angaar Underretter i samme Landsretskreds, henholdsvis Sø- og Handelsretten og en Underret i Østre Landsretskreds, og i andre Tilfælde af Højesteret (§ 223).

Sager, der skulle forhandles for Nævningeret, kunne af Sigtede begæres foretagne paa det Sted, hvor Landsretten har sit Hovedsæde — eller undtagelsesvis for den først forestaaende Nævningeret i Landsretskredsen — naar Varetægtsfængslet derved efter Landsrettens Skøn vil blive væsentlig afkortet, uden at Bekostningen for det offentlige vil blive forhøjet i nogen uforholdsmæssig Grad.

§ 703.

Efter Begæring kan Retten meddele Tilladelse til, at en begyndt Forfølgning overflyttes til en anden Ret, som efter foranstaaende Regler er lovligt Værneting, naar dette paa Grund af Vidners Bopæl eller af anden særlig Grund skønnes hensigtsmæssigt til Sagens Fremme. Beslutning herom tages af den Ret, ved hvilken Forfølgningen er begyndt, naar den anden Ret deri er enig, og ellers af den fælles overordnede Ret (§ 223). En Beslutning, hvorved en Begæring om Sagens Overflytning til en anden Ret nægtes, kan paakæres.

§ 704.

Naar Sigtede møder, prøver Retten ikke af egen Drift, om Sagen er indbragt for rette Værneting. Indsigelse er udelukket, naar Sigtede, førend Domsforhandlingen er begyndt, har haft Adgang til at fremsætte den, uden at dette er sket.

At Forundersøgelse eller enkeltstaaende Retshandlinger udenfor Domsforhandling ikke ere foregaaede ved rette Værneting, berøver dem ikke deres Gyldighed.

Er der Strid mellem flere Retters Afgørelser af et Værnetingsspørgsmaal, kan det af Paatalemyndigheden indbringes til Afgørelse for Landsretten, hvis Retterne høre til samme Landsretskreds, og i andre Tilfælde for Højesteret. Herved finde i øvrigt Reglerne i Kapitlerne 82—85 Anvendelse, saaledes at der ved Fristernes Beregning tages Hensyn til den sidste Afgørelse.

§ 705.

Skal Forfølgning, enten ved Undersøgelsesret eller ved den dømmende Ret, samtidig finde Sted mod samme Sigtede for flere Forbrydelser eller mod flere Sigtede som delagtige i een Forbrydelse, bør dette ske under een Sag, for saa vidt saadant lader sig gøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed. Forbrydelser af den i § 687 litra d. nævnte Art kunne kun forenes med andre Forbrydelser af samme Art.

§ 706.

Retten kan paa Begæring eller i Embeds Medfør beslutte Adskillelse af de Straffesager, som ere forenede i Henhold til § 705. Det beror paa Retten, om de Sager, som kun paa Grund af Foreningen forfølges for den, efter Adskillelsen fremdeles skulle behandles ved den eller ikke; samme Regel gælder, naar Foreningen ophører af anden Grund, saasom Frafald af Forfølgning.

§ 707.

Retten kan med Hensyn til flere selvstændige Sager, der samtidig henstaa for Undersøgelsesretten eller samtidig for den dømmende Ret, beslutte, at de skulle forbindes til een Sag, dog, naar Søgsmålene ikke staa i det i § 705 forudsatte Forhold til hinanden, kun, naar ingen af Parterne gør Indsigelse derimod. Herved finder Reglen i § 705, sidste Punktum, tilsvarende Anvendelse.

Beslutningen tages af den Ret, for hvilken Sagerne henstaa, eller, hvis Spørgsmaal er om Forening af Sager, som ere tingfæstede dels ved Landsretten, dels ved en under den hørende Underret, af Landsretten. Forfølges Sagerne ellers for forskellige Retter, og der ikke er Enighed, afgøres Spørgsmaalet af vedkommende overordnede Ret (§ 223).

§ 708.

Retten kan omgøre Beslutninger, som den har truffet i Medfør af §§ 706 og 707; dog kan en Sags Overgang til en anden Ret kun besluttes overensstemmende med Forskrifterne i § 707, 2det Stykke.

§ 709.

Retterne ere beføjede til i en fremmed Retskreds, uden Mellekomst af Retten i denne, at lade foretage Forkyndelser samt at lade udføre Anholdelsesbeslutninger, Fængslingskendelser og Befalinger om ved Tvang at fremstille Vidner eller Syns- eller Skøns mænd for Retten. Naar det i øvrigt til Undersøgelsens Fremme findes hensigtsmæssigt, kan Retten foretage Embedshandlinger i en fremmed Retskreds med Samtykke af Retten i denne eller af højere Ret, og i paatrængende Tilfælde uden saadant Samtykke. Fornøden Meddelelse skal snarest muligt ske til Retten i den paagældende Kreds.

*Kapitel 64.***Den offentlige Anklagemyndighed.**

§ 710.

De offentlige Anklagere virke for Forfølgning af Forbrydelser i Forbindelse med Politiet efter de i denne Lov givne Regler.

§ 711.

Det paahviler de offentlige Anklagere som Embedspligt at fremme enhver Sag, med den Hurtighed, som Tilfældets Beskaffenhed tillader, og derved ikke blot have for Øje, at strafskyldige Personer drages til Ansvar, men ogsaa, at Forfølgning af Personer, som ikke ere strafskyldige, ikke finder Sted. De ere pligtige at efterkomme de af Retten i Medfør af nærværende Lov givne Paalæg.

§ 712.

Ved Anordning kan der gives saadanne almindelige Forskrifter for Udførelsen af de offentlige Anklageres Forretninger, som ved Siden af Loven findes fornødne. Justitsministeren kan i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler med Hensyn til enkelte Sager paalægge vedkommende Anklager at begynde eller fortsætte, unnlade eller standse Forfølgning, at gøre Retsmidler gældende o. s. fr.

F. t. L. om Rettens Pleje.

§ 713.

Staar en offentlig Anklager i et Forhold, som vilde udelukke en Dommer fra at handle i Sagen, skal han gøre Meddelelse herom til sin nærmeste Foresatte, for at denne kan træffe saadan Foranstaltning, som i den Anledning maatte findes fornøden.

§ 714.

Rigsanklageren varetager Udførelsen af Straffesager for Højesteret; han kan fremdeles efter Paalæg af Justitsministeren eller af egen Drift ganske eller til Dels overtage det til de ved Landsretterne beskikkede Overanklagers Forretningskreds hørende Hverv i en hvilken som helst Straffesag.

Rigsanklageren er de andre offentlige Anklagere overordnet og fører Tilsyn med deres Hvervs Udførelse, hvorved Reglerne i § 712 finde tilsvarende Anvendelse.

§ 715.

Den til Rigsanklagerens Bistand beskikkede Overanklager er beføjet til efter Paalæg af Rigsanklageren eller, i Tilfælde af dennes Forhindring, uden Paalæg at foretage enhver Embedshandling, som hører under Rigsanklagerens Virkekreds.

§ 716.

De for Landsretskredsene beskikkede *Overanklagere* virke for Forfølgning af alle Forbrydelser, der ikke ere henviste til Paatale af private eller af Politimynderhederne (§ 721), hvad enten Paadømmelsen i første Instans sker ved Landsret, ved Sø- og Handelsretten eller ved en Underret i Landsretskredsen; endvidere varetage de det offentliges Tarv i Henseende til Paaanke af Sø- og Handelsrettens samt Underretternes Domme i Politisager.

Rigsanklageren kan paalægge en Overanklager at overtage i det hele eller for en Del det offentlige Anklagerhverv i en Sag, som hører under en anden Overanklagers Forretningskreds.

Det paahviler Overanklagerne at gøre Indberetning til Rigsanklageren, naar tvivlsomme eller særdeles vigtige Spørgsmaal opstaa i de Sager, som de behandle.

Overanklagernes Medhjælpere ere beføjede til efter Paalæg af Overanklageren eller, i Tilfælde af dennes Forhindring, uden Paalæg at foretage enhver Embedshandling, som hører under Overanklagerens Virkekreds.

§ 717.

De ved Sø- og Handelsretten og Underretterne ansatte *Anklagere* have efter Paalæg af Overanklageren at udføre Sager for disse Retter.

*Kapitel 65.***Paatalen.**

§ 718.

Retterne træde i de efter Reglerne i denne Lovs 4de Bog behandlede Sager kun i Virksomhed ifølge Begæring af nogen, hvem Ret til Paatale tilkommer, jvf. dog §§ 809 og 820.

§ 719.

Paatalen tilkommer efter de nedenstaaende Regler Overanklageren, Politimesteren, særlige Forvaltningsmyndigheder og private.

§ 720.

I alle Sager, hvis Forfølgning ikke er henvist til Politimesteren eller private (§§ 721 og 725), tilkommer det Overanklageren at paatale for den dømmende Ret. Forfølgning ved Undersøgelsesret rejses i saadanne Sager af Politimesteren, medmindre Overanklageren undtagelsesvis overtager Forfølgningen overensstemmende med Reglerne i Kapitlerne 74 og 75. Politimesteren kan i disse Sager kun frafalde Forfølgning med Overanklagerens Samtykke.

§ 721.

Politimesteren tilkommer det at rejse Tiltale for Underretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten, i de nedennævnte Sager, for saa vidt disse ere Genstand for offentlig Paatale (Politisager), nemlig:

1) Sager angaaende Forseelser, for hvilke Loven ikke hjemler anden Straf end Formuestraf, simpelt Fængsel eller Fortabelse af (Indskrænkning i) en Næringsret, dog med Undtagelse af de i Straffelovens §§ 129, 130, 3die Stykke, 208 og 209 omhandlede Lovovertrædelser;

2) Sager angaaende de Lovovertrædelser, som omhandles i

- a. Forordning om Straf for Kvaksalveri m. m. af 5. Sept. 1794 § 5, jvf. Lov af 3. Marts 1854;
- b. Forordning om uberettiget Bæren af Uniformer m. v. af 27. Novbr. 1801 § 2;
- c. Plakat om Kystpolitiet af 28. Febr. 1817 § 12;
- d. Forordning angaaende Foranstaltninger for at hindre rejsende Haandværkssvendes Omflakken i Landet m. m. af 10. Decbr. 1828 §§ 13 og 14, jvf. Lov om Fattigvæsenet af 9. April 1891 § 57;
- e. Tyendelov af 10. Maj 1854 § 63, 1ste Punktum;
- f. Lov om Københavns Vandforsyning af 30. Novbr. 1857 § 10, jvf. Lov angaaende Tilvejebringelse af Vedtægter for Benyttelsen af Vand fra kommunale Vandværker af 28. Januar 1876 og Lov om Beskyttelse for Vandforsyningsanlæg af 24. April 1896 § 3;
- g. Lov om Straffen for Løsgænger og Betleri af 3. Marts 1860, jvf. midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 8, 1ste og 2det Stykke, og Lov om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed og venerisk Smitte af 30. Marts 1906 § 1;
- h. almindelig borgerlig Straffelov af 10. Febr. 1866 §§ 111, 2det Stykke, 277, 2det Stykke, 278, 2det Stykke, jvf. Lov om Handel med Gødnings- og Foderstoffer af 26. Marts 1898 § 11, 2det Stykke, og § 296 samt § 200, jvf. midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 1, jvf. § 2;
- i. Lov om Tilsyn med Udvandrerens Befordring af 1. Maj 1868 § 10;
- j. Lov om Tilsynet med Fremmede og Rejsende m. m. af 15. Maj 1875 § 22;
- k. Lov om Beskyttelse af Varemærker af 11. April 1890 § 12, 2det Stykke, smh. m. § 17, 2det Stykke, jvf. Lov Nr. 129 om Beskyttelse for Fællesmærker af 29. April 1913, § 1, 3die Stykke;
- l. Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1. April 1891 § 6, jvf. Lov om Forandring i samme af 23. Februar 1894;
- m. Søllov af 1. April 1892 §§ 291, 1ste Punktum, 298, 1ste Stykke, og 302;

- n. Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene af 14. April 1893 § 16;
 - o. Lov om Forholdsregler til Beskyttelse af undersøiske Telegraf- og Telefonledninger af 15. Februar 1895 § 6;
 - p. Strandingslov af 10. April 1895 § 22;
 - q. Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme af 31. Marts 1900 § 27, jvf. Lov Nr. 372 af 19. Decbr. 1911;
 - r. Lov om Tilsyn med Dampfartøjer m. m. af 13. Februar 1903 § 30, jvf. Bekendtgørelse Nr. 3 af 3. Januar 1911;
 - s. Lov om Livsforsikringsvirksomhed af 29. Marts 1904 § 57, medmindre Indenrigsministeren bestemmer, at de paagældende Sager skulle behandles som Justitssager;
 - t. Lov om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed og venerisk Smitte af 30. Marts 1906 §§ 2, 9, 14 og 15;
 - u. Lov om Kystfredning af 18. Maj 1906 § 11, 2det Stykke;
 - v. Lov om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m. af 19. April 1907 § 22, jvf. Lov Nr. 129 af 12. April 1911 § 33;
 - x. Lov Nr. 130 om Børn udenfor Ægteskab m. m. af 27. Maj 1908 § 16, 3die Stykke;
 - y. Lov Nr. 131 om Hustruers og Ægtebørns Retsstilling af 27. Maj 1908 §§ 10, 2det Stykke, og 14, 2det Stykke;
 - z. Lov Nr. 245 om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. af 27. Maj 1908 § 6, 3die Stykke;
 - æ. Midlertidig Lov Nr. 114 om Skibes Dybgaaende og Lastelinie af 14. Maj 1909 § 4;
 - ø. Lov Nr. 115 om Tilsyn med Sejlskibe m. m. af 14. Maj 1909 § 29, jvf. Bekendtgørelse Nr. 131 af 29. April 1913;
 - aa. Midlertidig Lov Nr. 63 om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 §§ 6, 7 og 8, 3die Stykke;
 - bb. Lov Nr. 123 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 12. April 1911 § 32;
 - cc. Lov Nr. 55 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse af 1. April 1912 § 14;
 - dd. Lov Nr. 104 om Beværtning og Gæstgiveri m. m. af 10. Maj 1912 § 34;
 - ee. Lov Nr. 123 om Værnepligt af 8. Juni 1912 §§ 7, 13, 41 og 44 jvf. § 47;
 - ff. Lov Nr. 125 om Motorkøretøjer af 29. April 1913 § 32, 1ste Stykke,
- saa og enhver efter 1. Jan. 1914 udstedt Lov, i hvilken offentlig Politirets Behandling er foreskrevet, uagtet Straffen kan blive af anden Art end i nærværende Paragrafs Nr. 1 angivet.

Skal en Politisag forfølges under eet med en Sag, som hører under Overanklagerens Virkekreds, iværksættes Paatalen af Overanklageren overensstemmende med Reglerne i § 720; ogsaa ellers kan Overanklageren efter Overenskomst med Politimesteren overtage Forfølgningen af en Politisag.

I de Tilfælde, hvor Afgørelse ved en Advarsel af en Politisag mod en Tiltalt, der findes skyldig, er udelukket (se § 937), kan Politimesteren kun med Overanklagerens Samtykke undlade Paatale eller standse Forfølgning.

§ 722.

Overanklageren og Politimesteren paatale i Embeds Medfør. Dog udkræves:

- 1) Justitsministerens Befaling til Paatale af Embedsmænds Forbrydelser i Embedsforhold samt af andre Forbrydelser, ved hvilke dette særlig er foreskrevet;
- 2) Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, naar det ifølge Lovgivningen afhænger af dennes Bestemmelse, om Paatale skal finde Sted;

3) Begæring af en dertil berettiget privat, naar den offentlige Paatale ved Lovgivningen er betinget heraf. Saadan Begæring af en privat maa for at kunne tages til Følge ikke udelukke nogen medskyldig fra Forfølgningen, medmindre Paatalemyndigheden billiger Udelukkelsen; angaar den kun nogle af de skyldige, men uden at udelukke mulige medskyldige, kan Forfølgningen udstrækkes til disse. Er privat Paatale i Henhold til § 726 begyndt, kan offentlig Paatale ikke begæres.

At Befalingen, Opfordringen eller den privates Begæring i de forannævnte Tilfælde mangler, udelukker ikke, at uopsættelige Skridt foretages, naar Gerningen maa antages at være vedkommende ubekendt, og Omstændighederne gøre det rimeligt, at Paatale vil blive begært. Tages Befalingen eller Opfordringen tilbage, inden Dom er afsagt eller Nævningernes Erklæring afgiven, standses Forfølgningen; det samme gælder, naar den privates Begæring tages tilbage, hvis Paatalemyndigheden skønner, at ingen almen Interesse kræver Fortsættelsen, uden denne Betingelse kun, hvor der er særlig Lovhjemmel.

§ 723.

Udenfor de Tilfælde, hvor Overanklageren skønner, at Undersøgelsen ikke kan ventes at føre til, at en Person findes skyldig til Straf, kan han i Sager, der høre under hans Virkekreds, kun undlade Paatale eller frafalde en paabegyndt Forfølgning:

1) i Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel for, at offentlig Paatale under visse Betingelser kan bortfalde, uden at Justitsministerens Samtykke dertil kræves;

2) i Tilfælde, hvor Straffelovens § 7 eller § 64 er anvendelig, naar det skønnes, at ingen eller kun en ubetydelig Straf vilde blive idømt, og at en Domfældelse ikke i Gentagelsestilfælde vilde faa Betydning med Hensyn til Anvendeligheden af en strengere Strafbestemmelse;

3) i andre Tilfælde kun indenfor de Grænser, som ere dragne ved Lov eller drages ved Bestemmelse truffen af Justitsministeren.

Finder Overanklageren i andre Tilfælde, at Paatale under Hensyn til særlig formildende Omstændigheder kan undlades uden Skade for nogen offentlig Interesse, skal han forelægge Sagen for Rigsanklageren. Nærer denne Tvivl, indstiller han Spørgsmaalet til Justitsministerens Afgørelse.

Denne bliver fremdeles at indhente, naar der i de i Straffelovens § 70 samt midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911 § 15 omhandlede Tilfælde er Spørgsmaal, om Paatale bør frafalde.

§ 724.

Er en Handling, hvis Paatale i Henhold til § 721 paahviler Politimesteren, Overtrædelse af en Lov, hvis Efterlevelse det paahviler en særlig offentlig Myndighed at vaage over, kan den paatales af den vedkommende særlige Myndighed efter de nærmere Regler i § 989, medmindre Forening med en Straffesag, som paatales af Overanklager eller Politimester, skal finde Sted.

§ 725.

Strafbare Handlinger, der ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning, blive ordentligvis at paatale af den private, hvem Paataleret tilkommer, overensstemmende med Reglerne om den borgerlige Retspleje, jvf. dog § 990.

Naar en Handling, der udgør en Lovovertrædelse af ovennævnte Art, tillige indeholder en Lovovertrædelse, som er offentlig Paatale undergivet, kan vedkommende Paatalemyndighed efter Begæring af den private paataleberettigede forfølge begge Lovovertrædelser under eet. Den private paataleberettigede kan i saadanne Tilfælde paa ethvert Trin standse den efter hans Begæring begyndte Forfølgning.

Fremdeles kan Overanklageren, naar han finder, at en offentlig Interesse kræver, at en Handling af den i 1ste Stykke nævnte Art gøres til Genstand for offentlig Forfølgning, paatale samme overensstemmende med de Regler, som gælde for Behandlingen af de andre Sager, der ere undergivne hans Paatale, dog forudsat, at der ikke allerede er gaaet Dom i en angaaende samme Handling anlagt privat Sag, jvf. § 990; anser Overanklageren Retshandlinger ved en Undersøgelsesret nødvendige, kan han foranstalte de i saa Henseende fornødne Skridt foretagne.

Naar Overanklageren i Henhold til foregaaende Stykke har indledet Forfølgning, standser vedkommende privates Ret til selv at paatale, hvorhos Reglen i § 288 i Slutningen i fornødent Fald finder tilsvarende Anvendelse. Naar han straks afgiver Erklæring herom, har han dog Adgang til at slutte sig til Paatalemyndighedens Forfølgning. Dog kan han ikke i noget Tilfælde gøre Krav paa Udsættelse af Sagen, og det paahviler ikke Tiltalte eller dennes Forsvarer at afgive foreskrevne Meddelelser til ham. Frafalder Overanklageren den begyndte offentlige Forfølgning, er det den private tilladt at paatale eller fortsætte sin Paatale (jvf. § 288).

Reglen i Straffelovens § 212, 2det Punktum, bliver staaende ved Magt.

§ 726.

De Lovbestemmelser, som særlig hjemle private Beføjelse til at paatale Lovovertrædelser, der ogsaa kunne forfølges af det offentlige, blive staaende ved Magt.

Endvidere skulle Lovovertrædelser, hvis offentlige Forfølgning er betinget af en privat Begæring, ogsaa hvor det ikke er særlig hjemlet, kunne paatales af den vedkommende private, dersom Handlingen ikke kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel. Det samme skal gælde i Sager om Anvendelse af almindelig borgerlig Straffelov § 299.

Ved Forfølgningen i ovennævnte Tilfælde finde Reglerne i § 725, 1ste og 4de Stykke, tilsvarende Anvendelse. Dog skal det have sit Forblivende ved den i Lov om Behandlingen af offentlige Politisager i København m. m. af 11. Februar 1863 § 2, 2det Punktum, den formentlig forurettede hjemlede Beføjelse til at indbringe til Behandling som offentlig Politisag Myndighedsmisbrug af Politiets Personale, saaledes at herved Reglerne i Kapitel 81, jvf. § 721, skulle finde Anvendelse.

Den ved ovennævnte Lov af 11. Februar 1863 hjemlede Ret for den formentlig forurettede skal paa tilsvarende Maade gælde udenfor København.

§ 727.

Retten prøver i Embeds Medfør, om den, der forfølger efter foranstaaende Regler, er berettiget til Paatale.

§ 728.

Forfølgning kan frafalde, saa længe ikke Dom er afsagt eller henholdsvis Nævningernes Erklæring afgivet. Frafalder Paatale, efter at Domsforhandling er begyndt, afsiger Retten Frifindelsesdom. Naar ellers en begyndt Forfølgning frafalder, udsteder Retten paa Forlangende et skriftligt Vidnesbyrd herom.

Kapitel 66.

Sigtede og hans Forsvar.

§ 729.

Under Ordet „Part“, hvor dette i denne Lov anvendes i Bestemmelser, der ikke særlig angaa borgerlige Sager, skal ogsaa den sigtede i en Straffesag anses for indbefattet.

§ 730.

Den, der sigtes for en Forbrydelse, er berettiget til at vælge en Forsvarer til at staa ham bi i Overensstemmelse med de nedenfor nærmere givne Regler. Er han personlig umyndig, tilkommer Valget hans Værg, som derhos altid er berettiget til at optræde paa hans Vegne.

Kun de til Møde for vedkommende Ret berettigede Sagførere eller de særlig af Justitsministeren til Beskikkelse som offentlige Forsvarere ved vedkommende Ret antagne Mænd kunne vælges til Forsvarere, medmindre Retten undtagelsesvis tilsteder, at andre personlig myndige og uberygtede Personer benyttes som saadanne.

Udelukkede fra at vælges ere Personer, der ere indkaldte til at afhøres som Vidner eller Syns- eller Skønsmand, eller som ere begærte indkaldte i saadan Egen- skab, indtil Retten har truffet Afgørelse herom, eller hvis Optræden ifølge § 60 Nr. 3 vilde medføre Inhabilitet hos Dommeren.

§ 731.

Offentlig Forsvarer bliver, for saa vidt Sigtede ikke selv har valgt en For- svarer, eller den valgte Forsvarer udebliver, at beskikke,

- a) naar Sigtede undergives Varetægtsfængsel som sigtet for en i den offentlige Me- ning vanærende Handling og ikke tidligere for en saadan Handling har været anset med Straf uden at have faaet Æresoprejsning,
- b) naar der, forinden Tiltale er rejst, skal afhøres Vidner, eller Besigtigelse skal ske eller Syn eller Skøn afgives til Brug under Domsforhandling, dog at Rets- handlingen ej bliver at udsætte efter Forsvarers Tilstedekomst, naar det maa be- frygtes, at Beviset derved vilde spildes,
- c) naar Nævninger skulle medvirke i Landsretssager, eller der i saadanne Sager er Spørgsmaal om at lægge Beslag paa Sigtedes Formue i Henhold til denne Lovs § 794,
- d) i alle andre Sager, hvor Tiltale er rejst for Landsret, eller der i Anledning af Indankning eller Begæring om Genoptagelse af en Sag skal finde mundtlig For- handling Sted ved Landsret,
- e) naar en Landsrets Dom paaankes, eller der i Anledning af Kære undtagelsesvis skal finde mundtlig Forhandling Sted for Landsret eller Højesteret, jvf. § 972, 2det Stykke,
- f) naar Vidners eller Syns- eller Skønsmands beedigede Forklaring begæres til Brug under en i Udlandet indledet Straffesag, †
- g) i alle Tilfælde, hvor Retten i Medfør af § 29, 2det Punktum, beslutter, at Sigtedes Afhørelse skal foregaa for lukkede Døre.

I de under a og d nævnte Tilfælde bliver offentlig Forsvarer kun at beskikke, naar den Sigtede (eller hans Værg) begærer det. Herom skal der gives Sigtede Lej- lighed til at udtale sig.

§ 732.

Ogsaa udenfor de Tilfælde, hvor Beskikkelse af offentlig Forsvarer følger af Bestemmelsen i § 731, kan der, saavel før som efter at Tiltale er rejst, beskikkes Sigtede offentlig Forsvarer, naar Retten efter Sagens Beskaffenhed finder saadant fornødent, og Sigtede ikke selv har valgt en Forsvarer, eller denne udebliver; jvf. derhos § 925.

Beslutninger, hvorefter Forsvarer skal beskikkes, kunne ikke paaklages for højere Ret. Imod Beslutninger, hvorved Beskikkelse af Forsvarer nægtes, kan Kære til højere Ret finde Sted.

§ 733.

Til at beskikkes som offentlige Forsvarere antager Justitsministeren efter Overenskomst et passende Antal af de til Møde for vedkommende Domstol berettigede Sagførere eller, om fornødent, andre dertil egnede Mænd. I paastrængende Tilfælde kan dog ogsaa en Sagfører, der ikke er antagen af Justitsministeren, men dog berettiget til Møde for vedkommende Ret, beskikkes til Forsvarer.

§ 734.

Til offentlig Forsvarer maa ingen beskikkes, der selv er forurettet ved Forbrydelsen eller staar i et saadant Forhold til den forurettede, som vilde udelukke en Dommer fra at handle i Sagen, eller der er kaldet til at forklare som Vidne, Syns- eller Skønsmand i Sagen eller har handlet i den som Anklager eller Rettergangsfuldmægtig for den forurettede eller som Politiembedsmand eller som Dommer eller i en anden Straffesag har været Forsvarer for en Sigtet, med hvis Interesse i Sagen den nu Sigtedes staar i Strid, eller hvis Beskikkelse ifølge § 60 Nr. 3 vilde medføre Inhabilitet hos Dommeren.

Ere flere Personer sigtede under samme Sag, kan Forsvaret kun udføres af den samme Person, naar de Sigtedes Interesser under Sagen ikke ere modstridende.

§ 735.

Forsvareren beskikkes af vedkommende Rets Formand. Sagerne bør saa vidt muligt fordeles mellem de antagne Forsvarere efter Omgang; ønsker Sigtede en bestemt Person beskikket og oplyser, at denne er villig, bør han i Reglen beskikkes uden Hensyn til den regelmæssige Omgang, forudsat at ingen lovlige Hindring er forhaanden.

§ 736.

Beskikkelsen kan tilbagekaldes, naar det findes nødvendigt i Forsvarets Interesse, samt, for saa vidt Sagen ikke derved forhaales, efter Begæring af Sigtede, naar han har truffet Overenskomst om Forsvarets Udførelse uden Udgift for det offentlige.

§ 737.

Forsvareren er berettiget til at overvære alle Retsmøder, selv om disse holdes for lukkede Døre (§ 29), den valgte Forsvarer dog kun, for saa vidt han ikke er udelukket fra Tilstedeværelse i Medfør af § 821 Nr. 3. I de Retsmøder, der afholdes, forinden Tiltale er rejst, er Forsvareren berettiget til at fremføre Bemærkninger og til i Korthed af faa disse tilførte Protokollen; men Dommeren bestemmer, paa hvilket Tidspunkt af Retsmødet dette kan ske, jvf. dog § 824. I Retsmødet er Forsvareren berettiget til at samtale med den sigtede angaaende disse Tilførsler, men i anden Anledning kun med Dommerens Samtykke.

Under Domsforhandlingen i Landsretssager kan det af Landsrettens Formand tillades, at flere valgte Forsvarere optræde for samme Sigtede, dog kun een for hver enkelt Del af Forhandlingen. Sigtede er berettiget til selv tillige at tage Ordet til sit Forsvar, jvf. dog § 919, 3die Stykke.

Den offentlige Forsvarer, som er beskikket til at varetage Sigtedes Tarv under Domsforhandlingen, er beføjet til at give Møde ogsaa under Retshandlinger ved anden Ret. Skal en saadan Retshandling foregaa udenfor den Underretskreds, hvori han bor, kan paa hans Begæring en særlig Forsvarer beskikkes til at møde ved samme. Dog bør i paatrængende Tilfælde Retshandlingen ikke udsættes herefter.

§ 738.

Sigtede har, ogsaa naar han er fængslet, Ret til ukontrolleret Samkvem — skriftligt eller mundtligt — med sin beskikkede Forsvarer. I Henseende til en Sigtets Samkvem med sin valgte Forsvarer i Fængslingstiden kan Dommeren, naar han anser det fornødent, saa længe Tiltale ikke er rejst, anordne fornøden Kontrol.

§ 739.

Misbruger en Sagfører eller nogen til Forsvarer beskikket Mand sin Stilling til at modarbejde Sagens-Oplysning, eller gør han sig skyldig i Tilsidesættelse af de ham paahvilende Pligter til behørig at fremme Sagen, bliver han at anse efter Straffelovens § 144.

§ 740.

Beskikkelse af en offentlig Forsvarer indskrænker ikke Sigtedes Ret til selv at drage Omsorg for sit Forsvar; men Forsvareren behøver ikke Sigtedes Samtykke til at foretage de Handlinger, som han anser for nødvendige eller hensigtsmæssige til dennes Tarv.

§ 741.

De offentlige Forsvarere erholde Vederlag af det offentlige for den enkelte Sag, for saa vidt Krav herpaa ikke er frafaldet. Retten fastsætter dette Vederlag efter Arbejdets Betydning og Omfang ved Dommen, eller naar Forsvarerens Virksomhed er afsluttet. I øvrigt gælde Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24. Maj 1879 for de offentlige Forsvarere.

Andet Afsnit.

Midler til Sagens Oplysning m. m.

Kapitel 67.

Besigtigelse.

§ 742.

Politiet har at foretage Besigtigelser i alle Tilfælde, hvor dets Pligter med Hensyn til Efterforskningen medføre det. Skønnes det, at Besigtigelse bør ske ved Retten, har Politiet at drage Omsorg for, at den forefundne Tilstand bliver uforandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

F. t. L. om Rettens Pleje.

Retten kan foretage Besigtigelse af Personer, Genstande og Lokalteter, naar saadant findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt for Sagens Oplysning. Vilde det medføre uforholdsmæssige Udgifter eller Ulemper, at Besigtigelse foretages af den Ret, ved hvilken Sagen er tingfæstet, eller skal Besigtigelsen foretages før Domsforhandlingen i en Sag, som er tingfæstet ved Landsretten, foretages den af vedkommende Undersøgelsesret (§§ 686 og 694).

Ved Besigtigelser, som foretages af en Undersøgelsesret, bliver Reglen i § 55 at iagttage. Foretager den dømmende Ret under Domsforhandlingen en Besigtigelse paa Aastedet, skulle alle de Personer være til Stede, som ellers skulle være nærværende under Domsforhandlingen.

Angaaende Besigtigelser, som Underretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten, foretager enten som Undersøgelsesret eller i Sager, der ikke ere undtagne fra Anke, skal Retsbogen indeholde saa meget, at den giver et fuldstændigt og tro Billede af det besigtigede.

Forudsætter Adgangen til Besigtigelse en Ransagning, skulle de nedenfor for denne foreskrevne Betingelser og Regler iagttages.

§ 743.

Kræves der til en Besigtigelse eller i øvrigt til en Undersøgelse eller Bedømmelse af et faktisk Forhold, til hvilken Sagen findes at give Anledning, Indsigt, som ikke kan forudsættes hos Retten, kan denne tilkalde Syns- eller Skøns mænd overensstemmende med Kapitel 19.

§ 744.

Er der Tvivl om en Sigtets Tilregnelighed, kan Retten ved Kendelse bestemme, at han skal indlægges paa et Sygehus eller et Sindssygehospital til nærmere Undersøgelse, naar lægekyndige — efter Omstændighederne Retslægeraadet — erklære sig derfor.

*Kapitel 68.***Beslaglæggelse.**

§ 745.

Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler eller at burde konfiskeres, eller som ved Forbrydelsen ere fravendte nogen, af hvem de kunne kræves tilbage, tages i Bevaring, hvor dette skønnes fornødent. Udleveres saadanne Ting ikke frivillig af den, i hvis Besiddelse de ere, eller kræves de tilbage af nogen, der frivillig har udleveret dem, kunne de beslaglægges overensstemmende med nedestaaende Regler.

Skriftlige Meddelelser mellem Sigtede og de i § 169 nævnte Personer ere ikke Genstand for Beslaglæggelse, saa længe de ere i de sidstnævnte Personers Besiddelse og disse ikke sigtes for Delagtighed i Forbrydelsen.

§ 746.

Beslutning om Beslaglæggelse tages af Retten. Politiet kan dog, hvor saadan Beslutning ikke uden Fare kan afventes, foretage en foreløbig Beslaglæggelse, men Beretning om denne maa da uden Ophold og senest inden 24 Timer forelægges for

Retten, der afgør, om Beslaglæggelsen skal opretholdes. Samme Beføjelse som Politiet har enhver anden, naar den paagældende træffes i Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor. Kan i dette Tilfælde Forelæggelse for Retten ikke straks finde Sted, skal det beslaglagte uopholdelig afleveres til Politiet, som afkræver nøjagtig Forklaring om det forefaldne og paalægger vedkommende private, hvis Beslaglæggelsen ikke straks hæves, at møde for Retten, der træffer Afgørelse.

Beslaglæggelse af et trykt Skrift, i Anledning af hvis Indhold Ansvar skal gøres gældende, kan kun ske efter Retskendelse.

§ 747.

Vilde Beslaglæggelse udsætte en ikke sigtet Person for Tab, bør den, naar Øjemedet derved kan antages tilstrækkelig sikret, undlades mod Løfte, med eller uden Sikkerhedsstillelse, om paa Opfordring at forevise, fremlægge eller medbringe Tingene.

§ 748.

Den, der er i Besiddelse af Ting af saadan Art som nævnt i § 745, kan det, for saa vidt han ikke er i noget Tilfælde, hvor Vidnepligt er udelukket, af Retten paalægges at forevise eller udlevere dem. Skal han møde som Vidne, kan det paalægges ham at medtage Tingene, naar han har paataget sig dette (§ 747), eller det findes at kunne ske uden Udgift eller væsentligt Besvær. Mod den, som vægrer sig ved eller undlader at efterkomme saadant Paalæg, kunne de Bøder og Tvangsmidler anvendes, som ere hjemlede overfor Vidner, der vægre sig ved at svare. Herved finder Reglen i § 189 tilsvarende Anvendelse. Anvendelse af det i denne Paragraf hjemlede Middel medfører ingen Indskrænkning i Adgangen til Ransagning efter næste Kapitel eller omvendt.

§ 749.

Embedsakter, som indeholde Oplysninger, der skønnes at være af Betydning for Sagen, kan Retten eller Paatalemyndigheden kræve meddelte, medmindre Hemmeligholdelse findes nødvendig i Statens Interesse, hvorom Afgørelse træffes af vedkommende Minister. Meddelelsen kan ske i bekræftet Genpart; dog er Retten beføjet til at kræve Fremlæggelse af Originalen.

Om andre hos offentlige Myndigheder beroende Dokumenter kan Retten, naar det findes nødvendigt, ved Kendelse bestemme, at de skulle forevises eller udleveres til Benyttelse under Sagen, selv om de maatte være givne i embedsmæssig Forvaring med det Formaal, at Indholdet skal være hemmeligt.

Dog finde ved denne Paragraf Reglerne i § 169 Nr. 1 og 3 tilsvarende Anvendelse.

§ 750.

Breve og andre Forsendelser, som ere rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra Sigtede, kan det ved Rettens Kendelse paalægges Postvæsenet at tilbageholde og udlevere til Retten, naar Sigtelsen angaar en Forbrydelse, som det efter Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge, og Omstændighederne gøre det sandsynligt, at Indholdet bør beslaglægges. Undtagne fra saadan Beslaglæggelse ere Breve, som veksles mellem Sigtede og hans Forsvarer, for saa vidt dette følger af Reglerne i § 738.

I paatrængende Tilfælde kan Politiet paalægge Postvæsenets Embedsmænd at

tilbageholde saadanne Forsendelser, indtil Rettens Afgørelse faas, dog ikke for et længere Tidsrum end tre Dage.

Under Betingelser svarende til dem, som ovenfor ere angivne, kan det paalægges Telegrafvæsenets Funktionærer henholdsvis at tilbageholde og meddele Retten eller foreløbig at tilbageholde Telegrammer.

§ 751.

Ting, som ere tagne i Bevaring, skulle snarest muligt nøjagtig optegnes og mærkes med Embedssegel eller paa anden fyldestgørende Maade. Saavel Sigtede som den, i hvis Værge Tingene vare, kan vedføje yderligere Mærke, og der bør, saa vidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, gives dem Lejlighed til at overvære Mærkernes Aftagelse. Den, i hvis Værge Tingene vare, kan kræve Modtagelsesbevis.

§ 752.

Det første Gennemsyn af Papirer, som beslaglægges, saavel som Aabning af Breve og andre lukkede Dokumenter skal, naar vedkommende ikke samtykker i Afvigelse herfra, iværksættes af Retten. For saa vidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, skal der gives Sigtede og andre vedkommende Lejlighed til at være til Stede. Naar nogen af disse ønsker det, og ingen særlig Retsskriver er til Stede, skal Retsvidne tilkaldes.

Kan som Følge heraf Gennemsyn af Papirer ikke finde Sted straks ved Beslaglæggelsen, blive de foreløbig at forvare i forsejlet Omslag.

§ 753.

Retten drager Omsorg for, at de af Post- eller Telegrafvæsenet udleverede Forsendelser eller Telegrammer, hvis Aabning ikke findes nødvendig, eller hvis Indhold viser sig at være uden Betydning for Sagen, eller den Del af Indholdet, som maatte være Sagen uvedkommende, befordres videre efter sin Bestemmelse, samt at Underretning om, hvad der holdes tilbage, meddeles vedkommende, saa snart det kan ske uden Skade for Undersøgelsen. Under samme Betingelse skal Underretning gives, naar private Dokumenter ere udleverede i Medfør af § 749, 2det Stykke.

§ 754.

Ting, som ere fravendte nogen ved en Forbrydelse eller ere Udbyttet af saadanne Ting, blive, senest naar Sagen er endelig sluttet, at udlevere rette vedkommende. Andre Ting, som ere beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skulle tilbagegives, naar de ikke længere behøves. Den, som er interesseret i Tilbagegivelsen, kan derom æske Kendelse.

Kapitel 69.

Ransagning.

§ 755.

Ransagning af en Sigtets Bolig eller andre Rum, Gemmer eller Person for at søge efter Spor af Forbrydelsen eller efter Ting, som ere Genstand for Beslaglæggelse, kan finde Sted, naar

- 1) Sigtelsen angaar en Forbrydelse, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge,
eller
- 2) der foreligger paaviselig Grund til at antage, at Spor af Forbrydelsen eller bestemte Ting, som kunne beslaglægges, der ville være at finde.

§ 756.

Ransagning i foranførte Øjemed af en ikke Sigtets Bolig, Rum eller Gemmer kan finde Sted, naar Sagen

- 1) angaar en Forbrydelse, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge,
og derhos
- 2 a) Forbrydelsen er begaaet, eller Sigtede er paagreben i Boligen eller Rummet eller har betraadt samme, medens han forfulgtes paa frisk Gerning eller friske Spor,
eller
- b) der i øvrigt foreligger paaviselig Grund til at antage, at Spor af Forbrydelsen eller bestemte Ting, som kunne beslaglægges, der ville være at finde, eller
- c) naar Ransagningen omfatter en Samling af Huse, som udgør en By eller en større afgrænset Del af en By eller af et Sogn.

Ligeledes kan Ransagning af en ikke Sigtets Person finde Sted, naar Sagen angaar en Forbrydelse af den foran under 1) nævnte Art, og der er paaviselig Grund til at antage, at det eftersøgte findes hos ham.

§ 757.

Udenfor de i de foregaaende to Paragraffer fastsatte nærmere Betingelser kan Ransagning i foranførte Øjemed finde Sted af Hus eller Rum, som efter sin Bestemmelse er tilgængeligt for alle og enhver, eller som staar under Politiets særlige Tilsyn, eller hvori der drives Pantelaanerforretning eller saadan Handel, som omhandles i §§ 49—51 i Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. m. af 29. December 1857.

§ 758.

Ransagning, hvori den, hos hvem den skal iværksættes, ikke udtrykkelig samtykker, kan som Regel kun finde Sted ifølge Retskendelse.

Uden foregaaende Retskendelse kan Ransagning, være sig hos Sigtede eller Andenmand, foretages af Politiet:

- 1) i de Tilfælde, der omhandles i foregaaende Paragraf.
- 2) naar de Betingelser foreligge, som ere angivne i § 756, 1 og 2 a og b, og der er øjensynlig Fare for, at Øjemedet med Ransagningen vilde forspildes, hvis Retskendelse skulde afventes.

Har Ransagning uden Retskendelse fundet Sted hos en mistænkt, imod hvem Forfølgning ikke tidligere var begyndt, skal Beretning derom indgives til Retten inden 24 Timer.

Om Politiets Beføjelse til at ransage dens Person, som anholdes, gælder derhos Reglen i § 772.

§ 759.

Naar Retskendelse om Ransagning ikke skal iværksættes af Retten selv, skal det i Kendelsen angives, ved hvem Iværksættelsen skal ske.

Udenfor paatrængende Tilfælde bør Iværksættelse af Ransagning kun, hvor vedkommende udtrykkelig samtykker, overlades til Politiets underordnede Betjente.

Ved enhver Ransagning skulle saa vidt muligt to uberygtede Mænd tilkaldes som Vidner. Enhver er indenfor en Afstand af 2 Kilometer fra sin Bopæl pligtig at efterkomme saadan Kaldelse; den, som uden lovligt Forfald vægrer sig, ifalder en Bøde fra 2 til 20 Kr.

§ 760.

Den, hvis Bolig, Rum eller Gemmer skulle ransages, skal opfordres til at overvære Forretningen; er han fraværende, skal en Husfælle eller Nabo tilkaldes, naar dette kan ske uden Ophold.

Forinden Ransagning paabegyndes, skal Rettens Kendelse oplæses eller forevises, eller, hvor ingen Kendelse foreligger, Øjemedet betydes.

Eftersøges bestemte Ting, bør, forinden Ransagning paabegyndes, vedkommende opfordres til at udlevere eller paavise samme.

Forefindes ved Ransagningen Ting, som skønnes at burde beslaglægges, forholdes med dem, som bestemt i foregaaende Kapitel. Med Hensyn til Papirer iagttages Reglerne i § 752.

Om Ransagning, der ikke iværksættes af Retten og tilføres Retsbogen, affattes en Beretning, der medunderskrives af Vidnerne.

Bliver Ransagningen uden Resultat, skal skriftlig Bevidnelse herom paa Forlangende meddeles den paagældende.

§ 761.

Ved Ransagnings Iværksættelse blive endvidere følgende Regler at iagttage:

Al den Skaansel og Varsomhed, som Øjemedet tilsteder, skal udvises.

Ved Nattetid bør Ransagning kun foretages, naar Øjemedets Opnaelse afhænger deraf.

Aabning med Magt af lukkede Adgange eller Gemmer bør kun finde Sted, naar en Opfordring om at aabne har vist sig frugtesløs, eller der ingen er til Stede, til hvem den kan rettes.

Personlig Ransagning af en Kvinde skal ske ved ærbare Kvinder og ikke i Overværelse af Mænd, jvf. § 199.

Kapitel 70.

Sigtedes Indkaldelse og Afhørelse for Retten.

§ 762.

Den Sigtede, som befinder sig paa fri Fod, er pligtig efter lovlig Indkaldelse personlig at møde for Retten til Afhørelse og i øvrigt, naar Loven kræver hans Nærværelse. Udeblivelse uden oplyst lovligt Forfald kan efter de nærmere i Loven givne Regler medføre Anholdelse, Fængsling, Beslaglæggelse af Formuen eller Sagens Paa dømmelse i Sigtedes Fraværelse.

§ 763.

Sigtede er ordentligvis pligtig at møde for den Ret, ved hvilken Tiltale er rejst eller Forundersøgelse indledet.

Foregaar Forundersøgelse eller er Tiltale i en Politisag rejst i en anden Underretskreds end den, i hvilken Sigtede bor eller opholder sig, kan dog Retten, naar Sigtede begærer det eller udebliver, bestemme, at han skal møde til Afhørelse ved Undersøgelsesretten (§ 686) i den Kreds, hvor han bor eller opholder sig.

Hvor Sigtedes Helbredstilstand gør dette nødvendigt, bliver Retten at sætte paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

Retten bestemmer Indkaldelsesvarslet, hvor Loven ikke indeholder Forskrift herom.

§ 764.

For saa vidt Sigtede ikke under Møde for Retten af denne har faaet Paalæg om yderligere Møde til bestemt Tid og Sted, bliver han at indkalde til Retsmøde ved en efter Reglerne i Kapitel 17 forkyndt skriftlig Tilsigelse, der, hvor ikke andet er bestemt, udgaar fra den Ret, for hvilken Mødet skal finde Sted.

Foruden Sigtedes Navn, og hvad der i øvrigt hører til hans nøjagtige Betegnelse, Sted og Tid for Mødet, det Varsel, som skal gives, samt Bemærkning om Følgerne af Udeblivelse uden oplyst Forfald, skal Tilsigelsen, første Gang Sigtede indkaldes i en Sag, angive, hvorpaa Sigtelsen gaar ud. I Indkaldelse til Møde under Domsforhandling (Stævning) bliver Sagen at betegne ved Henvisning til Anklageskriftet.

§ 765.

Sigtede, som møder eller fremstilles for Retten til Afhørelse, adspørges først om Navn, Alder, Stilling samt Bopæl og andet, som findes fornødent til Oplysning om hans Identitet.

Efter dernæst at have gjort Sigtede bekendt med den imod ham rettede Sigtelse, spørger Dommeren ham, hvor vidt han erkender dens Rigtighed. Dommeren skal derefter afhøre ham om de Forhold, som Sigtelsen angaar, og om de ved Vidneforklaringer eller paa anden Maade imod ham fremkomne Bevisligheder.

Sigtede er berettiget til paa ethvert Trin af Sagen at tage sin Erkendelse af Sigtelsens Rigtighed tilbage.

§ 766.

Sigtede fremstilles i Retten fri for Baand.

Ingen Tvang maa anvendes imod en Sigtet, der vægrer sig ved at svare i det hele eller paa enkelte Spørgsmaal, eller som hindrer Afhørelsen ved forstilt Afsindighed eller paa lignende Maade. Kan saadant Forhold medføre Sagens Forhaling eller vanskeliggøre Forsvaret, bør Dommeren gøre ham opmærksom derpaa.

§ 767.

Under Afhørelsen skal Dommeren tiltale Sigtede med Ro og Værdighed. Spørgsmaalene til ham bør være bestemte, tydelige og saaledes stillede, at det er ham klart, hvad han bekræfter eller benægter ved sine Svar, og intet Spørgsmaal maa fremsættes saaledes, at noget, der er benægtet eller ikke vedgaaet, forudsættes som tilstaaet.

Løfter, urigtige Foregivender eller Trusler maa ikke anvendes. Ej heller maa Afhøringen forlænges i det Øjemed at fremskaffe en Tilstaaelse.

Det er ikke Sigtede tilladt at raadføre sig med en Forsvarer angaaende den umiddelbare Besvarelse af de ham gjorte Spørgsmaal.

Kapitel 71.

Anholdelse.

§ 768.

Naar en mistænkt, som befinder sig paa fri Fod, er udebleven efter behørig Indkaldelse uden oplyst lovligt Forfald, kan Retten beslutte hans Anholdelse. I Politisager kan Anholdelse af denne Grund dog kun finde Sted, naar det i Tilsigelsen eller under Møde for Retten er betydet ham, at han maa møde personlig og i Udøblivelses-tilfælde maa vente at blive anholdt.

§ 769.

Uden foregaaende Indkaldelse kan Retten beslutte en mistænks Anholdelse:

1) naar den paagældende er en Person, der strejfer om uden Midler til lovligt Underhold, eller som ikke har Bolig eller dog varigere Opholdssted i Riget, eller er en ubekendt, om hvis Navn og Opholdssted ingen antagelige Oplysninger haves eller kunne fremskaffes, og

2) for saa vidt Mistanken angaar et Forhold, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Overanklageren at forfølge, eller nogen af de i denne Lovs § 721 under g, j, t og ee eller i Straffelovens § 200, jvf. Lov Nr. 63 af 1. April 1911 § 1, eller dens § 296, 2det Punktum, eller i Søløv af 1. April 1892 §§ 291, 1ste Punktum, og 298, 1ste Stykke, nævnte Forbrydelser, naar det, om end Betingelserne for Af-sigelse af Fængslingskendelse ikke fuldstændig maatte være til Stede, efter Omstændig-hederne skønnes fornødent at sikre den paagældendes foreløbige Tilstedeblivelse eller Afsondring fra Samkvem med andre.

§ 770.

Anholdelsesbeslutningen tilføres Retsbogen straks, eller saa snart ske kan, med en saa nøjagtig Betegnelse af den paagældende som muligt samt Angivelse af Sig-telsens Genstand, i det mindste i Almindelighed, og Grunden til Anholdelsen. Ud-skrift skal paa Forlangende meddeles den anholdte inden 24 Timer.

Ved Paagribelsen, eller saa snart det kan ske, skal Beslutningen med tilhørende Begrundelse oplæses eller forevises for den anholdte.

§ 771.

Er der Grund til at frygte for, at Øjemedet vilde forspildes ved Ophold for at fremskaffe Rettens forudgaaende Beslutning, kan Politiet uden saadan foretage Anholdelse af de i § 769 Nr. 1 betegnede Personer, naar de mistænkes for at have be-gaaet en Forbrydelse, der er offentlig Forfølgning undergivet, og af andre Personer, naar de træffes under Udførelsen af en offentlig Forfølgning undergivet, strafbar Handling, eller der er bestemte Grunde til at mistænke dem for nogen af de i § 769 Nr. 2 om-talte Forbrydelser.

Samme Beføjelse har enhver anden, naar den paagældende træffes i Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor.

Finder Oprør eller den i Straffelovens § 103 ommeldte Forbrydelse Sted, eller udøves den i Straffelovens § 87 ommeldte Forbrydelse af en samlet Mængde, eller er Drab eller betydeligere Legemsbeskadigelse paafulgt i Slagsmaal, i hvilket flere have deltaget, og Omstændighederne ikke umiskendelig udpege den eller de skyldige, kan Politiet anholde enhver, der træffes i den samlede Mængde eller indviklet i Slags-maalet, og som ikke straks formaar at rense sig for Mistanken om strafbar Deltagelse.

§ 772.

Ved en Anholdelses Iværksættelse skal der gaas frem med saa megen Skaansel mod den paagældende, som Øjemedet tillader.

Genstande, som kunne benyttes til Vold eller Undvigelse, eller som kunne tjene til Sagens Oplysning, kunne fratages den paagrebne, og personlig Ransagning kan finde Sted, naar der er Grund til at formode, at han har saadanne Genstande hos sig.

§ 773.

Ransagning af Hus for at eftersøge den, som skal anholdes, kan foretages, naar der er Grund til at antage, at han holder sig skjult der, i Andenmands Hus, dog kun under Betingelser, svarende til de i § 756 angivne, medmindre der efter Husets Bastemmelse tilstedes enhver Adgang til det.

Saadan Ransagning kan foretages af Politiet uden Retskendelse:

1) naar en Person eftersættes, der er truffen i Udførelsen af Forbrydelsen eller paa friske Spor, eller som er undvegen efter at være paagreben;

2) og ellers, naar der er Grund til at antage, at Øjemedet vil forspildes, hvis Kendelse skal afventes, og navnlig, at en blot Bevogtning af Huset saa længe vil være utilstrækkelig.

Udenfor disse Tilfælde udkræves Retskendelse, medmindre den paagældende udtrykkelig frafalder Krav herpaa. I øvrigt finde ved disse Ransagninger Reglerne i §§ 758—761 Anvendelse.

§ 774.

Enhver, der anholdes, skal senest inden 24 Timer fra Paagribelsen at regne stilles for Retten, medmindre han forinden løslades. Klokkeslettet, da Paagribelsen og da Fremstillingen fandt Sted, skal anføres i Retsbogen. Kan han ikke straks føres for Retten, sørger Politiet for den fornødne midlertidige Bevogtning paa den lempeligst mulige Maade. Er Anholdelsen iværksat af en privat, og den anholdte ikke straks kan føres for Retten, skal Anholderen uopholdelig foranstalte den anholdte afleveret til Politiet, som afkræver Anholderen nøjagtig Forklaring om det forefaldne og paa-lægger ham, hvis det ikke straks løslader den anholdte, at møde ved Fremstillingen for Retten.

I Retsmødet skal den anholdte høres om Sigtelsen. For det Tilfælde, at den anholdte fremstilles for en anden Ret end den, som har taget Beslutning om Anholdelsen, maa der af denne være sørget for, at de fornødne Oplysninger staa til den førstnævntes Raadighed, enten ved direkte Tilsendelse eller ved Overlevering med fornødent Paalæg til den Politiembedsmand, som fik det Hverv at iværksætte Anholdelsen.

§ 775.

Har Anholdelse fundet Sted for en Handling, for hvilken Fængsling er udelukket, skal den anholdte sættes paa fri Fod, naar det i § 774 ommeldte Retsmøde er sluttet.

§ 776.

Har Anholdelse fundet Sted for en Handling, for hvilken Fængsling ikke er udelukket, og findes anholdte ikke at kunne løslades straks, kan Retten enten ved Kendelse beslutte, at han skal fængsles, eller, naar der paa Grund af de foreliggende Oplysningers Utilstrækkelighed eller af anden Grund ikke findes Føje til straks at afsige Fængslingskendelse, eller Retten ifølge § 781 mangler Beføjelse hertil, beslutte,

at han foreløbig skal forblive under Anholdelse. Det samme finder Anvendelse, hvor den paagældende er mødt uden foregaaende Anholdelse.

Beslutningen tilføres Retsbogen under Iagttagelse af Reglerne i § 770; med Hensyn til Bevogtningen iagttages Reglen i § 774.

§ 777.

Senest inden 3 Gange 24 Timer efter Slutningen af det Retsmøde, hvori den i § 774 omhandlede Fremstilling fandt Sted, skal enten den under Anholdelse forblevne løslades, eller Kendelse afsiges om Fængsling eller anden endelig Forholdsregel.

I de nævnte 3 Gange 24 Timer skal der, saa vidt det i dette Tidsrum er muligt, søges tilvejebragt enhver Oplysning af Betydning for Spørgsmaalet, om Sigtede bør fængsles. Der skal gives Sigtede Lejlighed til at angive de Oplysninger, som han i sin Interesse ønsker tilvejebragt.

I Stedet for den i § 776 nævnte Forholdsregel blive med tilsvarende Begrænsning de i §§ 785 ff. nævnte Forholdsregler og navnlig Løsladelse mod Sikkerhed, indtil endelig Bestemmelse træffes, at anvende under de der angivne Betingelser og nærmere Bestemmelser.

§ 778.

Enhver, som har været anholdt uden tilstrækkelig Grund og uden ved sit eget Forhold at have forskyldt det, kan kræve Oprejsning enten ved en Erklæring om, at Anholdelsen har været paa nævnte Maade ugrundet og uforskyldt eller ved Tilkendelse af Erstatning, jvf. § 792. Begæres alene den nævnte Erklæring, afgør Politimesteren i den Retskreds, hvor Anholdelsen har fundet Sted, om han efter Sagens Omstændigheder finder at kunne udstede en saadan. Vægrer han sig herved, eller begæres der Erstatning alene eller som Alternativ, afgøres Spørgsmaalet af Retten, jvf. §§ 687 og 701, efter Henviisning af Overanklageren (jvf. § 926 sammenholdt med § 841).

Begæring om nævnte Oprejsning skal fremsættes for Politimesteren, henholdsvis Overanklageren, inden 3 Maaneder, efter at Anholdelsen er hævet.

Reglen i § 792, 4de Stykke, finder med fornøden Lempelse Anvendelse paa den her omhandlede Erstatning.

Kapitel 72.

Fængsling.

§ 779.

Fængsling kan kun finde Sted i Kraft af en Retskendelse; en saadan kan først afsiges, efter at den paagældende er hørt for en Ret angaaende Sigtelsens Genstand, medmindre det forhindres ved hans Ophold i Udlandet, eller Afhørelse har været umulig paa Grund af andre Omstændigheder, der da maa anføres i Kendelsen.

Børn under 14 Aar maa ikke undergives Varetægtsfængsel. Under en strafferetlig Undersøgelse angaaende Lovovertrædelser, begaaede af Børn i den nævnte Alder, kunne de, hvor Omstændighederne og deres Livsforhold i høj Grad tale derfor, i Stedet for at fængsles efter Rettens Beslutning sættes under Tilsyn af paalidelige Personer, Forældre eller andre, hvorved der tillige tages Hensyn til, at de holdes fri for fordærvelig Paavirkning.

§ 780.

Fængsling kan kun besluttes, naar der foreligger skellig Grund til at antage, at den Sigtede har gjort sig skyldig i en Forbrydelse, hvorfor Straffen efter det foreliggende skønnes at ville blive højere end Bøder eller simpelt Fængsel og derhos

- 1) den mistænkte er en Person, der strejfer om uden Midler til lovligt Underhold, eller som ikke har Bolig eller dog varigere Opholdssted i Riget, eller er en ubekendt, om hvis Navn og Opholdssted ingen antagelige Oplysninger haves eller kunne fremskaffes;
- 2) eller Sigtelsen angaar en Forbrydelse, hvis Forfølgning er henvist til Overanklageren, eller nogen af de i denne Lovs § 721 under g, j, t og ee eller i Straffelovens § 200, jvf. Lov Nr. 63 af 1. April 1911 § 1 eller dens § 296, 2det Punktum, eller i Sølov af 1. April 1892 § 291, 1ste Punktum, eller § 298, 1ste Stykke nævnte Forbrydelser, og der

enten

- a) paa Grund af Sagens Beskaffenhed eller den Sigtedes Forhold er Føje til at antage, at han vil unddrage sig Ansvaret ved at flygte eller skjule sig, eller at han vil udeblive fra Domsforhandling, hvortil han er indkaldt,

eller

- b) er særlig Grund til at frygte for, at han, hvis han lades paa fri Fod, vil gentage eller fortsætte sin forbryderiske Virksomhed,

eller

- c) efter Sagens Omstændigheder er særlig Grund til at antage, at han vil bestræbe sig for at modvirke Undersøgelsen ved at fjerne Gerningens Spor eller paavirke medsigtede eller Vidner til at afgive urigtig Forklaring eller paa anden lignende Maade.

Beslutter Retten Fængsling under Efterforskningen, fastsætter den i Forbindelse med Fængslingen en bestemt Tidsfrist, inden hvis Udløb Forundersøgelse maa begæres eller Tiltale rejses. Retten kan dog efter Begæring fra Paatalemyndigheden forlænge Fristen.

Fængsling kan endelig besluttes, naar den anses nødvendig for at hindre en Person, som sigtes for det i Straffelovens § 299 ommeldte Forhold, i at bringe sin Trusel til Udførelse.

§ 781.

Under Efterforskning kan Fængsling besluttes af en hvilken som helst Undersøgelsesret, for hvilken Tiltalte er fremstillet, jvf. § 809 og § 813. Ellers tages Beslutning om Fængsling af den Ret, ved hvilken Forundersøgelse er indledet eller Tiltale rejst (jvf. § 907), eller for hvilken Sagen er indanket. Naar Sigtede er anholdt, og det antages, at han ikke saa betimeligt vil kunne fremstilles for den nævnte Ret, at Fængslingskendelse der kan blive afsagt inden Udløbet af den Frist, i hvilken en Person kan forblive under Anholdelse, kan Fængslingskendelse afsiges af en hvilken som helst Undersøgelsesret, for hvilken han fremstilles. Af Kendelsen og det i den Anledning Retsbogen tilførte tilstilles der i saa Fald den Ret, ved hvilken Sagen svæver, Udskrift.

§ 782.

Enhver Kendelse om Fængsling eller Forlængelse af samme skal, foruden Sigtedes Navn og den i øvrigt nøjagtigst mulige Betegnelse af ham, angive Sigtelsens Genstand og de Grunde, hvorpaa Fængslingen støttes. Udskrift meddeles paa Forlangende den fængslede inden 24 Timer.

Er Sigtede til Stede i Retten ved Kendelsens Afsigelse, oplæses den for ham. Er han ikke til Stede, overgives en Udskrift af Retsbogen Politiet til Iværksættelse. Ved denne finde Reglerne i §§ 770, 772 og 773 tilsvarende Anvendelse.

§ 783.

Er Fængslingskendelsen afsagt, uden at den fængslede har været hørt an-gaaende Sigtelsen, skal Afhørelse for Retten finde Sted inden 24 Timer efter Paa-gribelsen eller Indbringelsen i Riget, eller efter at Hindringen for hans Fremstilling er ophørt, jvf. § 774.

Den fængslede hensættes saa vidt muligt i Varetægtsfængslet paa det Sted, hvor Sagens første Behandling foregaar. Om hans senere Henbringelse til andet Varetægtsfængsel tager vedkommende Rets Formand Beslutning.

§ 784.

Den fængslede er undergivet de Indskrænkninger, som ere nødvendige til Sikring af Fængslingsens Øjemed eller til Opretholdelse af Fængselsordenen, overens-stemmende med derom givne Bestemmelser. Særlig fastsættes følgende Regler med Hensyn til den fængsledes Behandling:

1) Varetægtsfanger maa ikke uden eget Samtykke sættes sammen med Fanger, der udstaa Straf, afsonne Bøder ell. desl., og heller ikke sammen med andre Varetægts-fanger, medmindre deres Alder, Legems- eller Sindstilstand gør Afsondring utilraadelig, eller Pladsmangel umuliggør Afsondring.

2) Hvor vidt andre end de ved Fængslet ansatte skulle have Adgang til Fangen, beror paa Rettens Formand, jvf. dog med Hensyn til Forsvarere § 738. Tilladelse til med de Indskrænkninger, som Fængselsordenen kræver, og under saadant Opsyn, som Rettens Formand finder fornødent, at modtage Besøg af en Læge eller Præst efter eget Valg, af Slægtninge eller af Personer, som staa i Forretningsforhold til Fangen, eller med hvem han ønsker at raadføre sig, bør kun nægtes, naar særlige Omstændig-heder give Grund til at frygte, at deraf vil opstaa Skade for Undersøgelsen.

3) Om det skal tillades Fangen at afsende og modtage Breve, beror paa Rettens Formand, jvf. dog med Hensyn til Forsvarere § 738. Tilladelse bør kun nægtes, naar Rettens Formand, efter at have læst Brevet, finder enten, at der kan være Grund til at befrygte, at dets Afsendelse eller Udlevering vil være til Skade for Undersøgelsen, eller at dets Afsendelse vilde indeholde et Retsbrud. Afsendes eller udleveres Brevet ikke, bør der uden Ophold gives henholdsvis den fængslede eller Afsenderen Under-retning derom. Afsendelse af lukkede Skrivelser til Ret eller Øvrighed kan ikke nægtes Fangen, og Fængslets Forstander har at sørge for, at saadanne Skrivelser fremsendes uden ufornuødent Ophold.

4) Varetægtsfanger have Ret til at sysselsætte sig, dog med de Begrænsninger, som følge af Fængslingsens Øjemed og Fængselsordenen. Om Fangen ønsker det, skal han saa vidt muligt søges beskæftiget ved Arbejde i Fængslet mod passende Godtgørelse. Fangen har Adgang til Udlaan af Fængslets Bogsamling samt til udenfor denne at forskaffe sig Bøger af videnskabelig, teknisk eller lignende Art, men anden Læsning kun med Fængselsforstanderens Tilladelse. Disse Rettigheder kunne kun betages en Fange, naar han har forskyldt det som disciplinær Straf.

5) Det kan, udenfor Tilfælde af disciplinær Straf, ikke formenes en Varetægts-fange ved egne eller andres Midler at forskaffe sig anden og bedre Kost end den al-mindelige Fængselskost, for saa vidt saadant kan ske, uden at Fængselsordenen derved forstyrres. Med samme Begrænsning er Fangen berettiget til at benytte andre Klæder end den almindelige Fangedragt.

6) Legemlig Revselse maa ikke anvendes som disciplinær Straf paa Vare-tægtsfanger.

7) Hverken Arrestforvareren eller andre Personer maa benyttes til at udforske Fangen.

Nærmere Regler om Fængselsordenen fastsættes ved kongelig Anordning under lagttagelse af det i nærværende Paragraf foreskrevne.

Klager over utilbørlig Behandling i Fængslet kunne forebringes for Fængselsforstanderens foresatte, og, hvis de ikke af denne tages til Følge, for Retten i Overensstemmelse med Reglerne i § 814. I hvert Fangerum skal findes Opslag, indeholdende de væsentligste Bestemmelser i Fængselsreglementet og navnlig de i denne Paragraf givne Regler.

§ 785.

Er Sigtede en frugtsommelig eller diegivende Kvinde eller en Person mellem 14 og 18 Aar, bliver hun eller han, for saa vidt det efter Sigtelsens Genstand, Sigtedes Personlighed og de forhaandenværende Forhold lader sig gøre, efter Rettens Beslutning, i Stedet for at fængsles, at sætte under Tilsyn af paalidelige Personer, Forældre eller andre. For de unge Personers Vedkommende tages der tillige Hensyn til, at de holdes fri for fordærvelig Paavirkning. Naar Forældre eller andre fremsætte Ønske om, at en saadan Sigtet maa betros til deres Tilsyn, kan Retten, om det findes nødvendigt, knytte Indvilgelse heri til den Betingelse, at Sikkerhed stilles af de paagældende overensstemmende med Reglerne i §§ 786 og 787.

I andre Tilfælde kan, hvor saadant maa anses for tilstrækkeligt til Formaalets Opnaaelse, i Stedet for Fængsling efter Rettens Beslutning anvendes Bevogtning i Hjemmet, efter Omstændighederne efter Sikkerhedsstilling for det hertil sandsynlig medgaaende Beløb, Tilhold om ikke uden Dommerens Tilladelse at forlade et anvist Opholdssted eller en bestemt Kreds, Paalæg om til bestemte Tider at fremstille sig for Politiet, Beslaglæggelse af Pas eller andre Legitimationsdokumenter, eller Sikkerhedsstilling efter de nærmere Regler i efterfølgende Paragraffer.

§ 786.

Sikkerhedsstilling kan ikke træde i Stedet for Fængsling, naar den i § 780 Nr. 2 c nævnte Fængslingsgrund er forhaanden.

I de i § 780 Nr. 1 og 2 a nævnte Tilfælde skal Fritagelse for Fængsling tilstedes, naar Formaalet maa antages tilstrækkelig betrygget ved, at Sikkerhed stilles for, at Sigtede vil møde i Retten til enhver Forhandling i Sagen efter behørig Indkaldelse samt indfinde sig til Dommens Fuldbyrdelse, hvis den gaar ham imod. Det paahviler i saa Fald Sigtede at opgive Bolig eller Opholdssted i Kongeriget, hvor alle Forkyndelser til ham kunne ske.

I det i § 780, sidste Stykke, ommelte Tilfælde tilstedes Fritagelse for Fængsling, naar det findes tilstrækkeligt, at Sikkerhed stilles for, at Sigtede vil undlade den Virksomhed, som frygtes, indtil Dommen, hvis den gaar ham imod, kan fuldbyrdes.

§ 787.

Sikkerheden, hvis Størrelse i det enkelte Tilfælde fastsættes af Retten, stilles ved Overlevering af rede Penge eller gode Værdipapirer, der paa Forlangende, eller naar det af Dommeren findes hensigtsmæssigt, blive at opbevare i Nationalbanken eller vedkommende Amtstue, eller ved Selvskyldnerkaution af en eller flere i Kongeriget bosatte vederhæftige Mænd.

§ 788.

Den, af hvem Sikkerhed stilles, skal herom underskrive en Erklæring, hvori den eller de Forpligtelser, indtil hvis Opfyldelse Sikkerheden hæfter, og ved hvis Misligholdelse den forbyrdes, ere angivne.

Hvor vidt en stillet Sikkerhed bør være forbrudt, afgøres ved Kendelse, efter at der saa vidt muligt er givet de vedkommende Lejlighed til at udtale sig. Det forbrudte Beløb tilfalder Statskassen. Dog blive først Sagens Omkostninger og den forurettedes Erstatningskrav deraf at dække, for saa vidt Dækning derfor ikke kan faas paa anden Maade.

Er Sikkerheden forbrudt som Følge af Sigtedes Undvigelse eller Udeblivelse fra Møde, kan Retten, naar Sigtede inden en Maaned efter den Dag, da han er undvegen eller skulde være mødt, frivillig fremstiller sig eller paagribes, helt eller delvis eftergive Sikkerhedens Forbrydelse, dog at den hæfter for alle Udgifter, som ere bevirkede ved Undvigelsen eller Udeblivelsen.

§ 789.

Beslutning om Fængsling eller Forholdsregel, der træder i Stedet for Fængsling, kan af Retten til enhver Tid omgøres.

§ 790.

Den anordnede Fængsling bortfalder, naar Forfølgning frafaldes, eller Sigtede frifindes, eller der dog kun paalægges ham Straf af Bøder eller simpelt Fængsel. Erklæres i de to sidstnævnte Tilfælde Anke af det offentlige, inden Løsladelsen er iværksat, bliver det dog paa dertil fra Paatalemyndighedens Side given Anledning ved Kendelse af Retten at bestemme, om Løsladelse skal finde Sted. Gaar Kendelsen ud paa, at Fængslingen skal vedblive, skal den snarest muligt af Overranklageren forelægges den overordnede Ret til Prøvelse, jvf. §§ 954 og 965.

Fængslingen ophæves ved Rettens Beslutning, naar i Løbet af Undersøgelsen de Grunde, hvorpaa den støttedes, bortfalde, og Grunde til Fængsling ved en ny Kendelse ikke ere forhaanden.

Er Fængslingen besluttet i Henhold til § 780 Nr. 2 c, bliver den at ophæve, saa snart Undersøgelsen i paagældende Retning er sikret, i hvilken Henseende det fornødne hurtigst muligt skal iværksættes, eller senest, naar den i Fængslingskendelsen fastsatte, eventuelt af Retten forlængede Frist er udløben. Dog kan Retten efter Begæring af Paatalemyndigheden bevilge en yderligere kort Forlængelse af Fristen, saa fremt det godtgøres, at det paa Grund af uforudsete og væsentlige Hindringer har været umuligt betimeligt at fremme Undersøgelsen.

I Sager, som ere af mindre Betydning, bør Fængslingen ophæves, naar Retten finder, at Sagen ikke fremmes med tilbørlig Hurtighed. Fremdeles bør Fængslingen ophæves, naar en Dom, hvorved kun en kortere Tids Fængselsstraf er idømt, bliver paaanket, og Fængslingens Forlængelse indtil Ankesagens Slutning vilde staa i aabenbart Misforhold til den Straf, som er eller kan ventes idømt.

§ 791.

Forholdsregler, som af Retten ere anordnede i Stedet for Fængsling, bortfalde eller ophæves i de samme Tilfælde som Fængsling.

Fremdeles ophører en stillet Sikkerhed af hæfte, naar Sigtede hensættes i Fængsel, eller naar en Sigtet under 18 Aar sættes under andet Tilsyn end den Persons, hvem han mod Sikkerhed var betroet, samt naar den i Overensstemmelse med § 786

paatagne Forpligtelse er opfyldt, eller naar den, der er gaaet i Borgen, opsiger sit Forløfte ved at fremstille Sigtede for Retten eller under saadanne Forhold og med saa langt Varsel, at der er Lejlighed og god Tid til at fængsle ham.

Indgaaet Forløfte ophører ligeledes, naar en afsagt Straffedom ikke fuldbyrdes, uaftet der hertil har været rigelig Tid og Opfordring.

Bestemmelse om Ophør af Fængsling eller om Anvendelse eller Ophør af Forholdsregler, som træde i Stedet for Fængsling, eller om Forbrydelse af stillet Sikkerhed tages af den Ret, hvem det efter § 781 vilde tilkomme at afsige Fængslingskendelse.

§ 792.

Den, der har været underkastet Varetægtsfængsel og derefter frifindes eller løslades, uden at Sagen forfølges til Dom, har, naar han inden et Aar efter at være kommen til Kundskab om de Omstændigheder, hvorpå han støtter sit Krav, fremsætter Begæring derom for Overanklageren, jfr. § 841 sammenholdt med § 926, Krav paa en af Retten fastsat Erstatning for den Lidelse, den Tort og det Formuestab, der er tilføjet ham ved Frihedsberøvelsen, medmindre de fremkomne Oplysninger dog give begrundet Formodning for, at han er skyldig i den Forbrydelse, hvorfor han var fængslet. Saadan Erstatning tilkommer ligeledes den, der har været underkastet Varetægtsfængsel i Tilfælde, hvor saadant ikke burde have været anvendt.

Retten til Erstatning bortfalder, naar den paagældende selv ved sit Forhold har givet Anledning til Fængslingen, medmindre det udviste urigtige Forhold maa antages at være foranlediget af Frygt, Forvirring eller undskyldelig Misforstaaelse, endvidere naar vedkommende frifindes paa Grund af en Tilregnelighed udelukkende mangelfuld Sjælstilstand, eller naar han forhen er straffet med Strafarbejde for nogen i den offentlige Mening vanærende Handling, og der ikke siden hans Løsladelse er hengaaet 3 Aar, herunder dog ikke det i 1ste Stykke, 2det Punktum, nævnte Tilfælde.

Fordringen paa Erstatning for Formuestabet tilkommer efter den paagældendes Død hans Ægtefælle og Livsarvinger.

Erstatningen udredes af Statskassen, men denne har Regres til den vedkommende Dommer, for saa vidt han har gjort sig skyldig i Misbrug af Embedsmyndighed, Skødesløshed eller andet uforvarligt Forhold.

§ 793.

Til at føre Tilsyn med Varetægtsfangers Behandling og Forholdene i Varetægtsfængsler udvælger henholdsvis Københavns Borgerrepræsentation, Købstædernes Byraad og Amsraadene efter Forholdstalsvalg 2 Medlemmer af deres Midte for 4 Aar ad Gangen. De saaledes udnævnte Mænd skulle have Adgang til i Forening at besøge Fængslerne indenfor deres Omraade og overbevise sig om, at de for Fængslerne og Varetægtsfangernes Behandling gældende Bestemmelser overholdes. Angaaende Misbrug, som de maatte mene at have forefundet, afgive de Beretning til paagældende Overøvrighed. Denne lader da de fremsatte Klager nærmere undersøge og gør Indberetning til Justitsministeren, som træffer fornøden Foranstaltning til Afhjælpning af de forefundne Misbrug og til Paatale af mulige Overtrædelser og Tilsidesættelser af paagældende Bestemmelser.

Meddelelse til Private eller andre end de i 1ste Stykke, 3die og 4de Punktum, nævnte Myndigheder om, hvad der ved ovennævnte Besøg i Fængslerne er erfaret, straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr.

Kapitel 73.

Beslag paa Sigtedes Formue og Forbud mod Foreninger og Skrifter.

§ 794.

Naar der i en under Landsret hørende Sag er rejst Tiltale, men Sigtede har unddraget sig Sagens videre Forfølgning, kan Retten paa Overanklagerens Begæring, og efter at Forsvareren er hørt, ved Kendelse bestemme, at der skal lægges Beslag paa den Formue, som Sigtede maatte besidde eller erhverve i Riget. Kendelsen forkyndes overensstemmende med Reglerne i § 160.

Oplyses det senere, at det var Sigtede umuligt at møde eller blive til Stede, kan Retten ophæve Beslaglæggelsen.

§ 795.

Retten drager Omsorg for, at der beskikkes en Værgе til at bestyre den beslaglagte Formue. At saadan Foranstaltning er truffen, bliver at kundgøre ved Tinglæsning og ved Bekendtgørelse i Aviserne efter de om Umyndiggørelse gældende Regler.

Værgen har at afgive Løfte om ikke at lade Sigtede tilflyde nogen Indtægt af Formuen. Ægtefælles og Børns Krav paa Underhold af denne ophæves derimod ikke ved Beslaglæggelsen, ligesom Sigtede heller ikke er udelukket fra at raade over den beslaglagte Formue ved Testament.

§ 796.

Beslaglæggelsen ophæves:

- 1) naar Sigtede kommer til Stede,
- 2) naar Formuen paa Grund af Sigtedes Død eller ifølge de i Forordningen af 11. September 1839 foreskrevne Regler tilfalder hans Arvinger,
- 3) naar Forfølgning frafalder, eller Sagen ved Rettens Kendelse afvises.

Den Ret, som har besluttet Beslaglæggelsen, tager Beslutning om Ophøret i de foran nævnte Tilfælde. Formuen med de under Beslaglæggelsen vundne Indtægter og efter Fradrag af de hafte Udgifter udleveres derefter til Sigtede eller henholdsvis Arvingerne.

§ 797.

Beslaglæggelse af en mistænks Gods til Sikkerhed for Sagens Omkostninger og Erstatningsansvar kan, hvor og i saadant Omfang, som Retten maatte finde det fornødent, finde Sted ifølge Rettens Kendelse efter Begæring af Paatalemyndigheden eller den ved Forbrydelsen forurettede.

Beslaglæggelse medfører de samme Retsvirkninger som Arrest paa Gods ifølge den borgerlige Retsplejes Regler.

§ 798.

Retten drager Omsorg for Beslaglæggelsens Iværksættelse. Med Hensyn til denne samt de Forholdsregler, som blive at træffe for at sikre Beslaglæggelsens Retsvirkninger, gælde de i Bogen om den borgerlige Retspleje givne Regler om Arrest paa Gods, dog at særlig Sag til Stadfæstelse af Beslaglæggelsen bortfalder.

§ 799.

Beslaglæggelsen bortfalder, naar Forfølgning frafalder, eller Sigtede friindfindes, og den ophæves, naar den paa Grund af senere fremsatte Indsigelser

eller senere indtrufne Omstændigheder findes ikke at have Hjemmel. Beslutninger og Forholdsregler med Hensyn til Beslaglæggelsens Ophør træffes af den Ret, for hvilken Sagen er eller var tingfæstet. Med Hensyn til Krav paa Erstatning for Beslaglæggelsen finde Reglerne om Arrest paa Gods i Bogen om den borgerlige Retspleje Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 800.

Med Hensyn til foreløbigt Forbud mod Foreninger i Henhold til Grundloven af 28. Juli 1866 § 87 bliver det paa nævnte Sted i Grundloven foreskrevne at iagttage.

Forbud mod Udbredelse af Skrifter, som efter Jussitsministerens Befaling forfølges i Henhold til Lov af 3. Januar 1851 §§ 14 og 15, besluttes og foranstaltes iværksat efter Overanklagerens Begæring af vedkommende Undersøgelsesret. Sag i denne Anledning skal anlægges inden en Uge. Forbudet bortfalder, naar Forfølgning ikke iværksættes inden den foreskrevne Frist, eller naar den frafalder. Den i Lov af 3. Januar 1851 § 14 fastsatte Straf for Dommens Overtrædelse gælder ogsaa for Overtrædelse af det foreløbige Forbud.

Tredie Afsnit.

Undersøgelse, førend Tiltale er rejst, i Sager, som forfølges af Overanklageren eller Politiet.

Kapitel 74.

Efterforskning.

§ 801.

Det paahviler Politiembedsmændene, naar i øvrigt Betingelserne derfor ere til Stede, af egen Drift og med den størst mulige Hurtighed at efterforske alle strafbare Handlinger, som forfølges af det offentlige, saa snart der opstaa rimelig Formodning om, at saadanne ere forøvede.

§ 802.

Udenfor København fører Overanklageren Overtilsyn med Politiets Efterforskning af de Forbrydelser, hvis Paatale hører under hans Virkekreds. Ligesom han som Følge heraf kan give Politiet almindelige Forskrifter, saaledes kan han ogsaa i de enkelte Tilfælde begære Oplysninger, stille Forlangender og, naar særegne Omstændigheder maatte opfordre dertil, selv handle i Politimesterens Sted. Det paahviler Politimesteren gennem Chefen for Statspolitiet at gøre Indberetning maanedlig til Overanklageren om alle foretagne Efterforskninger, endvidere naar tvivlsomme eller særdeles vigtige Spørgsmaal opstaa under Efterforskningen, samt i øvrigt naar det fordres.

I København er Politidirektøren, der i sin Efterforskningsvirksomhed er Justitsministeren umiddelbart underordnet, pligtig at efterkomme alle lovlige Begæring af Overanklageren vedrørende Efterforskningen af de under sidstnævntes Virkekreds hørende Forbrydelser, samt at meddele de herhen hørende Oplysninger, som denne

begærer; i særlige Tilfælde kan Overanklageren med Justitsministerens Billigelse overtage Ledelsen af Efterforskningen, og det underordnede Politi staar da i fornødent Omfang under hans Befaling.

§ 803.

Anmeldelser fra private om formentlig begaaede Forbrydelser eller om Forhold, der vække Mistanke herom, gøres ordentligvis til Politiet. Dog kunne de ogsaa modtages af Overanklageren, som da ufortøvet tilstiller Politimesteren samme.

Anmeldelsen kan være skriftlig eller mundtlig; i sidste Fald skal Modtageren af samme opsætte skriftlig Beretning om den.

Naar dertil findes Grund, kan Politimesteren eller Overanklageren, forinden videre Skridt foretages, ved Begæring til Undersøgelsesretten foranledige Anmelderen afhørt for Retten (jvf. § 809).

§ 804.

Er Sagens Paatale afhængig af Justitsministerens Befaling eller af en Opfordring fra en særlig offentlig Myndighed (jvf. § 722), skal Politimesteren bringe de ham tilkomne Oplysninger henholdsvis til Overanklagerens eller den særlige Myndigheds Kundskab, men i øvrigt ikke foretage yderligere Efterforskninger, førend vedkommendes Befaling eller Opfordring foreligger.

Er en Lovovertrædelse, hvis offentlige Forfølgning er betinget af en private Begæring, kommen til Politimesterens Kundskab, men der er Grund til at antage, at den er den paagældende private ubekendt, kan han gøre Meddelelse til denne, men foretager i øvrigt ingen Efterforskning, førend en udtrykkelig Begæring fra den private foreligger. Indeholder en af den private indgiven Anmeldelse om Forbrydelsen ingen saadan Begæring, skal han foranlediges til at give den fornødne Erklæring.

Ovenstaaende Regler udelukke dog ikke, at uopsættelige Efterforskningsskridt foretages, førend Befalingen, Opfordringen eller Begæringen foreligger, saafremt Gerningen maa antages at være vedkommende ubekendt, og Omstændighederne gøre det rimeligt, at Paatale vil blive begært (jvf. § 722).

§ 805.

Finder Politimesteren, at der mangler Grund til at foretage videre Skridt i Anledning af en indgiven Anmeldelse eller en fremsat Begæring om Forfølgning, skal han paa Forlangende meddele en skriftlig Erklæring om sin Vægring, og om denne er grundet paa, at den formentlige Lovovertrædelse ikke antages at være Genstand for offentlig Forfølgning, eller paa Anmeldelsens utilstrækkelige Grundlag.

Den, som har indgivet Anmeldelsen eller fremsat Begæringen, kan derefter henvende sig til den overordnede Myndighed med Andragende om, at det maa blive paalagt vedkommende at træde i Virksomhed.

§ 806.

Efterforskningen skal rettes paa at tilvejebringe saadanne Oplysninger, som ere tilstrækkelige til at bestemme, om Forfølgning skal indledes ved Retten ved Begæring om Forundersøgelse eller ved Iværksættelse af Tiltale.

Saa bør og i øvrigt alle Oplysninger fremskaffes og Foranstaltninger træffes, som skønnes nødvendige eller tjenlige til at forberede Sagens Behandling ved Retten.

Befrygtes et Bevis ellers at ville gaa tabt, bør Bevisførelse foranstaltes.

§ 807.

Til Opnaaelse af Efterforskningens Øjemed er Politimesteren berettiget til under de Betingelser og med de nærmere Bestemmelser, som herom i det foregaaende ere fastsatte, at foretage Ransagninger og Beslaglæggelser, fordre Oplysninger af offentlige Myndigheder, indkalde Vidner, foretage Besigtigelse, lade foretage Syn og Skøn, anholde mistænkte m. v.

Kræver Loven i Anledning af en saaledes truffen Foranstaltning en efterfølgende Henvendelse til Retten, paahviler det den paagældende Embedsmand at sørge for, at denne finder Sted paa lovbefalet Maade.

Om de foretagne Efterforskningshandling er optages skriftlige Beretninger.

§ 808.

Skønner Politimesteren enten straks eller i Løbet af Efterforskningen, at der vil blive Spørgsmaal om at undlade Paatale i Medfør af § 723, forelægger han de fremkomne Oplysninger for Overanklageren og standser alle ikke uopsættelige Efterforskningskridt, indtil Beslutning fra denne foreligger.

§ 809.

Finder Politimesteren (jvf. §§ 801 og 802), at der under Efterforskningen bør træffes Foranstaltninger, som kræve Medvirkning af Retten (Kapitel 18, 19 og 67—72), kan han rette fornøden Begæring til denne.

Undersøgelsesretten er pligtig at tage Begæringen til Følge, medmindre nogen af de Hindringer er til Stede, som ere betegnede nedenfor i § 817, eller denne Lovs Regler i øvrigt ere til Hinder derfor. Retten prøver i enhver Henseende, hvorvidt en fremsat Begæring om Beslaglæggelse, Ransagning, Anholdelse eller Fængsling er tilstrækkelig begrundet. Fremkommer saadan Begæring fra Sigtedes eller dennes Forsvarers Side, er Undersøgelsesretten i tilsvarende Omfang pligtig at tage Begæringen til Følge, medmindre det maa antages, at Foretagelsen af den paagældende Retshandling er uden Betydning for Sigtedes Forsvar.

Rettens Virksomhed ophører, naar den begærte Retshandling er tilendebragt, dog kan Retten uden at afvente yderligere Begæring foretage Rettergangsskridt, som ikke uden Ulempe kunne opsættes.

Ogsaa ellers, saasom hvor Anmeldelse om en Forbrydelse sker umiddelbart til Retten, kan denne af egen Drift foretage Retshandlinger, som ikke taale Opsættelse. Fornøden Meddelelse gives uden Ophold Politimesteren.

§ 810.

De under Efterforskningen forefaldende Retsmøder ere ikke offentlige.

Med Hensyn til Undersøgelsesrettens Virksomhed under Efterforskningen finde de i §§ 821—24 givne Regler Anvendelse, for saa vidt det ikke udelukkes ved Forholdets Natur.

Udskrift af det Retsbogen tilførte meddeles Politimesteren og paa Begæring Overanklageren.

§ 811.

Tages den Begæring eller Opfordring, af hvilken en offentlig Forfølgning er afhængig, tilbage, eller befales det af en Politimesteren overordnet Myndighed, standses

Efterforskningen, og Sagen henlægges med Paategning om Grunden. Hvis Meddelelsen til Politimesteren om den Omstændighed, der foranlediger Sagens Henlæggelse, ikke er sket gennem Overanklageren, gør Politimesteren Indberetning om det passerede til denne, for saa vidt Sagen hører under hans Virkekreds.

§ 812.

Findes Efterforskningens Øjemed at være opnaaet, tager vedkommende Embedsmand Beslutning om Sagens Forfølgning ved Retten i Overensstemmelse med de i det følgende givne Regler eller om Efterforskningens Afslutning ved Sagens Henlæggelse. Henlægges Sagen, vedtegnes Grunden.

Er Politimesteren paataleberettiget i Henhold til § 721, tilkommer det ham at tage de ovennævnte Beslutninger. Hører Sagen under Overanklagerens Virkekreds, har Politimesteren at begære retslig Forundersøgelse, naar han ifølge Efterforskningens Resultat finder Anledning dertil, og gør derom Indberetning til Overanklageren; ellers indsender han Sagen til Overanklageren, der tager fornøden Beslutning om yderligere Efterforskning, Begæring om Forundersøgelse, Tiltale eller Sagens Henlæggelse.

§ 813.

Faar Politimesteren, efter at Tiltale er rejst i en under Overanklagerens Virkekreds hørende Sag, Kundskab om Omstændigheder, der opfordre til yderligere Efterforskning, og Forholdene ikke tilstede at indhente Overanklagerens nærmere Bestemmelse, foretager han paa egen Haand de Efterforskningshandling, han skønner fornødne, og gør derefter uopholdelig Indberetning til Overanklageren om det foretagne. Under en saadan genoptagen Efterforskning kan Politimesteren, om fornødent, overensstemmende med § 809 rette Begæring til en anden Undersøgelsesret om Foretagelse af enkeltstaaende Retshandlinger (jvf. § 820, 3die Stykke).

§ 814.

Klage over formentligt Myndighedsmisbrug fra Politiets Side under Efterforskning kan fremsættes for Undersøgelsesretten i den Kreds, hvor den paaklagede Handling har fundet Sted, eller for den Ret, hvis Virksomhed paakaldes mod Klageren, eller ved hvilken Sag om den Lovovertrædelse, der var Genstand for Efterforskning, tingfæstes.

Undlader Politiet i de i denne Lovs §§ 746 og 758, jvf. 773, §§ 774 og 783 omhandlede Tilfælde at forelægge Sagen for Retten inden de foreskrevne Frister, skal Underrettsdommeren paa det Sted, hvor Beslaglæggelsen, Ransagningen, Anholdelsen eller Fængslingen er sket, naar det ved Klage fra den forurettede eller paa anden Maade kommer til hans Kundskab, indkalde Politimesteren til at afgive nærmere Forklaring og kan efter Omstændighederne ophæve den trufne Foranstaltning. Undiader Politimesteren at give Møde uden oplyst lovligt Forfald, ophæves Foranstaltningen straks ved Kendelse.

Paalæg af Bøder i Henhold til §§ 194 og 212 kan ophæves af Underrettskredsens Dommer eller af den Ret, ved hvilken Sag om den Lovovertrædelse, der var Genstand for Efterforskningen, tingfæstes.

*Kapitel 75.***Forundersøgelse ved Retten.**

§ 815.

Forundersøgelse ved Retten finder ikke Sted i Sager angaaende Lovovertrædelser, som det efter § 721 tilkommer Politimesteren at paatale, ej heller i Sager angaaende de i Lov af 3. Januar 1851 § 14, jvf. § 15, omhandlede Forbud. Finder Fængsling Sted, kan dog Forundersøgelse begæres.

Forundersøgelse ved Retten foretages kun efter Begæring af Politimesteren eller af Overanklageren, hvor denne optræder i Politimesterens Sted, og skal være rettet mod en bestemt Person som sigtet.

Om Genoptagelsen af en sluttet Forundersøgelse gælder Reglen i § 825, 3die Stykke, se endvidere § 830 sammenholdt med §§ 778 og 792.

§ 816.

Begæring om Forundersøgelse fremsættes skriftlig eller mundtlig til Retsbogen; den skal betegne den eller de Personer, mod hvem, og den eller de Handlinger, med Hensyn til hvilke Undersøgelse begæres, og skal ledsages af Sagens Aktstykker, derunder de skriftlige Beretninger, som ere optagne under Efterforskningen, samt, saa vidt gørligt, af forhaandenværende synlige Bevismidler saavel som af de fornødne nærmere Begæring om Indkaldelse af Vidner m. v.

Ved Begæringens Indgivelse til Retten er Sagen tingfæstet. De Begæringen ledsagende Aktstykker fremlægges til Retsbogen, saa vidt og naar Dommeren finder det rigtigt.

Forundersøgelsen begrænses i Reglen til de Sigtede og de Handlinger, som ere betegnede i Begæringen. Fremkommer der under Forundersøgelsen grundet Mistanke mod andre Personer eller om andre Forbrydelser end dem, der ere nævnte i Begæringen, bør Retten give Paatalemyndigheden fornøden Meddelelse; dog kan Retten uden at afvente yderligere Begæring foretage saadanne Skridt, som ikke uden Ulempe kunne udsættes.

§ 817.

Finder Retten, at Sagen ikke er indbragt for ret Værneting, eller at den, der paataler, ej er berettiget dertil, eller at Forundersøgelse er udelukket ved Reglerne i denne Lov, eller at Handlinger af den Art, som Sigtelsen angaar, ikke ere Genstand for Straf, eller at Strafskylden er forældet eller Forfølgning af andre lignende Grunde utilstedelig, afsiger den Kendelse om, at Begæringen om Forundersøgelse ikke kan tages til Følge.

§ 818.

Forundersøgelsens Øjemed er at tilvejebringe saadanne Oplysninger, som udfordres for at afgøre, om, for hvilken Forbrydelse og for hvilken Ret Tiltale skal rejses, samt at tilvejebringe Bevismaterialet til Brug ved Oplæsning for den dømmende Ret. Maa Domsforhandlingen i Sagen antages at skulle foregaa under Medvirkning af Nævninger, blive dog kun saadanne Beviser at føre, som det maa anses for umuligt eller dog forbundet med særlig Ulempe at tilvejebringe under Domsforhandlingen.

For saa vidt det vil bero paa Sigtedes Begæring, om Domsforhandling, hvis Tiltale rejses, skal foregaa for Landsret under Medvirkning af Nævninger eller ikke,

jvf. §§ 687 b og c samt 688 d afæsker Undersøgelsesdommeren under Forundersøgelsen ham Erklæring om, hvorvidt han for det Tilfælde, at Tiltale rejses, begærer Sagen paadømt under Medvirkning af Nævninger. Til Afgivelse af saadan Erklæring bør der gives Sigtede passende Betænkningstid og eventuelt Lejlighed til at raadsørge sin Forsvarer.

§ 819.

Om de Retshandlinger, der skulle foretages til Opnaaelse af Forundersøgelses Ojemed, tager Dommeren Beslutning i Henhold til Begæring fra Parterne. Det paahviler som Følge heraf Politimesteren at ledsage sin Begæring om Forundersøgelse med de fornødne nærmere Begæringer om Indkaldelse af Vidner m. v. samt, efterhaanden som Forundersøgelsen skrider frem, at fremkomme med yderligere Begæringer i saa Henseende, for saa vidt det fremkomne giver Anledning dertil. Tilsvarende Pligt paahviler Forsvareren i Sigtedes Interesse. Ogsaa udenfor de Undtagelsestilfælde, hvor Overanklageren paataaler for Undersøgelsesretten, er han berettiget til at henvende saadanne Begæringer til den.

Retshandlinger, som Parterne ikke have begæret, kunne dog besluttes af Dommeren af egen Drift, naar han finder dem fornødne for Ojemedet, navnlig i Sigtedes Interesse. Derhos bør Dommeren vaage over, at Undersøgelsen fremmes med størst mulige Hurtighed og kan i den Anledning rette Opfordring til Politimesteren samt efter Omstændighederne ved Kendelse ophæve en Fængsling, der utilbørlig forlænges.

Findes en Begæring ikke at kunne tages til Følge, afsiges Kendelse.

Politimesteren skal uden Ophold give Dommeren Meddelelse om de Undersøgelsehandlinger, som han, efter at Forundersøgelse ved Retten er begyndt, foretager paa egen Haand.

§ 820.

Politiet er pligtigt at efterkomme de Paalæg, Dommeren giver i Forundersøgelses Interesse.

Dommeren er berettiget til at henvende sig med Begæring om Retshandlingers Foretagelse i en anden Retskreds til Undersøgelsesdommeren i denne, jvf. § 686. Først Forundersøgelsen af et Medlem af Landsretten, er dette fremdeles berettiget til at fordre enkelte Retshandlinger foretagne af Undersøgelsesdommeren i Retskredsen.

I paatrængende Tilfælde kan en Undersøgelsesdommer, for hvem Sagen ikke er tingfæstet, uden at afvente Begæring, foretage enkelte Retshandlinger i Undersøgelses Interesse, som han anser for uopsættelige. Han har i saa Fald uopholdelig at underrette den Dommer, for hvem Sagen er tingfæstet, om det foretagne.

§ 821.

Det er Paatalemyndighedens Pligt i størst mulige Omfang at være til Stede i Retsmøderne under Forundersøgelsen, og saavel Sigtede som dennes Forsvarer (jvf. § 737) have ordentligvis Ret til at være til Stede i disse, hvad enten de ere offentlige eller ej.

Undtagelse fra foranstaaende Regel finder Sted:

1) naar Dommeren finder Anledning til at anvende den ham efter § 151, 1ste Stykke, tilkommende Beføjelse mod nogen af de nævnte Personer;

2) Sigtede kan midlertidig fjernes, naar der er Grund til at antage, at en uforbeholden Udtalelse af en Person, der afhøres, ellers ikke kan opnaas;

3) Sigtede og hans valgte Forsvarer kan midlertidig udelukkes fra Deltagelse, naar der er Grund til at antage, at den paagældende vil modvirke Undersøgelsen ved

at paavirke Medsigtede eller Vidner til at afgive urigtig Forklaring, ved at fjerne Gerningens Spor eller paa anden lignende Maade; naar det begæres, afsiges Kendelse herom;

4) er der flere Sigtede, beror det paa Dommerens Bestemmelse, om den ene Sigtede maa paahøre den andens Forklaringer.

Har Sigtede i Henhold til Reglerne under Nr. 1—4 været udelukket, bliver det Retsbogen tilførte at meddele ham, naar Grunden til hans Udelukkelse er ophørt, og i ethvert Fald inden Forundersøgelsens Slutning, for saa vidt han ej har unddraget sig Forfølgning.

Føres Beviser under Forundersøgelsen for at kunne benyttes ved Oplæsning under Domsforhandlingen, skal Sigtede være personlig til Stede, medmindre Sagen ingen Udsættelse taaler, eller Retten under Hensyn til Bevisførelsens Genstand eller de i øvrigt foreliggende Omstændigheder finder hans Nærværelse uforholdsmæssigt uforholdsmæssigt. Reglerne under Nr. 1—3 finde dog ogsaa Anvendelse i det her omhandlede Tilfælde.

§ 822.

Til Retsmøder under Forundersøgelsen, i hvilke Sigtede ikke fremstilles som anholdt eller fængslet, og om hvilke han ikke har faaet fornøden Meddelelse i et foregaaende Retsmøde, skal han indkaldes ved lovlige Tilsigelse (§ 764), medmindre Øjemedet ikke tilsteder det Ophold, som dette vilde medføre. Er han mødt, kan Retshandlingen altid fremmes.

Er Sigtede fængslet, kan han forlange sig henbragt til Retsmødet — i hvilken Henseende der bør gives ham Lejlighed til at udtale sig — medmindre det afholdes udenfor Underretskredsen og i saadan Afstand, at uforholdsmæssigt Besvær kan forudses at følge deraf.

Saa vidt muligt gives der Paatalemyndigheden og Forsvareren, hvor en saadan er antagen eller beskikket, betimelig Meddelelse om Retsmøderne. Ligeledes bør der med den i § 823, 2det Punktum, angivne Begrænsning saa vidt muligt gives Forsvareren Lejlighed til forinden Retsmødet at gøre sig bekendt med de fremlagte Dokumenter.

Udenfor det Tilfælde, som ommeldes i sidste Stykke af § 821, hindres en Retshandlings Fremme ikke ved, at nogen, som havde Ret til at overvære den, udebliver.

§ 823.

Paatalemyndigheden, Sigtede og hans Forsvarer have under Iagttagelse af de nærmere Bestemmelser, Retten maatte give, Adgang til at gøre sig bekendt med Tilførserne til Retsbogen og med de til denne fremlagte Aktstykker. Saadan Adgang saavel som Udskrift kan dog ved Kendelse nægtes Sigtede saavel som hans valgte Forsvarer, naar der er Grund til at befrygte Modvirken af Undersøgelsen ved Fjernelse af Gerningens Spor, Paavirken af Medsigtede eller Vidner til Afgivelse af urigtig Forklaring eller paa anden lignende Maade, dog at den i ethvert Tilfælde maa tilstedes inden Forundersøgelsens Slutning.

§ 824.

Afhørelse af Sigtede saavel som af Vidner og Syns- og Skønsmænd sker ved Dommeren, medmindre denne tillader andet. Saavel Paatalemyndigheden som, hvor Vidner eller Syns- eller Skønsmænd afhøres, Sigtede og Forsvareren kunne begære yderligere Spørgsmaal stillede. Dommeren kan overlade til den paagældende selv at stille disse.

Af de Personers Udsagn, som afhøres, skal det væsentlige indhold gengives i Retsbogen; vigtigere Erklæringer af Sigtede og navnlig Tilstaaelser skulle saa vidt muligt gengives med hans egne Ord; det samme gælder om Forklaringer, der afgives af Vidner og Syns- eller Skøns mænd, medmindre de maa antages at skulle afhøres paany under Domsforhandlingen (Nævningesager). Naar Afhørelsen er endt, oplæses og vedtages det Retsbogen tilførte.

Efter Oplæsningen ere Paatalemyndigheden, Sigtede og Forsvareren berettigede til at fremføre Bemærkninger med Hensyn til den skete Tilførsel. Saadanne Bemærkninger indføres i Korthed i Retsbogen.

Afslag paa Begæring om yderligere Spørgsmaal saavel som Afgørelse af Tvistepunkter, der opstaa under Forundersøgelsen, sker ved Kendelse.

§ 825.

Frafaldes Forfølgningen, eller finder Retten, at Lovens Betingelser for dens Virksomhed ikke ere til Stede, standses Forundersøgelsen, og fornøden Underretning meddeles Paatalemyndigheden og Sigtede.

Forundersøgelsen slttes, naar Retten finder, at Undersøgelsen er fremmet saa vidt, som Øjemedet udkræver, saa og naar Paatalemyndigheden begærer det og oplyser, at Tiltale er rejst. Udskrift af Sagen tilligemed dennes Aktstykker tilstilles snarest muligt Paatalemyndigheden. Underretning om Slutningen meddeles Sigtede.

En sluttet Forundersøgelse kan genoptages efter Begæring af Paatalemyndigheden eller Sigtede. Indtil Tiltale er rejst, kan Retten ogsaa af egen Drift genoptage Forundersøgelsen for at træffe Bestemmelse om Ophør af Fængsling eller anden vedvarende Foranstaltning.

§ 826.

Overanklagerens Beslutning om Frafald af Forfølgning binder ikke den overordnede Myndighed; dog maa Forfølgningens Fortsættelse efter den overordnede Myndigheds Beslutning finde Sted inden Udløbet af to Maaneder, medmindre Betingelserne for Sagens Genoptagelse efter § 97b ere til Stede.

§ 827.

Fremkommer der under Forundersøgelsen Oplysning om Omstændigheder, ifølge hvilke Politimesteren skønner, at der vil blive Spørgsmaal om at undlade Paatale i Medfør af § 723, og som maa antages at være Overanklageren ubekendte, meddeler han ham Underretning herom, ledsaget af fornøden Udskrift af Undersøgelsen. Indtil hans Beslutning inden en af Retten fastsat Frist indtræffer, foretages der kun saadanne Undersøgelseshandlinger, som ikke taale Ophold.

§ 828.

Er Forundersøgelse under een Sag iværksat mod flere Sigtede eller for flere Forbrydelser, kan Retten, naar den finder, at Undersøgelsen for enkelte, men ikke alle Sigtedes eller Forbrydelsers Vedkommende er fremmet i det Omfang, som Øjemedet udkræver, for saa vidt slutte Forundersøgelsen.

Slttes Forundersøgelsen for en eller nogle af de Forbrydelser, for hvilke den samme Person er sigtet, kan Undersøgelsen af de andre Forbrydelser midlertidig hvile, indtil Afgørelse for den eller de førstnævnte Forbrydelsers Vedkommende har fundet Sted, naar Overanklageren forlanger det og Sigtede ikke fordrer Fortsættelse.

§ 829.

Samtidig med at Tiltale rejses i en Sag, i hvilken Forundersøgelse har fundet Sted, skal Paatalemyndigheden tilstille Undersøgelsesretten Meddelelse herom og om, ved hvilken Ret Tiltale er rejst.

Er Sigtede fængslet, bør Undersøgelsesretten ved Forundersøgelsens Slutning opgive Paatalemyndigheden en vis Frist, ved hvis Udløb Fængslingen vil blive hævet, saafremt ikke inden den Tid enten Tiltale rejses, eller Oplysninger meddeles, som findes at burde begrunde en Forlængelse af Fristen. Paa lignende Maade kan forholdes, hvor Spørgsmaal opstaar om Ophør af andre vedvarende Foranstaltninger.

§ 830.

I Sager om Oprejsning for uforskyldt Anholdelse eller om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller Udtaaelse af uforskyldt Straf (jvf. § 988) tilvejebringes de fornødne nye Oplysninger i Overensstemmelse med Reglerne i dette Kapitel. Den, der kræver Erstatning eller anden Oprejsning, har Ret til at forlange, at der skal foretages Afhøring af ham selv eller andre opgivne Personer.

Fjerde Afsnit.

Tiltale og Domsforhandling ved Landsret.

Kapitel 76.

Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i Sager, ved hvis Paadømmelse Nævninger skulle medvirke.

§ 831.

Tiltale rejses ved et af Overanklageren udfærdiget og underskrevet Anklageskrift, som skal indeholde:

1. Angivelse af den Domstol, ved hvilken Sagen anlægges;
2. Tiltaltes Navn, og hvad der ellers maatte udkræves til hans nøjagtige Betegnelse;
3. under Benyttelse af Forbrydelsens i Loven hjemlede Navn og under Fremhævelse af dens i Loven beskrevne Kendemærker og, om fornødent, med Tilføjeelse af Strafforhøjelses- eller Strafnedsættelsesgrunde, en kort Angivelse af det Forhold, for hvilket Tiltale rejses, med saadan Angivelse af Tid, Sted, Genstand, Udførelsesmaade samt andre nærmere Omstændigheder, som udkræves til dets tilstrækkelige og tydelige Betegnelse; det eller de Lovbud, i Henhold til hvilke Paastand om Straf agtes nedlagt, bør angives. Alternativ — herunder principal og subsidiær — Angivelse er tilladt.

Hverken Angivelser af Beviser eller Udviklinger af Retsspørgsmaal maa findes i Anklageskriftet.

I en Paategning paa Anklageskriftet skal derhos angives det Ting (Samling og Tingsted), paa hvilket Domsforhandlingen ventes foretagen, og at denne skal

foregaa for Nævninger. Det bør iagttages, at det tidligste Ting vælges, som Omstændighederne tillade.

§ 832.

Anklageskriftet indleveres paa Landsrettens Kontor; ved dets Indlevering er Sagen tingfæstet.

Overanklageren foranstalter uden Ophold en Genpart af Anklageskriftet forkyndt for Tiltalte. Ved Forkyndelsen afæskes der ham Erklæring, om han har antaget en Forsvarer. Saa snart Forkyndelsen er sket, skal Overanklageren, saafremt Tiltalte ikke har antaget Forsvarer, gøre fornøden Henstilling til Retten om Beskikkelse af en saadan.

Om Beskikkelsen af Forsvarer meddeles Underretning til Overanklageren og Tiltalte. Overanklageren meddeler Forsvareren Genpart af Anklageskriftet.

§ 833.

Vil Overanklageren inden Domsforhandlingen enten udvide Tiltalen til andre strafbare Forhold end de i Anklageskriftet nævnte, eller berigtige Angivelser i Anklageskriftet, maa dette ske ved Indlevering og Forkyndelse af yderligere eller nyt Anklageskrift.

Under Domsforhandlingen kan Udvidelse af Tiltalen til andre strafbare Forhold ske med Rettens Samtykke, naar Tiltalte indvilger deri, saa og naar det Forhold, som der er Spørgsmaal om at inddrage, er begaaet under selve Domsforhandlingen. Udvidelsen sker efter Rettens Bestemmelse ved Tilføjelse paa Anklageskriftet eller Tilførsel i Retsbogen; det samme gælder om Berigtigelser, som Overanklageren under Domsforhandlingen foretager i Anklageskriftets Angivelser.

Hvis Tiltalte ikke indvilger i Tiltalens Udvidelse, maa der imod ham rejses ny Sag, under hvilken Straffelovens § 64 da kommer til analogisk Anvendelse.

§ 834.

Samtidigt med Indleveringen af Anklageskriftet eller snarest muligt derefter skal Overanklageren paa Rettens Kontor indlevere en Udskrift af de i Sagen foretagne retslige Undersøgelser- og Bevishandlinger, ledsaget af Sagens øvrige Dokumenter og andre synlige Bevismidler, samt en Fortegnelse over de Beviser, som agtes fremførte, med kort Angivelse af, hvad dermed agtes godtgjort. Vidner og Syns- eller Skønsmænd skulle betegnes med Navn, og hvad der i øvrigt maatte udkræves til deres nøjagtige Betegnelse, under Opgivende af, om de agtes afhørte under Domsforhandlingen eller ved en Undersøgelsesret, eller om allerede afgivne Forklaringer agtes benyttede. Ønskes noget Vidnes Mødepligt udvidet (§ 171), eller ønskes Syns- eller Skønsmænd udmeldte, fremsættes fornøden Begæring herom til Retten.

Det bør iagttages, at ikke flere Vidner end fornødent indkaldes, hvorved særlig bliver at tage Hensyn til, om Tiltalte for Retten har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

§ 835.

En Genpart af Bevisfortegnelsen foranstaltes af Overanklageren uden Ophold meddelt Forsvareren tillige med en Udskrift af de i Sagen foretagne Undersøgelser- og Bevishandlinger. I øvrigt gøres Sagens Dokumenter og andre synlige Bevismidler saa vidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade, og fornøden Underretning herom meddeles.

§ 836.

Inden Udløbet af en af Overanklageren paa Anklageskriftet opgiven Frist, der paa Begæring kan forlænges af Rettens Formand, skal Forsvareren afgive saavel paa Rettens Kontor som til Overanklageren en Fortegnelse over de Beviser, der fra hans Side maatte ønskes fremførte, med kort Angivelse af, hvad dermed tilsigtes godtgjort. Ønskes Vidner eller Syns- eller Skønsmænd indkaldte, maa det opgives, om de begæres indkaldte til Domsforhandlingen eller for en Undersøgelsesret. Samtidig indleveres paa Rettens Kontor de Dokumenter og andre synlige Bevismidler, af hvilke der maatte agtes gjort Brug.

Vil Forsvareren fremsætte Begæring om:

1. at der, forinden Sagen videre fremmes, foretages Forundersøgelse — eller at den Forundersøgelse, som har fundet Sted, genoptages — til Fremskaffelse af nærmere betegnede Oplysninger,
2. at noget Bevis, som er opført i Overanklagerens Bevisfortegnelse, maa tilvejebringes paa anden Maade end deri anført eller
3. at Sagen maa blive foretaget paa andet Ting en paa Anklageskriftet angivet, eller maa blive behandlet uden Nævninger,

bør den fornødne skriftlige Begæring indgives paa Rettens Kontor inden fornævnte Fristes Udløb; Genpart af Begæringen tilstilles samtidig Overanklageren.

Det samme gælder, naar Forsvareren overensstemmende med § 702 eller § 703 vil fremsætte Begæring om Sagens Overflytning til en anden Ret; gaar Begæringen ud paa en Afgivelse fra Værnetingsreglerne (§ 702), bliver den af Retten uden Ophold at indsende til Højesteret, ledsaget af Overanklagerens og efter Omstændighederne Rettens Erklæring.

Antager Forsvareren, at Sagen, saaledes som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at Overanklageren har overset nogen udenfor Bevisspørgsmaalet liggende Omstændighed, paa Grund af hvilken Tiltalte ikke kan fældes, bør han ufortøvet gøre Overanklageren opmærksom derpaa.

§ 837.

Finder Overanklageren at maatte modsætte sig en Begæring, som af Forsvareren er fremsat i Henhold til foregaaende Paragraf, skal han uden Ophold forelægge Retten Sagen til Afgørelse. Forinden denne træffes, bør der, saa vidt dertil er Anledning, gives Overanklageren og Forsvareren Lejlighed til at ytre sig mundtlig eller skriftlig. Tilfølgtagelse af en Begæring om Indkaldelse af Vidner kan, hvor dertil er særlig Anledning, betinges af, at Tiltalte stiller Sikkerhed for de Omkostninger, som derved ville forvoldes.

Naar nogen af Parterne begærer det, kan Retten træffe Bestemmelse om, ved hvilken Undersøgelsesret en Forundersøgelse, der er begært i Henhold til § 836, eller enkelte Retshandlinger, der skulle finde Sted under en saadan Forundersøgelse eller til Optagelse af Beviser til Brug under Domsforhandlingen, blive at foretage, saavel som, naar Retshandlinger skulle foregaa ved en Ret, for hvilken der tidligere har været foretaget Forundersøgelse i Sagen, om, at samme vil være at beklæde af en anden Dommer. Ligeledes kan Landsretten efter en Parts Begæring træffe Bestemmelse om, hvorvidt Tiltalte, hvor denne er fængslet, vil være at henbringe til Retsmøde, der skal finde Sted i en anden Underretskreds end den, hvor han hensidder fængslet, om, at Forsvarer vil være at beskikke til at varetage hans Tarv under Retsmøde udenfor Landsret, og lignende.

§ 838.

Ønsker nogen af Parterne at gøre Brug af andre Beviser end de i hans Bevisfortegnelse opførte, eller vil han frafalde Førelsen af noget af disse, eller ønsker han noget Bevis optaget paa anden Maade end deri opgivet, skal skriftlig Meddelelse herom snarest muligt gøres paa Rettens Kontor og til Modparten. Bestemmelserne i §§ 834—837 finde herved tilsvarende Anvendelse.

§ 839.

Skal Forundersøgelse finde Sted, eller skal Afhørelse eller Edfæstelse af Vidner eller Syns- eller Skønsmænd foregaa forinden Domsforhandlingen, har Overanklageren at rette fornøden Begæring til vedkommende Undersøgelsesret. Er der Fare for, at et Bevis vilde spildes, hvis dets Optagelse skulde bero, indtil Reglerne i §§ 834—838 ere iagttagne, retter Overanklageren uden yderligere forberedende Skridt, end Omstændighederne tillade, Begæring til Undersøgelsesretten; dog skal i ethvert Fald Meddelelse herom snarest muligt indleveres paa Landsrettens Kontor, og Underretning tillige gives Forsvareren. Under samme Betingelse og med samme Forpligtelse kan Forsvareren rette Begæring om Bevishandlinger umiddelbart til Undersøgelsesretten, der afgør, om den her fastsatte Betingelse er til Stede; for de Omkostninger, som Bevisoptagelsen vil medføre, maa i dette Tilfælde saadan Sikkerhed stilles, som Undersøgelsesretten bestemmer.

Saadan Bevisoptagelse som foran ommeldt foregaaer efter Reglerne i Kapitel 75. De fornødne Udskrifter af det passerede tilstilles snarest muligt Overanklageren.

§ 840.

Overanklageren foranstalter Stævning til en bestemt Dag forkyndt for Tiltalte med mindst fire Dages Varsel. Genpart af Stævningen tilstilles samtidig Forsvareren.

Er Tiltalte fængslet eller anholdt, foranlediger Overanklageren, at han betimeligt henbringes til Tingstedet.

Vidner og Syns- eller Skønsmænd, som skulle fremstilles under Domsforhandlingen, foranstaltes af Overanklageren betimeligt indkaldte. Er noget Vidne fængslet eller hensat i Forvaring, foranlediger Overanklageren, at den paagældende betimeligt henbringes til Tingstedet.

§ 841.

Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf rejses ved, at Overanklageren udfærdiger en Beslutning om Sagsanlæg mod vedkommende til at kendes uberettiget til Erstatning, og Fremgangsmaaden bliver i øvrigt med de fornødne Lempelser i Overensstemmelse med de i nærværende Kapitel givne Regler for Tiltale. For Tiltalte beskikkes en Forsvarer, for saa vidt han ikke begærer selv at sørge for sit Forsvar.

§ 842.

Retten kan paa et hvilket som helst Tidspunkt forinden Afholdelsen af det Ting, paa hvilket en Sag er bestemt til at skulle foretages, af egen Drift eller efter Begæring ved Kendelse beslutte dens Afvisning, naar den, efter at der er givet Overanklageren Lejlighed til at udtale sig, samt hvis der er Spørgsmaal om en afhjælpelig Mangel, til at foretage det i saa Henseende fornødne, finder:

1. at nogen Omstændighed er til Stede, som maa medføre, at Sagen under Domsforhandlingen afvises, eller

2. at Overanklageren mangler Paataaleret, eller
3. at et Forhold som det i Anklageskriftet beskrevne ikke er strafbart, eller at Straf er udelukket ved Forældelse eller af anden lignende Grund.

Finder Retten, at Sagen er unddraget fra Behandling for Nævninger, afsiger den, efter saa vidt fornødent at have givet Overanklageren Lejlighed til at udtale sig, herom Kendelse, hvorefter Overanklageren foranstalter Forundersøgelsen genoptagen til Supplering af Bevismaterialet, jvf. § 818. Hvis det skyldes Tiltaltes egen Erklæring under Forundersøgelsen (§ 688 d, smh. m. § 687 b og c), at Sagen er paastævnet som Nævningsesag, beror det paa Rettens Skøn, om han nu skal have Adgang til at begære Domsbehandling uden Nævninger.

§ 843.

Udsættelse af Domsforhandlingen kan forinden dennes Begyndelse beslattes af Retten, naar dette findes nødvendigt af Hensyn til denne selv eller paa Grund af andre Omstændigheder, saasom Tiltaltes Flugt, Hindringer for Overanklageren, Tiltalte eller Forsvareren, for Vidner eller Syns- eller Skøns mænd, Forandringer i Tiltalen eller Anmeldelse af ny Beviser.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde før Domsforhandlingens Begyndelse, paahviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette Retten.

§ 844.

De i de foregaaende Paragraffer omhandlede Beslutninger af Retten, med Undtagelse af de i § 842 nævnte, kunne, saa længe Domsforhandling ikke er begyndt, saavel som naar denne er udsat, træffes af Rettens Formand. Det samme gælder om Beslutninger om Sagers Adskillelse eller Forening, om Tiltaltes Anholdelse, Fængsling eller Løsladelse, saa og om enhver anden Beslutning, der sigter til at forberede Domsforhandlingen. Fornøden Underretning om de tagne Beslutninger meddeles Parterne.

De Retsmøder, som afholdes inden Domsforhandlingen, ere ikke offentlige. Begæringer til Retten, som ikke fremsættes mundtligt i et Retsmøde, stiles skriftligt til Retten, Er Tiltalte fængslet, kunne hans Henvendelser til Retten — derunder Meddelelse om Beviser, han ønsker fremførte (§§ 836 og 838) — fremsættes til Undersøgelsesrettens Retsbog eller for Fængselsbestyreren, som har at modtage samme til en dertil indrettet Bog. Udskrift tilstilles uden Ophold Landsrettens Kontor og i de i §§ 836 og 838 omhandlede Tilfælde tillige Overanklageren.

Kapitel 77.

Bestemmelser om Domsforhandling ved Landsret i Nævningsesager.

§ 845.

Overanklageren samt den beskikkede Forsvarer skulle være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe de have Adgang til at faa Ordet under samme; dog er herved ikke udelukket, at forskellige Personer udføre Overanklagerens eller den beskikkede Forsvarers Hverv i Sagen.

Udebliver Overanklageren enten ved Domsforhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen. Det samme gælder, naar den beskikkede Forsvarer udebliver, eller naar den valgte Forsvarer ikke møder, medmindre Omstændighederne

maatte gøre det muligt for Formanden at beskikke en Forsvarer, som straks kan udføre Hvervet.

§ 846.

Tiltalte skal, saa vidt Loven ikke hjemler Undtagelse, personlig være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe han har Adgang til at udtale sig; dog kan Rettens Formand, efter at hans Afhørelse er sluttet, tillade ham at fjerne sig.

§ 847.

Udebliver Tiltalte ved Begyndelsen eller i Løbet af Domsforhandlingen, og kan han ikke straks bringes til Stede, udsættes Sagen.

I efternævnte Tilfælde kan dog en Domsforhandling fremmes i Tiltaltes Fraværelse, saafremt Retten ikke finder hans Nærværelse nødvendig:

1. naar han er undvegen, efter at Anklageskriftet er ham forkyndt;
2. naar han, efter at være mødt ved Sagens Paaraab, har forladt Tingstedet uden Rettens Tilladelse;
3. naar det skønnes,
 - a) at der ikke vil blive Spørgsmaal om højere Straf end Fængsel, og Tiltalte derhos har samtykket i Sagens Fremme, eller
 - b) at Forhandlingen utvivlsomt vil føre til hans Frifindelse.

§ 848.

Formanden kan beslutte, at Tiltalte skal forlade Retssalen, medens et Vidne eller en Medtaltt afhøres, naar særegne Grunde tale for, at en uforbeholden Forklaring ellers ikke kan opnaas.

Er en Tiltalt i Medfør af foranstaaende Bestemmelse aftraadt, skal, naar han atter er indladt i Retssalen, Forklaringen, for saa vidt den angaar ham, gentages, eller i alt Fald dens Indhold meddeles ham.

§ 849.

Naar Tiltalte fjernes fra Retssalen i Henhold til § 151, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Formanden ikke finder en Udsættelse nødvendig.

Tiltalte bør i saa Fald, saa snart og saa vidt hans Adfærd gør det muligt, atter indføres i Retssalen og gøres bekendt med det under hans Fraværelse forefaldne; saa bør der og, for saa vidt det efter Forhandlingens Standpunkt endnu er muligt, gives ham Adgang til at fremkomme med, hvad han under almindelige Forhold vilde have haft Lejlighed til.

§ 850.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den saa vidt muligt uafbrudt, indtil endelig Afgørelse har fundet Sted.

Har Forhandlingen været afbrudt, bestemmer Rettens Formand, om og i hvilket Omfang det allerede foretagne skal gentages, naar Sagen atter kommer for.

§ 851.

Hvor der findes Grund til at antage, at offentlig Gengivelse af Forhandlinger under Hovedforhandlingen vil kunne have skadelig Indflydelse paa Sagens Oplysning eller Paadømmelse, kan Retten ved Kendelse bestemme, at saadan Gengivelse af For-

handlingerne eller visse Dele af samme ikke maa finde Sted, forinden Dom er afsagt. Kendelsen ophæves, saa snart Grundene for samme ikke længere antages at være tilstede. Overtrædelse straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr.

§ 852.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde paa en Tid, da Domsforhandlingen er udsat, paahviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette Rettens Formand, for at Bestemmelse om Udsættelse om muligt kan tages og Meddelelse til alle vedkommende finde Sted, førend Sagen paa ny skulde have været for.

§ 853.

Naar Retten er sat til Sagens Behandling, lader Rettens Formand Sagen paaraabe og Tiltalte føre ind i Retssalen samt saa vidt fornødent Vidner og Syns- og Skøns- mænd paaraabe, hvorhos han giver de Paalæg og træffer de Foranstaltninger, som maatte findes fornødne for at sikre disses Tilstedeblivelse og hindre indbyrdes Meddelelse.

Derefter skrives, for saa vidt der ikke opstaar Spørgsmaal om Udsættelse, Afvisning eller desl., som findes forinden at burde afgøres, til Udtagelse af Nævninger, jfr. dog § 863.

§ 854.

I enhver Nævningesag skulle 12 Nævninger udtages til at deltage i Afgørelsen.

Kan det forudses, at en Sags Forhandling vil medtage et længere Tidsrum, kan Rettens Formand, førend Lodtrækningen begynder, beslutte, at endvidere en eller flere Nævninger skulle udtages som Suppleanter. Saafremt da nogen af Nævningerne maatte blive forhindret i at overvære den hele Forhandling, indtil Nævningernes Erklæring er afgiven, indtræder en Suppleant i hans Sted efter den Rækkefølge, i hvilken Navnene ere udtrukne.

Suppleanterne overvære Forhandlingen, men deltage ikke i Nævningernes Raadslagninger og Afstemninger, saa længe de ikke ere indtraadte i en Nævnings Sted.

§ 855.

Ingen maa medvirke som Nævning i en Straffesag, naar han befinder sig i noget af de i § 60 Nr. 1—4 nævnte Tilfælde, i hvilket Dommeren i en saadan Sag, skal vige sit Sæde, eller han har handlet som Dommer i Sagen.

§ 856.

Foranstaltningerne til Nævningernes Udtagelse begynde med, at de indkaldte Nævninger paaraabes. Indsigelse fra Parternes Side om, at Genpart af Nævningelisten ikke er behørig meddelt, maa fremsættes, førend Lodtrækningen begynder. Førend denne stiller derhos Rettens Formand Spørgsmaal til Overanklageren, den eller de Tiltalte og disses Forsvarere, til Dommerne og Nævningerne, om der med Hensyn til nogen af de indkaldte tilstedeværende Nævninger maatte være dem nogen Omstændighed bekendt, som efter § 60 eller i Medfør af Reglerne i Kapitel 6 udelukker fra at være Nævning i den foreliggende Sag eller i det hele. De herefter opstaaende Spørgsmaal afgøres af Retten. Kendelse, hvorved en Nævning udelukkes, kan ikke indbringes for højere Ret. Imod Kendelser, hvorved Indsigelse mod en Nævnings Habilitet forkastes, kan Kæremaal rejses. Naar det straks forlanges, kan i denne Anledning en kort Udsættelse af Sagen tiltaas.

§ 857.

For at Lodtrækning kan iværksættes, kræves Tilstedeværelse af mindst 20 eller, hvis en eller flere Suppleanter skulle udtages, henholdsvis 21 eller flere Nævninger, som kunne medtages ved Lodtrækningen.

Ere ikke mindst 20 Nævninger, eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, et tilsvarende større Antal Nævninger mødte, eller synker Rettens Formand Omsorg for, at det til Lodtrækningen fornødne Antal af Nævninger bringes til Veje ved Tilkaldelse af Hjælpenævninger i den Orden, i hvilken disses Navne findes opførte paa Hjælpe listen.

Skulde det tilstrækkelige Antal ikke kunne skaffes til Veje paa denne Maade, foranstalter Rettens Formand Tallet udfyldt ved Lodtrækning, saaledes som i § 95 bestemt.

§ 858.

Lodtrækningen foregaar paa den Maade, at Sedler, hvorpaa Nævningernes fulde Navne ere skrevne, og som oplæses, nedlægges i en Urne, af hvilken Sedler derefter enkeltvis udtages og oplæses.

Indsigelse, der gaar ud paa, at Lodtrækning er foretagen, uden at det ovenfor foreskrevne Antal Nævninger var til Stede, skal fremsættes før Lodtrækningens Slutning.

§ 859.

Saa snart et Navn er trukket af Urnen og oplæst, har først Overanklageren, indtil Ordet er givet Tiltalte, og derefter Tiltalte, indtil et nyt Navn er udtrukket, eller, med Hensyn til det sidst udtrukne Navn, indtil Lodtrækningen er erklæret for endt, Ret til uden Angivelse af Grund at forkaste den udtrukne Nævning. En afgiven Erklæring kan tilbagetages, naar det sker indenfor de angivne Tidsgrænser. Afgives ingen Erklæring, gælder Nævningen for antaget.

§ 860.

I det hele kan der i Henhold til § 859 forkastes 4 Nævninger fra hver Side.

Er der i samme Sag flere Tiltalte, ere disse lige-nær berettigede til at udøve den en enkelt Tiltalt hjemlede Forkastelsesret.

Kunne de ikke enes om Udøvelsen af denne Ret, fordeles de dem indrømmede Forkastelser ligelig imellem dem. Med Hensyn til de Forkastelser, som ikke kunne fordeles saaledes, afgøres det ved Lodtrækning, hvem af de Tiltalte de skulle tilkomme. Ligeledes bestemmes ved Lodtrækning, i hvilken Rækkefølge de skulle erklære sig om Forkastelse. En herefter af en af de Tiltalte erklæret Forkastelse gælder ogsaa for de andre.

861.

Indsigelser, der gaa ud paa, at Reglerne i §§ 859 og 860 ere tilsidesatte, skulle fremsættes før Anklageskriftets Oplæsning.

§ 862.

Naar 12 eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, henholdsvis 13 eller flere uforkastede Nævninger ere udtrukne, ophører Lodtrækningen. De 12 først udtrukne ere Nævningerne i Sagen; den eller de, hvis Navne senere maatte udtrækkes, ere Suppleanter.

§ 863.

Naar flere Sager foretages paa een Dag, kunne, saafremt saavel Overanklageren som den eller de Tiltalte samtykke heri, de Nævninger, der have gjort Tjeneste i en Sag, uden ny Udtagelse udføre Hvervet i den nærmest paafølgende Sag.

Mangle Betingelserne for Anvendelsen af foranstaaende Regel, og der som Følge heraf paa ny skal udtages Nævninger for en senere, til Forhandling paa samme Dag ansat Sag, kan efter Formandens Bestemmelse Lodtrækning for den senere Sag foretages, førend Forhandlingen i den tidligere Sag begynder.

§ 864.

Nævningerne indtage deres Sæde i den ved Lodtrækningen bestemte Orden.

§ 865.

Naar Nævningerne have indtaget deres Sæde og de i § 765, 1ste Stykke, ommeldte Spørgsmaal ere rettede til Tiltalte, oplæses Anklageskriftet, og Tiltalte spørges, om han erkender sig skyldig i det der omhandlede Forhold. Erkender Tiltalte sig skyldig, kan, naar han heri samtykker, efter Rettens Bestemmelse Nævningernes Medvirkning bortfalde, men Sagen behandles i saa Fald desuagtet efter de i dette Kapitel givne Regler med de fornødne Lempelser. Tager Tiltalte senere sin Erkendelse af at være skyldig tilbage, er Nævningernes Medvirkning nødvendig, og Forhandlingen maa i fornødent Fald gentages.

§ 866.

Træffes ikke saadan Bestemmelse som ommeldt i § 865, 2det Punktum, paaminder Formanden Nævningerne om, at de, indtil deres endelige Kendelse er afgiven, ikke angaaende Sagen maa have Samtale eller Forbindelse med nogen anden end Retten gennem dennes Formand, og tager dem derpaa i Ed, idet han foreholder dem, at de skulle love og sværge, opmærksomt at følge Forhandlingen i Retten og samvittighedsfuldt besvare de Spørgsmaal, som ville blive dem forelagte, saaledes som de finde ret og sandt at være efter Loven og Sagens Bevisligheder.

Herpaa svare Nævningerne hver for sig, staaende op med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift om Eds Aflæggelse:

»Det lover og sværger jeg, saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord«.

Den Adgang, som Lovgivningen hjemler Medlemmer af visse Trossamfund til at aflægge Ed paa anden Maade end den sædvanlige, skal ogsaa her komme til Anvendelse. Ligeledes finder Reglen i § 187 om Afgivelse af en Forsikring i Eds Sted, tilsvarende Anvendelse.

Indsigelser, der gaa ud paa, at Nævningerne ikke ere blevne lovlig edfæstede skulle fremsættes, før Tiltaltes Afhørelse begynder (§ 868).

§ 867.

Nævningerne vælge umiddelbart efter Edfæstelsen under Ledelse af den Nævning, hvis Navn først blev udtrukket, en Ordfører. Valget sker ved Stemmemerthed; i Tilfælde af Stemmeliged foretrækkes den ældste.

§ 868.

Naar Nævningerne have valgt deres Ordfører, eller, i det i § 865, 2det Punktum, omhandlede Tilfælde, naar de ere aftraadte, giver Formanden Tiltalte Lejlighed til at

forklare sig om de Forhold, som Tiltalen angaar. Enhver af de andre Dommere, enhver af Nævningerne, Overanklageren og Forsvareren kunne begære yderligere Spørgsmaal, der sigte til at tydeliggøre hans Forklaring, rettede til Tiltalte. Derpaa følger den øvrige Bevisførelse.

Afgiver Tiltalte under Afhørelsen en fuldstændig Tilstaaelse, afgør Retten om og i hvilken Udstrækning yderligere Bevisførelse skal finde Sted.

§ 869.

Opstaar der Spørgsmaal, om nogen Fejl foreligger, der hindrer Sagens Fremme, eller om Overanklageren har Paataleret, kan Forhandlingen begrænses til dette Punkt, indtil Spørgsmaalet har fundet sin Afgørelse.

Det samme gælder, naar Spørgsmaal rejses, om et saadant Forhold, som er beskrevet i Anklageskriftet, overhovedet er strafbart, eller om Straf er udelukket ved Forældelse eller af anden lignende Grund. Ere Rettens Dommere enige, kan Frifindelsesdom straks afsiges.

Fejl, der hindre Sagens Fremme, bør, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne, og den Udsættelse gives, som i saa Henseende maatte behøves. Skal Fejlen kun tages i Betragtning, naar den gøres gældende fra Tiltaltes Side, maa Indsigelse fremsættes, saa snart dertil er blevet Lejlighed; i Almindelighed maa det ske, førend Lodtrækning til Udtagelse af Nævninger begynder.

Den Omstændighed, at Retten forinden Domsforhandlingens Begyndelse har nægtet at tage en Begæring om Sagens Afvisning til Følge (§ 842), er ikke til Hinder for, at det saaledes foreløbig rejste Spørgsmaal paa ny bringes frem under Domsforhandlingen.

§ 870.

Bevisførelsen foregaar først fra Overanklagerens og derefter fra Forsvarets Side; Beviser, hvis Førelse Retten af egen Drift beslutter, fremføres paa det Tidspunkt, Formanden bestemmer. Førend en Parts Beviser fremføres, kan den bevisførende i Korthed angive, hvad det er for Beviser, han vil føre, og hvad han dermed vil godtgøre.

Efter ethvert enkelt Vidnes Afhørelse, saavel som efter Fremførelsen af ethvert andet Bevis, har Tiltalte Adgang til, hvis han ønsker det, at forklare sig, saa vidt Beviset dertil giver Anledning.

§ 871.

Om Slutning af Bevisførelsen enten i det hele eller om et enkelt Punkt, førend alle Beviserne ere fremførte, samt om Genoptagelse af en sluttet Bevisførelse, tager Retten Beslutning.

Omfatter Sagen flere Forbrydelser, kan Formanden lade Forhandlingen og Nævningernes Paakendelse foregaa særskilt for hver enkelt Forbrydelse.

§ 872.

Overanklageren afhører de af ham fremstillede Vidner. Vidner, som fremstilles fra Forsvarets Side, afhøres af Forsvareren.

Paa tilsvarende Maade forholdes med Afhørelse af Syns- og Skønsmænd.

§ 873.

Formanden er berettiget og forpligtet til, naar som helst han i Sandhedens Interesse finder Grund dertil, at rette Spørgsmaal til den, som afhøres. Bevisførelse sigtende

til at svække Vidnets Troværdighed i sin Almindelighed maa kun finde Sted paa den Maade og i den Udstrækning, som Retten tilsteder. Den bør nægtes, naar de tilsigtede Oplysninger ikke findes at være af væsentlig Betydning.

§ 874.

Vidner og Syns- eller Skønsmænd, som fremstilles efter Rettens Beslutning af egen Drift (jvf. § 880, sidste Stykke), afhøres af Formanden; dog er han beføjet til at overlade Afhørelsen til Parterne.

Sker Afhørelse ved Rettens Formand, kunne Parterne andrage paa, at yderligere Spørgsmaal stilles; Formanden kan overlade det til dem selv at stille saadanne enkelte Spørgsmaal.

§ 875.

Dommerne og Nævningerne ere berettigede til at rette Spørgsmaal til de fremstillede Vidner, Syns- eller Skønsmænd, efter at have erholdt Ordet af Formanden.

§ 876.

Af de Udsagn, der afgives under Afhørelsen, optages det væsentligste i en særskilt Bog; ere de paagældende tidligere afhørte for en Ret, er dog Henvi- sning tilstrækkelig og kun væsentlige Afgivelser eller Fuldstændiggørelser optegnes.

§ 877.

Dokumenter, der paastaas at have været Genstand for eller at være frembragte ved Forbrydelsen eller at have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som yde umiddelbar Oplysning om Gerningen eller Tiltaltes Forhold til denne, blive at oplæse, naar Bevisførelsen kræver det.

Fremdeles kunne efternævnte Dokumenter under Domsforhandlingen benyttes som Bevismidler og blive da at oplæse:

- 1) Tilførsler til Retsbøger om Ransagninger, Beslaglæggelser, Besigtigelser og Syns- eller Skønsforretninger, foretagne udenfor Domsforhandlingen, saavel som Erklæ- ringe til Retten, afgivne af Syns- eller Skønsmænd; dog kan Retten, naar den finder saadant hensigtsmæssigt, bestemme, at mundtlig Afhøring af Syns- eller Skøns- mændene helt eller delvis skal træde i Stedet for Oplæsning af disses Forklaringer eller skriftlige Erklæringe;
- 2) Tilførsler til Retsbøger om de af Tiltalte under Afhørelsen om Sigtelsen afgivne Forklaringe, naar Tiltalte enten nu vægrer sig ved at svare, eller den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar Tiltalte er udebleven (jvf. § 847);
- 3) Tilførsler til Retsbøger angaaende de af Vidner, Syns- eller Skønsmænd under Af- hørelse afgivne Forklaringe, naar disse Personer enten ere døde eller af anden Grund ikke kunne afhøres paa ny, eller deres Fremstilling for Retten ikke finder Sted af de i § 172, jvf. §§ 202 og 209 angivne Grunde, eller naar den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar et Vidne vægrer sig ved at afgive Forklaring, og de fore- skrevne Tvangsmidler ikke antages at burde anvendes eller forgæves ere blevne anvendte;
- 4) Tilførsler til Retsbøger af Forklaringe saavel som Erklæringe, afgivne af de i D. L. 1—2—1 omhandlede Personer samt af Personer, der have Eksterritorialitetsret, for saa vidt de nævnte Personer ikke give Møde i Retten;

5) Erklæringer og Vidnesbyrd, udstedte i Medfør af et offentligt Hverv, derunder Udskrifter af Tiltalte tidligere overgaaede Straffedomme.

Udenfor de nævnte Tilfælde kunne Dokumenter og Aktstykker, som indeholde Erklæringer eller Vidnesbyrd, kun benyttes som Bevismidler, naar Retten undtagelsesvis hertil giver Tilladelse. Udenretslige Bevidnelser angaaende Tiltaltes tidligere Vandel maa under ingen Omstændigheder benyttes.

§ 878.

Oplæsning af Tilførsler til Retsbøger angaaende Udsagn af Tiltalte, Vidner eller Syns- eller Skønsmænd paa Grund af de nu afgivne Forklaringers Uoverensstemmelse med de tidligere afgivne bør kun finde Sted, efter at der paa foreskrevne Maade er givet de paagældende Lejlighed til sammenhængende Udtalelser om Genstanden for Afhørelsen, og de yderligere Spørgsmaal, hvortil denne Udtalelse opfordrer, ere stillede.

Naar Oplæsning af de i § 877 Nr. 2 og 3 ommeldte Aktstykker finder Sted, skal Grunden meddeles af Rettens Formand og tilføres Retsbogen; saa bør det og bemærkes, om Vidnets eller Syns- og Skønsmandens Forklaring er beediget eller ikke, og i sidste Fald, af hvilken Grund.

§ 879.

Oplæsning af skriftlige Beviser sker ved Retsskriveren, medmindre Rettens Formand tillader den bevisførende selv at oplæse dem, eller et af Rettens Medlemmer foretager Oplæsningen.

§ 880.

Bevis, som haves til Stede, kan ikke nægtes ført af den Grund, at det ikke er anmeldt for Modparten saa betimelig, at denne har haft tilstrækkelig Forberedelse; men hvor dette ikke er sket, og hvor Retten ikke i den Anledning har udsat Førelsen af det paagældende Bevis til en senere Dag, kan Modparten, efter at det er ført, forlange en passende Udsættelse, medmindre Retten finder, at det er uden Betydning for Sagen, eller af anden Grund finder, at en Udsættelse ikke vilde tjene noget berettiget Formaal.

Udsættelse til Førelse af Bevis, som ikke haves til Stede, bevilges af Retten, naar den finder, at Omstændighederne gøre dette ønskeligt for Sagens Oplysning.

Retten kan, naar den anser det for nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, beslutte, at Beviser skulle føres, som ingen af Parterne har begært førte, eller som den, der har anmeldt samme, har erklæret at ville frafalde, og kan i dette Øjemed udsætte Sagen; de Foranstaltninger, som Beslutningen foranlediger, træffes af Retten eller efter dens Paalæg af Overanklageren.

§ 881.

Rettens Afgørelse af Tvistepunkter, som opstaa under Bevisførelsen mellem Parterne, samt af Indsigelser, der fremsættes af Vidner, Syns- eller Skønsmænd, sker for saa vidt det begæres, ved Kendelse.

§ 882.

Førend Dom eller Kendelse afsiges under Domsforhandlingen, bør der være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Tiltalte har stedse det sidste Ord.

§ 883.

Efter at Bevisførelsen er sluttet, faar først Overanklageren, dernæst Forsvareren, og saafremt Tiltalte begærer det, denne Ordet for at udtale sig om Bevisførelsens Resultat samt om Retsspørgsmaalene i Sagen, dog saa vidt muligt uden at omhandle saadanne Punkter, som ikke skulle forelægges Nævningerne til Afgørelse.

§ 884.

Efter at Parterne have haft Ordet, skal Overanklageren overlevere Retten og Forsvareren Udkast til de Spørgsmaal, som skulle forelægges Nævningerne, hvorefter der gives Forsvareren og Tiltalte Lejlighed til at ytre sig og fremsætte Forslag til Ændringer i eller Tillæg til Spørgsmaalene. Spørgsmaalene fastsættes derefter af Retten og meddeles Parterne; hvor dette kræves af Reglerne i § 908, 4de Stykke, gives der disse fornyet Lejlighed til at ytre sig.

Intet Spørgsmaal kan forelægges Nævningerne, medmindre det har været udtrykkelig fremdraget under Forhandlingerne, og det saaledes har været muligt for Parterne at ytre sig derom.

§ 885.

Ved Spørgsmaalene til Nævningerne skal det forelægges dem til Afgørelse, om Tiltalte er skyldig i det Forhold, som Tiltalen angaar; Tiltalens Angivelser kunne fraviges indenfor de Grænser, som ere betegnede i § 908. Som Følge heraf hører det under Nævningernes Afgørelse, om nogen Grund, som udelukker Straf, eller om saadanne i Straffeloven bestemte betegnede Omstændigheder, der hjemle Nedsættelse eller Forhøjelse af Straffen udenfor den almindelige Strafferamme ere til Stede.

Undtagne fra Nævningernes Afgørelse ere Spørgsmaal om

- a) Strafskyldens Forældelse,
- b) de i Straffelovens §§ 7 og 58 ommeldte Omstændigheder,
- c) Straffens Forhøjelse paa Grund af Gentagelse.

For saa vidt det imidlertid ved Anvendelsen af Reglerne om Strafskyldens Forældelse og Strafforhøjelse paa Grund af Gentagelse kommer an paa det Tidspunkt, da den paatalte Handling blev begaaet, afgøres dette Spørgsmaal af Nævningerne efter den almindelige Regel.

Om Overanklageren er paataleberettiget, er ikke Genstand for Nævningernes Afgørelse.

§ 886.

Det tilkommer ikke Nævningerne at afgøre noget om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, der kunne komme i Betragtning ved Straffens Udmaaling indenfor Lovens Strafferamme, og som Følge heraf heller ikke i de Tilfælde, hvor Loven paa Grund af skærpene eller formildende Omstændigheder, men uden nærmere Betegnelse af disse eller blot med Angivelse af vejledende Eksempler, har udvidet Grænserne for Straffens Valg, at afgøre, om saadanne Omstændigheder foreligge.

§ 887.

Ethvert Spørgsmaal til Nævningerne skal stilles saaledes, at det kan besvares med »ja« eller »nej«.

Ethvert enkelt Spørgsmaal maa alene angaa een Tiltalt og, saa vidt muligt, kun eet forbrydersk Forhold.

§ 888.

Naar undtages saadanne Tillægsspørgsmaal, som omhandles i §§ 889 og 890, skal ethvert Spørgsmaal begynde med Ordene »Er Tiltalte (Tiltalte N. N.) skyldig?« I Spørgsmaalet skal Forbrydelsens Art betegnes ved dens i Loven hjemlede Navn eller ved en Henvisning til den paagældende Strafbestemmelse; tillige skulle Forbrydelsens i Loven beskrevne Kendemærker optages i Spørgsmaalet; Gerningen skal beskrives ved saadan Angivelse af Tid og Sted, Genstand, Udførelsesmaade og andre nærmere Omstændigheder, som maatte udkræves til dens tilstrækkelige Betegnelse.

§ 889.

Naar der under Forhandlingen er fremkommet bestemte Bevisdata til Støtte for, at der foreligger en Omstændighed, som vil udelukke Straf, eller som der efter Rettens Skøn mulig kan blive tillagt en saadan Virkning, kan der, om fornødent, stilles et særskilt Spørgsmaal om Tilstedeværelsen af samme som Tillæg til Hovedspørgsmaalet, for at fremkalde en udtrykkelig Udtalelse af Nævningerne herom.

I den Maade, hvorpaa Hovedspørgsmaalet bliver at fremsætte, sker der i saadanne Tilfælde ingen Forandring.

§ 890.

Skal der spørges om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, der ifølge Loven hjemle Forhøjelse eller Nedsættelse af Straffen, kan dette, om fornødent, ske i Form af særskilte Tillægsspørgsmaal, der kun blive at besvare, saafremt det Hovedspørgsmaal, hvortil de slutte sig, besvares bekræftende. Er der under Bevisførelsen fremkommet noget Datum til Støtte for, at en Strafnedsættelsesgrund foreligger, kan Tillægsspørgsmaal herom ikke nægtes stillet, naar dette er begært af Forsvareren eller Tiltalte.

§ 891.

Angaa flere Hovedspørgsmaal (med tilhørende Tillægsspørgsmaal) det samme Forholds Henførelse under forskellige Strafbestemmelser med forskellig Strafferamme, stilles det Spørgsmaal først, hvis Bekræftelse medfører den strengeste Strafferamme.

§ 892.

Naar et Spørgsmaal kun skal besvares under Forudsætning af en bestemt Besvarelse af et forudgaaende Spørgsmaal, bør dette udtrykkelig bemærkes i den skriftlige Udfærdigelse.

Ligeledes anføres ved hvert Spørgsmaal, at der udkræves otte Stemmer til det Svar — »ja« eller »nej« — som er ugunstigst for Tiltalte.

§ 893.

Efter at Spørgsmaalene ere fastsatte, gennemgaar Formanden i Korthed Sagen og dens Bevisligheder og forklarer saa vidt fornødent Spørgsmaalene og de Retssætninger, der skulle lægges til Grund for deres Besvarelse. Naar Formanden finder dette fornødent, overgives Afskrifter af Spørgsmaalene til Nævningerne, forinden han begynder sit Foredrag.

Enhver af Parterne kan, efter at Formanden har sluttet sit Foredrag, og forinden Nævningerne trække sig tilbage til Raadslagning, forlange, at særlig paapegede Dele af Formandens Udvikling af Retssætninger gengives i Retsbogen.

§ 894.

Naar Formanden har endt sit Foredrag, oplæses Spørgsmaalene og overgives i en af Formanden underskreven Udfærdigelse til Nævningernes Ordfører.

Formanden kan efter sit Skøn og skal efter Begæring af Ordføreren medgive Nævningerne Afbildninger, Tegninger eller Kort, som maatte være fremlagte under Sagen, Ting, der paastaas at være tagne eller frembragte ved Forbrydelsen eller at have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som iøvrigt yde umiddelbar Oplysning om Gerningen eller Tiltaltes Forhold til denne.

Formanden henleder Nævningernes Opmærksomhed paa de i §§ 895 og 897—899 indeholdte Bestemmelser om, hvad de ved deres Raadslagning have at iagttage, og forklarer disse nærmere, for saa vidt han finder det fornødent; derefter opfordrer han Nævningerne til at begive sig til det for dem bestemte Værelse.

§ 895.

Indtil Nævningernes Erklæring er vedtagen, maa intet Samkvem finde Sted mellem dem og andre Personer, ej heller maa nogen Nævning forlade Raadslagningsværelset eller nogen anden betræde dette uden Tilladelse af Rettens Formand. Rettens Formand træffer fornøden Foranstaltning til Iagttagelse heraf.

Overtrædes foranstaaende Bestemmelser af en Nævning eller andre, kan Retten idømme den eller de skyldige Bøder indtil 1,000 Kr.

Den af Nævningerne i Henhold til § 867 valgte Ordfører leder deres Forhandlinger.

Om Raadslagningen og Afstemningen skulle Nævningerne iagttage Tavshed. Meddelelse derom maa i intet Tilfælde optages i Pressen eller paa anden Maade ske offentlig. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med simpelt Fængsel.

I Nævningernes Forsamlingsværelse skulle Aftryk af denne Lovs §§ 895 og 897—899 være opslaaede i flere Eksemplarer.

§ 896.

Ved Afgørelsen af, om noget er bevist eller ikke, tages alene Hensyn til de Beviser, som ere fremførte under Domsforhandlingen. Bedømmelsen af Bevisernes Vægt er ikke bunden ved Lovregler.

§ 897.

Efter tilendebragt Raadslagning afstemme Nævningerne om de enkelte Spørgsmaal i den Orden, hvori disse ere stillede. Ordføreren afæsker hver Nævning enkeltvis hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme tilsidst.

En for Tiltalte ugunstig Besvarelse af et Hoved- eller Tillægsspørgsmaal kan kun vedtages med mindst 8 Stemmer; denne Regel finder ogsaa Anvendelse ved de i §§ 889—890 ommeldte Tillægsspørgsmaal.

Er den bekræftende Besvarelse af et Hovedspørgsmaal bleven vedtaget med den fornødne Stemmemæghed, blive de Nævningers Stemmer, som maatte have erklæret sig for det benægtende Svar, at regne til den Tiltaltes Gunst ved Afgørelsen af de til samme sig sluttende Tillægsspørgsmaal; som Følge heraf bliver der ved Afstemningen over saadanne Tillægsspørgsmaal ikke at afæske disse Nævninger en særlig Erklæring.

§ 898.

Opstaar der Tvivl hos Nævningerne om den Fremgangsmaade, som de skulle iagttage, eller om Betydningen af de stillede Spørgsmaal eller om Svarenes Affattelse,

eller antage de det for nødvendigt, at yderligere eller ændrede Spørgsmaal forelægges dem, kunne de derom henvende sig til Rettens Formand, som, efter at Nævningerne i Retssalen have fremsat deres Andragende, her meddeler dem Oplysning eller foranstalter det fornødne. Bliver der at tage Bestemmelser om Forandringer i eller Tillæg til Spørgsmaalene, eller finder Rettens Formand det i øvrigt fornødent, genoptages Forhandlingen, og der gives Parterne Lejlighed til at udtale sig.

§ 899.

Nævningernes Ordfører vedtegner det Svar, som udkommer ved Stemmernes Sammentælling, lige over for ethvert af Spørgsmaalene og underskriver Erklæringen tilligemed to andre Nævninger.

Stemmetallet angives ikke.

§ 900.

Efter at Nævningerne ere vendte tilbage til Retssalen, spørger Rettens Formand dem om Udfaldet af deres Raadslagning. Derefter oplæser Nævningernes Ordfører de stillede Spørgsmaal og umiddelbart efter hvert af disse det ved tegnede Svar. Erklæringen overleveres dernæst til Rettens Formand, der underskriver den tilligemed Retsskriveren.

§ 901.

Lider Nævningernes Erklæring af Mangler i Formen, eller er dens Indhold utydeligt, modsigende eller ufuldstændigt, eller opstaar der Tvivl, om den oplæste Erklæring udtrykker Nævningernes virkelige Mening eller er vedtagen med det foreskrevne Stemmet, og Manglen ikke straks kan afhjælpes eller Tvivlen hæves ved en Erklæring af Nævningernes Ordfører, kan Retten paalægge Nævningerne at begive sig tilbage til deres Værelse for ved en ny Erklæring at afhjælpe Manglen eller fjerne Tvivlen. De fornødne Forklaringer meddeles Nævningerne af Rettens Formand.

Vedrører Manglen kun Formen, maa Nævningerne intet forandre i Erklæringens Indhold; ligeledes skulle de Svar, hvis Berigtigelse eller Fuldstændiggørelse ikke fordres, forblive uforandrede. Utilstedelige Ændringer maa ikke tages i Betragtning af Retten.

Berigtigelsen eller Fuldstændiggørelsen vedføjes saaledes, at det træder tydelig frem, hvorledes den oprindelige Erklæring har lydt.

Den her omhandlede Forholdsregel kan træffes, saa længe Retten ikke har afsagt Dom.

§ 902.

Ogsaa udenfor de i det foregaaende særlig nævnte Tilfælde kan Retten, saa længe Dom ikke er afsagt, beslutte at forandre Spørgsmaal eller at stille ny Spørgsmaal; forinden saadan Bestemmelse træffes, maa der være givet Parterne Lejlighed til at ytre sig.

§ 903.

Have Nævningerne erklæret, at Tiltalte ikke er skyldig, afsiger Retten straks Frifindelsesdom. Hertil henregnes ogsaa det Tilfælde, at Nævningerne vel have besvaret Hovedspørgsmaalet bekræftende, men tillige have givet et for Tiltalte gunstigt Svar paa et Tillægsspørgsmaal om en Omstændighed, som udelukker Straf (§ 889).

Retten kan ligeledes straks afsige Frifindelsesdom, naar den allerede da er paa det rene med, at Tiltalte ifølge Loven ikke kan straffes for et Forhold som det, i hvilket han

ifølge den i Spørgsmaalene givne Beskrivelse af Gerningen og Nævningernes Svar paa disse er erklæret skyldig.

§ 904.

Hvor Nævningernes Erklæring gaar ud paa, at Tiltalte er skyldig, men Retten finder, at Sagens Bevisligheder ikke have afgivet tilstrækkeligt Grundlag for at fælde Tiltalte for den Forbrydelse, i hvilken Nævningerne have erklæret ham skyldig, kan den ved Kendelse beslutte, at en ny Domsforhandling skal foregaa. Beslutningen træffes i Embeds Medfør, uden at Parterne have Adgang til derom at fremsætte Begæring, og kan træffes, saa længe Dom ikke er afsagt.

§ 905.

Ny Domsforhandling, som besluttes i Medfør af forrige Paragraf, bliver at foretage, enten paa samme eller paa et senere Ting, for andre Dommere og andre Nævninger. Indtil Nævningeerklæring under den ny Sag er afgiven, kan Rigsanklageren beslutte at frafalde Tiltalte, i hvilket Tilfælde Frifindelsesdom bliver at afsige.

Falder ogsaa den ny Domsforhandling ud til en fældende Nævningeerklæring, kan Retten, naar den finder, at Beviset er utilstrækkeligt til at fælde Tiltalte for den Forbrydelse, i hvilken Nævningerne have erklæret ham skyldig, afsige Frifindelsesdom eller, naar den finder det godtgjort, at Tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse end den, Nævningernes Erklæring lyder paa, afsige Dom i Overensstemmelse hermed; Bestemmelsen i sidste Punktum af § 909 finder herved tilsvarende Anvendelse.

Under den ny Sag kan der ikke forelægges Nævningerne noget Spørgsmaal, som sigter paa en strengere Straf, end Tiltalte vilde have været hjemfalden til, saafremt den første Nævningeerklæring var bleven tagen for gyldig, medmindre Betingelser foreligge for Genoptagelse.

§ 906.

Naar Tiltalte af Nævningerne er erklæret skyldig, og Retten ikke straks i Henhold til § 903, 2det Stykke, eller § 905 afsiger Frifindelsesdom eller i Henhold til § 904 beslutter, at ny Domsforhandling skal foregaa, faar først Overanklageren og derefter Forsvareren og Tiltalte Ordet for at udtale sig om Strafudmaalingen og andre Punkter, som ligge udenfor Nævningernes Afgørelse, og der gives dem Lejlighed til at fremkomme med de Bevisligheder, som herved maatte udkræves. Parternes Udtalelser og Bevisførelsen maa ikke gaa ud paa at rokke ved noget, som er afgjort ved Nævningernes Erklæring. Ved denne Forhandlings Slutning optages Sagen til Dom.

Har Tiltalte ikke været til Stede under Afgivelsen af Nævningernes Erklæring, bliver denne, forinden Forhandlingen kan fortsættes paa Grundlag af samme, at oplæse for ham, efter at han atter er fremstillet.

§ 907.

Domsforhandlingen afsluttes ved Rettens Dom i Sagen; dog betragtes Sagen som tingfæstet ved Retten, indtil Dommens Fuldbrydelse kan begynde, eller indtil i Tilfælde af Anke Sagens Aktstykker ere indsendte til Rigsanklageren (jvf. § 952).

§ 908.

Dommen skal, for saa vidt den ikke gaar ud paa Sagens Afvisning, enten domfælde eller frifinde.

Frifindelse finder Sted, naar Overanklageren ikke er paataleberettiget, naar Forfølgning frafalder, naar Strafskylden er forældet, samt naar Tiltalte ikke findes skyldig.

Retten kan ikke domfælde for noget Forhold, der ikke omfattes af Tiltalen.

Derimod er Retten ikke udelukket fra at henføre det paatalte Forhold under en anden Strafbestemmelse end den, Overanklageren har paastaaet anvendt, eller fra at afvige fra Tiltalen med Hensyn til de med Forbrydelsen forbundne Biomstændigheder (Tid, Sted o. desl.), alt under Betingelse af, at det med Sikkerhed skønnes, at Tiltalte, ogsaa under Forudsætning af saadan Afvigelse fra Tiltalen, har haft fyldestgørende Adgang til Forsvar. Finder Retten, at dette ikke er Tilfældet, eller nærer den Tvivl i saa Henseende, skal den, forinden dens afvigende Bedømmelse lægges til Grund for Domfældelsen, give Parterne Lejlighed til at udtale sig og efter Omstændighederne tilstaa den til Varetagelse af Forsvaret fornødne Udsættelse.

§ 909.

Finder Retten, at Tiltalte ifølge Loven ikke kan straffes for et Forhold som det, i hvilket han ifølge den i Spørgsmaalene givne Beskrivelse af Gerningen og Nævningernes Svar paa disse er erklæret skyldig, afsiger den Frifindelsesdom. Finder den, at et Forhold som det, hvori Tiltalte er erklæret skyldig, efter Loven kun kan henføres under et mildere Straffebud, end Nævningernes Erklæring lyder paa, afsiger den Dom i Overensstemmelse hermed. Hører der til Gerningsindholdet af den mindre Forbrydelse, for hvilken der saaledes bliver Spørgsmaal om at domfælde Tiltalte, Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Nævningeerklæringen intet har afgjort, blive de til Afgørelse af dette Punkt fornødne Spørgsmaal først at forelægge Nævningerne.

§ 910.

I Sager angaaende Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf komme foranstaaende Regler til Anvendelse med de fornødne Lempelser. I Stedet for Spørgsmaal til Nævningerne om Tiltaltes Skyld rettes Spørgsmaal paa, om Tiltalte efter det oplyste er berettiget til Erstatning. Kun hvis mindst 8 Nævninger ere enige om, at der tilkommer Tiltalte Erstatning, vil der være at tilkende ham Erstatning. Retten bestemmer Størrelsen af det Beløb, der vil være at tilkende Tiltalte.

§ 911.

I det Omfang, hvori Dommen er grundet paa Nævningernes Erklæring, indskrænke Domsgrundene sig til den fornødne Henviisning til denne. I øvrigt skulle, saafremt Tiltalte frifindes, de Straffen betingende Omstændigheder, som antages at mangle, eller de Straf udelukkende Omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte Lovbestemmelser anføres. Domfældes Tiltalte, skulle de Strafbestemmelser anføres, som bringes i Anvendelse.

Kapitel 78.

Bestemmelser om Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i Sager, hvori Nævninger ikke medvirke.

§ 912.

Tiltale rejses ved et af Overanklageren udfærdiget og underskrevet Anklageskrift, der skal indeholde de i § 831, 1ste Stykke, omhandlede Angivelser samt Bemærkning om, at Domsbehandlingen ikke skal foregaa for Nævninger.

§ 913.

Anklageskriftet indleveres paa Landsrettens Kontor; ved dets Indlevering er Sagen tingfæstet.

Overanklageren foranstalter uden Ophold en Genpart af Anklageskriftet forkyndt for Tiltalte. Ved Forkyndelsen afæskes der ham Erklæring, om han har antaget eller begærer beskikket en Forsvarer. Saa snart Forkyndelsen er sket, skal Overanklageren, saafremt Beskikkelse af Forsvarer er paabudt i Loven eller er begært af Tiltalte eller af Overanklageren antages at burde finde Sted, gøre fornøden Henstilling herom til Landsrettens Formand.

Om Beskikkelsen af Forsvarer meddeles Underretning til Overanklageren og Tiltalte.

Overanklageren meddeler Forsvareren Genpart af Anklageskriftet.

§ 914.

Overanklageren skal uden Ophold tilstille Forsvareren eller Tiltalte, saafremt han ikke har nogen Forsvarer, en paa hans Foranstaltning til Brug ved Oplæsning under Domsforhandlingen trykt eller maskinskreven Ekstraktgenpart af Forhørsudskriften og de øvrige Dokumenter samt eventuelt en skriftlig Angivelse af de Punkter, med Hensyn til hvilke han agter at indhente ny Oplysninger, hvorved iøvrigt Reglerne i § 839 komme til Anvendelse med de fornødne Lempelser. Naar Forsvarer er beskikket, erholder denne tillige Sagens Dokumenter udlaante; i øvrigt gøres disse og andre synlige Bevismidler saa vidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade, og passende Underretning derom meddeles.

§ 915.

Inden Udløbet af en af Overanklageren paa Anklageskriftet opgiven Frist, der paa Begæring kan forlænges af Rettens Formand, skal Forsvareren eller, hvor der ingen Forsvarer er, Tiltalte tilstille Overanklageren en trykt eller maskinskreven Ekstraktgenpart af saadanne Dokumenter, som han vil lade oplæse under Domsforhandlingen udover de i Overanklagerens Ekstraktgenpart optagne.

Vil Forsvareren eller Tiltalte fremsætte Begæring om Sagens Behandling for Nævninger eller Indhentelse af ny nærmere betegnede Oplysninger, bør den fornødne skriftlige Begæring indgives paa Rettens Kontor inden fornævnte Fristes Udløb; Genpart af Begæringen tilstilles samtidig Overanklageren.

Endvidere finde Reglerne i § 836, 3die og 4de⁷ Stykke, tilsvarende Anvendelse ved Forberedelse af Domsforhandling i Sager, ved hvilke Nævninger ikke skulle medvirke.

§ 916.

Finder Overanklageren at maatte modsætte sig en Begæring, som af Forsvareren eller Tiltalte er fremsat i Henhold til foregaaende Paragraf, skal han uden Ophold forelægge Retten Sagen til Afgørelse, hvorved Reglerne i § 837, 1ste Stykke, finde Anvendelse.

Finder Retten, at en af Forsvareren eller Tiltalte fremsat Begæring om Sagens Behandling for Nævninger er beføjet, afsiges Kendelse herom. Hvis Tiltalte under Forundersøgelsen i Medfør af § 688 d, smh. m. § 818 har begært Sagen paadømt uden Anvendelse af Nævninger, beror det paa Rettens Skøn, om en af ham eller Forsvareren nu fremsat Begæring om Sagens Paakendelse under Medvirkning af Nævninger kan tages til Følge.

Gaar Landsrettens Afgørelse ud paa, at de af Forsvareren eller Tiltalte begærte ny Oplysninger skulle indhentes, sendes Sagens Dokumenter til den Undersøgelsesret, for hvilken Forundersøgelsen i Sagen er foretaget, eller naar nogen af Parterne begærer det, en anden af Landsretten bestemt Undersøgelsesret (jfr. dog § 686, 2det Punktum), for at denne kan tilvejebringe de ny Oplysninger. Herved finde Reglerne i § 837, 2det Stykke, tilsvarende Anvendelse samt med fornøden Lempelse Reglerne i § 839. Efter Indhentelse af Oplysningerne indsendes Sagens Dokumenter tilligemed en Udskrift vedrørende de stedfundne Undersøgelseshandlinger m. v. til Landsrettens Formand til Berømmelse af Domsforhandling i Overensstemmelse med de nedenfor i § 917 givne Regler. Inden Domsforhandlingen finder Sted, skal der gives Parterne Lejlighed til at gøre sig bekendte med de fremkomne Oplysninger og eventuelt lade tage Genparter af afholdte Forhør eller ny Dokumenter til Brug under Domsforhandlingen.

§ 917.

Skal der ikke indhentes ny Oplysninger og ejheller finde Domsforhandling for Nævninger Sted, berammer Landsrettens Formand den Dag, da Domsforhandlingen skal foregaa.

Om Berømmelsen meddeles der Overanklageren og Tiltaltes Forsvarer, eller hvor ingen Forsvarer er, Tiltalte Underretning.

§ 918.

Reglerne i §§ 833, 840, 1ste Stykke, og 841—844 finde med de fornødne Lempelser Anvendelse ved Forberedelse af Domsforhandling i Sager, ved hvilke Nævninger ikke skulle medvirke.

Kapitel 79.

Bestemmelser om Domsforhandling uden Nævninger.

§ 919.

Overanklageren samt den beskikkede Forsvarer skulle være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe de have Adgang til at faa Ordet under samme; dog er herved ikke udelukket, at forskellige Personer udføre Overanklagerens eller den beskikkede Forsvarers Hverv i Sagen.

Udebliver Overanklageren enten ved Domsforhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen. Det samme gælder, naar den beskikkede Forsvarer udebliver, eller naar den valgte Forsvarer ikke møder i Tilfælde, hvor dette vil gøre en Beskikkelse fornøden, medmindre Omstændighederne maatte gøre det muligt for Formanden at beskikke en Forsvarer, som straks kan udføre Hvervet.

Er Tiltalte ikke fængslet, har han Ret til at deltage i Retsmødet; er han fængslet, bliver han kun, naar han har fremsat Begæring derom, og Rettens Formand finder, at særlige Grunde tale for at tage denne til Følge, at foranstalte henbragt til Mødet.

Tiltaltes Udeblivelse hindrer ikke Sagens Fremme.

§ 920.

Efter at Anklageskriftet og Stævningen ere oplæste, faar Overanklageren først Ordet. Han fremstiller kortelig Sagen og lader derefter ved Retsskriveren oplæse de Af-

snit af Udskrifter vedrørende Forundersøgelsen og øvrige Dokumenter, som efter hans Skøn have Betydning for Sagen, og af hvilke trykte eller maskinskrevne Genparter omdeles til Dommerne. Derefter fremstiller han sin Opfattelse af Sagen, derunder Bevisførelsens Resultater, og de vedkommende Retsspørgsmaal. Forsvareren eller Tiltalte faar derpaa Ordet for en tilsvarende Udvikling; han lader de Dokumenter m. v. oplæse, som han tillægger Betydning udover de af Overanklageren fremdragne. Retten kan vedtage eller tillade saadanne Afvigelser fra den foreskrevne Forhandlingsgang, som maatte findes formaalstjenlige.

Omfatter Sagen flere Forbrydelser, kan Formanden lade Forhandlingen foregaa særskilt for hver enkelt Forbrydelse.

Formanden kan derhos bestemme, at Spørgsmaalet, om Tiltalte er skyldig, først skal forhandles og afgøres; i saa Fald finde Reglerne i Slutningssætningen af § 883 og i § 906 tilsvarende Anvendelse.

§ 921.

Saafernt Tiltalte er til Stede ved Domsforhandlingen, kan Rettens Formand rette Spørgsmaal til ham, der sigte til at tydeliggøre den af ham under Forundersøgelsen afgivne Forklaring. Reglen i § 824, 2det Stykke, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Optagelse i Retsbogen af Tiltaltes Svar.

Tiltalte har Ret til at faa Ordet efter Forsvareren.

§ 922.

Reglerne i §§ 848, 849, 850, 851, 852, 869, 879, og 880, 3die Stykke, finde tilsvarende Anvendelse ved Domsforhandling uden Nævninger.

Hvis Retten under Domsforhandlingen eller til et hvilket som helst Tidspunkt forinden finder det nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, at et Vidne eller en Syns- eller Skønsmand, der har afgivet Forklaring under Forundersøgelsen, afhøres personlig for den dømmende Ret (§§ 171—172, jfr. 202), kan den paalægge Overanklageren at foranstalte den i saa Henseende fornødne Indkaldelse og eventuelt træffe Bestemmelse om Udsættelse af Domsforhandlingen om fornødent til en senere Retsdag.

Om Afhørelsen af saadanne Vidner og Syns- eller Skønsmand finde Reglerne i §§ 824, 2det Stykke, 874—875 og 878, 1ste Stykke, tilsvarende Anvendelse.

§ 923.

Bestemmelserne i §§ 881—882 finde ogsaa Anvendelse ved Domsforhandling uden Nævningers Medvirkning.

Efter at Parterne have haft Adgang til at udtale sig, optages Sagen til Dom.

Ved Afstemningen skal det Spørgsmaal, om Tiltalte er skyldig i den Forbrydelse, der lægges ham til Last, sondres fra Spørgsmaalet om Straffen og først bringes til Afstemning. Stemmes der særskilt om Strafforhøjelses- eller Strafnedsættelsesgrunde, blive de Dommeres Stemmer, som have erklæret sig mod Tiltaltes Skyld, men ere forblevne i Mindretal, at regne til Gunst for Tiltalte.

§ 924.

Reglerne i §§ 896 og 907—908 ere anvendelige ogsaa ved Domsforhandling uden Nævningers Medvirkning. Hvis Tiltalte er til Stede under Domsforhandlingen og der

fragaar en af ham for Undersøgelserdommeren afgiven Tilstaaelse, beror det paa Rettens Skøn, om Forundersøgelsen af den Grund skal genoptages.

Domfældes Tiltalte, skulle i Domsgrundene de Omstændigheder nøjagtig angives, der som beviste lægges til Grund for Domfældelsen, og det eller de Lovbud anføres, som bringes i Anvendelse.

Frifindes Tiltalte, skulle de Straffen betingende Omstændigheder, som antages at mangle eller ikke at være beviste, eller de Straf udelukkende Omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte Lovbestemmelser anføres.

Finder Retten efter Domsforhandlingens Begyndelse, at Sagen paa Grund af Størrelsen af den af Tiltalte forskyldte Straf eller af andre Grunde vil være at behandle under Medvirkning af Nævninger, afsiger den, efter saa vidt fornødent at have givet Parterne Lejlighed til at udtale sig, Dom herom, hvorefter Overanklageren drager Omsorg for, at ny Tiltale iværksættes overensstemmende med Reglerne i Kapitel 76.

Femte Afsnit.

Tiltale og Domsforhandling ved Underret samt ved Sø- og Handelsretten.

Kapitel 80.

Tiltale og Domsforhandling for Underret samt Sø- og Handelsretten i Sager, som paatales af Overanklageren.

§ 925.

Har Sigtede under Forundersøgelse inden Retten afgivet en uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar Sigtede og, hvis han ikke er personlig myndig, hans Værge samtykker heri, og Politimesteren, efter at der er givet ham Lejlighed til at gøre sig bekendt med det under Sagen fremkomne, erklærer sig enig deri, uden Udfærdigelse af Anklageskrift straks fremmes til Dom ved den Ret, hvor Forundersøgelse har fundet Sted. Forinden Dom afsiges, skal det til Retsbogen betydes Tiltalte, hvad der er Tiltalens Genstand, og Lejlighed gives ham til at fremføre, hvad han maatte have at anføre til sit Forsvar. Findes yderligere Oplysninger at burde fremskaffes, sker dette overensstemmende med Reglerne i Kapitel 75, og Lejlighed gives Tiltalte til at ytre sig over det saaledes fremkomne.

Der skal derhos, hvis Sigtede er fængslet, altid være beskikket ham en Forsvarer og være givet denne Lejlighed til at gøre sig bekendt med Sagen, samtale med Sigtede og udtale sig overfor Retten, inden der gøres Tilførsel til Retsbogen om Sigtedes Samtykke til Sagens Paadømmelse uden Udfærdigelse af Anklageskrift og Domsforhandling, hvorhos saavel Forsvareren som Sigtede skal være til Stede, medens denne Tilførsel sker.

Er Sigtede ikke fængslet, skal det, inden Bemærkning om Sigtedes Samtykke til Sagens Paadømmelse uden Udfærdigelse af Anklageskrift og Domsforhandling tilføres Retsbogen, udtrykkelig tilkendegives ham, at der, hvis han ønsker det, vil blive beskikket ham en Forsvarer. Erklærer Sigtede, at han ikke ønsker nogen Forsvarer

beskikket, tilføjes der Retsbogen Bemærkning herom; i modsat Fald beskikker Retten ham en Forsvarer, hvis Stilling derefter er den samme som angivet med Hensyn til den fængslede Sigtedes Forsvarer.

Indtil Dom er afsagt, kan Dommeren, dersom han finder, at nogen af de i § 825, 1ste Stykke, angivne Forudsætninger er til Stede, eller at nogen foreliggende Omstændighed gør det betænkeligt at paadømme Sagen uden formelig Domsforhandling, beslutte henholdsvis at standse eller slutte Behandlingen overensstemmende med § 825.

Med Dommens Afsigelse og Forkyndelse forholdes overensstemmende med de Regler, som gælde i andre Underretssager.

§ 926.

Udenfor de Tilfælde, hvor den i § 925 hjemlede Fremgangsmaade benyttes, rejses Tiltale for Underretten henholdsvis Sø- og Handelsretten ved et i Overensstemmelse med § 912 affattet Anklageskrift, der udfærdiges af Overanklageren, og ved hvis Indlevering til vedkommende Ret Sagen er tingfæstet.

Er Sagens Udførelse for Retten overdraget en af de ved Retten ansatte Anklagere, skal Overanklageren give Anklageskriftet Paategning herom.

Om Udvidelse og Ændring i Tiltalen gælde Reglerne i § 833.

For saa vidt ikke i det efterfølgende afvigende Forskrifter ere givne, finde i øvrigt med Hensyn til Domsforhandlingen og dennes Forberedelse Reglerne i Kapitlerne 78 og 79 Anvendelse med de fornødne Lempelser. Den, hvem Sagens Udførelse er overdraget af Overanklageren, træder herved i det hele i dennes Sted.

I Sager om Oprejsning for uforskyldt Anholdelse og om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller uforskyldt Udstaelse af Straf følges ligeledes med de fornødne Lempelser Reglerne i Kapitlerne 78 og 79, navnlig finder ogsaa § 841 tilsvarende Anvendelse ved Underretterne.

§ 927.

Hører Sagen til dem, i hvilke Tiltalte i Medfør af § 687 b og c kan begære Behandling ved Landsret, og har han ikke allerede afgivet Erklæring i saa Henseende, jfr. § 818, skal Anklageskriftet have en Paategning, hvori Tiltalte gøres opmærksom paa denne sin Ret og opfordres til, saafremt han vil gøre Brug af samme, herom at afgive Erklæring som nedenfor bestemt. Denne Erklæring maa enten afgives ved Anklageskriftets Forkyndelse for den, der iværksætter denne, eller inden fire Dage fra Anklageskriftets Forkyndelse indgives paa Underrettens Kontor eller fremsættes overensstemmende med § 844 til Undersøgelsesrettens Retsbog eller Fængselsbestyrerens Bog. Paa Indholdet af den ovennævnte Paategning skal den, der iværksætter Forkyndelsen, særlig henlede Tiltaltes Opmærksomhed. Om den Erklæring, som Tiltalte i ommeldte Henseende maatte afgive under Forkyndelsen, optages fornøden Bemærkning i Forkyndelsespaategningen.

§ 928.

Hvor det ikke efter Omstændighederne findes rettest at afvente, om Tiltalte vil begære Behandling ved Landsret, og hvor heller ikke Omfanget af den Forberedelse, som Sagen udkræver, gør det uhensigtsmæssigt, berammer Dommeren, for saa vidt han ikke finder, at Sagen straks maa afvises (§ 842), ufortøvet Tid og Sted til Sagens Foretagelse; i andre Tilfælde foregaar Berammelsen, saa snart ske kan. Hvor Sagen straks er bleven berammet, kan Stævning forkyndes samtidig med Anklageskriftet.

Den Frist, inden hvilken Meddelelse skal ske fra Tiltaltes Side om Beviser m. v., fastsættes af Dommeren.

§ 929.

Er Tiltalte uden Forsvarer, skal Dommeren, foruden selv at undersøge, hvorvidt andre eller flere Oplysninger bør søges tilvejebragte, end Overanklageren har opgivet, give Tiltalte Lejlighed til for ham at fremkomme med sine mulige Begæringer vedrørende Sagens Forberedelse eller Fremme.

Kapitel 81.

Tiltale og Domsforhandling for Underret henholdsvis Sø- og Handelsretten i Sager, som paatales af Politimesteren.

§ 930.

Tiltale rejses i Politisager i Almindelighed ved et af Politimesteren udfærdiget Anklageskrift, hvori Sigtedes Navn, og hvad der ellers udkræves til hans nøjagtige Betegnelse, anføres, og den formentlige Forseelse betegnes med saadan Angivelse af Tid, Sted og andre nærmere Omstændigheder, som maatte udkræves til Forholdets tilstrækkelige og tydelige Betegnelse, og med Anførelse af de Bestemmelser i Lov, Anordning eller Vedtægt, som antages at være overtraadte, og i Henhold til hvilke Straf antages ifalden.

Naar Sigtede er til Stede i Retten, og Politimesteren eller nogen paa hans Vegne der giver Møde, kan Tiltale med Dommerens Tilladelse rejses mundtlig til Retsbogen, og Sagen derefter straks foretages til Domsforhandling.

§ 931.

Antager Politimesteren, at Forseelsen ikke egner sig til højere Straf end en Bøde af ikke over 40 Kroner, kan han, i Stedet for straks i Overensstemmelse med § 932 at indlevere Anklageskriftet til Berømmelse af Sagens Foretagelse i Retten, lade det forkynde for Sigtede med en af ham given Paategning om, at Sigtede, saafremt han vedgaar at have gjort sig skyldig i den Forseelse, hvorfor han sigtes, og ønsker saadan Afgørelse, kan erklære sig rede til, uden retslig Forfølgning, indenfor en nærmere angiven Frist, der efter Omstændighederne af Politimesteren efter Begæring kan forlænges, at erlægge den af Politimesteren for dette Tilfælde angivne Bøde. Saadan Erklæring afgives enten ved Anklageskriftets Forkyndelse til den, som iværksætter denne, i hvilket Fald derom gøres Bemærkning paa Anklageskriftet, eller inden en Uge ved Meddelelse paa Politikontoret. Paa dette føres en særegen Bog, hvori de i Medfør af det ovenanførte udfærdigede Anklageskrifter og de i Anledning af dem afgivne Erklæringer indføres.

Erlægges den vedtagne Bøde i rette Tid, eller afsones den, bortfalder videre Forfølgning, og saadan Afgørelse har da i Tilfælde af Forseelsens Gentagelse lige Virkning med en Dom.

Gaar Sigtedes Erklæring ud paa, at han ikke vil afgøre Sagen paa den anførte Maade, eller hvis han overhovedet ikke afgiver nogen Erklæring, bliver Anklageskriftet med paategnet Bemærkning herom at indgive til Dommeren ligesom Anklageskrifterne i Sager, hvori Politimesteren ikke finder Grund til Anvendelse af denne Paragraf.

Bestemmelserne i Lov Nr. 81 af 30. Marts 1906 § 2, 3die Stykke, og § 15, 2det Stykke, om Afgørelse i visse Tilfælde ved en af Politimyndighederne tildelt Advarsel opretholdes.

§ 932.

Naar Anklageskriftet er indleveret, berammer Dommeren, for saa vidt han ikke finder, at Sagen straks maa afvises (§ 842, jfr. § 918 og § 926), snarest muligt Tid og Sted for Sagens Foretagelse og lader Tiltalte tilsige med mindst Aftens Varsel. Forkyndelse af selve Anklageskriftet er uforuden. Tilsigelsen affattes i Overensstemmelse med Bestemmelserne i § 764, Stykke 2, og skal særlig indeholde Bemærkning om, at Udeblivelse uden oplyst lovligt Forfald kan bevirke, at Tiltalte anses at vedgaa Forseelsen, eller efter Omstændighederne, at han vil blive anholdt.

Hvorvidt Vidner ogsaa straks skulle tilsiges eller andre Foranstaltninger til Bevisførelse træffes, beror paa Dommerens Bestemmelse. Under Tiltaltes Møde i Retten gives der ham fornøden Lejlighed til at opgive de Beviser, han paa sin Side maatte ønske førte.

§ 933.

Det er ikke til Hinder for Sagens Fremme, at ingen giver Møde paa Politimesterens Vegne; Dommeren afhører i dette Tilfælde dennes Vidner.

§ 934.

Udebliver Tiltalte uden oplyst lovligt Forfald, eller nægter han at afgive Forklaring kan Retten, naar der ikke under Sagen er Spørgsmaal om højere Straf end Bøder, og Omstændighederne ikke findes at tale herimod, anse ham som den, der vedgaar det ham paasigtede Forhold, og paakende Sagen uden videre Bevisførelse.

Naar der i en Sag, hvorunder der ikke er Spørgsmaal om højere Straf end Bøder, i Tiltaltes Sted møder en Person, der er forsynet med skriftlig Fuldmagt fra Tiltalte og er beredt paa at meddele de fornødne Oplysninger, kan Retten modtage den saaledes mødtes Forklaringer og Erklæringer og lægge dem til Grund, som om de vare afgivne af Tiltalte selv.

Skal der i et Tilfælde, hvor hverken Tiltalte eller en Forsvarer er mødt, afhøres Vidner, som ere indkaldte efter hans Begæring, foretages Afhørelsen af Dommeren.

Frafalder Politiet en begyndt Forfølgning i de i § 726, 3die og 4de Stykke, ommeldte Sager (Lov af 11. Februar 1863 § 2), er den private Klager berettiget til at optage Forfølgningen, naar han straks erklærer dette.

§ 935.

Møder Tiltalte og vedgaar at være skyldig i det ham paasigtede Forhold, optages Sagen til Dom, uden at det i Reglen er nødvendigt at tilvejebringe yderligere Oplysninger.

Nægter Tiltalte sig skyldig, eller indrømmer han kun til Dels Sigtelsens Rigtighed, eller finder Dommeren det i øvrigt nødvendigt, føres Bevis i Sagen.

Bevisførelsen sker for den Ret, der behandler Sagen, se dog §§ 171 og 172, jfr. § 202. Saafremt Bevisførelsen ikke kan ske straks, udsætter Dommeren Sagen til et følgende Retsmøde, idet han underretter Parterne om, naar dette skal afholdes, og tilkendegiver Tiltalte, at han ikke kan vente nogen anden Tilsigelse til samme.

§ 936.

Angaar Sagen en Lovovertrædelse, for hvilken der i Loven er hjemlet Straf af Bøde eller Konfiskation, kan Dommeren, naar han ikke finder Grund til at betvivle Til-

taltes Skyld, give Tiltalte Adgang til at se Sagen afgjort ved, at han vedtager at erlægge en nærmere bestemt Bøde eller at underkaste sig Konfiskation; Lovens Fastsættelse af Bødens Størrelse er herved ikke bindende. Vedtager Tiltalte den tilbudte Afgørelse, tilføres det fornødne herom Retsbogen. Saadan Afgørelse har i Henseende til Fuldbyr-delse og Gentagelsesvirkning samme Virkning som en Dom.

Er Politimesteren eller nogen paa hans Vegne mødt, skal der, inden der gives Tiltalte Adgang til at vedtage Straf, gives den saaledes mødte Lejlighed til at udtale sig om Straffens Størrelse.

§ 937.

Naar Dommeren finder, at Tiltalte er skyldig, men at Sagen efter Brødens Be-skaffenhed, saasom navnlig i Tilfælde af første Gang begaaet ringe Forseelse, egner sig til Afgørelse ved en Advarsel, er han, saafremt Tiltalte ikke erklærer sig derimod, be-rettiget til i Stedet for at afsige Dom at tildele Tiltalte en saadan Advarsel, for saa vidt Sagens Afgørelse paa denne Maade ikke er udelukket ved særlig Bestemmelse.

Om den trufne Afgørelse tilføres det fornødne Retsbogen.

§ 938.

Reglerne i §§ 931, og 936—937 finde ikke Anvendelse ved Sager, der paatales offentlig i Medfør af § 2 i midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1911.

§ 939.

For saa vidt ikke andet foran er bestemt eller følger af Forholdets Natur, skulle de Regler, der ifølge foregaaende Kapitel, særlig § 929, gælde for andre Underretssager, ogsaa komme til Anvendelse i de Sager, der omhandles i nærværende Kapitel.

Sjette Afsnit.

Retsmidler mod trufne Afgørelser.

Kapitel 82.

Paaanke af Domme, afsagte af Landsretterne i første Instans.

§ 940.

Domme, afsagte i første Instans af en Landsret med eller uden Nævninger, kunne overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne paaankes til Højesteret. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser.

Lige med Domme staa i Henseende til Anke saadanne Beslutninger, som om-handles i § 904.

§ 941.

Overanklageren kan anke saavel til Fordel som til Skade for Tiltalte. Anke til Fordel for Tiltalte kan endvidere iværksættes af ham selv og, dersom han ikke er per-

sonlig myndig, af hans Værge. Er Tiltalte død, og er han ved Dommen funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, kan hans Ægtefælle saavel som enhver af hans Slægtninge i op- og nedstigende Linie og hans Søkende anke i hans Sted. Ogsaa Overanklageren kan i dette Tilfælde paaanke en fældende Dom.

Tiltaltes Forsvarer ved Landsretten er pligtig til paa Forlangende at bistaa ham med Raad om, hvorvidt han bør paaanke Dommen, saavel som med Affattelsen og Indgivelsen af Ankeme delelsen og dens Begrundelse.

§ 942.

Afkald paa Anke kan finde Sted, efter at Dommen er afsagt. En rejst Anke kan frafaldes, saa længe Dom ikke er afsagt af Højesteret. Frarafaldes Anke, efter at Domsforhandling for Højesteret er begyndt, kan derved dog ikke Prøvelse af saadanne Ankegrunde unddrages Højesteret, som tages i Betragtning i Embeds Medfør (§ 959).

§ 943.

Anke kan støttes paa, at Rettergangsregler ere tilsidesatte eller fejlagtig anvendte; dog kan Tilsidesættelse eller fejlagtig Anvendelse af Rettergangsregler, hvis Overholdelse Retten ikke af egen Drift paaser, kun benyttes som Ankegrund, naar Indsigelse betimelig er fremsat for den underordnede Ret.

§ 944.

I en Sag, der er paakendt uden Nævninger, kan Anke derhos støttes paa:

1. at Retten ved Afgørelsen af, om Tiltalte skal domfældes, har anvendt Straffeloven urigtigt;
2. at Straffens Størrelse ikke staar i passende Forhold til Brøden;
3. at Spørgsmaalet, om Tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt;
4. at Spørgsmaalet om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf er urigtigt afgjort.

En Anke, der er rettet mod Dommens Afgørelse af Sagens Realitet, betragtes som omfattende ogsaa Beviserne for Tiltaltes Skyld, naar ikke Ankemeddelelsen udtrykkelig gaar ud paa det modsatte.

§ 945.

I en Nævningesag kan Anke foruden paa de i § 943 anførte Ankegrunde kun støttes paa:

1. at Retten har afgjort paa urigtig Maade noget Spørgsmaal, som ifølge §§ 885 eller 910 i Slutningen er unddraget fra Nævningernes Afgørelse, eller urigtigt har domfældt i Overensstemmelse med en fældende Nævningeerklæring i et Tilfælde, hvor den i Medfør af § 909 burde have frifundet eller ikkun domfældt for en mindre Forbrydelse, end Erklæringen lyder paa, eller omvendt med Urette har fraveget en fældende Nævningeerklæring i Henhold til § 909 eller frifundet i Henhold til § 869, 2det Stykke;
2. at Nævningernes Erklæring, hvorpaa Dommen er grundet, er bleven fejlagtig paa Grund af urigtig i Retsmødet given Vejledning i Loven fra Rettens Formands Side, eller fordi Spørgsmaalene til Nævningerne lide af Fejl, der bero paa en urigtig Forstaaelse af Straffeloven;

3. at den Straf, Dommen har ikendt, ligger udenfor de i Loven fastsatte Grænser eller staar i aabenbart Misforhold til Brøden.

Anke kan ikke grundes paa, at Spørgsmaalet, om Tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt, medmindre Talen er om et Punkt, der ifølge § 885 i Nævningesager er unddraget Nævningernes Afgørelse.

§ 946.

Tilsidesættelse eller fejlagtig Anvendelse af en Rettergangsregel skal ikke bevirke Ophævelse af en paaanket Dom, medmindre det findes antageligt, at Iagttagelse af den paagældende Regel kunde have medført et andet Udfald af Sagen.

Ikke-Iagttagelse af Rettergangsregler, som udelukkende ere foreskrevne til Betryggelse for Tiltalte, kan ikke føre til Forandring til hans Skade.

§ 947.

Vil Overanklageren anke til Skade for Tiltalte, maa han inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse for Tiltalte lade forkynde Meddelelse om, at Dommen paaankes. Anke til Fordel for Tiltalte kan Overanklageren iværksætte ogsaa efter Udløbet af den nævnte Frist; saadan Anke hindres heller ikke ved, at Tiltalte har givet Afkald paa Anke.

I Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf er Ankefristen for det offentlige altid 3 Maaneder.

Meddelelsen skal indeholde Tilkendegivelse om, at Sagen vil blive foretagen i Højesteret, saa snart dertil er Lejlighed, uden nogen yderligere Underretning til Tiltalte. Genpart af Meddelelsen indleveres paa Landsrettens Kontor.

§ 948.

Vil Tiltalte anke, maa han afgive Meddelelse herom inden fjorten Dage regnet fra Dommens Afsigelse eller, naar han ikke har været til Stede ved Afsigelsen af Dommen, og denne er fældende, fra den Dag, da Udskrift af Dommen er ham forkyndt. Meddelelsen kan, naar den foregaar straks ved Dommens Afsigelse eller Forkyndelse, fremsættes mundtlig henholdsvis til Retsbogen eller til den, som iværksætter Forkyndelsen, og som i saa Fald har at optage fornøden Bemærkning i Forkyndelsespaategningen. Ellers indgives Meddelelsen skriftlig, underskrevet af Tiltalte, paa Overanklagerens eller Landsrettens Kontor; er Tiltalte fængslet, kan den dog ogsaa fremsættes mundtlig til den Undersøgelsesrets Retsbog, i hvis Kreds Fængslet ligger, eller til Fængselsbestyrerens Bog (§ 844). Hvor Tiltaltes Ankemeddelelse er fremsat til sidstnævnte Bog eller til en Retsbog eller indgiven paa Landsrettens Kontor, bliver henholdsvis Udskrift af Tilførslen eller den modtagne Ankemeddelelse uden Ophold at tilstille Overanklageren.

Snarest muligt efter Modtagelsen af Ankemeddelelsen lader Overanklageren for Tiltalte forkynde en saadan Tilkendegivelse, som ommeldt i § 947, 3die Stykke, og tilstiller, for saa vidt Ankemeddelelsen ikke allerede har passeret Landsrettens Kontor, dette Underretning om Anken.

§ 949.

En Anke, hvorom Meddelelse ikke er sket inden den i §§ 947 og 948 foreskrevne Frists Udløb, bliver af Højesteret at afvise, medmindre den ankende gør

være udelukket fra at paaanke Dommen, Adgang til at paastaa denne ophævet paa Grund af Fejl, der maa lede til Sagens Hjemvisning til ny Forhandling. Dog maa han saa betimelig forud for Sagens Foretagelse give Modparten Meddelelse om, at han agter at fremsætte saadan Paastand og om Grunden, hvorpaa den støttes, at Modparten faar Tid til fornøden Forberedelse.

Ankegrunde, som ikke ere anførte i vedkommende Parts Ankemeddelelse eller den i Fortsættelse af denne afgivne Begrundelse (§ 950) eller i en af ham i Henhold til nærværende Paragrafs første Stykke, sidste Punktum, afgiven Meddelelse, og som heller ikke ere af den Beskaffenhed, at Retten i Embeds Medfør skal tage dem i Betragtning (§ 959), kan Højesteret tilstede ham at fremkomme med, naar særlige Grunde findes at tale derfor. Findes det, at deres Fremsættelse gør yderligere Forberedelse nødvendig for Modparten, udsætter Højesteret Sagen derefter.

§ 959.

Højesterets Prøvelse er i Reglen indskrænket til de paaberaabte Ankegrunde; herfra gælde dog følgende Undtagelser:

1) Hvor Ankøn eller en i Henhold til § 958, 1ste Stykke, fremsat Paastand er støttet paa nogen af de i §§ 944 eller 945 omhandlede Grunde, kan Retten prøve, om Straffeloven i det hele er rigtig anvendt, saa og om der er et aabenbart Misforhold imellem Forbrydelsen og den idømte Straf, jfr. dog § 960, sidste Punktum.

2) Hvor alene Rettergangsfejl ere paaberaabte som Ankegrund, kan Højesteret, naar Dommen ikke ophæves af saadan Grund, prøve, om Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for Tiltalte, eller om den idømte Straf er uforholdsmæssig høj.

3) Naar det i et Tilfælde, hvor Tiltalte er domfældt, findes, at nogen væsentlig til hans Betyggelse sigtende Rettergangsregel er tilsidesat, kan Højesteret, dersom den finder, at den begaaede Fejl gør Domfældelsens Rigtighed tvivlsom, ophæve Dommen og hjemvise Sagen, uanset at den paagældende Fejl ikke er paaberaabt.

Hvis en Dom, som angaar flere Tiltalte eller flere Forbrydelser af samme Tiltalte, kun er paaanket for en eller nogle Tiltaltes eller Forbrydelsers Vedkommende, kan Højesteret, naar den finder, at en Ankegrund, som er gjort gældende under Sagen, eller som Retten i Medfør af Reglerne i denne Paragraf har taget i Betragtning, tillige omfatter nogen Tiltalt eller Forbrydelse, for hvis Vedkommende Dommen ikke er paaanket, til Fordel for vedkommende Tiltalte tillægge den Virkning ogsaa under den saaledes upaaankede Del af Sagen.

§ 960.

Kommer Højesteret til det Resultat, at den paaankede Afgørelse bliver at forandre, kan den selv afsige ny Realitetsdom, naar den finder, at det fornødne Grundlag herfor foreligger, hvortil, for saa vidt Spørgsmaal er om at afsige en fældende Dom, ifølge § 945 hører, hvis Sagen er en Nævningesag, at Tiltalte ved en gyldig Nævningeerklæring er kendt skyldig i den Forbrydelse, for hvilken der er Spørgsmaal om at domfælde ham.

Gaar den ny Realitetsdom ud paa Tiltaltes Frifindelse, kan Højesteret af egen Drift optage og afgøre Spørgsmaalet om Erstatning til Tiltalte for uforskyldt Vare-tægtsfængsel eller uforskyldt Udstaelse af Straf, medmindre Tiltalte har begært dette Spørgsmaal afgjort under Medvirkning af Nævninger.

Finder Højesteret, at den paaankede Afgørelse bliver at forandre, men at Betingelserne for, at Retten kan afsige Realitetsdom, ikke ere til Stede, ophæver Højesteret Dommen og, for saa vidt Ophævelsesgrunden ogsaa rammer den til Grund for

Dommen liggende Behandling, denne eller den Del deraf, hvorom dette gælder. I Forbindelse hermed bliver Sagen, for saa vidt den foreliggende Fejl ikke er af den Beskaffenhed, at Landsretten burde have afvist Sagen, at hjemvise til denne Ret. Saa vidt fornødent bør i saa Fald Højesterets Dom angive, fra hvilket Punkt den ny Behandling skal tage sin Begyndelse.

Skal Tiltalte i et Tilfælde, hvor Højesteret vil afsige ny Realitetsdom, dømmes efter et Straffebud, som ikke er bragt i Anvendelse ved den paaankede Dom, og om hvis Anvendelse Rigsanklageren heller ikke har nedlagt Paastand for Højesteret, bør der være givet Parterne særlig Lejlighed til at udtale sig herom. Er Sagen kun indanket fra Tiltaltes Side, kan der derhos ikke idømmes strengere Straf end bestemt af Landsretten.

§ 961.

Naar Hjemvisningsdom er afsagt, har Rigsanklageren, hvis han ikke frafalder Tiltale, uden Ophold at foranstalte Sagen paa ny indbragt for Landsretten.

Hvor Landsretten finder det nødvendigt, kan den beslutte at genoptage Behandlingen fra et tidligere Punkt end angivet i Hjemvisningsdommen. Forinden ny Dom afsiges, maa der i ethvert Tilfælde være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Var Sagen kun indanket fra Tiltaltes Side, kan strengere Straf ikke idømmes end ved den tidligere Dom, medmindre Betingelserne for Genoptagelse ere til Stede.

Skal i en Nævningesag ny Domsforhandling finde Sted, maa ingen Nævning medvirke, som har deltaget i den tidligere Domsforhandling.

Kapitel 83.

Paaanke af Domme, afsagte af Underretterne.

§ 962.

Domme, afsagte af en Underret, kunne, med de nedennævnte Undtagelser, af Overanklageren eller Tiltalte paaankes til den Landsret, til hvis Kreds vedkommende Ret hører. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser.

I Politisager kan Dommen ordentligvis kun paaankes af Overanklageren, naar andre Følger end Bøde eller Konfiskation kunne idømmes efter det Lovbud, Tiltalen lyder paa, og af Tiltalte kun, naar højere Straf er idømt end Bøde af 40 Kr. eller Konfiskation af Genstande af tilsvarende Værdi. Dog kan Justitsministeren undtagelsesvis paa Andragende — der maa fremsættes inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse eller, hvis det er Tiltalte, som vil anke, og han ikke har været til Stede ved Dommens Afsigelse, efter dens Forkyndelse — tilstede Anke, naar det findes, at særlig Grund hertil foreligger, navnlig hvor Sagen skønnes at have en almindelig Interesse, eller Dommen medfører videregaaende betydelige Følger for Tiltalte. Under tilsvarende Betingelser kan Justitsministeren tilstede, at de i §§ 936—37 ommeldte Afgørelser paaankes af Overanklageren.

Naar saadant Andragende bevislig er indgivet til Justitsministeren, kan Landsrettens Formand bestemme, at Fuldbyrdselsens skal udsættes eller standses; dette sker i hvert Fald, naar Anke tilstedes.

§ 963.

Ved Paaanke af de her omtalte Domme blive Reglerne i §§ 941—944 og 946—951 i det hele at anvende med de Lempelser, som følge af Forholdets orskelligheder, samt med følgende nærmere Bestemmelser:

1) Tiltaltes Ankemeddelelse (§ 948, jvf. § 950) kan, naar han afgiver samme personlig, fremsættes mundtlig til vedkommende Rets Retsbog, selv om det ikke sker straks ved Dommens Afsigelse; Dommeren bør være ham behjælpelig herved.

2) Hvor Justitsministeren i Henhold til § 962 har tilstedet Anke, maa fornøden Ankemeddelelse og Begrundelse afgives inden en Uge, efter at Tilladelsen er meddelt.

§ 964.

Saa snart Ankemeddelelse har fundet Sted, har Modparten Adgang til for Landsretten at fremsætte Begæring (jvf. § 844) om Ankesagens Afvisning af nogen af de i § 953 nævnte Grunde, eller fordi Anke er udelukket efter § 962. Saadan Afvisning kan ske — være sig efter Begæring eller uden Paastand — ved Kendelse i et ikke offentligt Retsmøde, efter at der er givet den ankende Adgang til at ytre sig mundtlig eller skriftlig.

§ 965.

Saa snart Overanklageren har ladet de foreskrevne Meddelelser (§§ 947 og 950) forkynde for Tiltalte eller har modtaget dennes Ankemeddelelse eventuelt med tilhørende Begrundelse, indsender han snarest muligt Sagens Akter til Landsretten. Ved Sagens videre Forberedelse og Behandling blive Reglerne i §§ 954—956 og 958—961 at anvende med de fornødne Lempelser. Skulle ny Oplysninger tilvejebringes (§ 955), paahviler det Overanklageren at foretage de hertil fornødne Skridt.

Under Domsforhandlingen har den ankende først Ordet. I øvrigt skulle Reglerne i Kapitel 79 finde Anvendelse paa denne Behandling, for saa vidt saadant ikke er udelukket ved Forholdets Forskellighed eller særlig Bestemmelse.

§ 966.

Landsrettens Dom i en fra en Underret indanket Sag kan i Reglen ikke yderligere paaankes. Dog kan Justitsministeren undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for Højesteret, naar særlig Grund hertil foreligger, navnlig naar Sagen skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom maa fremsættes inden saadan Frist, som bestemt i § 962, 2det Stykke, og finde i Henseende til Virkningen af saadant Andragendes Indgivelse og Tilfølgtagelse Reglerne i sidste Stykke af § 962 og i § 963 Nr. 2 tilsvarende Anvendelse.

Landsrettens Dom i en fra Underret indanket Sag om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf kan altid indankes for Højesteret.

Reglerne i Kapitel 82 blive med de fornødne Lempelser at anvende paa Anke, som iværksættes i Henhold til nærværende Paragraf.

*Kapitel 84.***Paaanke af Domme, afsagte af Sø- og Handelsretten.**

§ 967.

Domme i Straffesager, afsagte af Sø- og Handelsretten, paaankes til Østre Landsret overensstemmende med Reglerne i Kapitel 83, men, hvis Dommen er afsagt med 4 søkyndige Dommere (jvf. § 9), til Højesteret efter Reglerne i Kapitel 82.

*Kapitel 85.***Kære til højere Ret.**

§ 968.

Overfor Kendelser og andre Beslutninger af en Landsret eller en Underret (denne sidste ogsaa som Undersøgelsesret), som ikke — eller dog ikke for Tiden — kunne gøres til Genstand for Anke i Medfør af Bestemmelserne i §§ 940 og 962, kan, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt, enhver, overfor hvem Beslutningen indeholder en Afgørelse, rejse Kæremaal til højere Ret overensstemmende med de nedenstaaende Regler. Overfor Domme kan Kæremaal kun rejses i de i §§ 1013 og 1016 nævnte Tilfælde.

Mod Kendelser og andre Beslutninger, der afgives under Domsforhandling eller under dennes Forberedelse, kan dog udenfor de Tilfælde, hvor Adgang til Kære har særlig Hjemmel i Loven, Kæremaal kun rejses, naar og for saa vidt Beslutningen gaar ud paa, at Sagen udsættes eller afvises eller hæves, eller angaar Fængsling, Beslag, Ransagning eller lignende, eller paalægger Straf eller Omkostninger, eller er rettet mod nogen, som ikke er Part i Sagen.

I Sager, hvor Anke ordentligvis er udelukket ifølge Reglerne i § 966, kan Kæremaal af en Part kun rejses med Tilladelse af Justitsministeren, i hvilken Henseende Reglerne om Tilladelse til Anke finde tilsvarende Anvendelse.

Overfor Kendelser og Beslutninger af Sø- og Handelsretten kan Kæremaal rejses i Overensstemmelse med foranstaaende Regler, henholdsvis til Østre Landsret og til Højesteret, jvf. § 967.

§ 969.

Hvor denne Lov ikke bestemmer andet, er Kæremaalsfristen fjorten Dage, regnede fra Afgivelsen af den Beslutning, hvorom Talen er, dog at Bestemmelserne i § 949 finde tilsvarende Anvendelse.

Kæremaal medfører ikke Opsættelse af Beslutningens Udførelse, medmindre det modsatte bestemmes enten af den Ret, som har afgivet Beslutningen, eller af den Ret, for hvilken Kære rejses, jvf. ogsaa § 189.

§ 970.

Kæremaal fremsættes skriftlig for den Ret, hvis Beslutning paaklages, eller erklæres mundtlig til dennes Retsbog. Rejses Kæremaal fra Paatalemyndighedens Side, lader denne uden Ophold samme forkynde for Sigtede og, naar nogen anden for det foreliggende Spørgsmaals Vedkommende er at betragte som Modpart, tillige

for sidstnævnte, medmindre Paatalemyndigheden i Retten i den paagældendes Overværelse har erklæret at ville rejse saadant Kæremaal. Rejses Kæremaal af Sigtede eller af nogen, der ikke er Part i selve Sagen, foranstalter Retten under tilsvarende Forudsætning Paatalemyndigheden saavel som den, der ellers maatte være at betragte som Modpart, underrettet om Kæremaalet.

Er Sigtede fængslet, og er der ikke Lejlighed for ham til at rejse Kæremaal til Retsbogen overensstemmende med foregaaende Stykke, kan han fremsætte det til den Undersøgelsesrets Retsbog, i hvis Kreds Fængslet ligger, eller til Fængselsbestyrerens Bog (§ 844); Udskrift af Tilførslen bliver da uopholdelig at tilstille den Ret, hvis Beslutning paaklages. Har Sigtede Forsvarer, er denne pligtig at bistaa ham, saaledes som bestemt i § 941, 2det Stykke.

§ 971.

For saa vidt den Ret, hvis Beslutning paakæres, ikke i Medfør af § 222, § 177 eller § 207 omgør Beslutningen saaledes, at Øjemedet med Kæremaalet dermed er opnaaet, indsender den uden Ophold Kæremaalet til den overordnede Ret, ledsaget af de fornødne Udskrifter og andre Dokumenter, disse sidste i bekræftede Afskrifter, for saa vidt Originalerne ikke kunne undværes, samt efter Omstændighederne af de Bemærkninger, hvortil der fra Rettens Side maatte findes Anledning.

Saavel den, der har rejst Kæremaal, som Modparten, kan indgive skriftlige Udtalelser om Sagen til den overordnede Ret; herved gælder det samme, som i foregaaende Paragrafs to sidste Punktumer er bestemt om selve Kæremaalet.

§ 972.

Den overordnede Ret er ikke bunden ved den Bedømmelse af de faktiske Omstændigheder, hvorpaa den paaklagede Beslutning er grundet. Finder den ny Oplysninger fornødne, giver den, for saa vidt den ikke selv vil foranstalte samme indhentede, de i saa Henseende fornødne Paalæg; Bestemmelserne i § 955 og § 965, tredje Punktum, finde herved tilsvarende Anvendelse; angaar Kæremaalet en Beslutning af en Undersøgelsesret, kan Landsretten umiddelbart til denne rette de fornødne Paalæg om ny Oplysningers Tilvejebringelse.

Naar særlige Grunde findes at tale derfor, kan den overordnede Ret undtagelsesvis paa Begæring eller af egen Drift anordne mundtlig Forhandling; Forsvarer bliver i saa Fald altid at beskikke, medmindre Sigtede selv har antaget en Forsvarer, eller den Forsvarer, som allerede er beskikket for ham, er beføjet til at møde for den overordnede Ret og erklærer sig villig hertil.

Rettens Afgørelse træffes ved Kendelse og meddeles uden Ophold alle vedkommende.

§ 973.

Mod Landsrettens Afgørelse i et Kæremaal kan yderligere Kære til Højesteret ikke finde Sted, medmindre Justitsministeren undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil. Andragende om saadan Tilladelse maa indgives inden en Uge, efter at Landsrettens Kendelse er meddelt. Paa saadant yderligere Kæremaal finde Reglerne i de foregaaende Paragraffer Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Kæremaal kunne i Højesteret forhandles og afgøres i det i § 953 ommeldte Udvalg.

§ 974.

Beslutninger vedrørende Forberedelsen af et Kæremaals Forhandling kunne i lignende Omfang som bestemt for Ankesagers Vedkommende træffes henholdsvis af Landsrettens eller af Højesterets Formand.

*Kapitel 86.***Genoptagelse.**

§ 975.

Naar en Forfølgning, som ved Undersøgelsesret har været indledet mod en bestemt Sigtet, standses (§ 825), eller naar, efter at Tiltale er rejst, Forfølgningen frafalder, uden at Dom bliver afsagt, kan, udenfor det i § 826 omhandlede Tilfælde, ny Forfølgning ved Undersøgelsesret eller ny Tiltale kun rejses, naar ny Beviser af Vægt senere komme for Dagen, eller de i nedenstaaende § 976 angivne Betingelser ere til Stede. Derimod er den Omstændighed, at Undersøgelsesretten i Henhold til § 817 har nægtet at tage en Begæring om Forundersøgelse til Følge eller i Henhold til § 825 har standset en begyndt Forundersøgelse, ikke til Hinder for, at Tiltale rejses ved den dømmende Ret.

§ 976.

Genoptagelse af en Sag, som er paadømt ved Højesteret eller ved Landsret under Medvirkning af Nævninger eller ifølge Anke, og hvorunder Tiltalte er frifunden, kan finde Sted efter Rigsanklagerens Begæring:

1. naar det ifølge en Tilstaaelse, Tiltalte senere har afgivet, eller andre Beviser, der senere ere komne for Dagen, maa antages, at han har begaaet Forbrydelsen;

2. naar falske Forklaringer eller Erklæring er afgivne under Sagen af Vidner eller Syns- eller Skønsmand, eller falske eller forfalskede Dokumenter ere benyttede under samme, eller noget strafbart Forhold, sigtende til at paavirke eller bestemme Sagens Udfald, er udvist enten af Tiltalte eller af nogen, der i Medfør af sit Embede eller offentligt Hverv har medvirket ved Sagens Behandling, og der efter Omstændighederne er god Grund til at antage, at saadant har bevirket eller medvirket til, at Tiltalte har undgaaet Domfældelse.

Under tilsvarende Betingelser kan Genoptagelse finde Sted, hvor Tiltalte paa- staas at have gjort sig skyldig i en væsentlig større Forbrydelse end den, hvorfor han er domfældt.

§ 977.

Paa Begæring af en Domfældt kan Genoptagelse af en ved Højesteret eller ved en Landsret under Medvirkning af Nævninger eller ifølge Anke paadømt Sag finde Sted:

1. naar ny Oplysninger tilvejebringes, og det skønnes antageligt, at disse, om de havde foreligget under Sagen, kunde have bevirket Frifindelse eller Anvendelse af en væsentlig mildere Strafbestemmelse;

2. naar noget saadant Forhold oplyses som ommeldt i § 976 Nr. 2, og det skønnes antageligt, at saadant kan have bevirket eller medvirket til Domfældelsen.

Bestemmelserne i § 941, 2det og 3die Punktum, finde her tilsvarende Anvendelse.

Komme Omstændigheder, som antages at give Tiltalte eller andre paa hans Vegne Føje til at andrage paa Sagens Genoptagelse, til Rettens eller Anklagemyndighedens Kundskab, bør de derom underrette vedkommende.

§ 978.

Genoptagelse kan ikke finde Sted, saa længe Anke i Medfør af Lovens almindelige Regler staar aaben, eller saa længe en rejst Ankesag henstaar uafgjort. At Straffen er udstaaet, er ikke til Hinder for Genoptagelse.

§ 979.

Begæring om Genoptagelse fremsættes for Højesteret, naar denne Ret ifølge Paaanke har afsagt Dommen, og Sagen har været paadømt uden Medvirkning af Nævninger for Landsretten. I andre Tilfælde fremsættes Begæring for den Landsret, der har paadømt Sagen, selv om Sagen ifølge Anke har været paakendt i Højesteret.

Begæringen indgives skriftlig og maa angive de Omstændigheder, hvorpaa den støttes, og de Beviser, som formenes at skulle give Sagen et andet Udfald. Er Tiltalte fængslet, kan hans Begæring fremsættes overensstemmende med § 844 til Undersøgelsesrettens Retsbog eller Fængselsbestyrerens Bog. Er Begæringen støttet paa nogen saadan Grund som nævnt i § 976 Nr. 2, jvf. § 977 Nr. 2, maa den saa vidt muligt være ledsaget af Udskrift af en over den paagældende afsagt Straffedom. Udskrift af den tidligere Dom bør medfølge.

§ 980.

Findes i Begæringen ingen Grund opgivet, som efter Loven kan bevirke Genoptagelse, eller findes de paaberaabte Omstændigheder eller Bevisligheder aabenbart betydningsløse, kan Retten straks ved Kendelse afvise Begæringen.

Finder Retten ikke Anledning til saadan Afvisning, giver den, for saa vidt der ikke allerede med Begæringen er forelagt den en Erklæring fra Modparten, som efter Omstændighederne skønnes fyldestgørende, denne Lejlighed til at udtale sig skriftlig eller mundtlig.

§ 981.

Finder Retten, at yderligere Oplysninger bør tilvejebringes, inden Afgørelse træffes om, hvorvidt Genoptagelse bør finde Sted, giver den, for saa vidt den ikke selv vil foranstalte disse tilvejebragte, de i saa Henseende fornødne Paalæg. Skulle Vidner eller Tiltalte afhøres, sker Afhørelsen ved vedkommende Undersøgelsesret overensstemmende med Reglerne om retslig Forundersøgelse i Kapitel 75, medmindre Retten anser det nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning selv at modtage de paagældende Forklaringer; Retten kan bestemme, at retslig Forundersøgelse skal finde Sted.

Hvor Begæringen om Genoptagelse er støttet paa, at et saadant strafbart Forhold er begaaet, som nævnt i § 976 Nr. 2, jfr. § 977 Nr. 2, men en Straffesag, som derom er rejst, endnu ikke er afsluttet, bliver, om fornødent, Afgørelsen at udsætte, indtil saadan Straffesag er endt.

Beslutninger vedrørende Forberedelsen af Forhandlingen af en Begæring om Genoptagelse kunne i lignende Omfang som bestemt for Ankesagers Vedkommende træffes af Landsrettens eller Højesterets Formand.

§ 982.

Retten afgør ved Kendelse, om Begæringen skal tages til Følge eller forkastes; tages den til Følge, gaar Kendelsen ud paa, at ny Domsforhandling skal finde Sted. Dog kan Retten efter Omstændighederne, naar den finder en Begæring om Genoptagelse til Fordel for Domfældte begrundet, og Overanklageren indvilliger deri, straks uden ny Domsforhandling afsige Frifindelsesdom eller Dom, hvorved en mildere Straffebestemmelse bringes i Anvendelse. Er Domfældte død, skal Retten altid uden ny Domsforhandling enten forkaste Begæringen om Genoptagelse eller afsige Dom, hvorved den ældre Dom ophæves.

§ 983.

Den ny Domsforhandling foregaar ved den Landsret, som tidligere har dømt i Sagen. Den forberedes og fremmes overensstemmende med de almindelige om Domsforhandling for Landsret givne Regler; om Nævninger skulle medvirke, bestemmes efter Reglerne i § 688. Ingen Dommer eller Nævning, som har gjort Tjeneste under den tidligere Sag, maa medvirke ved den ny Domsforhandling.

§ 984.

Hvor Genoptagelse er tilstaaet alene efter Begæring af Domfældte, eller nogen af de i § 941, 2det og 3die Punktum, nævnte Personer, maa den ny Dom ikke i noget Punkt afvige fra den tidligere Dom til Skade for ham. I andre Tilfælde maa saadan Afvigelse ikke ske for de Punktens Vedkommende, som ikke berøres af Genoptagelsesgrunden.

§ 985.

Mod en Kendelse af en Landsret, hvorved Genoptagelse er tilstaaet eller nægtet af en Sag, der kun ifølge Anke har været paadømt ved Landsretten, kan Kæremaal ikke rejses, medmindre Justitsministeren undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil (§ 968, 3die Stykke).

§ 986.

Begæring om Genoptagelse medfører ikke Udsættelse eller Standsning af Dommens Fuldbyrdelse, medmindre Retten bestemmer det modsatte; det samme gælder om Beslutning om Genoptagelse, der træffes i Henhold til § 976. Er Genoptagelse besluttet i Henhold til § 977, bliver Fuldbyrdelsen altid at udsætte eller standse, hvis Domfældte begærer det.

§ 987.

Er en udebleven Tiltalt bleven domfældt ved Landsretten i en Nævningsag uden overensstemmende med § 847 Nr. 3 at have samtykket i, at Sagen er bleven fremmet i hans Fraværelse, eller ved Underret, henholdsvis Sø- og Handelsretten, uden at Anke overensstemmende med Reglerne i Kapitel 83 staar ham aaben, kan han begære Sagen genoptagen til ny Forhandling, naar han godtgør, at han har haft lovligt Forfald og ved ham utilregnelige Omstændigheder har været forhindret fra i Tide at anmelde dette, eller at Stævningen ikke betimelig er kommen til hans Kundskab. Begæringen maa fremsættes inden saadan Frist som bestemt i § 948, jvf. § 949. Reglerne i §§ 979—982 og 985 finde herved tilsvarende Anvendelse.

Udebliver Domfældte under den ny Domsforhandling, hæver Retten ved Kendelse Sagen, og den afsagte Dom bliver staaende ved Magt.

Under tilsvarende Betingelser, som i denne Paragrafs første Stykke angivet, kan Tiltalte begære Genoptagelse af en af ham rejst Ankesag, som er afvist paa Grund af hans Udeblivelse.

§ 988.

Har en Domfældt udstaaet Straf, der bortfalder, enten som Følge af Anke eller af Genoptagelse, har han Krav paa Erstatning. De i § 792 for Sager angaaende Erstatning for Varetægtsfængsel givne Regler komme i øvrigt til Anvendelse ogsaa paa disse Sager.

Naar en Straffesag genoptages i Medfør af §§ 976 eller 977, og Forfølgningen leder til Domfældelse af Sigtede, bliver det, hvis denne har oppebaaret Erstatning i Anledning af en tidligere i samme Sag stedfunden Anholdelse eller Fængsling, i Dommen at bestemme, at Erstatningen skal tilbagebetales til Statskassen.

Syvende Afsnit.

Regler om Paatale af særlige Myndigheder og om Anke af visse private Straffesager samt om Forfølgning af borgerlige Krav under Straffesager.

Kapitel 87.

Behandling af Sager, som paatales af en særlig offentlig Myndighed.

§ 989.

Forinden en særlig offentlig Myndighed rejser Paatale i Henhold til § 724, skal den ved Henvendelse til Politimesteren forvise sig om, at denne ikke agter at forfølge Sagen. Naar Paatale herefter rejses af en særlig Myndighed, blive Bestemmelserne i Kapitlerne 81 (med Undtagelse af § 931) og 82—83 og 85 at anvende.

Anke fra Paatalens Side besluttet og iværksættes af Overanklageren, dog kun efter Begæring af den særlige Myndighed.

Har Politimesteren indledet, men senere frafaldet Forfølgning, og er Sagen som Følge heraf bleven hævet, kan den særlige Myndighed rejse ny Forfølgning; dog maa Anklageskrift i saa Fald indgives inden fjorten Dage, efter at Sagen er hævet.

Kapitel 88.

Regler om Anke af visse private Straffesager.

§ 990.

Naar nogen ved en Underrets Dom i en Sag, hvorunder en privat Sagsøger i den borgerlige Retsplejes Former har paatalt en Forbrydelse, som er undergivet privat Paatale, er dømt til Fængselsstraf, kan han rejse Anke overensstemmende med de Regler, som gælde i offentlige Sager. Overanklageren har da overensstemmende med Reglerne i Kapitel 83, jvf. Kapitel 82, at indbringe Sagen for Landsretten, hvor Ankesagen forberedes og behandles efter de for offentlige Sager gældende Regler. Overanklageren lader Meddelelse om Ankesagen forkynde for den private Sagsøger,

der har Adgang til at slutte sig til Forfølgningen for Landsretten overensstemmende med Bestemmelserne i § 725. Finder Overanklageren, at en offentlig Interesse kræver, at en Underrets Dom i en privat forfulgt Straffesag (jvf. 1ste Punktum) gøres til Genstand for Paaanke, kan han af egen Drift iværksætte saadan, og foranstaaende Regler finde da tilsvarende Anvendelse.

Foranstaaende Regler finde tilsvarende Anvendelse, hvor en Landsrets Dom i en privat Straffesag kan paaankes til Højesteret i Medfør af Reglerne i § 435 eller § 966.

Den private Sagsøger kan uanset denne sin Stilling afhøres som Vidne i Sagen.

Kapitel 89.

Paatale af borgerlige Krav under Straffesager.

§ 991.

I Politisager samt i Sager, der paadømmes ved Undersøgelsesretten (§ 925), kan Erstatning hos Tiltalte tilkendes den forurettede for den ved Forbrydelsen forvoldte Skade, naar han herom har fremsat Begæring for Retten, hvortil der, for saa vidt Sagens Beskaffenhed dertil giver Anledning, bør gives ham Lejlighed.

Under andre offentlige Straffesager har vedkommende Paatalemyndighed, naar dette kan ske uden væsentlig Ulempe, efter Begæring af den forurettede at forfølge de for denne ved Forbrydelsen begrundede borgerlige Krav paa Tiltalte. Som Følge heraf bør der, for saa vidt Sagens Beskaffenhed dertil giver Anledning under Forundersøgelsen gives den forurettede Lejlighed til at erklære, om han begærer sig tilkendt Erstatning under Sagen. Er dette ikke sket, eller rejses Tiltale uden forudgaaende Forundersøgelse, bør Paatalemyndigheden saa betimeligt give ham Lejlighed til at erklære sig, at fornøden Paastand kan blive optagen enten i Anklageskriftet eller i alt Fald i Stævningen.

For saa vidt særlige Beviser maatte blive at føre under Domsforhandlingen i en Nævningesag til Støtte for et borgerligt Krav, bør Paatalemyndigheden angive disse i sin Bevisfortegnelse eller i et Tillæg til denne (jvf. §§ 834 og 836).

Retten kan paa ethvert Trin nægte et borgerligt Kravs Forfølgning under Straffesagen, naar den finder, at dets Behandling under denne ikke kan ske uden væsentlig Ulempe.

Den i Lov Nr. 125 om Motorkøretøjer af 29. April 1913 § 33, 4de Stykke hjemlede udvidede Adgang til at faa Erstatningskrav afgjort under en offentlig Straffesag, bliver staaende ved Magt.

Den forurettede kan paa ethvert Trin indtil Sagens Optagelse til Dom tage sin Begæring efter nærværende Paragrafs første og andet Stykke tilbage med Forbehold af Adgang til at paatale Kravet i den borgerlige Retsplejes Former.

§ 992.

Finder Retten, at de Oplysninger, der foreligge til Støtte for en Paastand, som er fremsat i Henhold til de foregaaende Paragraffer, ere ufuldstændige, eller at den Domfældelse eller Frifindelse, som finder Sted for Straffespørgsmaalets Vedkommende ikke vil medføre en Afgørelse i samme Retning af den heromhandlede Paastand, bliver denne ikke at tage under Paakendelse, se dog Lov Nr. 125 om Motorkøretøjer af 29. April 1913 § 33, 4de Stykke.

I ethvert Tilfælde, hvor Retten ikke har paakendt et under Sagen paatalt borgerligt Krav, staar det den forurettede frit for at paatale dette i den borgerlige Retsplejes Former.

§ 993.

Størrelsen af den Erstatning, som tilkendes den forurettede, fastsættes af Retten. I Nævningesager kan dog Retten, naar hertil er særlig Grund, forelægge Nævningerne Spørgsmaal, saavel om Skade er bevirket ved Forbrydelsen, som om Erstatningens Størrelse. Ved Stemmegivningen om Erstatningens Størrelse bliver den Sum gældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil medregnes de Stemmer, som ere afgivne for et højere Beløb.

§ 994.

I Sager, som forfølges af den forurettede, gøres borgerlige Krav gældende paa samme Maade som Paastanden om Straf.

§ 995.

Paaankes Dommen for Straffepaastandens Vedkommende, bliver ogsaa dens Afgørelse vedrørende de under Straffesagen paatalte borgerlige Krav at prøve af den overordnede Ret, for saa vidt den Afgørelse, der træffes for Straffepaastandens Vedkommende, maa bestemme Afgørelsen med Hensyn til bemeldte Krav. Ellers omfatter den overordnede Rets Prøvelse ikke de borgerlige Krav, medmindre disse udtrykkelig ere inddragne under Anken, jvf. dog næstsidste Stykke.

Ogsaa i Henseende til Anke har Paatalemyndigheden at varetage den forurettedes Tarv, naar fornøden Begæring fra denne foreligger. Reglerne i § 991, 4de Stykke, og § 992 finde ogsaa her tilsvarende Anvendelse.

Ved Paaanke, der omfatter ogsaa Bevisbedømmelsen, blive de for den underordnede Ret rejste borgerlige Krav at undergive den overordnede Rets Prøvelse, naar ikke baade Tiltalte og den forurettede udtrykkelig have frafaldet dette; saadanne Krav kunne derhos i dette Tilfælde fra nyt af inddrages under Sagen i samme Udstrækning, som om Sagen var indbragt for vedkommende overordnede Ret som første Instans.

Kære finder ikke Sted overfor Rettens Beslutninger vedrørende borgerlige Krav.

§ 996.

Overfor Rettens Afgørelse angaaende et ved Dommen paakendt borgerligt Krav staar særskilt Anke i den borgerlige Retsplejes Former saavel Tiltalte som den forurettede aaben, naar Afgørelsen vilde kunne paaankes efter Reglerne om den borgerlige Retspleje. Saadan Anke kan ikke grundes paa, at Afgørelsen er urigtig som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Beviset.

Ottende Afsnit.

Fuldbyrdelsen af Domme i Straffesager.

Kapitel 90.

§ 997.

Politimesteren drager Omsorg for Straffedommes Fuldbyrdelse saavel i Henseende til Straf som i Henseende til Dommens øvrige Bestemmelser, derunder Erstatning til den Skadelidte, for saa vidt denne begærer det. Han staar herved under Overanklagerens Overtilsyn, for saa vidt Sagen hører under dennes Virkekreds.

Bøder, for hvis Inddrivelse der er Hjemmel, og Erstatning, der under Straffesagen er tilkendt nogen, inddrives efter de i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne Regler. Med Hensyn til Afsoning af den Del af nysnævnte Bøder, som ikke betales eller indkommer ved Eksekution, har den forurettede at henvende sig til vedkommende Politimester.

I Domme, hvorved nogen tilholdes at opfylde en Forpligtelse mod det offentlige, kan som Tvangsmiddel fastsættes en fortløbende Bøde, der tilfalder Statskassen og afsones efter Reglerne i § 3 i Lov af 16. Februar 1866 om Afsoningen af Bøder udenfor kriminelle Sager.

§ 998.

Opstaar der med Hensyn til Dommens Fortolkning, Beregningen af Frihedsstraffe, som ere idømte eller træde i Stedet for idømt Straf, eller i andre Henseender Tvist mellem Politimesteren eller den denne overordnede Myndighed og den, overfor hvem der er Spørgsmaal om at fuldbyrde en Straffedom, bliver Spørgsmaalet paa dennes Begæring at forelægge den Ret, som har afsagt Dom i Sagen i første Instans, men uden at den af Overanklageren eller Politimesteren anordnede Fuldbyrdelse af den Grund behøver at udsættes, medmindre Retten beslutter det.

Rettens Afgørelse træffes ved Kendelse. Drejer Tvisten sig om, hvor vidt den, overfor hvem der er Spørgsmaal om at fuldbyrde Straffen, er den domfældte, skal mundtlig Forhandling og Bevisførelse finde Sted i et offentligt Retsmøde, i hvilket den paagældende er til Stede. I andre Tilfælde træffes Afgørelsen i et ikke offentligt Retsmøde, efter at der, saa vidt fornødent, er givet Parterne Lejlighed til at udtale sig mundtlig eller skriftlig.

Underrettens, henholdsvis Sø- og Handelsrettens Afgørelse, af det i foregaaende Stykkes andet Punktum nævnte Spørgsmaal kan paaankes til Landsretten. I øvrigt kunne de i Medfør af nærværende Paragraf trufne Afgørelser alene være Genstand for Kære.

§ 999.

Ingen Straffedom kan fuldbyrdes før Udløbet af den Frist, i hvilken Anke i Medfør af Lovens almindelige Regler staar aaben, medmindre Afkald paa Anke forinden er givet.

For Bødedomme, som ej kunne paaankes, gælder en Fuldbyrdelsesfrist af 3 Dage, som beregnes paa den i § 948 angivne Maade. Er der Grund til at antage, at Domfældte vil søge at unddrage sig Fuldbyrdelsen, kan Dommen dog fuldbyrdes

straks, medmindre der paa Stedet stilles Sikkerhed for den idømte Bødes Beløb. Er Bøden tillagt den forurettede, er Fuldbyrdelsesfristen den i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne, hvilken ogsaa gælder med Hensyn til Erstatning, som ved Straffedommen er tilkendt.

§ 1000.

Ingen Dødsdom maa fuldbyrdes, førend den af Justitsministeren har været Kongen forelagt, og Kongen har besluttet ikke at benytte sin Benaadningsret.

Den Landsret, som har afsagt Dødsdommen, og Højesteret, naar Dommen har været paaanket, skulle afgive Erklæring, hvorvidt der findes Grund til at anbefale den domfældte til Benaadning. Erklæringen indgives til Justitsministeren, naar Ankefristen er udløben, eller Dommen er stadfæstet af Højesteret.

I alle andre Straffesager, der have været behandlede ved Landsret, kan saavel Retten som Nævningerne, der have medvirket ved Sagens Behandling, gøre Indstilling til Justitsministeren om Domfældtes Benaadning. De nærmere Regler om Fremgangsmaaden ved Udøvelsen af Nævningernes Adgang til at indstille til Benaadning gives ved kongelig Anordning.

§ 1001.

Fuldbyrdelsen af en Straffedom bliver at udsætte, naar en svanger Kvinde er dømt til Døden, eller naar den, som skal udstaa Livsstraf, Frihedsstraf eller legemlig Straf, bliver afsindig eller overfaldes af en heftig Sygdom.

Naar en umiddelbar Udstaaelse af Straffen vilde medføre uforholdsmæssige, uden for Straffens Øjemed liggende Følger for den paagældendes Velfærd eller væsentlige Ulemper for det offentlige, kan Justitsministeren tilstede Udsættelse.

Naar den Ret, som har fældet Dommen, finder Grund til at indstille den domfældte til fuldstændig Benaadning eller til at benaades med at lide Straf af en mildere Art, udsættes Straffens Fuldbyrdelse; det samme gælder, naar Ansøgning herom indgives af den domfældte, for saa vidt ikke allerede tidligere en Ansøgning er afslaaet. Hvorvidt en alt begyndt Fuldbyrdelse af Straffen skal standses paa Grund af Ansøgning om Benaadning, afgør Justitsministeren.

Med Hensyn til Udsættelse af Straff fuldbyrdelsen ifølge Dom forbliver det ved Reglerne i midlertidig Lov af 1. April 1911 om nogle Ændringer i Straffelovgivningen, Kapitel 3. Dog skal den i Lovens § 20 i Slutningen ommeldte Kendelse med den domfældtes Samtykke kunne afsiges af Underretten i den Retskreds, i hvilken han bor eller opholder sig. Denne Kendelse afsiges efter foregaaende Undersøgelse, men uden formelig Stævning eller Rettergang og kan ikke paakæres.

§ 1002.

Hvorvidt en domfældt, der ikke tidligere er bleven fængslet, bør hensættes i Varetægtsfængsel i det Tidsrum, som forløber, førend Straffen kan fuldbyrdes, eller naar Fuldbyrdelsen udsættes eller standses, afgøres af Stedets Underret, for saa vidt Forholdene ikke tilstede at afvente Beslutning af den Ret, der har afsagt Dom i Sagen i første Instans; herved finde da Reglerne i andet Afsnit om Fængsling Anvendelse med fornøden Lempelse. Paa lignende Maade finde Reglerne i Kapitel 73 Anvendelse med Hensyn til Beslaglæggelse paa Gods for Omkostninger og Erstatning, efter at Dom er gaaet.

Har den, som er dømt til Statsfængsel i over 2 Aar eller til Strafarbejde, unddraget sig Straffens Fuldbyrdelse, kan Beslaglæggelse paa hans Formue her i Rigt

anordnes efter Reglerne om denne Forholdsregel i Kapitel 73. Er der efter Afsigelsen af Straffedommen hengaaet 10 Aar, kan Begæring til Retten herom kun fremsættes efter Justitsministerens Befaling. Foruden i de i § 796 Nr. 1 og 2 nævnte Tilfælde bortfalder Beslaglæggelsen, naar Benaadning finder Sted; fremdeles bortfalder den, naar 10 Aar ere hengaaede efter Straffedommens Afsigelse, medmindre Justitsministeren begærer den vedligeholdt.

§ 1003.

Naar en Anke, som alene er rejst af Paatalemyndigheden, afvises eller forkastes, kan den overordnede Ret gøre saadan Forandring i den ved den paaankede Dom bestemte Straf, som i Medfør af Straffelovens § 58 maatte findes begrundet ved det Varetægtsfængsel, som Domfældte har været underkastet efter Dommens Afsigelse.

§ 1004.

Naar der til Fuldbyrdelsen af en Straffedom bliver Spørgsmaal om den domfældtes Paagribelse, kunne de samme Forholdsregler anvendes, som ere hjemlede, naar Fængslingskendelse er afsagt.

§ 1005.

Bødestraffe, som ikke ere fuldbyrdede, bortfalde ved den domfældtes Død, for saa vidt der ikke er særlig Hjemmel for, at hans Bo hæfter for Bøden.

§ 1006.

Ovenstaaende Regler finde med de af Forholdets Natur eller særlige Forskrifter følgende Lempelser ogsaa Anvendelse ved Fuldbyrdelsen af Kendelser, hvorved Retten har paalagt Vidner eller andre Straf.

Fuldbyrdelse af de i § 177, jvf. § 206, omtalte Kendelser kan dog først finde Sted, naar Fristen til at fremsætte Begæring om Kendelsens Ophævelse i Henhold til § 177 er forløben, eller Retten har nægtet at efterkomme en saadan Begæring.

Med Hensyn til Fuldbyrdelsen af de i §§ 194 og 212 ommeldte Bødepaalæg forholdes efter de almindelige Regler om Bøder, som paalægges af Øvrighedsmyndigheder.

Niende Afsnit.

Sagsomkostninger og Rettergangsbøder i Straffesager.

Kapitel 91.

Sagsomkostninger.

§ 1007.

I Straffesager, som forfølges af en offentlig Myndighed udredes Omkostningerne ved Sagens Behandling og Straffens Fuldbyrdelse af det offentlige med Forbehold af Ret til at faa dem erstattede efter nedenstaaende Regler.

Vederlag til valgte Forsvarere og Udgifter i Anledning af Beviser, som Sigtede fremskaffer uden Rettens Foranstaltning, vedkomme ikke det offentlige, ej heller Udgifter, der foranlediges ved Skridt, som en Trediemand foretager i sin Interesse. Dog kan Retten efter Omstændighederne tillægge Vidner, som fra Tiltaltes Side fremstilles i Nævningesager uden dertil at være indkaldte, Godtgørelse hos det offentlige.

§ 1008.

Findes Sigtede skyldig, eller kendes han ved Dom uberettiget til Oprejsning for uforskyldt Anholdelse eller Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller Strafudstaaelse, er han pligtig at erstatte det offentlige de nødvendige Udgifter, som ere medgaaede til Sagens Behandling.

Har Undersøgelsen været rettet paa en anden Forbrydelse end den, eller paa andre Forbrydelser foruden den, for hvilken Tiltalte dømmes, er han ikke pligtig til at erstatte de derved foranledigede yderligere Omkostninger (jvf. dog § 1010); kan en Sondring ikke ske, bestemmer Retten, om og hvor stort et Afdrag, der bør gøres.

Udgifter, der ere foranledigede ved Anke, Kære eller Begæring om en Genoptagelse, blive ikkun da at udrede af Tiltalte, naar disse Skridt enten have ført til et for ham ugunstigere Udfald eller ere iværksatte af ham selv og ikke have ført til Forandring til hans Fordel. Er Anke rejst eller Genoptagelse begært af nogen af de i § 941, 3die Punktum, nævnte Personer, er den paagældende under tilsvarende Betingelser pligtig at erstatte de derved forvoldte Udgifter.

Omkostninger, som ere foraarsagede ved andres Fejl eller Forsømmelser, bør ikke falde Domfældte til Last. Retten kan ogsaa i Dommen begrænse Omkostningsansvaret, naar den finder, at dette ellers vilde komme til at staa i aabenbart Misforhold til Domfældtes Skyld og Vilkaar.

Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Landsrettens Personale i Anledning af Rettens Møder udenfor dens Hovedsæde, Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Nævninger, Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Overanklageren, som foranlediges ved, at denne har Embedskontor paa et andet Sted end det, hvor Retten holdes, falder ikke Domfældte til Last.

§ 1009.

Dømmes flere Tiltalte som meddelagtige i den samme Handling, har enhver især af dem at erstatte de Udgifter, som hidrøre fra Forhold, der alene vedrøre ham. Med Hensyn til andre Omkostninger paalægger Retten de enkelte Deltagere at udrede en i Forhold til Graden af deres Deltagelse bestemt Andel og kan tillige bestemme, at alle eller enkelte Deltagere skulle hæfte solidarisk.

§ 1010.

Frifindes Tiltalte, eller endes Sagen i øvrigt uden at have ført til Sigtedes Domfældelse, paahviler der ham ingen Pligt til at udrede Omkostninger, undtagen for saa vidt disse maatte være foraarsagede ved hans tilregnelige og retsstridige Handlinger eller Undladelser.

§ 1011.

Er Straffesagen foranlediget ved tilregnelige og retsstridige Handlinger af andre end Sigtede, eller ere særegne Udgifter foraarsagede ved saadanne Handlinger eller Undladelser (jvf. § 177), paahviler der den paagældende Erstatningspligt for de Omkostninger, hans Forhold har medført.

Overensstemmende hermed kan det af den overordnede Ret, til hvilken Anke har fundet Sted, paalægges en Dommer at bære Omkostninger, efter at der er givet ham Lejlighed til at fremføre sit Forsvar.

Bortfalder en Straffesag, hvis offentlige Forfølgning er betinget af den forurettedes Begæring, fordi denne tager sin Begæring tilbage, kan han efter Overanklagerens eller Politimesterens Paastand tilpligtes at erstatte det offentlige de dette paaførte Udgifter.

§ 1012.

Om Erstatning af Omkostninger træffer Retten Afgørelse ved Dommen eller, naar Sagen endes uden Dom, ved Kendelse.

Er Spørgsmaalet om Erstatning af Omkostninger ved enkelte Retshandlinger eller Afsnit i Sagens Behandling uafhængigt af Sagens Udfald, kan der straks derom træffes Afgørelse ved Kendelse.

Trediemand, hvem det paalægges at erstatte Omkostningerne, bør der forinden være givet Lejlighed til at udtale sig herom, for saa vidt ikke særegne Forskrifter ere givne, saasom med Hensyn til udeblevne Vidner.

§ 1013.

Naar en Dom er paaanket, prøver den overordnede Ret Omkostningsspørgsmaalet, for saa vidt dettes Afgørelse afhænger af Ankens Udfald, eller det særlig er inddraget under Anken. En tilsvarende Regel gælder, naar Kæremaal rejses mod en Kendelse, der har paalagt Erstatning af Omkostninger i Forbindelse med Straf eller lignende Følger. I andre Tilfælde kan Kæremaal rejses mod Rettens Afgørelse af Omkostningsspørgsmaal, naar Afgørelsen er uafhængig af Sagens Udfald, og de paalagte Omkostningers Beløb kan antages at ville overstige 40 Kr.

Foranstaaende Regler gælde ogsaa med Hensyn til Fastsættelse af Vederlag til offentlige Anklagere, hvor derom bliver Spørgsmaal, og til beskikkede Forsvarere.

Omkostninger, som det er paalagt at erstatte, inddrives efter de i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne Regler.

§ 1014.

For saa vidt der i Straffesager bliver Spørgsmaal om Afgifter til Statskassen, kan fri Proces meddeles overensstemmende med Reglerne i Kapitel 31.

Kapitel 92.

Rettergangsbøder m. m.

§ 1015.

Naar en offentlig Anklager, som faar Vederlag for den enkelte Sag eller en Forsvarer eller Rettergangsfuldmægtig for en privat Sagsøger gør sig skyldig i skødesløs eller forsømmelig Adfærd i Sagen, kan han ved Dommen eller efter Omstændighederne ved Kendelse anses med en Bøde fra 20 til 400 Kr.

For andre Pligtovertrædelser under Sagen kunne de nævnte Personer paa lignende Maade straffes, naar Sagen findes klar, og højere Straf end Bøder ikke findes at være forskyldt.

§ 1016.

Mod Rettens Bestemmelser om Strafs Paalæg ifølge foranstaaende Paragraf eller §§ 47, 48 og 54 kan Kæremaal rejses; paaankes Dommen, kan Kæremaal behandles i Forbindelse med Ankesagen efter Rettens Bestemmelse; ogsaa uden saadant Kæremaal kan den overordnede Ret under Ankesagen prøve Ansvarsspørgsmaalet, for saa vidt dette kan ske paa Grundlag af de Oplysninger, der ere forelagte Retten Anledning af Anken.

§ 1017.

Den, som i Tale eller Skrift, beregnet paa at virke i en videre Kreds, giver bevidst urigtige Meddelelser om en Straffesag, der endnu ikke er delig afgjort eller i bortfaldet, eller som paa nævnte Maade gør en saadan Sag til Genstand for Drøftelse, naar denne efter sin Karakter er egnet til at vanskeliggøre Sagens Oplysning eller til at lægge Hindringer i Vejen for en uhildet Afgørelse af den, straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr. eller med simpelt Fængsel.

*Tiende Afsnit.**Kapitel 93.***Særlige Bestemmelser om nogle Forhør m. m.**

§ 1018.

Med Hensyn til Søforhør har det sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler. Ligeledes kan Optagelse af Forhør ved Undersøgelsesret finde Sted i samme Omfang som hidtil dels angaaende stedfundne Ildebrande, Ulykkestilfælde, dødfundne Personer o. desl., dels efter Begæring af Myndigheder til Oplysning om trængendes Forsørgelseshjem og Undersøgelse af personlige Forhold af retlig Betydning.

For saa vidt der udenfor Strafferetsplejen er Hjemmel for Anvendelse af saadanne Forholdsregler, som de i 4de Bog, 2det Afsnit, omhandlede, for andre offentlige Formaals Skyld, berøres de derom gældende Regler ikke af denne Lov.

Femte Bog.

Slutnings- og Overgangsbestemmelser.

Kapitel 94.

Slutningsbestemmelser.

§ 1019.

Bøder, som paalægges i Medfør af denne Lov, tilfalde, naar ikke anderledes i Loven er bestemt, Statskassen.

§ 1020.

For saa vidt Embedsmænd, hvem nogen i denne Lov omhandlet Embedsgerning eller Tilsyn med samme er betroet, maatte findes pligtige at udrede Erstatning til private i Anledning af deres Embedsførelse i saa Henseende, er Statskassen ansvarlig for saadan Erstatnings Udredelse, dersom den ikke kan faas hos vedkommende Embedsmand eller i hans Bo.

§ 1021.

Denne Lov træder først i Kraft, naar Love om Lønninger m. m. for forskellige af de i første Bog omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd og om Retsafgifter ere udkomne, og der derhos er forløbet 6 Maaneder efter Indrykkelsen i Lovtidenden af en af Justitsministeren derom udstedt Bekendtgørelse, dog ikke senere end den 1. Oktober 1917.

Loven gælder ikke for Færøerne; men det vil ved særlig Lov være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skulle gøres anvendelige der. Østre Landsret træder i færøiske og vestindiske Appelsager i Stedet for Landsover- samt Hof- og Stadsretten.

§ 1022.

De i §§ 1, 9, 11, 19, 23, 26, 58 og 73 ommeldte Anordninger og Bekendtgørelser udgaa i betimelig Tid før det Tidspunkt, da Loven træder i Kraft. Fremdeles bliver der før det nævnte Tidspunkt at drage Omsorg for Affattelsen af de i Kapitel 7 og 8 omtalte Lister.

§ 1023.

Samtidig med denne Lovs Ikrafttræden skal der nedsættes et Udvalg, bestaaende af 2 Højesteretsdommere, 2 Landsdommere, 2 Underretsdommere, Rigsanklageren, Chefen for Statspolitiet, 2 Politimestre, 2 Højesteretssagførere, 2 Landsretssagførere og 2 Underretssagførere med den Opgave at drøfte saadanne Ændringer i

og Tilføjelser til nærværende Lov og de til den knyttede Anordninger og øvrige Bestemmelser, hvortil der ved Lovens Anvendelse maatte vise sig Trang.

Rigsanklageren kan dog lade sig repræsentere i Udvalget af en af ham udpeget Overanklager.

Udnævnelse til Medlem af Udvalget sker for Sagførernes Vedkommende af Justitsministeren eller efter hans Bestemmelse af de i § 140 omhandlede Sagfører- raad, for Politimestrenes Vedkommende af Justitsministeren efter Indstilling fra Rigsanklageren, for Underretsdømmernes Vedkommende af Justitsministeren ifølge Indstilling fra disse efter de nærmere Regler, som Justitsministeren fastsætter, og for de øvrige Dommeres Vedkommende ved Valg henholdsvis af Højesteret og af Landsretterne

Udnævnelsen og Valget, der gælder for 3 Aar ad Gangen, tabe sin Gyldighed for et Medlem, der ophører at være henholdsvis Dommer, Politimester eller Sagfører.

Udvalget træder sammen mindst een Gang om Aaret, saavel som naar Justitsministeren ønsker det, og fastsætter selv sin Forretningsorden. Det har at gøre Indstilling til rette vedkommende — Justitsministeren, Retternes Formænd og Underretterne — om saadanne Forandringer, som det skønner fornødne. Hver enkelt Medlem kan gøre særskilt Indstilling til Justitsministeren, saafremt et af ham stillet Forslag ikke har fundet Støtte hos Udvalget.

Kapitel 95.

Overgangsbestemmelser.

§ 1024.

De Spørgsmaal, som opstaa ved Sammenlægning eller Deling af hidtilværende Underretskredse med Hensyn til Bidrag til Arresthuses Opførelse eller Vedligeholdelse og andre for en Retskreds fælles Anliggender, afgøres af Justitsministeren i Forening med Indenrigsministeren efter Forhandling med vedkommende kommunale Myndigheder.

§ 1025.

Naar flere hidtilværende Underretskredse sammenlægges til een Retskreds, gaa deres Skøde- og Pantebøger over til denne. Deles en hidtilværende Underretskreds, blive de fornødne Afskrifter af Skøde- og Pantebøgerne at udfærdige og Betalingen herfor at udrede af Statskassen.

§ 1026.

De Spørgsmaal, som opstaa ved Sammenlægning eller Deling af hidtilværende Politikredse med Hensyn til de for en Politikreds fælles Anliggender, afgøres af Justitsministeren i Forening med Indenrigsministeren efter Forhandling med vedkommende kommunale Myndigheder.

§ 1027.

De ved denne Lovs Ikrafttræden ansatte Justitiarier i Landsover- samt Hof- og Stadsretten i København, i Landsoverretten i Viborg og i Københavns Kriminal- og Politiret ere pligtige at modtage Beskikkelse som Formænd henholdsvis i Østre Landsret, i Vestre Landsret og i Københavns Byret.

De andre ved denne Lovs Ikrafttræden ansatte Dommere i Landsover- samt Hof- og Stadsretten og i Københavns Kriminal- og Politiret ere pligtige at modtage Be-

F. t. L. om Rettens Pleje.

skikkelse som Dommere i Østre Landsret eller i Københavns Byret eller som Næstformand i Sø- og Handelsretten i København, og saadanne Dommere i Landsoverretten i Viborg ere pligtige at modtage Beskikkelse som Dommere i Vestre Landsret. De nuværende Underretsdommere ere pligtige at modtage Beskikkelse ved de ny Underretter.

De andre Embeds- og Bgstillingsmænd ved de nuværende kollegiale Retter ere pligtige at modtage Beskikkelse i tilsvarende eller i Lønningsloven som tilsvarende betegnede Stillinger i de ny kollegiale Retter, henholdsvis i København og i Viborg.

Ved Anvendelse af foranstaaende Regler skal dog ingen lide nogen Formindskelse i hidtil hafte Embedsindtægter, hvorhos den Embedstid, der med Hensyn til Beregning af Alderstillæg har været lagt til Grund for Udregningen af Embedslønningen i den Stilling, vedkommende tidligere har beklædt, ogsaa kommer ham til gode i den ny Stilling, i hvilken han saaledes er pligtig at modtage Beskikkelse.

For saa vidt der i nærværende Lov stilles strengere Fordringer i Henseende til juridisk Eksamen for Dommere og andre Retsembedsmænd end efter de hidtil gældende Regler, forbliver det dog ved disse med Hensyn til de Mænd, der alt ere beskikkede som saadanne.

Bestemmelserne i Lov Nr. 53 om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 § 1001, 6te Stykke, om Forhøjelse af de forskellige Embeds- og Bestillingsmænd tillagte Lønninger forblive i Kraft, indtil denne Lovs Retsorganisation med tilhørende Lønningsregler er traadt i Virksomhed.

§ 1028.

De nuværende Underretsdommere ere pligtige at modtage Beskikkelse som Politimestre, dog uden Formindskelse i deres Embedsindtægter og saaledes, at den Embedstid, der med Hensyn til Beregning af Alderstillæg har været lagt til Grund for Udregningen af Embedslønningen i den Stilling, de hidtil have beklædt, ogsaa kommer dem til gode i de ny Stillinger, i hvilke de saaledes ere pligtige at modtage Beskikkelse.

§ 1029.

Personer, der ved Lovens Ikrafttræden have eller tidligere have haft Autorisation til som Fuldmægtig for en Retsembedsmand at udføre visse af de denne paahvilende Forretninger, kunne autoriseres som Dommerfuldmægtige (§ 17, 4de Stykke) eller Fuldmægtige hos Politimestre (§ 115) samt, indtil der er forløbet 10 Aar fra Lovens Ikrafttræden, midlertidig beskikkes til at beklæde et Underdommerembede (§ 44) uanset, at de kun have Karakteren „Ej ubekvem“ eller „2den Karakter“ ved den juridiske Fællesprøve eller den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 1030.

Indtil Udløbet af et Aar efter denne Lovs Ikrafttræden bliver, for saa vidt den paagældende i øvrigt opfylder de Betingelser for at stedes til Sagførervirksomhed, som denne Lov foreskriver, paa Begæring Beskikkelse som Underretssagfører at meddele den, der har gjort 3 Aars Tjeneste som Fuldmægtig paa et Amtskontor.

§ 1031.

De, som ved denne Lovs Ikrafttræden have Beskikkelse som Underretssagførere, have Ret til at møde for den Landsret som første Instans, under hvilken de ifølge

§ 126 høre, samt tillige for Sø- og Handelsretten i alle Sager. Det samme gælder de Amts- eller Retsbetjentfuldmægtige, som ved Lovens Ikrafttræden opfyldte Betingelserne for at blive Underretssagførere, naar de tage Beskikkelse som saadanne.

§ 1032.

Udtrykkene „Højesteretssagfører“ og „Underretssagfører“ i §§ 43, 121, 126, 127, 130, 139, 140 og 1023 skulle forstaaes som omfattende de i Henhold til den hidtilværende Lovgivning beskikkede Sagførere af de tilsvarende Klasser. De i Henhold til den hidtilværende Lovgivning beskikkede Overretsprokuratorer og Overretssagførere skulle i Henseende til Møderet (§ 127) saavel som i øvrigt ved Anvendelsen af de foranstaaende Bestemmelser være ligestillede med Landsretssagførere.

Sagførere, som forinden denne Lovs Ikrafttræden have været antagne til at udføre offentlige og beneficerede Sager, beholde dette Hverv, for Straffesagers Vedkommende dog kun som Forsvarere, saa længe ikke Justitsministeren efter Erklæring fra vedkommende Ret anser dem for uskikkede dertil.

§ 1033.

Fra den Dag, denne Lov træder i Kraft, behandles borgerlige Retssager, som derefter tingfæstes (jvf. § 279) i Overensstemmelse med de Regler, som denne Lov foreskriver, dog at den i Medfør af den ældre Lovgivning ved Forligskommissionerne stedfundne Forligsprøve forbliver gyldig. Derimod bliver Behandlingen af de Rets-sager, i hvilke Stævning paa den nævnte Tid allerede er forkyndt, at tilendebringe i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler; dog kan vedkommende Ret træffe Bestemmelse om saadanne Lempelser i Behandlingsmaaden, som findes hensigtsmæssige. Den, der meddeler Modparten Stævning i Overensstemmelse med denne Lov, antages derved at have lovlig frafaldet den Stævning, som han i Henhold til de hidtil gældende Regler maatte have udtaget og ladet forkynde, men endnu ikke irettelagt.

Borgerlige Retssager, som paa den Dag, denne Lov træder i Kraft, svæve ved en Underret udenfor København, blive at behandle til Ende og at paakende ved den paagældende Underret uden Hensyn til Sagens Beskaffenhed eller Sagsgenstandens Værdi. Finder en Deling Sted af en hidtilværende Underretskreds, sker Behandlingen i alle Tilfælde, hvor Værnetinget beror paa stedlige Hensyn ved den Ret, under hvilken den paagældende Del af Retskredsen henlægges, i andre Tilfælde ved den Ret, under hvilken den større Del af Retskredsen er henlagt. Borgerlige Sager, som til den angivne Tid svæve ved Hof- og Stadsretten, herunder Rettens Skiftekommission, eller Københavns Kriminal- og Politiret, gaa efter Reglerne i §§ 224—228 over enten til Østre Landsret eller Københavns Byret. Sager, som svæve ved Landsoverretten i København eller Viborg, gaa over henholdsvis til Østre eller Vestre Landsret.

§ 1034.

Søgsmaal efter Gældsbreve, med Hensyn til hvilke den i Forordningen af 25. Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning gyldig er vedtagen, blive, for saa vidt de ikke ifølge foregaaende Paragraf skulle behandles efter de hidtil gældende Regler, at behandle efter de i Kapitel 41 givne Regler, som om disse vare paaberaabte i Gælds brevet.

§ 1035.

I alle Tilfælde, hvor Behandlingen af en borgerlig Sag er foregaaet eller ifølge § 1033 skal foregaa efter de hidtil gældende Regler, bliver der ogsaa med Hensyn til Appel at forholde efter disse.

Dog skal Appellen, for saa vidt ikke Appelfristen udløber tidligere i Medfør af den hidtil gældende Ret, iværksættes i det seneste inden 8 Uger at regne fra Dommens Afsigelse eller, hvis Dommen er afsagt forinden Lovens Træden i Kraft, fra dette Tidspunkt. Oprensning kan dog bevilges overensstemmende med de hidtil gældende Regler.

§ 1036.

Paa Fuldbyrdelsen af Domme i borgerlige Sager, som ere afsagte inden Lovens Træden i Kraft, eller i Sager, hvis Behandling i Medfør af § 1033 er foregaaet efter den hidtil bestaaende Ret, blive Reglerne i denne Lov at anvende med de af Forholdets Natur flydende Lempelser.

Med Hensyn til Eksekution efter tinglæste Pantebreve med Pant i faste Ejendomme, der ere oprettede forinden Lovens Ikrafttræden, forholdes efter Lov om Udpantning m. m. af 29. Marts 1873 § 15, 1ste Stykke.

§ 1037.

Med Hensyn til foreløbige Sikringsmidler, som først bringes i Anvendelse efter Lovens Træden i Kraft, blive dennes Regler i det hele at følge.

§ 1038.

Enhver, der forinden denne Lovs Træden i Kraft er belagt med Arrest paa Person, bør sættes i Frihed, for saa vidt og saa snart han ifølge nærværende Lovs Bestemmelser ikke vilde kunne holdes i Gælds fængsel. Ligeledes bliver den Forhøjelse af Underholdspenge, som fastsættes i § 623, efter Lovens Træden i Kraft at anvende med Hensyn til allerede arresterede Skyldnere, dog at overfor disse den Virkning, som er forbunden med Udeblivelse af de befalede Underholdspenges Betaling, ikke skal indtræde førend en Uge, efter at vedkommende Arrestekvirent ved Fogdens Foranstaltning er bleven underrettet om Forhøjelsen.

§ 1039.

Straffesager, der endnu ikke ere optagne til Dom paa den Tid, Loven træder i Kraft, behandles efter de Regler, som denne Lov foreskriver. Gyldigheden af Rets handlinger, som ere foretagne i Sagen, førend Loven træder i Kraft, bedømmes efter den tidligere Lovgivning. Nærmere Regler om Behandlingssted og Behandlingsmaade saavel for de heromhandlede Sager som for Sager, der ved Lovens Ikrafttræden ere optagne til Dom uden dog endnu at være paadømte, kunne gives ved kongelig Anordning.

§ 1040.

Appel af Straffedomme, som ere afsagte, førend Loven træder i Kraft, sker efter de hidtil gældende Regler, dog at Overanklageren ved den Landsret, som træder i vedkommende Landsoverrets Sted, eller henholdsvis Rigsanklageren varetager, hvad der i Anledning af saadan Appel vilde paahvile Overøvrigheden eller en beskikket Aktor. Med Hensyn til Dommens Fuldbyrdelse blive Reglerne i denne Lov at anvende med de af Forholdets Natur flydende Lempelser.

§ 1041.

Genoptagelse af Straffesager, der ere afsluttede ved upaaankelig Dom eller paa anden Maade, førend denne Lov træder i Kraft, eller i Henhold til § 1040, kan ske efter Begæring af Rigsanklageren eller Domfældte eller nogen af de i § 941, 2det og 3diē Punktum, nævnte Personer; i Henseende til saadan Genoptagelse blive de i Kapitel 86 foreskrevne Regler at følge. Om Genoptagelse af en Sag, der er afsluttet ved upaaankelig Underrettsdom, kan finde Sted, beror paa, om Sagen efter denne Lovs Regler vilde høre for Landsretten; Afgørelsen træffes af vedkommende Landsret.

§ 1042.

Denne Lovs Regler om Oprejsning for uforskyldt Anholdelse, Varetægtsfængsel eller Udstaaelse af Straf saavel som Reglerne om Behandling af Sager vedrørende saadan Oprejsning finde kun Anvendelse, naar vedkommende Anholdelse, Fængsling eller Udstaaelse af Straf helt eller delvis har fundet Sted, efter at denne Lov er traadt i Kraft. Naar en Straffesag genoptages i Medfør af Reglerne i Kapitel 86, jvf. § 1041, bliver Spørgsmaalet om Erstatning for uforskyldt Udstaaelse af Straf eller om Tilbagebetaling af Erstatning for Anholdelse eller Varetægtsfængsel (§ 988) dog at afgøre i Overensstemmelse med denne Lov.

§ 1043.

I Tiden fra Indrykkelsen i Lovtidenden af den i § 1021 omhandlede Bekendtgørelse og indtil 2 Aar efter Retsplejelovens Ikrafttræden er Justitsministeren bemyndiget til i de kollegiale Retter — herunder dog ikke indbefattet Højesteret — at konstituere i alt indtil 5 Dommere udover det for de paagældende Retter tilsammen fastsatte Antal Dommere.

Tavle over By- og Herredsretskredsene, jfr. Lovens § 12.

(Antallet af Indbyggere er angivet efter Folketællingen i 1911).

Sjælland og Møen.

1. Frederiksberg Birk, 97,237 Indb.
2. Københavns Amts nordre Birk med Amager Birk, 51,164 Indb.
3. Københavns Amts søndre Birk, 19,856 Indb.
4. Roskilde Købstad med Ramsø-Tune Herreder samt Lejre Herred, 41,267 Indb.
5. Køge Købstad, Vallø Birk og Bjevskov Herred med Bregentved-Gisselfeld Birk, 38,399 Indb.
6. Helsingør Købstad med Kronborg østre Birk og Hellebæk Birk samt Hørsholm Birk, 37,576 Indb.
7. Hillerød Købstad med Frederiksborg Birk (undtagen Ølsted Sogn) og Kronborg vestre Birk, 35,989 Indb.
8. Frederikssund Købstad og Horns Herred med Frederiksværk Købstad og Halsnæs Birk samt Ølsted Sogn af Frederiksborg Birk, 23,604 Indb.
9. Nykøbing S. Købstad og Dragsholm Birk, 21,155 Indb.
10. Holbæk Købstad med Merløse-Tudse Herreder, 35,531 Indb.
11. Kallundborg Købstad med Arts-Skippinge Herreder samt Samsø Birk, 32,260 Indb.
12. Slagelse Købstad med Antvorskov Birk samt Løve Herred, 38,642 Indb.
13. Korsør Købstad og Landjurisdiktion med Skelskør Købstad og Vester Flakkebjerg Herred samt Holsteinborg Birk, 27,722 Indb.
14. Ringsted Købstad og Herred samt Skjoldnæsholm og Svenstrup Birker, 17,795 Indb.
15. Sorø Købstad, Sorø Birk og Baroniet Holbergs Birk, 19,506 Indb.
16. Storehedinge Købstad og Stevns-Fakse Herreder, 19,611 Indb.
17. Næstved Købstad og Tybjerg Herred med Øster Flakkebjerg Herred, 30,231 Indb.
18. Vordingborg Købstad og Vordingborg søndre Birk med Præstø Købstad og Vordingborg nordre Birk samt Stege Købstad og Møens Herred, 46,248 Indb.

Bornholm.

19. Rønne Købstad med Vester Herred samt Hasle Købstad, Nordre Herred og Hammershus Birk, 24,642 Indb.
20. Svaneke Købstad og Øster Herred samt Kristiansø med Neksø Købstad og Sønder Herred samt Aakirkeby Købstad, 18,243 Indb.

Lolland-Falster.

21. Nykøbing F. Købstad og Herred med Stubbekøbing Købstad og Herred samt Falster Vester Herred, 40,543 Indb.
22. Sakskøbing Købstad og Musse Herred med Nysted Købstad og Birk, 20,190 Indb.
23. Maribo Købstad og Birk med Rødby Købstad og Fuglse Herred samt Fejø Birk, 24,708 Indb.
24. Nakskov Købstad med Lollands Nørre samt Sønder Herreder, 31,384 Indb.

Fyn.

25. Nyborg Købstad med Vinding Herred, 23,985 Indb.
26. Sunds-Gudme Herreder og Lehn Birk, 32,213 Indb.
27. Svendborg Købstad og Thorseng Birk med Ærøskøbing Købstad og Ærø Herred, 28,668 Indb.
28. Rudkøbing Købstad og Langelands Herreder, 21,086 Indb.
29. Faaborg Købstad og Salling Herred med Muckadell, Holstenshus og Brahetrolleborg Birker, 30,655 Indb.
30. Odense Købstad med Odense Skt. Hans Sogns Landdistrikt af Odense Herred, 46,595 Indb.
31. Odense Herred (undtagen Odense Skt. Hans Sogns Landdistrikt) med Nørre Søby, Nørre Lyndelse, Sønder Næraa og Højby Sogne af Aasum Herred, 23,572 Indb.
32. Kerteminde Købstad og Hindsholm Herred med Bjerger-Aasum Herreder (undtagen de 4 under Nr. 31 angivne Sogne af Aasum Herred), 18,113 Indb.
33. Bogense Købstad og Skovby Herred med Lunde-Skam Herreder og Grevskabet Roepstorffs Birk, 27,401 Indb.
34. Assens Købstad og Baag Herred, med Kerte, Barløse, Sandager og Tanderup Sogne af Wedellsborg Birk, 25,095 Indb.
35. Middelfart Købstad og Vends Herred, med Resten af Wedellsborg Birk, 25,796 Indb.

Jylland.

36. Fredericia Købstad med Elbo, Brusk og Holmans Herreder, 28,757 Indb.
37. Kolding Købstad med Kolding Herred samt Jerslev og Andst Herreder, 50,130 Indb.
38. Vejle Købstad med Nørvang Tørrild Herreder, 53,458 Indb.
39. Hatting Herred med Bjerre Herred, 21,947 Indb.
40. Horsens Købstad, 23,843 Indb.
41. Voer og Nim Herreder samt Stensballegaard Birk med Tyrsting og Vrads Herreder, 34,631 Indb.
42. Silkeborg Købstad med Lysgaard og Hids samt en Del af Hovlbjerg Herred, 33,688 Indb.
43. Skanderborg Købstad samt Hjelmlev-Gjern Herreder med Silkeborg Birk, 25,344 Indb.
44. Hads Herred og Ning Herred, 27,152 Indb.
45. Aarhus Købstad, 61,755 Indb.

46. Hasle, Vester-Lisbjerg, Framlev og Sabro Herreder med Frijsenborg-Faurskov Birk, 37,138 Indb.
47. Grenaa Købstad samt Nørre Herred og en Del af Sønder Herred med Ebeltoft Købstad samt Mols Herred og en Del af Sønder Herred, 33,683 Indb.
48. Rougsø og en Del af Sønderhald Herred med Øster Lisbjerg og en Del af Sønderhald Herred, 34,017 Indb.
49. Randers Købstad med Nørhald, Støvring og Galten Herreder, 43,682 Indb.
50. Mariager Købstad samt Gjerlev-Onsild Herreder (undtagen Vester-Tørslev, Glenstrup, Sønder-Onsild, Nørre-Onsild, Hvornum, Snæbum og Skjellerup Sogne), med Hellum-Hindsted Herreder, 36,973 Indb.
51. Hobro Købstad, Gislum og Rinds Herreder med de 7 under Nr. 50 nævnte Sogne af Gjerlev-Onslev Herreder, 29,689 Indb.
52. Løgstør Købstad samt Aars-Slet Herreder med Øster Han Herred, 28,452 Indb.
53. Nibe Købstad og Hornum Herred med Aalborg Birk og Fleskum Herred, 33,165 Indb.
54. Aalborg Købstad, 33,449 Indb.
55. Nørresundby Købstad og Kjær Herred med Hvetbo Herred, 34,536 Indb.
56. Sæby Købstad og Dronninglund Herred, 26,990 Indb.
57. Frederikshavn Købstad og Horns Herred med Skagen Købstad samt Læsø Birk, 30,805 Indb.
58. Hjørring Købstad og Vennebjerg Herred med Børglum Herred, 52,780 Indb.
59. Thisted Købstad og Hillerslev-Hundborg Herreder med Vester Han Herred, 33,346 Indb.
60. Hassing-Refs Herreder, 18,702 Indb.
61. Nykøbing M. Købstad og Morsø Herreder, 24,270 Indb.
62. Skive Købstad og Sallinglands Herreder, 29,566 Indb.
63. Viborg Købstad med Fjends-Nørlyng og Middelsom-Sønderlyng Herreder, 46,716 Indb.
64. Herning Købstad og Hammerum Herred, 31,601 Indb.
65. Holstebro Købstad samt Hjerm-Ginding Herreder, 36,813 Indb.
66. Lemvig Købstad samt Skodborg-Vandfuld Herreder, 22,938 Indb.
67. Ringkøbing Købstad samt Ulvborg-Hind Herreder med Bølling-Nørre Herreder, 39,507 Indb.
68. Varde Købstad og Landjurisdiktion med Øster og Vester Herreder samt Slaugs Herred, 37,023 Indb.
69. Esbjerg Købstad, Skads Herred samt Fanø Birk, 29,150 Indb.
70. Ribe Købstad med Ribe Herred samt Gjørding-Malt Herreder, 32,537 Indb.

Register

til

Lov om Rettens Pleje.

	Paragraf.
Første Bog: Domsmagten m. m.	
<i>Første Afsnit:</i> Domstolenes Ordning:	
Kap. 1: Retterne	1—21
Kap. 2: Retsmøder..	22—32
Kap. 3: Retsbøger	33—41
Kap. 4: Dommere, Retsskrivere, Retsvidner og Retsbude m. m. ...	42—59
Kap. 5: Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde	60—67
<i>Andet Afsnit:</i> Nævnings Kaldelse:	
Kap. 6: Almindelige Bestemmelser	68—72
Kap. 7: Grundlister	73—77
Kap. 8: Nævningekredsens Aarsliste	78—82
Kap. 9: Udtagelse af Nævninger for det enkelte Ting.....	83—98
<i>Tredie Afsnit:</i> Anklagemyndigheden:	
Kap. 10.....	99—107
<i>Fjerde Afsnit:</i> Politimyndigheden:	
Kap. 11.....	108—118
<i>Femte Afsnit:</i> Sagførere:	
Kap. 12: Sagføreres Beskikkelse og Adgang til at benytte Fuldmægtig m. m.	119—130
Kap. 13: Sagføreres Rettigheder og Pligter.....	131—136
Kap. 14: Ophør af Retten til Sagførervirksomhed.....	137—138
Kap. 15: Sagførersamfund og Sagførerraad.....	139—147
Anden Bog: Fælles Bestemmelser for borgerlige Sager og Straffesager.	
Kap. 16: Almindelige Bestemmelser om Procesmaaden	148—152
Kap. 17: Forkyndelser og Meddelelser	153—167
Kap. 18: Vidner.....	168—195
Kap. 19: Syn og Skøn	196—213
Kap. 20: Rettens Raadslagninger og Afgørelser.....	214—223

Tredie Bog: Den borgerlige Retspleje.*Første Afsnit: Almindelige Bestemmelser:*

Kap. 21: Retternes Virkekreds	224—234
Kap. 22: Værneting	235—248
Kap. 23: Forening af flere Krav under samme Retssag.....	249—254
Kap. 24: Sagens Parter	255—259
Kap. 25: Rettergangsfuldmægtige	260—267
Kap. 26: Forligsmægling.....	268—276
Kap. 27: Procesmaaden i Almindelighed	277—296
Kap. 28: Om Parternes og Trediemands Forpligtelse til at fremlægge synbare Bevismidler	297—301
Kap. 29: Afhøring af Parter og Parts Ed.....	302—310
Kap. 30: Sagsomkostninger og Rettergangsbøder	311—329
Kap. 31: Fri Proces.....	330—336

Andet Afsnit: Rettergangsmaaden:

Kap. 32: Forberedelse af Domsforhandling i Sager, der i første Instans henhøre under Landsretterne	337—362
Kap. 33: Domsforhandling for Landsret i første Instans.....	363—376
Kap. 34: Intervention og Tilstævning af Trediemand i Landsrets-sager i første Instans.....	377—384
Kap. 35: Skriftlig Behandling af Sager ved Landsretterne i første Instans.....	385—393
Kap. 36: Anke til Højesteret.....	394—416
Kap. 37: Kære til Højesteret	417—422
Kap. 38: Ny Foretagelse i Højesteret.....	423—424
Kap. 39: Behandling af Sager, der i Medfør af Kap. 21 henhøre under Underret, og Retsmidler mod Underrettens Afgørelser...	425—441
Kap. 40: Behandling af Sager, der paakendes ved Sø- og Handelsretten.....	442
Kap. 41: Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve.....	443—447
Kap. 42: Ægteskabssager samt Sager, hvorunder Arvinger søge sig en bortebleven Persons Formue tilkendt.....	448—456
Kap. 43: Fremgangsmaaden, naar nogen skal umyndiggøres, eller Enke skal sættes under fast Lavværgemaal	457—467
Kap. 44: Fremgangsmaaden ved at erhverve Mortifikations- eller Ejendomsdom	468—477

Tredie Afsnit: Eksekution og Tvangsauktion:

Kap. 45: Almindelige Betingelser for Eksekution	478—492
Kap. 46: Fuldbyrkelse af Domme, der ikke lyde paa Udredelse af Penge.....	493—500
Kap. 47: Fuldbyrkelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge	501—515

	Paragraf.
Kap. 48: Eksekutionsforretningens Foretagelse og Proceduren under samme	516—537
Kap. 49: Almindelige Bestemmelser for Tvangsauktion	538—543
Kap. 50: Tvangsauktion over Løsøre	544—559
Kap. 51: Tvangsauktion over fast Ejendom	560—585
Kap. 52: Proceduren af Tvistigheder, der opstaa under Tvangsauktionen	586—592
Kap. 53: Retsmidlerne imod de til Dømmes tvungne Fuldbyrdelse henhørende Føgedforretninger m. m.	593—595
<i>Fjerde Afsnit:</i> Udpantning samt Indsættelses- og Udsættelsesforretninger:	
Kap. 54: Udpantning	596—608
Kap. 55: Indsættelses- og Udsættelsesforretninger	609—611
<i>Femte Afsnit:</i> De foreløbige Retsmidler:	
Kap. 56: Arrest	612—645
Kap. 57: Forbud	646—653
<i>Sjette Afsnit:</i> Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v., Tvangsakkord udenfor Konkurs samt Konkurs:	
Kap. 58: Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. og Tvangsakkord udenfor Konkurs	654—666
Kap. 59: Konkurs	667—678
Kap. 60: Auktioner i Dødsboer m. m. og i Konkursboer	679—682

Fjerde Bog: Strafferetsplejen.

<i>Første Afsnit:</i> Almindelige Bestemmelser:	
Kap. 61: Strafferetsplejens Omraade	683—685
Kap. 62: Retternes Virkekreds	686—693
Kap. 63: Værneting og Forening af Straffesager	694—709
Kap. 64: Den offentlige Anklagemyndighed	710—717
Kap. 65: Paatalen	718—728
Kap. 66: Sigtede og hans Forsvar	729—741
<i>Andet Afsnit:</i> Midler til Sagens Oplysning m. m.:	
Kap. 67: Besigtigelse	742—744
Kap. 68: Beslaglæggelse	745—754
Kap. 69: Ransagning	755—761
Kap. 70: Sigtedes Indkaldelse og Afhørelse for Retten	762—767
Kap. 71: Anholdelse	768—778
Kap. 72: Fængsling	779—793
Kap. 73: Beslag paa Sigtedes Formue og Forbud mod Foreninger og Skrifter	794—800

	Paragraf.
<i>Tredie Afsnit:</i> Undersøgelse, førend Tiltale er rejst, i Sager, som forfølges af Overanklageren eller Politiet:	
Kap. 74: Efterforskning	801—814
Kap. 75: Forundersøgelse ved Retten	815—830
<i>Fjerde Afsnit:</i> Tiltale og Domsforhandling ved Landsret:	
Kap. 76: Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i Sager, ved hvis Paadømmelse Nævninger skulle medvirke	831—844
Kap. 77: Bestemmelser om Domsforhandling ved Landsret i Nævningsager	845—911
Kap. 78: Bestemmelser om Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i Sager, hvori Nævninger ikke medvirke	912—918
Kap. 79: Bestemmelser om Domsforhandling uden Nævninger	919—924
<i>Femte Afsnit:</i> Tiltale og Domsforhandling ved Underret samt ved Sø- og Handelsretten:	
Kap. 80: Tiltale og Domsforhandling for Underret samt Sø- og Handelsretten i Sager, som paatales af Overanklageren ..	925—929
Kap. 81: Tiltale og Domsforhandling for Underret, henholdsvis Sø- og Handelsretten i Sager, som paatales af Politimesteren	930—939
<i>Sjette Afsnit:</i> Retsmidler mod trufne Afgørelser:	
Kap. 82: Paaanke af Domme, afsagte af Landsretterne i første Instans	940—961
Kap. 83: Paaanke af Domme, afsagte af Underretterne	962—966
Kap. 84: Paaanke af Domme, afsagte af Sø- og Handelsretten	967
Kap. 85: Kære til højere Ret	968—974
Kap. 86: Genoptagelse	975—988
<i>Syvende Afsnit:</i> Regler om Paatale af særlige Myndigheder og om Anke af visse private Straffesager samt om Forfølgning af borgerlige Krav under Straffesager:	
Kap. 87: Behandling af Sager, som paatales af en særlig offentlig Myndighed	
Kap. 88: Regler om Anke af visse private Straffesager	
Kap. 89: Paatale af borgerlige Krav under Straffesager	
<i>Ottende Afsnit:</i> Fuldbyrnelsen af Domme i Straffesager:	
Kap. 90:	

Paragraf.

Niende Afsnit: Sagsomkostninger og Rettergangs bøder i Straffesager:

Kap. 91: Sagsomkostninger.....	1007—1014
Kap. 92: Rettergangs bøder m. m.	1015—1017

Tiende Afsnit:

Kap. 93: Særlige Bestemmelser om nogle Forhør m. m.....	1018
---	------

Femte Bog: Slutnings- og Overgangsbestemmelser.

Kap. 94: Slutningsbestemmelser	1019—1023
Kap. 95: Overgangsbestemmelser	1024—1043

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Ifølge § 998, 1ste Stykke, i Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 træder Loven først i Kraft, naar 3 nærmere angivne Love, nemlig Politiloven, Lønningsloven for Dommere m. m. samt Retsafgiftsloven ere vedtagne. Denne Bestemmelse har medført, at Loven endnu ikke har kunnet træde i Kraft, idetingen af de paagældende tre Love hidtil er vedtaget af Rigsdagen. Dog er den i Retsplejelovens § 998, jfr. § 138, stillede Fordring om Ansættelse og Lønning af særlige Opdagelsesbetjente, der skulle kunne gøre Tjeneste overalt i Riget, delvist fyldstgjort ved Lov om Oprettelse af et Statspoliti af 13. Maj 1911, jfr. Lov om Forøgelse af Statspolitiets Personale m. m. af 29. April 1913. Endvidere havde Justitsministeren i afvigte Rigdagssamling i det Haab at faa Spørgsmaalet om Processreformens Gennemførelse endelig afgjort, forelagt en Række Lovforslag, nemlig Forslag til Lov om Gennemførelse af Retsplejeloven, om Retsafgifter i Domsager m. m., om Udgifterne i Strafferetsplejen, om Lønninger for Dommere m. m., om offentlige Auktioner, der ikke ere Tvangsauktioner og om Tilvebringelse af Lokaler for Østre Landsret og Københavns Byret m. m. Derimod mente den daværende Justitsminister ikke at burde udarbejde noget Lovforslag om Politistyrken, forinden der havde været tilstrækkelig Lejlighed til at indhøste Erfaringer om Statspolitiets Betydning i Henseende til Retssikkerhedens Opretholdelse. De ovennævnte Lovforslag, af hvilke de 5 førstnævnte fremsattes i Folketinget den 10. December 1912, medens det sidstnævnte fremsattes i samme Ting den 7. Marts 1913, henvistes til et Udvalg, som afgav Betænkning den 24. April 1913; men intet af dem blev vedtaget af Rigsdagen, eller blot af det Ting, hvori de vare fremsatte.

Loven om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 opfylder efter alles Mening paa forskellige Punkter ikke de Fordringer, der maa stilles til den Lov, som skal reformere den nuværende Retspleje, og som maa antages paa mange Omraader at faa afgørende Betydning for dansk Retsudvikling langt ud i Fremtiden. Der sigtes herved til, at Loven ikke gennemfører Adskillelse af Retsplejen fra Forvaltningen, at Anklage-

princippet ikke er indført i Strafferetsplejen, og at Nævningerne ikke ere folkevalgte. Man har derfor udarbejdet foranstaaende Lovforslag og deri indarbejdet ovennævnte 3 Hovedprincipper, idet man formener, at de Fordele, som derved opnaas, ere saa betydelige, at de opveje de noget forøgede Udgifter for Staten, som nødvendigvis maa følge med. Derimod har man ment i øvrigt at burde holde sig saa nær som muligt til Loven af 1909. Det vil derfor ses, at Lovens Bestemmelser om den borgerlige Retspleje ere gaaet saa at sige uforandrede over i nærværende Forslag, og at dettes Regler angaaende Strafferetsplejen i alt væsentligt kun afviger fra nævnte Lov, for saa vidt det er en nødvendig Følge af Indførelsen af ovennævnte 3 Hovedprincipper eller skyldes Hensynet til senere Love.

Adskillelsen af Retsplejen fra Forvaltningen foreslaas gennemført paa den Maade, at der i hver Underretskreds udenfor København ansættes baade en Dommer, der tillige er Retsskriver (jfr. § 17, 1ste Stykke), og en Politimester (jfr. § 109). En saadan Ordning, hvorefter enhver Underretskreds udenfor København skal udgøre en Øvrighedskreds (Politikreds), hvilket man ubetinget maa anse for rettest, maa nødvendigvis, da Forretningerne fremtidig skulle fordeles mellem to Embedsmænd, og ikke alle saaledes som nu varetages af en enkelt, medføre en væsentlig Reduktion af Underretskredsens Antal, der i Øjeblikket er 130. Forslaget gaar i saa Henseende ud paa, se § 12, at Staden København ligesom hidtil udgør en Underretskreds, og at Riget i øvrigt deles i 70 By- og Herredsretskredse, saaledes som det angives paa den Forslaget vedføjede Tavle. Med Hensyn til det foreslaaede Antal skal henvises til, at Processkommissionen af 1892 (den 3die Processkommission) i sin Tid foreslog en Deling af Riget i 103 By- og Herredsretskredse, der hver skulde udgøre en Politikreds, idet dog et Mindretal (Klein) stillede et specificeret Forslag om Deling i 77 Kredse, og et andet Mindretal (Octavius Hansen) antog, at Antallet af Retskredse uden Ulemper vilde kunne begrænses til 85. Som Momenter, der særlig have været afgørende for Justits-

ministeriet ved Udarbejdelsen af Forslaget til den nye Retskredsinddeling, skal anføres Hensynet til ikke at drage en Landdels Befolkning bort fra den Købstad, til hvilken den nu søger, og til saa vidt muligt at undgaa Delinger af hidtilværende Jurisdiktioner og de derved foraarsagede Ulemper og Udgifter (jfr. Forslagets §§ 1024—26). Det vil da ogsaa af Tavlen ses, at Sammenlægningen af Retskredse i 21 Tilfælde enten helt (nemlig Nr. 2, 4, 10, 24, 25, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 49, 58 og 63) eller delvist (nemlig Nr. 7, 11, 12, 19, 21, 68 og 70) kun bestaar i, at et Birk eller et Herred eller Dele deraf sammenlægges med den Købstad, i hvilken det allerede efter den nuværende Ordning har sit Tingsted, eller at to Herreder, der have Tingsted i samme Købstad, sammenlægges. Endvidere vil det ses, at der kun i 8 Tilfælde er Tale om Deling af en nuværende Retskreds (nemlig Nr. 7 jfr. Nr. 8, Nr. 30 jfr. Nr. 31, Nr. 31 jfr. Nr. 32, Nr. 34 jfr. Nr. 35, Nr. 37 jfr. Nr. 68, Nr. 42 jfr. Nr. 43, Nr. 50 jfr. Nr. 51 og Nr. 52 jfr. Nr. 59), samt at 19 af de hidtilværende Retskredse foreslaas bibeholdt uforandrede (nemlig Nr. 1, 3, 9, 14, 15, 16, 26, 28, 40, 45, 54, 56, 60, 61, 62, 64, 65, 66 og 69). Endelig bemærkes, at Forandring i Underretskredsens Omraade ifølge Forslagets § 12 kan ske ved kongelig Anordning, saaledes at der aabnes en Mulighed for, at man uden Lovændringer kan afhjælpe i hvert Fald mindre Mangler, som maatte vise sig at følge af den foreslaaede Inddeling.

Tingstederne for Underretterne udenfor København bestemmes ved kongelig Anordning, se § 19, 1ste Stykke. Tildeles der en Retskreds flere Tingsteder, fastsætter Anordningen de Dele af Kredsen, som med Hensyn til Rettens ordentlige Møder skulle henhøre til ethvert af disse, dog at Tinglæsning og Aflæsning af Dokumenter for hele Retskredsen kan foregaa ved ethvert af Tingstederne i samme, se § 19, 2det Stykke. Det er Justitsministeriets Mening, at der i de Jurisdiktionsforandringer, som dannes ved Sammenlægning af flere nu selvstændigt bestaaende Retskredse, efter den paa tænkte Ordning vil være at holde Ting ikke blot paa Jurisdiktionens Hovedtingsted, men ogsaa paa de indenfor dens Omraade værende tidligere ordinære Tingsteder, for saa vidt disse ikke maatte være beliggende i samme By som Hovedtingstedet. Man mener paa denne Maade for en stor Del at kunne raade Bod paa de af Jurisdiktionsforandringerne følgende Ulemper

for Befolkningen. En saadan Ordning vil paa Grund af Nutidens højt udviklede Kommunikationsmidler ikke medføre en uoverkommelig Forøgelse af Dommerens personlige Arbejde. Det vil muligvis i flere Retskredse ikke være fornødent at afholde Ting udenfor Hovedtingstedet hver Uge, i hvert Fald nødvendigvis Hensynet til Tinglæsningen ikke dette, da Tinglæsning, som ovenfor nævnt, kan foregaa for hele Retskredsen ved ethvert af Tingstederne i samme. Selv om man ikke mener, at der er Fare for, at Dommerne (saa meget mere som de antagelig i en nær Fremtid blive befriede for de dem nu paa hvilende kommunale Forretninger) ikke skulle kunne overkomme deres Embedsgerning, maa man dog anse det for forsigtigst at bibeholde Bestemmelsen i Lovens § 17 om Adgang for Justitsministeren til at meddele dertil egnede Personer Bemyndigelse til at udføre Dele af de egentlige Dommerforretninger.

Ifølge Forslagets § 17 vil der i Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 40,000 Indbyggere — i Øjeblikket 12 Kredse, se Tavlens Nr. 1, 2, 4, 18, 21, 30, 37, 38, 45, 49, 58 og 63 — være at ansætte en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren og Skriveren ved Underretterne paa hvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen og Skifteforvaltningen. Man har anset det for rettest i disse Tilfælde at fordele Forretningerne mellem de to Dommere efter saglige og ikke efter territoriale Hensyn, idet en Fordeling paa sidstnævnte Grundlag i Forbindelse med de ovenfor omtalte Bestemmelser om Retskredsens Tingsteder synes at aabne Mulighed for en faktisk Deling af vedkommende Kreds, hvilket vilde virke hæmmende paa Samarbejdet mellem Dommerne og Kredsen Politimester. Naar man har henlagt Skifteforvaltningen til den Dommer, der varetager Strafferetsplejen, er det for saa vidt muligt at fordele Embedsforretningerne ligeligt mellem de to Dommere.

Med Hensyn til Retternes og Øvrighedens Virkekreds udtales det udtrykkelig i Forslagets § 14, jfr. ogsaa §§ 480, 654 og 667, at Skifte-, Auktions- og Fogedvirksomhed henhører til den egentlige Retspleje og som saadan under Underretterne, dog er det ved §§ 480 og 600, jfr. § 17, sidste Stykke, bestemt, at Eksekution og Udpantning i visse nærmere angivne Tilfælde kunne ske i Købstæderne og Handelspladserne ved Politimester og paa Landet ved Sognefogden. Endvidere

ere Notarialforretninger, i Modsætning til hvad der efter Retsplejelovens § 14 er Tilfældet, ubetinget henlagte til Politimesteren, se § 114, 3die Stykke, sammenholdt med Reglerne i 1ste Bogs 1ste Af-snit. Naar der under de tidligere For-handlinger i Rigsdagen — særlig i Folke-tinget — angaaende Retsplejeloven har været talt stærkt for at henlægge de ovenfor nævnte Forretninger saavel som Ting-læsningsvæsenet til de administrative Myn-digheder, har det særlig været Hensynet til Befolkningen, der har gjort sig gældende. Naar de paagældende Forretninger hen-lagdes til Politimesteren (Sysselmanden), mente man uden at krænke økonomiske Hensyn at kunne bibeholde et forholdsvis stort Antal (ca. 100) Øvrighedskredse, medens saa til Gengæld Antallet af Rets-kredse indskrænkedes meget betydeligt (til ca. 50). Det vilde derved opnaas, at det som Regel ikke blev forbun-det med større Besvær end tidligere for Befolkningen at henvende sig paa Em-bedskontoret for at faa besørget de mere dagligdags Forretninger, saasom Tinglæs-ninger, Skifteanmeldelser og lignende, me-dens paa den anden Side den Omstændighed, at Afstanden til selve Tingstedet, hvortil Befolkningen dog kun kommer i mere ekstraordinære Tilfælde, blev længere, i Almindelighed ikke vilde virke saa gene-rende. Naar Justitsministeriet alligevel har ment, at de omtalte Forretninger, jfr. for Tinglæsningsvæsenets Vedkommende § 14 a, bør henhøre under Underretterne, er det først og fremmest, fordi man ved dem formentlig ikke bør undvære de i den judicielle Behandling værende Garantier. Hertil kommer, at enhver egentlig Rets-tvist vedrørende Foged-, Auktions- og Skif-tevæsen under alle Omstændigheder maa forelægges Domstolene, saaledes at det allerede af den Grund synes naturligst, at de paagældende Forretninger i deres Hel-hed henhøre under Retternes Virkekreds. Endelig skal anføres, at en Henlæggelse af Tinglæsningsvæsenet til Øvrigheden maatte medføre indgribende Ændringer i den gældende Formuerets Regler angaa-ende Tinglæsning af Rettigheder m. m., Ændringer som man ikke kan anse det for heldigt at knytte til nærværende Lov-forslag. For at der imidlertid ikke skal op-staa unødigt Ulempe for Befolkningen, fast-sætter § 19, 4de Stykke, at det, naar det efter Omstændighederne skønnes for-nødent, ved kongelig Anordning kan be-stemmes, at en Underretsdommer paa et eller flere Steder i Retskredsen udenfor

Hovedtingstedet vil have at indrette en Afdeling af sit Embedskontor og holde den aaben en passende Tid daglig efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse til Foretagelse af Embedsforretninger i det ved Anordningen nærmere bestemte Omfang, ligesom han skal have en autori-seret Fuldmægtig bosat ved enhver saadan Afdeling. En lignende Ordning bestaar allerede for Fanøs Vedkommende, jfr. Lov Nr. 58 af 3. April 1900, § 3, 3die Stykke, og Justitsministeriets Bekendtgørelse Nr. 113 af 31. Maj s. A. Saadanne Kontor-afdelinger vil der naturligvis først og frem-mest være Trang til, naar en Retskreds er dannet ved Sammenlægning af flere efter den hidtil værende Ordning selvstæn-digt bestaaende Jurisdiktioner, og særlig da i de Tilfælde, hvor en mindre Ø (som f. Eks. Samsø, Møen og Ærø) ophø-rer at være en selvstændig Retskreds; men man har dog ikke ment at burde sætte nær-mere Grænser for det i saa Henseende af-gørende Skøn. Som Forretninger, der ville kunne foretages fra Kontorafdelingerne kunne nævnes Fogedforretninger og Skifte-registreringsforretninger, ligesom Anmel-delser til Skifteretten om Dødsfald og Indlevering af Dokumenter til Tinglæsning eller Aflæsning samt Udlevering af ting-læste og aflæste Dokumenter vil kunne ske sammesteds.

Efter Forslaget vil der udenfor Kø-benhavn blive 82 Underretsdommere og 70 Politimestre, i alt 152 Embeder, medens der efter den nugældende Ordning er 132 Embeder af tilsvarende Art. Hvor stor en aarlig Merudgift en saadan Forøgelse af Embeder vil medføre, skal man ikke komme nærmere ind paa her, men skal i saa Henseende henvise til det Lovforslag angaaende Dommerlønninger m. m., som i den nærmeste Fremtid vil blive forelagt Rigsdagen.

Endelig skal bemærkes, at Adskillel-sen af Retsplejen fra Forvaltningen og den dermed i Forbindelse staaende ny Retskredsinddeling har gjort det nødvendigt i Forslaget at optage de i §§ 1024—26 samt 1028 indeholdte ny Bestemmelser om Afgørelsen af Spørgsmaal vedrørende de for en Retskreds (Politikreds) fælles Anliggender og Tilvejebringelse af Af-skrifter af Skøde- og Pantebøger i Til-fælde af Sammenlægning eller Deling af hidtilværende Underretskredse (Politi-kredse) samt om de nuværende Under-retsdommers Pligt til at modtage Beskik-kelse som Politimestre. Endvidere har det været fornødent i § 1033, 2det Stykke,

at give en nærmere Regel angaaende Behandlingen af de ved Lovens Ikrafttræden svævende civile Underretssager, for saa vidt der har fundet en Deling Sted af vedkommende Retskreds.

I naturlig Forbindelse med Indførelsen af selvstændige Politimyndigheder staaer *Anklageprincippets Indførelse* i Strafferetsplejen. Foruden en Omordning og Udvidelse af Politiet nødvendiggør dette Princip Oprettelsen af en særegen, fra Domstolene adskilt, offentlig Anklagemyndighed. De mere almindelige Regler om dennes Organisation og Virksomhed haves i Kapitlerne 10 og 64, der ere formulerede i Overensstemmelse med den 3die Proceskommissions af begge Rigsdagens Ting godkendte Forslag. Det vil heraf ses, at kun Rigsanklageren og den til hans Bistand beskikkede Overanklager, samt de for Landsretskredsene beskikkede 6 Overanklagere ere egentlige, af Kongen beskikkede og fast lønnede Embedsmænd med mere omfattende Embedsforretninger, medens de offentlige Anklager ved Sø- og Handelsretten og Underretterne, der beskikkes af Rigsanklageren, kun efter specielt Paalæg af Overanklagerne udføre Sager under Domsforhandlingen for disse Retter mod et af Retten for den enkelte Sag fastsat Vederlag (jfr. §§ 107 og 717).

Ved Siden af den offentlige Anklagemyndighed og under dennes Tilsyn (jfr. §§ 118 og 802) virker Politimyndigheden for Efterforskning og Forfølgning af Forbrydelser. De nærmere Regler om Politiets Ordning og Virksomhed haves i Kapitel 11. Det fremgaar heraf (jfr. § 108), at for Københavns Vedkommende forbliver det ved de nugældende Bestemmelser, medens udenfor København Politiets Virksomhed dels udøves af Statspolitiet, der er fælles for hele Riget, og hvis Opgave det fortrinsvis er at udføre de Politiet paahvilende Hverv indenfor den straffende Retsplejes Omraade (§§ 110 og 111), dels af det kommunale Politiet, hvis Virksomhedsomraade falder indenfor de enkelte Politikredse (Retskredse), og hvis Opgave det i første Række er at opretholde Sikkerhed, Fred og Orden og at paase Overholdelsen af Love og Vedtægter (§§ 110 og 112). Man har foreslaaet en saadan Ordning af Politiet, først og fremmest fordi Efterforskning og Forfølgning af Forbrydelser maa anses for at være en Opgave, hvis Løsning i første Række paahviler Staten, og dernæst ogsaa fordi det ligger nær, naar Talen er om denne Politivirksomhed, at arbejde videre paa det

Grundlag, som er givet ved Statspolitiets Oprettelse. Chefen for Statspolitiet, til hvis Bistand der beskikkes en af Kongen udnævnt Politiinspektør, har den øverste Ledelse af dette og er de stedlige Politimestres overordnede for saa vidt angaar de til Statspolitiet særlig henlagte Hverv; Politimesteren er saavel det kommunale Politis som Statspolitiets øverste, stedlige foresatte (§§ 113, 1ste Stykke, og 114, 1ste Stykke). Som et Hverv, der særlig foreslaas henlagt til Statspolitiet, nævnes i § 111 Tilsynet med Fremmede og Rejsende i Henhold til Lov af 15. Maj 1875. Grunden hertil er, at man efter indvundne Erfaringer maa anse det for værende af største Vigtighed, at dette Tilsyn udøves paa ensartet Maade. Antallet af Statspolitibetjente, der i Henhold til Lov Nr. 108 af 29. April 1913 § 1 i Øjeblikket udgør 48, deraf indtil 12 Overpolitibetjente, kan efter nærværende Lovforslags § 113, 2det Stykke, ikke overstige 200, hvoraf indtil 30 kunne beskikkes til Overpolitibetjente. Naar Statspolitiets Rammer udvides saaledes, mener man, at det vil være i Stand til at tilfredsstille de forøgede Krav til Politiets Efterforskningsvirksomhed m. v., som Strafferetsplejens Omordning, ikke mindst Anklageprincippets Indførelse, utvivlsomt vil kræve. At Antallet af kommunalt ansatte Politibetjente i mange Politikredse Landet over herefter uden Betænkelighed vil kunne formindskes, er vel sandsynligt, men man har dog anset det for rettest at foreslaa, at en saadan Formindskelse — saavel som en tilsvarende Forøgelse — ikke skal kunne ske uden Justitsministerens Samtykke (jfr. § 117, 1ste Stykke). For de Bestemmelser, som Justitsministeren træffer med Hensyn til Politistyrkens Størrelse, vil herefter indvundne praktiske Erfaringer blive de afgørende.

Den foreslaaede Ordning af Paatalemyndighederne og deres Hverv er i det hele i Overensstemmelse med det af Folketinget i Rigsdagssamlingen 1903—04 vedtagne Forslag til Lov om Rettens Pleje, dog med de Forandringer, som følge af, at man ikke har ment i videre Grad end det alt er hjemlet i Retsplejeloven af 1909 at burde indføre det saakaldte Umiddelbarhedsprincip, jfr. herom nærmere nedenfor. Nærværende Forslag betyder saaledes et afgjort Brud med det hidtil herskende Inkvisitionsprincip og Indførelse af Anklageprincippet i dets Renhed, idet der ikke blot til Foretagelse af Forundersøgelse ved Retten kræves en Begæring af Politi-

F. t. L. om Rettens Pleje.

mesteren eller Overanklageren, se § 815, 2det Stykke, men Ledelsen af Forfølgningen under Forundersøgelsen i det hele gaar over til Politimesteren (Overanklageren), dog at Dommeren altid uden Begæring af Parterne af egen Drift kan beslutte Rets-handlinger, naar han finder dem fornødne for Øjemedet navnlig i Sigtedes Interesse, (jfr. § 819). Det er en naturlig Konsekvens af Paatalemyndighedens selvstændige Stilling under Sagens Forberedelse, at Bestemmelsen i Lovens § 792, hvorefter Retshandlinger mod en mistænkt kun kunne begæres i Forbindelse med Begæring om Forundersøgelse eller Anklage, ikke er optaget i Forslagets § 809. For saa vidt derfor Paatalemyndigheden ikke selv nærer noget Ønske om Sagens Overgang til retslig Forundersøgelse, er der i og for sig intet til Hinder for, at en Sag beholdes paa Efterforskningsstadiet, lige indtil Tiltale rejses for den dømmende Ret, uanset at der er gjort Brug af de i Loven hjemlede Retsmidler mod Sigtede. Dog kan Retten, hvem der ved § 809 er tillagt et selvstændigt Skøn med Hensyn til Forsvarligheden af en af Paatalemyndigheden begært Beslaglæggelse, Ransagning, Anholdelse eller Fængsling, ved at svare, at noget saadant ikke vil kunne dekreteres, uden at der samtidig begæres retslig Forundersøgelse, bevirke, at dette sker. Endvidere kan Retten ved at nægte at forlænge den Frist, som ifølge § 780 skal vedføjes en under Efterforskningen afsagt Fængslingskendelse, bidrage til, at retslig Forundersøgelse begynder. Det vil saaledes ses, at der ved Siden af, at Forfølgningens Ledelse er overdraget Paatalemyndigheden, i udstrakt Grad er givet Retten Lejlighed til Udøvelse af et permanent Tilsyn med Sagens Gang, jfr. ogsaa Bestemmelsen i § 819, 2det Stykke, 2det Punktum.

Som Følge af Paatalemyndighedens Stilling under Forundersøgelsen er det nødvendigt, at henholdsvis Overanklageren eller Politimesteren (eller dennes Fuldmægtig, se § 115, 1ste Stykke) i størst mulige Omfang er til Stede i Retsmøderne under Forundersøgelsen (jfr. § 821), men man mener ogsaa at kunne paabyde dette uden Fare for, at Paatalemyndighederne derved skulle blive overbebyrdede med Arbejde.

Uagtet det i og for sig maa indrømmes at sterne bedst med Anklageprincippet, at Bevisførelsen i Straffesager sker ved selve den dømmende Ret og ikke ved Undersøgelseretten, har man, som oven-

for anført, ikke ment paa dette Punkt at burde fravige Retsplejeloven af 1909, ifølge hvilken det saakaldte Umiddelbarhedsprincip kun gælder i Landsretssager, hvori Nævninger medvirke. Bestemmende for Justitsministeriet i saa Henseende har navnlig været saavidt muligt at spare Landets Borgere, der skulle afgive Vidneforklaring, for den Ulejlighed og Tidsspilde, som deres Rejser til og Ophold paa det Sted, hvor Landsretten holdes, vilde medføre, samt det offentlige for de meget betydelige Udgifter, som vilde bevirkes ved saadanne Rejser. Endvidere maa man gaa ud fra, at i alle de Sager, ved hvis Paadømmelse kun retskyndige Dommere skulle medvirke, vil Sagens Beskaffenhed kunne blive lige saa klart og fyldestgørende behandlet og fremstillet for disse ved en lignende Fremgangsmaade som den, der nu bruges under den mundtlige Procedure for Højesteret i Straffesager. Endelig bemærkes, at man har bibeholdt Bestemmelsen om, at Landsret eller Højesteret frit kan bestemme, at Vidnesbyrd, der maa antages at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning, aflægges under Domsforhandlingen for Retten, jvf. § 172, 3die Stk.

Som Følge af at Umiddelbarhedsprincippet ikke foreslaas indført i videre Udstrækning ved Domsforhandlingen for Landsret, ere Retsplejelovens Bestemmelser om Højesterets Adgang til i Ikke-Nævningesager at prøve Bevisspørgsmaal bibeholdt, jfr. § 944. Af samme Grund ere Bestemmelserne i Retsplejelovens §§ 953 og 954 om, hvilke Sager der kunne begæres genoptagne, gaaet uforandrede over i Forslaget, jfr. §§ 976 og 977. I det hele er der ikke foretaget væsentlige Ændringer i Kap. 82—86 angaaende Retsmidler mod trufne Afgørelser.

Som Bestemmelser det har været nødvendigt at ændre som Følge af Anklageprincippets Indførelse skal man, foruden hvad der alt ovenfor er anført, særlig nævne §§ 831, 912, 926 og 930 angaaende Iværksættelse af Tiltale for Landsret og Underret, Kapitel 78 angaaende Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret; i Sager, hvori Nævninger ikke medvirke, Kapitel 81 angaaende Tiltale og Domsforhandling for Underret i Sager, som paatales af Politimesteren, samt § 1023 angaaende det tv. Drøftelse af Loven m. v. foreslåede Udvalg. Derimod har det ikke af Hensyn til Anklageprincippets Indførelse været fornødent, lige som lidt som man af andre Grunde har fr-

ledning til, at foretage væsentlige Ændringer i Kap. 67—73 angaaende Midler til Sagens Oplysning m. m. samt i Retsplejelovens Bestemmelser om, i hvilke Sager Nævninger skulle medvirke (jfr. Forslagets § 688), om Sigtedes Ret til at faa beskikket en offentlig Forsvarer (jfr. Forslagets § 731) og om privates Beføjelse til at paatale Lovovertrædelser, der ogsaa kunne forfølges af det offentlige (jfr. Forslagets § 726).

Angaaende de Udgifter, som ville følge af Anklageprincippet Indførelse, skal man henvise til de supplerende Lovforslag, som senere ville blive forelagte.

Endelig adskiller, som ovenfor bemærket, nærværende Lovforslag sig fra Retsplejeloven af 1909 med Hensyn til *Udtagelsen af Nævningerne*. Man er paa dette Punkt vendt tilbage til det af Folketinget i Rigsdagssamlingen 1903—04 vedtagne Lovforslag, der i det hele stemmer overens med Proceskommissionens Forslag og hvorefter Kommunalbestyrelserne efter Forholdstal udvælge det til Grundlistens Dannelse fornødne Antal Personer. Man har dog anset det for hensigtsmæssigt at lade det Udvalg, som i København skal foretage Valget, og af hvis Medlemmer efter Forholdstal Halvdelen vælges af Magistraten og Halvdelen af Borgerrepræsentanterne, bestaa af 8 Personer i Stedet for, som af Folketinget vedtaget, 4 Personer (jfr. § 73).

Man har anset det for mest nærliggende at vende tilbage til Kommissionsforslagets Bestemmelser om Nævningernes Kaldelse og Udtagelse til den enkelte Sag uden derfor at ville paastaa, at det er den eneste tilfredsstillende Maade, hvorpaa dette kan ske. En anden Fremgangsmaade vilde kunne findes uden at man behøvede at forlade det Grundprincip, at Nævningerne skulle udvælges af Folket uden noget embedsmæssigt Elements Indblanding.

Med Hensyn til de med Nævningeinstitutionen forbundne Udgifter skal man henvise til det Lovforslag angaaende Udgifterne i Strafferetsplejen, der senere vil blive forelagt.

Sluttelig skal man som ny Bestemmelser vedrørende *den borgerlige Retspleje* henvise til Forslagets §§ 480 og 600, jfr. § 17, sidste Stykke, hvorved der, som allerede tidligere berørt, tillægges Politimesteren en lignende Myndighed til i Købstæ-

derne og Handelspladserne at foretage Udlæg og Udpantning, som der alt ved Retsplejeloven er tillagt Sognefogden paa Landet, samt til Forslagets § 155, hvorefter Forkyndelser kunne ske ved en Stævningmand, uden at det, saaledes som ved Retsplejelovens § 146, 3die Stykke, paabudt, er nødvendigt at tilkalde en anden Stævningmand eller anden god Mand som Vidne, hvilket er i Overensstemmelse med det af Folketinget den 12. April 1913 vedtagne Forslag til Lov om Ændringer i Reglerne for Stævningers Forkyndelse m. m. (jfr. Rigsdagstidende Till. C. Sp. 1043—44).

Man har endvidere ændret og suppleret Bestemmelserne i Retsplejelovens § 9 om Sø- og Handelsrettens Sammensætning i Overensstemmelse med Reglerne i Lov Nr. 262 af 22. December 1910 § 1, 2det Stykke, § 2, 1ste Stykke, 2det Punktum, og § 2, 2det, 3die og 4de Stykke, idet man derhos af Hensyn til det ønskelige i at de fagkyndige Medlemmers Antal er deleligt med det Aaremaal, i hvilket de skulle fungere, har foreslaaet, at ogsaa deres Funktionstid bestemmes ved kongelig Anordning (jfr. Forslagets § 9).

Endelig har man af Hensyn til den store Betydning det vil have for Arbejdets Fremme ved de kollegiale Retter, at der i den nærmeste Tid efter Retsplejelovens Ikrafttræden kan haves passende Assistance til Raadighed ved Domssagernes Behandling og ved Indarbejdelsen af det nye Processystem, foreslaaet (jfr. § 1043), at Justitsministeren indenfor et nærmere angivet Tidsrum skal være bemyndiget til i de kollegiale Retter — herunder dog ikke indbefattet Højesteret — at konstituere i alt indtil 5 Dommere udover det for de paagældende Retter tilsammen fastsatte Antal Dommere.

Med Hensyn til *Lovens Ikrafttræden* foreslaas det i § 1021, at dette først sker, naar Lov om Lønninger for forskellige af de i første Bog omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd, (Dommere, Politimestre, Rigsanklageren, Overanklagerne, Chefen for Statspolitiet m. fl.) samt om Retsafgifter ere udkomne. og der derhos er forløbet 6 Maaneder efter Indrykkelsen i Lovtidenden af en af Justitsministeren derom udstedt Bekendtgørelse dog ikke senere end den 1. Oktober 1917.